

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

Co se bojíš, vždyt' jseš
z písku

aneb tátovy hnusný
historiky

Předmluva autora

Všechno co jsem zde uvedl se skutečně přihodilo jedné skupině Turnovských horolezců. Jenom jsem to posunul v místě i čase. Také jsem spojil dohromady některé události z různých dob a jejich protagonisty.

Když jsem si vše po sobě přečetl s překvapením jsem zjistil, že to působí jako paměti. Určitě jsem tak nechtěl! Uklidňuje mne poznání, že s přibývajícím věkem si nic nepamatuji. Jak by mohl napsat paměti člověk, který žádnou paměť nemá? Veškerá nepřesnost budiž přičtena k této skutečnosti. Proto mi nesdělujte, že to a to se stalo jinak, nebo jinde. Více než já, věděli moji přátelé Kika, Sindel a Socha. Patří jim velké díky za to, že mne zásobovali svými zážitky.

Některé historky jsem vyprávěl své dceři. Pokaždé mi řekla: „Táto to je, ale hnusný povídání.“ Nyní si je možná přečte a třeba změní názor.

Jiří Pražák

*Svému příteli a spolulezci
Jiří Pražák*

Ragy se původně chtěl stát trampem. Pročetl E. T. Setona, cestopisy Hanzelky a Zikmunda a pár horolezeckých knih. Hlavně však, řadu dobrodružných svazků. Po přečtení příběhů od Karla Maye usoudil, že je dostatečně teoreticky vybaven. Rozhodl se, že bude trampem samotářem. Bude uznávat ekologické zásady a učini zásadní průlom do světa drsných dobrodruhu. Samotář, nebyl, jenom neměl mezi svými kamarády někoho, komu rodiče dovolí od dvanácti let, putovat kam si zamane. Začal jezdit do různých tramských lokalit. Každému se představoval jako Kelly. Tenkrát ještě nezpívala Kellyho rodina, díky které se jméno poněkud zprofanovalo. Dvě elka mu přišly hodné drsnáka. Velmi se těšil, když se ta přezdívka časem ujala. Velkou zásluhu na tom měla velká móda, která všude panovala. Každý kdo chtěl v tomto světě něco znamenat, musel mít tak zvanou placku. To byl kus tlustší větve naplocho uříznutý, jako kolečko salámu. Na vzniklou destičku se namaloval nějaký přírodní motiv s názvem některé z navštívených lokalit. Nesmělo chybět datum, kdy tam proběhlo tramské setkání. Někteří zdatnější jedinci s uměleckými sklony, dokázali vyrobit zajímavý kousek. Spousta lidí pak provozovala výměnný obchod. Nebyl problém potkat hocha, doslova obsypaného těmito výtvary. Ragy pochopil kudy fouká vítr. Čím více placek, tím více tramp! Vyrobil si spoustu artefaktů, jezdil na oblíbená setkání a pilně směňoval. Zanedlouho se znal se spoustou lidí. Ještě dnes po mnoha letech, občas potká někoho, kdo jej zná z těch let a dokonce si pamatuje jeho bývalou přezdívku.

Jednou z lokalit kterou tehdy navštívil byla Ostaš. Skály v dolním labyrintu se mu velmi zalíbily. Zvláště ty jejichž náhorní hrana příliš nevyčnívala nad terén. Tudy by mohlo být snadné dostat se nahoru a konečně se dozvědět co ukrývají záhadné kovové krabice na vrcholu. Když se tam za nějakou dobu ocitl znova, rozhodl se, že si na některou z menších věží vyleze.

Vozil sebou pětmetrový kus padákové šňůry, což považoval za dostatečné vybavení. Zanedlouho se drápal komínem, mezi okrajem a věží na vrchol. Při této marné snaze byl zastížen dvěma hochy. Jeden měl na zádech lano stočené do panenky a druhý měl přes hrud' několik smyček s karabinami. Oba byli asi o deset roků starší a vypadali jako zkušení dobrodruzi.

„Víš jak se ta věž jmenuje?“ oslovili ho.

„Nevím!“

„Nahoru se jde tím komínem kde stojíš?“

„Jo tudy!“ pípнул Ragy nesměle, jak kuřátko.

„To víš?“

„Jo vím!“ Ragy nic nevěděl, ale usoudil, že bude dobré, tvářit se zasvěceně.

„Tak zahod' tu prádelní šňůru, nebo co to máš a pojď se navázat!“ přikázal jeden z hochů. Naštěstí, ale vzápětí Ragymu pomohl. Ten sice přečetl co se dalo, ale naprosto mu chyběla zkušenost. Výstup byl lehký. Hoši ve chvílce stáli nahoře. Nejdříve otevřeli záhadnou krabici jejíž obsah v trampovi vzbudil velké překvapení. Byl tam jen malý sešit o kterém jeho společníci mluvili jako o vrcholové knížce! Ihned do ní začali psát záznam.

Když si sešit prohlédli, podívali vyčítavě na Ragyho „Žádná cesta tudy nevedla!“

„Zdalo se mi, že jo,“ zašeptal.

„Ale máš štěstí je to prvovýstup!“

„Co to znamená prvovýstup?“

„No, že tím místem, kterým jsme šli nahoru ještě nikdo předtím nevylezl.“

Slovutný tramp se rozzářil. Poprvé v životě na skále a navíc prvovýstup! Čekala ho však další komplikace.

„Slaňovat umíš?“ otázali se lezci.

„Uhm,“ neurčitě se vyjádřil. Neuměl nic, znal pouze Dülferův sed. Bedlivě si ho zapamatoval z obrázku v nějakém výtisku. Doma potom udělal pokus se šňůrou od rolety.

Jeden z hochů sjel dolů. „Já na něj dohlídnu zespodu a ty shora,“ řekl svému kolegovi.

Bylo jasné, že jejich nový společník svým počínáním nevzbuzuje důvěru.

Roztřesený Ragy začal kolem sebe ovíjet lano. Sám se překvapil, když hoch, který na něj dohlížel, neměl námitek. Než se odlepil od skály tak chvilku zaváhal, ale nechtěl být považován za padavku. Nastoupil do slanění.

Ale ouha! Přiskřípl si ruku pod slaňovacím kruhem. Se štěstím se mu ji podařilo vytrhnout za cenu odřených kloubů. Sjel níže a zmizel z dohledu.

„Jak to vypadá?“ ozvalo se nad ním.

„Docela dobrý!“ odpověděl hoch zdola. Těžko zadržoval smích.

Ragymu se lano vyvléklo, ale zachytil je kolenem. Visel na zaháknuté noze hlavou dolů, ale pomalu sjížděl k zemi. Krčil tvář v bolestném šklebu, jak se mu nesprávně umístěné lano zařezávalo do krku. Poraněná ruka všude zanechávala červené zdobení.

„Musíš se podívat!“ zazněl veselý hlas spodního pozorovatele.

Nahoře se objevila hlava a oba hoši zaduněli smíchem, jak

motor Harleje. /Věž se jmenovala Ztracená a prvovýstup komínem za III, není dodnes registrován. Jména dvou bratrů, kteří po srpnové okupaci emigrovali jsou zapomenuta/. Samotář Kelly zanedlouho poté, zmizel z trampských setkání a výletů. Ve skalách se začal objevovat zelenáč Ragy. Jeho trampské výtvary skončily v popelnici.

*

*

*

V době když se Ragy pohyboval mezi trampem a horolezcem, napadlo ho, že by se mohl podívat do Prachovských skal. V Českém Ráji znal pouze toto skalní město. O Sedmihorkách, Drábských skalách a Příhrazech dosud nikdy neslyšel. O údolíčkách a přidružených oblastech také.

Tehdy většina mladých lidí s podobnými zájmy cestovala autostopem. Ragy patřil do stejné sorty. Jeden víkend se proto ocitl v Prachově. Neměl usárnu, ale stejně hrdě se na jeho zádech vyjímal tele. Zato vlastnil vestičku z mladého jehňátka, což nosili bramboroví trampové. To byla sorta lidí, jež vycházela z české pozdní varianty trampů, kteří vznikali v době kdy se komunistům podařilo, neuvěřitelně sprostým způsobem ovládnout zemi a na velmi dlouhá léta zatlačit demokracii.

Do prvorepublikových průkopníků a skutečných objevitelů a zakladatelů prvních osad, měla tato skupina hodně daleko. Skutečný tramp by si s chutí nad bandou placičkářů a bramboráků, udiveně odplívl.

Prachovské skály ještě nebyly tolik obléhané, jako dnes. Hrstka turistů, skupinka lidí ze zájezdů ROH. Sem tam, horolezec. Narváno lidmi tu bývá jen v období prázdnin

a za hezkého počasí. Nedaleko turistické chaty se nalézalo malé jezírko s koupalištěm, kde bylo i mini tábořiště. Tady si postavil Ragy svůj jehlan. Vypravil se do skal bez bagáže s cílem uvidět skalní město. Přijel bez lezeckého vybavení. Slyšel někde o Jehle a Čapce a měl za to, že mu bude stačit, když je pouze uvidí. Hned první pohled mu předpoklad potvrdil. Tyto věže o jejichž nepřístupnosti šly zvěsti v něm vzbuzovaly takový respekt, že si nemohl připustit myšlenku, že by se někdy dostal na jejich vrchol. Naplněn dojmy se vracel se zpátky do Turistické chaty.

V jedné soutěsce potkal zvláštního postaršího muže. Možná ani nebyl tak starý. Ve věku sedmnácti let je každý, byť jen o pár roků starší, vetchým kmetem na konci životní pouti.

Muž byl nevysokého vzrůstu, hubený a šlachovitý. Na nohách měl obrovité, špinavé a odřené, manžestrové pumpky. Vypadaly, že pamatují minulé století. Choval se jako by se s ním odjakživa znal. Tykal mu velmi familiérně. Vyvalil veliké šedé oči a oslovil ho přátelským tónem: „Jsi tady kvůli lezení?“

„Jenom se trochu courám,“ pravil překvapený tramp vesele. „Jsou tu pěkné skály.“

„Už jsi někdy lezl?“ otázal se pátravě, podivný člověk.

„Zkoušel jsem to na Broumovsku,“ řekl Ragy zaujatě, protože vzbudil jeho zvědavost.

„Byl jsem už na jedné skále,“ dodal hrdě.

„Nechceš si něco vylézt?“ očividně ožil muž a ukázal na nedalekou věž. Ragy si ji prohlédl. Zdála se mu velmi nepřístupná. Lehce převislá a odmítavá.

„Můžeme to zkusit,“ odpověděl s hraným nadšením, kterým zakrýval nervozitu. Nic mu nebránilo takto odpovědět. Kecky které měl na nohách v jeho mysli

dokonale představovaly dostatečné vybavení.

Podivín ihned vytáhl lano, které měl na zádech a které Ragy do té doby nezaznamenal.

Každé dobrodružství je do výletu vítáno. Netušil, že tento krásný sport se později, navždy stane jeho zálibou a životním stylem.

„Navázat se umíš?“ podával mu lano muž.

„Vůdcovský uzel. Raději se na mně dívejte,“ odpověděl Ragy, ale pomoc nepotřeboval. Vykání neznámého pohoršilo: „Tykej mi, my horolezci si tykáme.“

Výraz „ **my horolezci** „ zněl z jeho úst zdůrazněně. Hrdě a trochu magicky. Ragy se tetelil radostí, že ho někdo považuje za schopného, patřit do této skupiny.

Křepký mužík se navázal a za chvíli „vyskákal“ na menší skalní věž. Nestaral se o žádné jištění. Nahoře dobral lano. Ragy ho následoval. Lezení nebylo těžké. Trvalo jenom chvílku, než se ocitl na vrcholku. Připadal mu maličký. Držel se vrcholu a potlačoval pocit, že se monolit převrátí a on spadne s ním. Trvalo chvíli, než si zvykl a osmělil se.

Muž k němu hovořil bez odmlky. Dozvěděl se, jak jeho společník před pár lety vylezl na skálu a od té doby lézt nepřestal. To bylo dost neobvyklé, nestává se často, že by někdo začínal s touto aktivitou v dospělém věku.

Dlouho na vrcholu nezůstali. Muž přes sebe hodil lano, sesunul se přes okraj a zmizel v temnotě lesa. Slanit se Ragy lopotně naučil. Jenom to neměl zažité a obával se svěřit lanu celou svojí váhu. Jenomže muž byl o tolik starší, že se nechtěl dát zahanbit. Po chvíli ho následoval. Předstíral, že to pro něj nic nebylo. Muž, zaujatý sám sebou si toho stejně nevšiml.

Za pár let s tímhle člověkem byl Ragy na stejné skále, ještě jednou. Šel si tehdy něco vylézt se svojí budoucí man-

želkou. Neúnavný horolezec je oslovil a zlákal na společný výstup. Lezl stále na tutéž skalní věž! Nikdo ho nespatřil jinde.

Když přátelé začali jezdit do Prachova pravidelně, často ho potkávali. Stala se z něj zajímavá figurka. Maskot, kterého znal každý horolezec. Postával vždy pod tou svou skálou, kde číhal na neznalého nováčka. Toho vytušil neomylným instinktem. Začátečníka zlákal k lezení a na své, často opakované cestě se vyřádl.

*

*

*

Hotel Paříž v Hradci byla secesní budova ze které stále čísel závan, kdysi honosné, prvorepublikové slávy. Byla zde i herna, kde se scházeli šachisté a především karbaníci. Tady také jako zaujatý šachista trávil svá studentská léta Ragy. Postupně sem zavlekl spolužáky a později i přátele ze skal. Vytvořila se tu společnost lidí stejného smýšlení a specifickým humorem i názorem. Ten se projevil po okupaci sovětskými vojsky s následnou Husákovou normalizací. Tehdy většina z této skupiny postupně emigrovala do zahraničí. Znamenalo to konec společenství. Po letech dopisování byla nahrazena pilným mailováním.

Byl pátek, půl jedenácté večer, když Marek a Ragy dohráli druhou šachovou partii. Kavárenský šach v herně hotelu jim skvěle zaměstnával hlavy, což měli rádi. Objednali si další sodovku. Vrchní číšník Šrajcer sice trochu kroutil starou hlavou, ale měl pochopení pro chudé studenty a žádaný nápoj promptně přinesl.

Ragy s Markem byli přátelé od dětství a vydrželo jim až

do dospělosti. Marek se chystal k maturitě na dvanáctiletce. Potom nastoupí do Karlovy university v Praze.

Už od klukovských let věděl, že se stane přírodovědcem. Nevynechal žádnou příležitost a pilně se připravoval.

Co chvíli klečel na kolenou a s hlavou zabořenou do travního porostu studoval nějakou rostlinku. Měl spoustu dalších zájmů, přeskakoval od jednoho k druhému, ale vše stíhal v pohodě. Každou chvíli se mu v hlavě urodil nějaký nápad. Nedal pokoj dokud jej neuvedl ve skutečnost. Zakořeněnou představu své životní dráhy, však nikdy neopustil. Nyní, před zkouškou dospělosti, udělal s několika přáteli noblesní študácký fůrek. Před budovou dvanáctiletky stojí socha Vítěz od mistra sochařů - Štursy. Je umístěna na desetimetrovém pylonu. Tady musela přijít znalost horolezecké techniky. Jumary ještě nikdo neobjevil. Nahoru se jeden ze studentů dostal poctivým prusíkováním. V rukách Vítěze se kromě vavřínové ratolesti ocitla i tabulka s nápisem $E = mc^2$.

Veliká pocta panu Einsteinovi se ani trochu nelíbila komunistickým pohlavárům a policajtům, kteří rozjeli velké vyšetřování. Nikdo netušil co záhadný nápis může znamenat. Pro jistotu brali recesi jako politický projev, namířený proti komunistům. Jenomže studenti drželi bobříka mlčení. Vyšetřování přišlo zkrátka.

„Největší problém bylo prohodit olůvko na saturně, soše mezi nohama, aby se dalo vytáhnout nahoru lano,“ konstatoval Marek když příhodu vyprávěl. „Dvě hodiny jsme se střídali v házení a potom hodinu prusíkovali!“

*

*

*

„Měli bychom se vypravit do skal, trochu si zalézt,“ pronesl poklidně Marcel po vyhrané partii kavárenského šachu v hotelu Paříž v Hradci. Vůbec mu nevadila blíží se půlnoc. Navrhl něco, co ho napadlo před okamžikem.

„Jasně, zítra brzo ráno jedeme,“ zasmál se Ragy. Ani u něj pokročilý čas nehrál roli. Tváří dával jasně najevo, že myšlenka k němu zapadla jako míč do branky. Nebylo to poprvé ani naposledy, kdy se rozhodli někam vypravit.

Před časem, nezávisle na sobě objevili horolezectví. Začali spolu jezdit do skal. Navštívili Hruboskalsko, Prachovské skály a Ostaš. Až se více otkají přijde Adršpach a Tatry. Jezdili vlakem, což přinášelo ostatním cestujícím malé podivění. Vozili totiž sebou magnetické šachy a při každé příležitosti a na nejnemožnějších místech sehráli bojovné partie. Nebývalo zvykem, aby trampové, za které byli považováni, byli propadlí takové usedlé činnosti. Takové chování bylo neznámé i horolezcům. Zvláště, když se nadšení šachisté nenechali zlákat k návštěvě hostince a ke konzumaci alkoholu. Něco takového se tu nenosilo a bylo považováno za podivínské.

Oba se velice shodli, měli spoustu společných myšlenek a rádi filozofovali o životě. Trávili všechnen čas svými zájmy. Byli proto podezířelí děvčatům, které nemohly pochopit, že se s nimi nebaví a dokonce je ostentativně ignorují. Ony však, vymetaly jenom tancovačky, což se hochům zdálo idiotské. Ragy na konto takových erosenek prohlásil: Nevím proč se mám mačkat v davu, točit se dokola s cizí zpocenou ženskou, vést s ní zoufalý kecy a poslouchat u toho trapnou muziku.

Marek pokračoval: „Vedle Ostaše je vrch, jmenuje se Hejda. Je tam spousta skal a několik samostatných věží.“

„Slyším to poprvé,“ ozval se Ragy jásavým hlasem.

Neznámá místa ho fascinovaly. Pokaždé měl objevitelský pocit.

Marek se zatvářil posmutněle. „Dozvěděl jsem se, že tam chtějí zřídit chráněnou přírodní oblast. Pravděpodobně u toho zakážou lezení!“

„Takže se tam musíme podívat než nám to zarazí, že?“

„Má to háček, ty věže nejsou dosud vylezené.“

Ragy si vzpomenu, že to není tak dávno, kdy poznal první skálu. Lezl poprvé v životě a účastnil se prvovýstupu! Mám to, ale štěstí! Najednou si uvědomil, že je jenom zapálený zelenáč, který o horolezectví přečetl jen pár knížek, ale zatím neumí nic. Ale kývalo na něj velké dobrodružství. Potlačil opatrné myšlenky.

„Jasně! Zítra jedem dělat prvovýstup!“ zvolal hlasitě, až se šachisté od vedlejšího stolu pohoršeně pozvedli.

„Nikam nespěchej, dáme si ještě poslední partii!“ zmrazil jeho činorodost Marek.

*

*

*

Den před touto událostí Ragy prožil příhodu, která se jej tolik dotkla, že se opravdu velmi těšil, jak se ve skalách rozptýlí. Každý je někdy králem, jindy zase kmánem. Občas se mu podařilo hluboko klesnout a toto byl jeden z těch propadů, který se zdařil velmi úspěšně. Začal nenápadně. Větou kterou Ragyho máma uzavřela své nejméně hodinové kázání: „Tak zítra nastupuješ. Chovej se slušně, každého pozdrav, poslouvej co ti kdo říká a přijdi tam včas!“

Ve veterinární nemocnici, kde pracovala, mu zajistila praxi. Proto ta velká starost. Ve tváři se jí objevila obava, zda si její potomek povede dobře.

„Neměj obavy, všechno tam dobře znám a nemá mne co překvapit.“ odušil Ragy přezíravě. Nadneseně zopakoval

větu, která se v kázání často objevila:“ **Hlavně mi tam neudělej ostudu!**“

“To víš, že neudělám,” pokračoval přesvědčivě. Matky mívají zbytečné obavy, pomyslel si a nasadil bohorovný obličej.

Praxi všichni studenti vítali. Znamenalo to přerušení výuky a nástup do veterinárních zařízení či klinik. Odpadly před nášky, úkoly i nekonečné vyesedávání ve školních lavicích. Nyní to bylo obzvláště milé. Blížící se léto se snaživě hlásilo sluníčkem a minisukněmi spolužaček. Slunečný čer vnový den začal hrát od prvních jitrních hodin. Odsloužím si na veterinární nemocnici pohodový týden, říkal si Ragy, když ráno ve tři čtvrtě na šest nasedal do trolejbusu. Jediné co mu vadilo byla ospalost. Většinou vstával až o půl osmé. Stihl si koupit a sníst rohlík za jízdy městskou dopravou a na poslední zvonění se dostavit do učebny.

Vstup do nemocnice chránila veliká, dřevěná vrata. Měla v sobě malé dveře, vedle kterých, bylo na zdi tlačítko zvonku. Znal místní poměry a věděl, že nemocniční dvůr je rozlehlý a zvonek není slyšet. Stiskl tlačítko několikrát v dlouhých intervalech. Dlouho ase nic nedělo, pak se znenadání malá dvířka otevřela. Objevil se doktor Tomek. Ramenatý chlap s obličejem a čelistí kanadského hokejisty. Také výborný chirurg, skvělý společník i charakterní člověk. Zatím byl oblečen jen v civilu. Prohlížel si Ragyho a krčil čelo a nos, jakoby viděl něco velmi ošklivého. Bylo jasné, že zapomenul, že se s ním v minulosti setkal.

„Já jdu na praxi,“ hlásil se Ragy snaživě.

“Co tady vyzváníš jako v soudný den!“ zavrčela vysunutá brada.

Praktikantův úsměv zmizel a okamžitě se cítil hodně

maličký. Co si zablckotal, jak koktavý, když si chce koupit jízdenu do Aše.

Doktor Tomek opět rozhoupal buldočí čelist. „Ty hochu, vidíš támhle to hovno!“ Ukázal doprostřed dvora, kde pochmurně kouřila čerstvá koňská hromádka.

„Jo, ano jo...“ přikývl roztřesený hoch.

Doktor mu zamával tlustým prstem před obličejem. „Tak to tam nebude!“

Otočil se zády a více o něj ztratil zájem. Ragy vešel do stáje a hledal lopatu, rozhodnut hbitým splněním úkolu, získat uznání. Odchytil ho tady veterinární technik Žoček. Byl to rozložitý tmavý muž, pohublé tváře a zasmužilých očí. Byl znám jako filosof, který sarkasticky glosoval denní si- tuace v nemocnici. Jeho trefné poznámky, pokaždé sedly.

„To hovno!“ řekl ironickým tónem a očima zahýbal směrem kam odešel doktor Tomek. Pak hocha zavedl do rohu stáje, kde stál staříčkový, černý a prošedivělý kůň.

„Měl zauzlení střev a musí se každé dvě hodiny provádět,“ řekl smutně. „Ten výtvor ve dvoře je od něj.“

Do ruky mu vrazil lopatu a přidal varování: „Opovaž se kouřit na šatně, nasmrádnou mi šaty!“

Ragy snaživě odběhl k hromádce a přenesl ji na hnojiště. Potom zametl chodbu. Stájník mu mezitím připravil koně a on se s ním vydal na dvůr. Vodil jej v kruzích kolem celého nádvoří. Starý kůň kráčel velmi rozvážně a pomalu. Kopyta, ze zdravotních důvodů bez podkov, se měkce ozývala areálem.

Nebývale brzké vstávání se projevilo a Ragy za chůze, lehce počal podřimovat. Áaaau, probudila jej velká bolest. Kůň mu přišlápl chodidlo! Chtěl je vytrhnout, ale zkuste si to, když to zvíře váží téměř tunu. Klap, klap a klap, pohnu-

ly se zbývající tři kopyta. Starý kuň si dával na čas. Než se studentíkovi noha uvolnila, protrpěl si pořádnou bolest. Naštěstí se to obešlo bez většího zranění, jen měl druhý den modrý malíček.

Nehoda měla i pozitivní přínos. Jeho ospalost utrpěla takový obrat, že se po zbytek dne neodvážila přihlásit.

Na dvoře se objevil doktor Tomek, tentokrát už v obrovitém bílém plášti. Prohlédl si koně a prohlásil, že se lepší. Na to zvíře hleděl laskavěji, než když se obrátil na Ragyho.

„Ty hochu, ve druhé stáji, vzadu v kotci je prasnice, přivedeš ji na Zelený sál!“

Zní to honosně, ale byla to jen místnost určená k zákrokům, jejíž zdi byly natřeny zelenou omyvatelnou barvou.

Chirurgův ukazováček mu zašermoval před očima: „IHNEDE!“

Klopýtavě vyběhl do stáje označené římskou dvojkou. Když tam dorazil vyšel proti němu Žoček.

„Tumáš,“ do ruky mu vtiskl gumovou rákosku, která sloužila k pobízení zvířete a spěšně vyrazil na Zelený sál, připravit vše k zákroku.

Stáj měla po jedné straně chodbu, na druhé straně stálo dvanáct krav. Dle stupně léčení se tvářily zasmušile a netečně. Nehlučně přežvykovaly. Jsou však zvědavé, proto na Ragyho otočily hlavy. Prošel kolem nich dozadu a spatřil kotec. Ležela tam obrovitá prasnice. Prakticky zcela vyplňovala celý prostor. Otevřel dvířka a váhavě vstoupil dovnitř. Zvíře mělo otevřené oči, ale neprojevalo o něj zájem.

Ta očividná laxnost jej překvapila. Udiveně řekl: „Vstávat.“ Nestalo se nic!

Zvolal jak na lesy: „Vstávat!“ Zvíře se nepohnulo.

Dokonce zavřelo oči.

Zařval: „Vstááávat!

Prasnice, zachrochtala a zdvihla hlavu. To bylo velmi nadějně. Bohužel jen na vteřinu, hlava jí poklesla zpět. Ragy dobře věděl, ze školních pouček, že u zvířat se nesmí užívat násilí. Proto prasnici jen lehce, gumovou rákoskou šťouchl do boku. Od této chvíle vzaly události podivně rychlý průběh. Prasnice vyjekla, jediným švihem těla vyskočila na nohy a vyrazila ven z kotce. Skoro jej povalila. Uskočil na poslední chvíli. Bylo to však pomalé. Neobratně se jí připlétl do cesty. Zvíře dospělo k závěru, že jí ten dotírající člověk hodlá ublížit. Rychle skočilo na druhou stranu a vběhlo pod krávy. Do této chvíle poklidně přežvokující dojnice najednou ožily. Prasnice utíkala podél žlabu, pod jejich hlavami. Jedna každá se pokusila prasnici buď trknout nebo nakopnout. Rychle běžela melou kopajících nohou, řičela strachem, ale nenapadlo ji uhnout do chodby. Tam sprintoval Ragy. S hrůzou sledoval, jak po některých kopancích, cosi létá vzduchem. Byly to jen nečistoty, ale on byl přesvědčen, že to jsou zuby. Bože, oni ji zabijou nebo zmrzačí a já za to budu zodpovědný, šlo mu hlavou. Za poslední krávou již byla zeď a prasnice musela do chodby. Bohužel, právě tam přiběhl také. Vyjekla vyděšeně a skočila stranou. Tady stál kovový stolek. Je bíle natřený, má dvě nohy a místo dvou zbývajících má gumová kolečka. Na něj se dávají nástroje, když se jede léčit k jednotlivému zvířeti. Prasnice vrazila dovnitř stolku hlavu a přední nohy. Zadníma nohama se odrážela a vzdalovala se pryč. Stále rychleji a rychleji mlátila nohama do betonu, až se kolečka prosmekávaly. Každý odraz podivnou ekvipáž raketově zrychlil. Běžela chodbou dopředu k Zelenému sálu a nešťastný Ragy hnal za ní.

Bohužel na konci je chodba zalomena do pravého úhlu. Viděl jak se prasnice v té strašné rychlosti, snaží nadvíhat a zabránit havárii. Jen vteřinu doufal, že se jí to podaří.

Bum! Skoro třista kilo narazilo do zdi. Prasnice se svalila na bok. Asi metrový kus omítky se vylomil a rozdrobil se na ni. Stolek se celý ohnul a znemožnil jí pohyb. Zvíře ječelo jak divé. Dveře Zeleného sálu se otevřely. Doktor Tomek a Žoček zírali. Ragy celý zkroušený, zíral na ně. Řev pokračoval. Během pár chvil se seběhlo na místo téměř celé osazenstvo nemocnice. Všichni tam stáli nad pištěcí prasnici. Nikdo nevěděl co dělat.

„Kovář! Zavolejte kováře!“ Jediný Žoček si věděl rady a dokázal překřičet ten řev.

V areálu byla kovárna, kde se zhotovovaly zdravotní podkopy. Nomen omen, ten kovář se jmenoval Kovář. Naštěstí i on přes velkou vzdálenost dílny slyšel to šílené kvičení

a přišel se podívat.

Každý se musel zapojit, když museli prase i se stolkem odtáhnout na sál. Co teď? Autogen nešlo použít, kovář si přinesl pilku. Celou půlhodinu odřezával zkroucené nohy stolku. Zvíře se už uklidnilo, nepohodu zvládalo stoicky a v poklidu. Pouze občas vyčítavě zakvičelo. Ragy se marně snažil být neviditelný. Každý si však musel nešiku prohlédnout a zeptat se, jak se taková událost mohla seběhnout. Celou dobu se obával, že se dostaví jeho matka. Bohužel se mu tušení vyplnilo.

Zaslechl, jak jí Žoček šeptá: „To jsem zvědav, co tady ten pitomec ještě provede!“

Nevypadala potěšeně, ani se nepochlubila, že ten pitomec je její syn.

Konečně byla prasnice osvobozena a odvedena na sál.

Všechno se pomalu uklidnilo. Personál se rozcházel ke svým pracovištím. Ragy se nenápadně a po špičkách snažil zmizet z dohledu. Odplížil se zpátky do stáje. Báł se vystrčit nos a skrýval se až do doby, kdy skončila pracovní doba a všichni odešli.

Měl starost jak se daří prasnici a zašel jí stanovit trias. Seděla na zadku, ale jak ho uviděla, vyskočila. Dobře si pamatovala svého trapiče.

Změřil jí teplotu a poslouchal dýchání a tep. Vše v pořádku. Zaznamenal údaje do karty. Zákrok lékařů pomohl. Prasnice vypadala vyléčeně. Zdálo se, že se těší plnému zdraví. Hlasitě zachrochtala. Znělo to současně varovně i vyčítavě. Ragy se raději klidil pryč.

Jeho služba trvala první den až do půlnoci. Když se čas přiblížil udělal si na závěr přestávku a uchýlil se do šatny. Smrděly tu zapařené holinky a stájí načichlé montérky. Nápis na zdi ho varoval: Zákaz kouření!

Uvařil si kávu. Seděl unavený a usrkával. Marně se snažil vypudit z hlavy pochmurné myšlenky. Styděl se sám před sebou. Jeho počínání při nahánění prasete bylo více než nešikovné. Pak otevřel okno a pamětliv Žočkovo poučení o nasmrádlých šatech, vyklonil se ven a zapálil si cigaretu. Samozřejmě, od cigaret načichnou šaty, ale odér stáje a holinek zřejmě nevadí, pomyslel si.

Budova probíhala zároveň s ulicí a on kouřil s hlavou vykloněnou na chodník. Tato část města souvisela s parkem, nebyly tu obchody ani restaurace a jen občas tu někdo prošel. Nesvítilo zde ani veřejné osvětlení. Ven pronikalo jen trochu světla ze žárovky za jeho zády. Pokuřoval a přemýšlel jak zítra vysvětlí doktoru Tomkovi co se vlastně stalo. Najednou se cosi mihlo před ním.

Prásk! Jakýsi stín prolétl vpřed a vytál mu pořádnou

factu. Byl z událostí prvního dne praxe tak nažhavený, že okamžitě vyskočil do ulice. Někdo bude litovat, že si se mnou začal, řekl si.

Temná ulice byla tichá, nikde se nepohnul ani lísteček. Prošel chodník před areálem. Zastavil se a dlouhou dobu naslouchal. Nikdo, nikde. Naprostá záhada! Vrátil se zpátky. Jediný kdo k tomu políčku měl opravdový důvod bylo to prase. Celá tvář ho pálila, pomstilo se vskutku důkladně. Potrestalo nešikovného praktikanta.

Nepříjemnostem ještě nebyl konec, čekal ho domov. Musel nastoupit před matku k raportu. Medaili mu neudělila. Pouze pronesla další kázání. Nevyznělo vlídně.

Druhý den, když opět nastoupil do práce, přišel za ním Žoček. „Ty hochu!“

Všem praktikantům tady říkali **ty hochu**. Musím se otázat jak tu oslovují spolužačky, řekne si Ragy. Ty dívko nebo ty holko? Žoček se posměšně uklonil: „Já ti děkuju. Pracuji tady už dvacet let, ty první den, ale já tady takovou srandu už nikdy nezažiju!“

Neměl pravdu. Týden po Ragym nastoupil na praxi jiný umělec. Vyvázal k zákroku nohu krávy tak šikovně, že zlomila Dr Tomkovi čelist.

*

*

*

Bylo by chybou neuvést příhodu, kterou praktická cvičení vyvrcholila. Do třetice všeho dobrého si ji užil i technik Žoček. Dva tragikomické zážitky ho přinutily k úsměvu, ale potřetí se zachechtal nahlas. Maturitám na veterině před- cházela tatáž zkouška praktická. Studenti museli projevít znalosti při odběru krve, moči a sputa, dát subkutání

a intramuskulární injekci, sterilně odebrat vzorky, nebo provést drobný chirurgický zákrok. Čírou náhodou právě

přijel do města cirkus. Některá zvířata byly po dlouhé cestě ve špatném stavu. Léčila se ve veterinární nemocnici.

Vedení školy usoudilo, že praktické zkoušky z dospělosti, proběhnou na exotických zvířatech. Žoček u toho asistoval. Lehce se usmíval při nešikovnosti žáků a kochal se jejich nervozitou. Držel u hlavy velbloudici, když se na řadě ocitl žák Kapr. Ten dostal otázku jejíž součástí bylo stanovit trias /Teplota, tep, dech/. On byl nervák od přírody. Zkoušky prožíval ve velkém stresu, dávno před tím, než se k nim přistoupilo. Začal se třást po celém těle. Drkotal zubama. Ruka ve které držel velký teploměr, vibrovala snad deset centimetrů na každou stranu.

Skupinu studentů tvořilo deset lidí. Tři zkoušející a osm žáků stálo po boku zvířete. Zbývající dva stratégové a zaručeně študáci, kteří to nežrali a nešplhali, byli pohodlně v chodbičce. Pochopitelně to byl Vlna a Ragy. Zastávali mírně cynický přístup a ostentativně dávali najevo prezíravý nadhled. Peče, maturita nás nepoloží! Místo učení jezdili o svaťáku na trampink nebo do skal.

Trochu se pohechtávali, když pozorovali upoceného, strašlivě se třesoucího Kapra. Stál za zadkem zvířete. Vystresovaně hleděl na teploměr. Bylo vidět, že neví co s ním má dělat.

“Vsadím se, že ten vůl strčí teploměr do vaginy, místo do prdele,” zašeptal Vlna. Student k označení cílového místa použil samozřejmě výraz, mezi lidem oblíbenější. Chlácho- linka, jak se dozvíme později, to určitě nebyla.

“Klidně dám bura, takhle blbej snad nemůže bejt,” opáčil Ragy.

Kapr přešlapoval na místě a stále se rozhodoval co udělat. Někdo mu stočil ocas zvířete stranou. Rázem pochopil, kde se má to měření odehrávat. Bohužel neomylně zamířil

do otvoru na nějž vsázel Vlna. Ragy se zachmuřil, když pochopil, že přijde o svou gáži.

Potom třesoucí se ruka vrazila teploměr dovnitř. Na sucho! Kapr nevěděl nic o zdravotním gelu. To muselo ucítit i tak velké zvíře.

Zdálo se, že se nebude nic dít. Velbloudice sebou neškubla ani neposkočila. Nikdo nemohl vědět co bude následovat. Pomalu zvedla zadní nohu až k hlavě. Náhle ji stočila do strany a pohybem vzad, začala hlouček lidí kosit. Šplhouni v nových bílých pláštích padali na špinavý beton stáje. Uniklo jen pár jedinců a Žoček, který vpředu držel hlavu zvířete. Chechtal se jak potměšilý ďábel. Ostatní se váleli v podestýlce. Jejich bílé oblečení změnilo barvu na vojenskou zeleň. Profesor, doktor, ing Pech měl pech a upustil notes s hodnocením do hnoje. Velbloudice, která zjevně rozpoznala kdo těm otravným lidem velí se k němu otočila a jak to tihle mimochodníci často dělají, plivala po něm rozžvýkanou trávu. Takový flusanec se na bílém plášti obzvláště vyjímá.

Vlna si prohlížel obraz zkázy a zmatku s pocitem zadostiučinění. Přikývl si s nadšeným Ragym.

“Mám u tebe bůra,” řekl potěšeně.

*

*

*

Ředitel školy byl velký komunista. Nutil všechny žáky obdivovat, údajně úspěchy socializmu. Jeho koníčkem byl prvomájový průvod, kterého se každý musel povinně účastnit. Nelitoval přijít do školy brzo ráno a kontrolovat docházku. Většina studentů se snažila z této nepříjemné záležitosti vyvléknout. Bohužel ani trochu nepomáhaly různé úhybné manévry, jako písemné potvrzení, že dotyčný

půjde do průvodu s hasiči /tehdy požárníky!// v místě bydlíště, zdravotní důvody či jiné, velmi dobře vymyšlené výmluvy. Ragyho v loňském roce donutil nést vlajku. Od té doby se pokořený student staral, aby na sebe neupozornil v ten slavný den. Těžko by unesl opakovaní. Zvláště poté, co zahodil vlajku do křoví a před koncem se z průvodu vytratil. Potom trnul, že bude popotahován a potrestán. Ředitel si však naštěstí nevzpomenul, komu prapor nařídil nést. Nebyl pochopitelně nikdy nalezen. Možná poprvé v historii se dnes vyrazilo bez zástavy. Celá škola s ředitelem, profesorským sborem a namíchnutými studenty se musela zařadit mezi “nadšené” pracující a jásat. Kapr byl sportovec. Trénoval skok do dálky. Svědomitostí a pílí se vypracoval na schopného palouska. Stal se dokonce držitelem juniorského rekordu pro Česko- slovensko. Zdál se být pomalejším a nevybušným. Ve spojení s nervozitou ho to brzdilo k větším úspěchům. Procházel studiem s potížemi, které vyrovnával zařatou pílí. Byl pověstný, že sebou všude nosil sportovní pytel. Tehdy byl velkou módou a poznávacím znamením pro lidi, kteří byli či předstírali, že jsou sportovci. Ve svém zavazadle nosil jeden velký sešit na všechny předměty, ručník, tričko a skokanské tretry. Musel toto vybavení mít, protože rovnou ze školy chodil na trénink.

Kapr se vydal do prvomájového plesání se svým sportovním pytlem. Byl jediný kdo sebou něco nesl. Stal se terčem vtípků: „To budeš tady trénovat?“

Jen se usmíval a dál se vláčel se svým břemenem. Někdo využil malého otvoru na jeho víku a vhodil mu tam kámen. Ragyho to zaujalo. Jak to, že si toho Kapr nevšiml? To se musí prozkoumat. Vedle hlavní třídy, kudy procházel průvod byl i chodník. Právě probíhala jeho oprava.

Souběžně se táhly hromady kamených kostek. Ragy se pokaždé vytratil z průvodu a nacpal si jimi kapsy. Pilně zvyšoval Kaprův náklad. Nebylo to ze zlomyslnosti. Byl zvědavý na jakou váhu se dostane, aniž by hoch poznal, co sebou vleče. Nadupaný Kapr nevnímal nic zvláštního a poklidně pochodoval dál. Přísun dlažebních kostek musel být zvýšen. Experimentátor kmital ze skupiny studentů ven a zase zpátky. Za zády čumilů, kteří sledovali průvod se pilně zásoboval. Potom kameny opatrně přihazoval po jednom do sportovního vaku. Právě dokončil šestý okruh, když ho někdo chytil za límec.

„Půjdete s námi,“ řekl neznámý člověk. Druhý muž ho popadl za ruku. Nenápadně ho odvěkli do průjezdu. Tam mu ukázali odznak Státní tajné bezpečnosti.

„Konečně jsme vás dopadli!“ řekl první muž.

„Běžíme za vámi už od křižovatky,“ přidal se druhý.

Ragy mlčel. Říkal si, tak ono je pravdou, že když se sejdou tři lidé, nejméně jeden z nich je určitě estébák. Vševidoucí špiclovské oko stále bdí. Přemýšlel co provedl, že na něj vystarovali. Na nic nemohl přijít.

„Vy chcete házet kameny na představitele,“ vznesli obvinění tajní muži.

„Ale kdepak!“ kroutil se delikvent. Samým vzrušením koktal.

„Tak na co je sbíráte?“ ozvalo se zhurta.

„Dávám je jednomu klukovi do tašky.“

„Vy si dokonce děláte zásoby? Řekněte nám ihned jméno vašeho společníka!“

„Kapr,“ šeptnul obiněný. „Ale on neví, že je nese, já mu je tam dávám tajně. On na to ještě nepřišel.“

Výslech pokračoval: „Proč to děláte?“

„Je to takový študácký fůrek, mne zajímá, kolik toho un-

se, než na to přijde,“ kroutil se hoch. Vypadal vyděšeně a začal se potit. Měl už zkušenosti se socialistickou státní mocí a dobře věděl za jaké maličkosti může jít sedět. Žertíky se lehce mohly překroutit v politická provinění. Právě prožíval malou ukázkou.

„Můžete si prohlédnout jeho tašku,“ mumlal. Jestli to ti chlápkové udělají, tak dostanu od svalnatého sportovce, jednu do zubů, pomyslel si.

Muži si prohlédli vystrašeného výzkumníka. Pak se na sebe podívali.

„Já bych mu věřil,“ řekl estébák.

„Tak běžte,“ přidal se druhý.

Ragy využil situace a už do průvodu nevrátil. Dodnes lituje, že svůj experiment nedokončil. Odhaduje, že silák Kapr nesl nejméně pět kilo kamenů!

*

*

*

Sobotní ráno slibovalo ustálené letní počasí. Oprýskaný a špinavý motoráček se valil od Náchoda. Jeho kdysi červená barva se pod špínou dala jen tušit. Co chvíli zastavil na nějakém omšelém nádražíčku. V poloprázdném zadním vagonu, seděli dva šachisté. Sklonění nad figurkami, nevnímali okolí. Batohy v síti nad nimi, dávaly tušit, že jejich majitelé směřují do přírody. Marek a Ragy, mírně nedospalí, cestovali ke skalám. Výhled přes umolusaná okna postrádá poetiku. Čas se vleče, ale šach dává zapomenout. Konečně přichází skromňoučká zastávka Žďár, pod stolovou horou Ostaš. Čtyřkilometrový pochod po lní cestou a lesem se zdá být nekonečný. Netrpělivý Ragy popohání Marka. Ten se co chvíli zastavuje, leze po čtyřech loukou a zaníceně čučí na rostlinky. Nevnímá okolí. Ignoruje rušivé podněty svého přítele. Zvedá se jen neochotně.

Po pár krocích se zarazí opět. Utrhne nenápadnou kytičku. Prohlíží ji a očichává jako fenka svá ztracená štěňátka. Výraz tváře dává tušit, že učinil zásadní objev.

„Tahle květinka má mít povzbuzující účinek na sexuální funkce,“ říká potěšeně.

„Tady ve skalách nenajdeš jedinou ženskou, jseš si jistej, že to budeme potřebovat?!“ směje se Ragy. „Navíc jsem tak nadřezanej, že mi stačí, abych si jen přičuchl a špatně to dopadne!“

V té době bývala Ostaš téměř liduprázdná. Dívky milují prosluněné pláže. Určitě ne sychravé skály a tmavý les pod nimi. Jen občas, několik lidí zavítalo do Horního labyrintu, kde dosud fungovala vyhlídková trasa, zřízená Klubem Českých turistů za první republiky.

„To samozřejmě není pro nás, ale pro hostinského,“ oduší přezíravě Marek.

Pan Polla se staral o hospůdku, která zabírala část jeho statku. Nevelká usedlost z masivních dřevěných trámů, byla pomníkem lidové architektury. Sedlová střecha a pod ní zdobný štít s malými okénky. Uvnitř se rozpínaly obrovité trámy nad šenkovnou. Představovaly cvičný horolezecký terén. Komu se podařilo, bez pomoci, vylézt nahoru a prolézt na druhou stranu, byl v hostinci pasován na mistra.

Otevřený altán před domem, sloužil generacím jako nouzová noceležna. Když byla velká zima, nabídl majitel svou rozlehlou půdu. Panovala zde neformální atmosféra vlivného domova. Příchozí míval pocit, že přišel navštívit svého příbuzného. Pan Polla znal většinu horolezců jménem. Věděl, že se jeho host vyzná v rostlinách. Když hoši minule odcházeli, přitočil se nenápadně k nim. Budoucího přírodovědce šeptem žádal o radu.

„Dnes bude mít hostinský ze svých hostů opravdovou radost,“ prohodil Marek.

Pohlédl na Ragyho a oba se rozesmáli.

*

*

*

„Než zajdeme na Hejdu, můžeme se rozlézt v Dolním Labyrintu,“ navrhl Marek.

„Jdeme na Barrandov, je to zajímavé lezení. Ihned budeme pokračovat,“ potvrdil Ragy.

„Já myslel spíše na Kočičí věž,“ ohradil se Marek.

Čekalo je pětkové lezení. Úplně snadná záležitost to však nebyla.

Sestoupili z okraje masivu k rozložitě věži. Stála kousek pod okrajovým masivem. Vedle turistické vyhlídkové cesty. Začali se navazovat. Tehdy bývalo vše jednoduché. Hoši vlastnili jedno lano, tři tlusté smyčky ze starého konopáku a tři železné hasičské karabiny.

S vlastnictvím lana to není příliš jasné. Ragy si ho půjčoval v Domě Pionýrů v Hradci. Leželo tam ve skladu a nikdo ho nepotřeboval. Pokaždé je poctivě vrátil. Jednou zapomenul, pak neměl čas nebo byl líný. Měl obavy, že vznikne problém. Žádná upomínka však nepřišla, nic se nedělo. Nikomu lano nechybělo a tak mu zůstalo.

Jako lezeckou obuv používali kecky. Sofistikovanější pomůcky se tehdy nekonaly.

„Mohu si vás vyfotit, prrrosím?“ ozval se hlas muže, který se znenadání objevil na okrajové skále. Byl to pomeňší člověk, lehce přítloustlý s dobromyslným výrazem. Kulatá hlava s vlídnou tváří byla ozdobena výraznými brýlemi. Mluvil nesmírně pomalu. Jeho hlas zněl šišlavě a patlavě. Vyniklo v něm rachotivé RRRR. Místo mohu bylo slyšet

hohu a místo vyfotit, fyfotit.

„Pořlu vám fořku,“ přidal, když uviděl, že se chlapeři nemají k odpovědi. Přistoupil až k okraji a ukázal celou postavu. Stál za pohled! Přes hrud' se mu křižovalo množství řemenů. Bylo na nich zavěšeno několik fotoaparátů, nejméně dva expozimetry a několik kožených sumek.

Za zády mu trčel stativ a na něm známá silueta Flexarety. Nevypadal na zapáleného fanouška spíše na ostříleného profíka. Oči mu svítily za brýlemi stejně jak blyskavé objektivy přístrojů.

„Teř se sastař,“ přikázal Markovi, který se mezitím začal drápat vzhůru. „Musíš tam vydržet,“ pokračoval, když poznal, že chce postoupit výše do lehčího terénu.

„Ty si řtoupni blíže ke skále!“ houkl na Ragyho. Střídavě lezce zastavoval a posléze popoháněl. Komandoval je bez rozpaku. Zdál se být expert jak na řota, tak na lezení. „Jsem z toho brouka Pytlíka celý popletený,“ postěžoval si Marek, když seděli u vrcholové knížky.

Ragy šeptem napodobil ráčkování fotografa: „Dobrrrý! Brrrouk Pytlík, to sedí! Já kvůli němu málem schrrrastil!“

„Teř si vás řezmu z podhledu ař pojedete dolů,“ ozval se hlas zvláštního nadšence. „Počkejte na mne, já slezu dolu k řám!“ pronesl příkaz zvýšeným hlasem.

Začal sestupovat příkrou trhlinou. Strmý svah lehee pocukrovaný pískem nevypadal příliš bezpečně. Všechno co zde bylo se sypalo dolů.

„Dej si bacha, jede to!“ varoval Ragy.

„Raději to obeřdi okolo,“ přidal Marek.

„Já se řysnám!“ velmi lenivě pronesl hoch. Zvedl povýšeně bradu.

V tu chvíli mu ujely nohy. Fotoaparáty a expozimetry chrastily po skále, řemeny povolily a stativ poskakoval za

nimi. Muž jel po skále jako závodní saně v ledovém korytu. Nadskakoval na nerovnostech a neartikulovaně pokřikoval. Na chvíli zmizel, když projížděl křovím. Trrt, trrt, chrastily lámané větévky. Vynořil se pod Barrandovem. Zde se naštěstí zastavil. Zůstal sedět. Z křovisek mu vykukovala pouze hlava. Kulatá dobromyslná tvář vypadala překvapeně. Oči mžouraly bezbraně. Ruce šátraly a hledaly ztracené brýle. Konečně cosi nahnátly. Hledaný předmět to však není. Jen jeden z utržených přístrojů. Hoch jej přiložil těsně k očím. Prohlédl si ho ze vzdálenosti deseti centimetrů. Začal potichu šišlavě bédovat. Nalézal jednotlivé přístroje a hořekoval nad jejich stavem. Prohmatával si končetiny a rozmasíroval si naražená záda. Žádnou újmu však neutrpěl.

„To jsem se rrozjel,“ poznamenal s překvapeným výrazem tváře.

„Náš brouk Pytlík je úplně slepej!“ šeptl Marek když uviděl, že muž je zachován vcelku. Pokynul Ragymu a oba rychle slanili dolů. Museli nešťastníkovi nejdříve nalézt brýle. Nasadil je a okamžitě se objevil člověk s úsměvem. Žádný brouk Pytlík, ani poraženec. Vykulil velké oči za tlustými skly.

„To jsem pěkně letěl! Škoda, to by byl krrráásnej záběr!“
/Asi za měsíc přišel Ragymu dopis. Obsahoval fotografii výstupu na věž Barrandov. Také pár řádek textu. Stálo tam:
„Fotoaparáty přežily!!!“

*

*

*

„Pamatuješ na toho fotografa, jak vymetl ten žlab?“ řekl Ragy.

„Samozřejmě,“ odvětil bez zájmu Marek.

„Poslal mi fotku!“

„To bych do toho brrrouka Pytlíka nikdy neřekl.“

„Napsal, že je prej bejvalej horolezec!“

„Tak to už bych nikdy neřekl!“ zasmál se Marek

Přátelé seděli pod Třemi kartami v borůvčí. Před chvílí stáli nahoře po výstupu starou normální cestou. Hleděli na dva hochy, kteří začínali lézt na věž Sokolí hnízdo.

„Kudy ten kluk leze na to nástupové plató?“ divil se Ragy.

„Nikdy jsem neviděl, že by se to dalo jít přes to břicho,“ přemýšlel Marek. „Možná dělají novou cestu.“

Prvolezec, mezitím vystoupal asi šest metrů vysoko. Krátce se zastavil. Četl skálu před sebou. Jeho tvář se rozsvítila, když metr výše uviděl hodiny. Docela velké a masivní. Udělal krok a chytil se jich.

Lup! Ozval se měkký zvuk. Krásné hodiny byly totálně shnilé. Lezec okamžitě svištěl dolů. Jeho tělo nezměnilo polohu. Padal vstojе. Nohy ho při nárazu na zem neudržely. Dopadl na zadek s notným žuchnutím. Zůstal se- dět. Ze vzrostlého borůvčí vyčuhovala jen jeho hlava. Ruku která dosud držela dřik hodin, držel před sebou a udiveně na ni hleděl. Přemýšlel: Jak se na Ostaši, kde je všechno pevné a bezpečné, mohlo objevit něco tak zpuch- řelého? Neřekl ani slovo. Každý kdo ho viděl se zachvěl. Ten nešťastník má nejméně přeraženou páteř!

„Bože, co se ti stalo?“ vykřikl jeho spolulezec.

Všichni nastražili uši, aby slyšeli odpověď. Hoch převedl udivený výraz do normálu.

“Je to v pohodě!“ odpověděl zvesela.

Vypadal cizokrajně. Potřásal černou hlavou a ukazoval bílé zuby ve snědých tvářích. Neveselé myšlenky přihlížejících se okamžitě rozptýlily. Skupinka se bujaře rozelech-

tala.

Hoši se pak seznámili a dozvěděli se, že pomýlený letec se jmenuje Bogdan. Občas se s ním setkávali a vylezli pár cest.

Bogan, jak se mu říkalo, byl původem Bulhar. Jeho rodiče kdysi emigrovali do Československa z politických důvodů. Pokaždé vyprávěl jak se těší, až se konečně podívá do země ve které se narodil.

Našetřil peníze. Odpočítával dny do odjezdu. Každý byl zvědavý co bude vyprávět až se vrátí. Přestal se však ve skalách objevovat. Lezci, kteří na Ostaš přijížděli nepravdělně, na něj začali pomalu zapomínat. Připomenuli si ho jen, když procházeli pod Sokolím hnízdem. Ve stěně, spousta měsíců, svítily dvě světlé tečky po vytržených hodinách.

Pouze náhodně, někdo po pár letech vzpomenu, co asi dělá bývalý parťák.

„Motejle, co je s Boganem, že ho nikde není vidět?“ otázali se místního znalce.

Ten nasadil zachmuřenou tvář a posmutnělý tón řeči. „Celej nadšenej přijel do Bulharska. Hned na hranicích ho zatkli jako vojenského zběha!“

„Sakra, oni ho zavřeli,“ vydechli všichni.

Motejl se sarkasticky zachechtal. „Ale kdepak, musí si jen na tři roky odkroutit vojenskou službu! Ještě tam slouží!“

*

*

*

Miniaturní skalní městečko nad Dědovem není vidět. Skály jsou nevysoké a obklopené lesem. Je tam hodně věží, ale tak blízko u sebe, že se dá celé přeskákat z jedné

na druhou. Projít spodem se dá jen za cenu plazení a prolézání úzkými průrvami v temných koutech. Na okraji skal je několik samostatných věží. Marek sem zavedl Ragyho. Kupodivu zapomenul tentokrát na rostliny a vykládal o úžasné skalní věži, kterou zde objevil. Pokoušel se ji před časem vylézt. Pokus se však nezdařil.

Do poloviny výstupu umístil fichtli, ale ani ta nepomohla. Krátká a široká spára nedovolila postoupit dále. Vycházela z malého vhloubení. Nad ní by stačil malý chyt na postavení, ale byla tu jen stěnka hladká jako dětská prdelka.

Když konečně dorazili k věži byl Ragy trochu zklamán. Představoval si ji vyšší, štíhlejší a mohutnější. Je to však jejich věž. Je tudíž nejhezčí. Prvovýstup na krátké náhorní hraně se musí podařit!

Marek se hned navázal a v několika okamžicích se ocitl u fichtle, umístěné při první návštěvě. Tehdy byla skoba na starších cestách v této oblasti běžná, a proto ji hoši při předechozím neúspěšném pokusu použili.

Laboroval a laboroval, ale postoupit výše se nezdařilo. Ragy ho po chvíli vystřídal, ale nebyl o nic úspěšnější. Pokaždé se podařilo dolézt jen na začátek spárokomínu. Hoši se zarputile střídali. Úspěšní však nebyli. Asi na desátou výměnu a po dvou hodinách marných snah se Ragymu podařilo postoupit dále. Byla to tak trochu náhoda. Nezkušený lezec udělal začátečnickou chybu. Vyškrabal se do vhloubení, leč nestoupl si na nohy. Klečel tam a nevěděl jak dále. Postavit se nemohl. Začal se trochu bát. Přemýšlel zda ho v případě pádu fichtle udrží. Měl pocit, že by neunesla ani jeho batoh. Po nějaké chvíli potlačil paniku. Rozhodl se k naprosto netradičnímu kroku. Zdařil se a on krkolomným způsobem vstoupil na vrchol.

Byla řada na Markovi, aby se tam dostal také. Bez problémů vystoupal na začátek vhloubení. Měl už to naevičené. Zastavil se, hledal nějaký chyt a dlouze přemýšlel.

„Čeho jsi se tady držel?“ otázal se. „Vždyť tu nic není!“ Nadšeného prvolezce dotaz uvedl do rozpaků. Nechtěl prozradit jakým způsobem se dostal na vrchol. Měl radost, že se mu podařil první prvovýstup v životě, ale věděl, že když odhalí jakým způsobem, bude se mu každý smát.

„Tak... normálně,“ prohodil tichounce.

„Nežvaň a řekni čeho!“ zasyčel Marek.

„Já, já...napral jsem do spáry hlavu, trochu jí otočil a ona tam držela jak přikovaná,“ nešťastně prozradil Ragy a promnul si zhmožděné ucho.

Pomyslel si, že je sice králem, ale králem komiků. Tolik let po Burianovi! Před pár dny mi to vytmavilo prase, potom mi dal někdo facku a teď vylézám na skálu a svoji hlavu používám místo vklíněnce!

Věž na Hejdě byla pojmenována po mladíku z řecké mytologie - Adonis. Což byl muž neobyčejně krásný. Jeho půvab přivedl bohyně z Olympu k šarvátce. Sepraly se o něj, jako lidské trhovkyně o prodejní místo na náměstí. Spor musel řešit samotný Zcus.

Symbolický název prosadil vzdělanější Marek. Ragy nic nenamítal. Stejně jako jeho přítel se domníval, že jejich skála je nejhezčí ze všech.

Roky ubíhaly. Marka život posunul někam dál. Vystudoval a v rodném městě se objevoval jen sporadicky. Později hoši ztratili kontakt. Léta se už neviděli.

Ragymu který vzpomínal na přitele se neustále vracela myšlenka na jejich věž. Vedl na ni jen prvovýstup, který udělali v mladistvém rozpínání. Musí tam být ještě jedna možnost! Určitě ji objevím a přelezu. Měl představu, že

bývalého spolulezce někdy nalezne. Bude překvapen až mu dá vědět, že cesta, kterou na Adonise objevil a inicioval její zdolání, nezůstala osamocena.

*

*

*

Petas byl dobrý přítel. Také občasný spolulezec Ragyho. Koketoval s myšlenkou, zda se má věnovat více lezení, nebo koketovat s dívkami. Pokaždé zvítězila druhá možnost. Měl příjemnou povahu a velmi kultivované vystupování. Ragy se s ním seznámil u šachu v hotelu Paříž. Okamžitě si spolu padli do oka. Už si nepamatuje, kdo mu to přátelství chtěl rozmluvit: „Hele na toho bacha, je tak hezkej, že holky čuměj jen na něj. S ním nikdy nazaboduješ!“

Ragy netrpíval nouzí, tak jen mávl rukou. Pak jen udiveně sledoval co se děje. Stačilo, aby se blondřatý krasavec jen pousmál. Fascinované dívky se mohly doslova přetrhnout. Oči měly jen pro něj. Žádný Ragyho úspěch se už nekonal. Stal se přehlíženou, šedivou myškou.

Říkalo se, že budovat socialismus je lehčí než pracovat. Pokud je to pravda, tak oba přátelé patřili k velkým budovatelům. Obvykle do práce nechodili a jestliže museli, našli si „šolich.“ Ragy často měnil zaměstnání, ale po krátké době je zase opustil. Pokaždé si nechal delší přestávku, než si našel jiné. Měl tak spoustu času na lezení, knížky a šach. Petas měl jinou metodu, jak získávat volno. Používal tehdy velmi oblíbenou vychytávku. Ználo ji spousta flákačů, různých dobrodruhů a trampů. Obzvláště však lidé, kterým se zajídalo pochlebování Sovětskému svazu, stejně jako přísluhování režimu.

Sofistikovanou metodou si udělali na hřbetu levé ruky vřed. Místo bylo vybráno pro svoji přístupnost. Stačilo si tam típnout cigaretu a rázem vznikl základ. Ten se musel dobře pěstovat, aby vyrostl a dlouho vydržel. Měl jednu výhodu, ruka zůstala pohyblivá. Nepřekážela při činnosti. I když, právě na to, se vymlouval filuta lékaři. Tak se stávalo, že v hospodě, daleko od města, sedělo šest trampů a všichni měli na levé ruce umolousaný bílý obvaz. Ten se stal známým poznávacím znamením. Jedinci se na sebe podívali a hned věděli své. Kamarádi se domlouvali, aby neměli úraz nebo vřed na témže místě. Rovněž se vyráběly různé zlomeniny a „nehody.“

Jednou Petas přišel s novinkou. „Strčíš malíček do láhve, potom s tím zapáčíš a máš ho hned zlomený.“

„To ale musí bolet?“

„Kdepak, prej vůbec ne!“

Do společnosti, která se scházela v hotelu Paříž, chodila senzační dívka Anina. Pokud se jednalo o různá dobrodružství nebo návštěvy skal, byla jako chlap. Žádná fňukání, ani zima, hlad či nepohoda se u ní nepěstovala. Husákův socialismus si tak oblíbila, že dnes posílá maily z Austrálie. Petasovo vyprávění u ní vyvolalo podnikavou činnost. Druhý den přišla za Ragym do hotelové herny.

„Potřebuju volno v zaměstnání.“ šeptala významně. „Hned zítra!“

Ragy zvedl neochotně hlavu od šachu. „Jó, to by chtěl každý.“

„Pomůžeš mi, ne?“

„Jasně, ale jak?“

„Víš co tu vyprávěl Petas?“

„Tady se pivo neprodává ve flaškách.“ Ozvala se odpověď rovněž šeptem.

Anina strčila otevřenou kabelku Ragymu pod nos. Zablesklo se v ní hrdlo láhve. Šikulka myslela na všechno.

„Tak počkej až dohraju partii.“

V kabině pánského záchodku hotelu Paříž se později odehrávala brutální scéna.

Ragy - ten hrubián a lamač, kroutil lahví. Tenký dívčín prst se bohužel v jejím hrdle ohýbal.

„Petas kecal, že to nebolí,“ sykala Anina.

Statečně vydržela několik pokusu. Nesténala, jenom se kroutila jak had. Byla celá bílá bolestí a vypětím, ale stále svého pomocníka pobízela. Ragy ji starostlivě pozoroval. Bylo mu jí líto.

„Poslední pokus,“ řekl rozhodně. „Já ti prostě ten malíček musím zlomit!“

Řekl si, že naposledy zabere plnou silou, ať to dopadne jak chce. Ale prst se opět jen ohnul. Dívka vyměnila bílou barvu za zelenou. Spiklenci svoji snahu museli vzdát. Počkali, až se zdálo, že na záchodě nikdo není. Potichoučku se vyplížili ven. Spatřili však muže jak se klátí nad mušlí. Zdálo se, že má dostatečně nakoupeno a nebude dělat potíže. Když za sebou zavírali dveře, zaslechli opilecký povzdech: „Oni si tady klidně šukají!?!“

„Kdyby tak ten chlap věděl, jak si užívám!“ zašeptala nevinná oběť.

Druhý den se Ragy s dívkou opět uviděl v hotelové herně.

„Ty nejsi v práci?“ podivil se.

Anina pozdvihla ruku. Objevil se známý, bílý obvaz. Malíček vypadal třikrát tlustší.

„Ono to bylo krásně zhmožděný a oteklý, tak jsem doktorovi řekla, že jsem si ho omylem přiskřípla ve dveřích!“

*

*

*

Ragy sledoval vývoj obvyklé situace. Ty dvě krásné dívky si mohly vybrat v poloprázdné restauraci jakékoliv jiné místo. Jakmile však spatřily Petase, posadily se, jakoby náhodně k nim. Je to pokaždé stejné, říkal si lehce našťvaně. Ten hezoun je jak mucholapka na ženské. Vlastně to ani ženy nejsou, jen holčičky. Nejvíce šestnáctky. Petas na ně okamžitě rozehrál svá společenská kouzla. Copak neví, že by se mohl chovat, jak se mu zamane a stejně ho budou žrát? Další vývoj ukázal, že se jeho předpoklady vyplňují přesně. Jsou to studentky druhého ročníku zdravotní školy. Jestliže bydlí na privátu, tak se vsadím, že skončíme u nich, vykalkuloval Ragy. Svoji předpověď nemusel držet v hlavě dlouho. Jen do chvíle než odešli na onu místnost.

„Nechal jsem se pozvat k nim na privát,“ sděloval Petas.

„Hele ty holky jsou pubertandy, jestliže mám jít s tebou, musíš mi slíbit, že jen pokecáme a po půlnoci ve vši slušnosti potáhneme domů,“ vymezoval se nešťastný Ragy.

„Dáme trochu muchlovačku,“ zasvítily Petasovi očima.

„Ne nic nedáme! Žádná líbačka a žádná muchlovačka! Ještě nás zavrou!“

Ragy také doufal, že by děvčata couvly, kdyby přišlo na věc. Jsou jen tím chlapem okouzlené a uhranuté. Možná chtějí trochu provokovat. Nebyl takový hnidopich ani moralista. Pokoušel se jenom brzdit kamaráda. Navíc měl v té době vážnou známost.

Stereotyp Petasových milostných avantýr byl pokaždé

stejný. Měl toho dost. Nebavilo ho potkávat jeho bývalé přítelkyně, které na něj hleděly, jako na toho, kdo okouzlujícího muže kazí. Navíc věděl, že bude jen přehlíženou myší. Dívky budou obdivovat jeho přítele. Zůstane trpěným přívažkem.

„Dobrá, budeme si hrát na slušňáky,“ souhlasil Petas bez nadšení.

Zanedlouho hoši seděli u dívek na privátu. Obývaly jednu místnost malého domku.

Ve druhé, přes chodbu, bydlela teta jedné z nich. Naštěstí momentálně pobývala v lázních.

Ragy netrpělivě sledoval hodiny. Čas se vlekl. O půlnoci připomenul Petasovi, že by se měli vydat domů. Rozjetý don Juan oznamoval, že chvílika navíc nevadí.

Dívky se na šedivého myšáka mračily. Takovej otravněj kluk! Raději se stáhnul.

Ve tři hodiny v noci bylo pozdě, cokoliv měnit. Nejbližší trolejbus pojedje až v pět ráno. Nerad souhlasil, že tady všichni přespí. Zalehl do křesílka. Jeho přítel obsadil druhé. Chvilku si zdřímnul, ale k ránu ho vzbudil šepot. Křesílko vedle bylo prázdné. Nezdržlivý proutník se rozvaloval u jedné z dívek v posteli. Naštěstí bylo vidět, že leží stranou. Nahoře na přikrývce. Mladičká studentka měla dost rozumu, aby ho nepustila dále.

Po zazvonění budíku byli všichni vzhůru. Lepé dívky spíáchaly do školy, hoši do zaměstnání.

„Nechci být kazišuk, ale ty ehlape pitomej, nemusel jsi do postele za tou pubert'andou,“ zlobil se Ragy. „Vždyť ani nevíme jestli není pod zákonem.“

„Neboj! K ničemu nedošlo, já si jenom povídal,“ uklidňoval ho Petas.

„Kecáš, ta holčička měla odřený tváře, jak ses k ní

tisknul!“ Tváře provinilce byly pokryté strništěm. Proto ta poničená dívčí tvářička.

„Ale já jsem nechtěl.“

„Tak co jsi k ní vůbec lezl?“

„Víš co by si ty holky o nás pomyslely, kdybych si jich nevšímal jako ty? Vždyť já jsem zachraňoval naši pověst!“

*

*

*

Následující den Ragy v hotelu Paříž přemýšlel jakým způsobem prožije víkend. Pomyslel si, že by bylo dobré vytáhnout přítele do přírody. Neuvidí tam ženy!

To pomůže! Něco si vyleze. Přijde tomu na chuť. Nebude mít v hlavě jenom koketování.

„Petasi na tebe bude platit, když spolu pojedeme do skal.“

„Mohli bychom raději navštívit ty budoucí zdravotní sestřičky,“ olizoval se mlsný divočák.

„Kuš! Tobě to škodí. Ty potřebuješ léčit krásnou přírodou. Na Ostaši jsou skály a les. Zapomeneš na holky a užiješ si to.“ Ragy pilně nahlodával nenapravitelného buřče. Samozřejmě, že také trochu přihříval svoji polívčičku. Nedávno se dozvěděl, že celé skalní město má 56 věží. Stačí aby jich vylezl šestnáct a bude znát všechny.

„Má být pěkný počasí,“ zpracovával dále nerozhodnutého přítele.

Ten se začal vymezovat. „Musíš mi slíbit, že si půjdeme zaplavat.“

Ragy věděl odkud vítr vane. Za hezkého počasí bude koupaliště v Polici plné dívek.

„Dobrá, půjdeme,“ přitakal. Spoléhal, že se příteli nebude chtít šlapat k plaveckému bazénu, čtyři kilometry pěšky.

„Tak já tedy pojedu,“ souhlasil nakonec Petas.

Málokdy je vše tak pěkné jak bývalo. Ostaš už nebyla poklidným a zádumčivým místem. Pan Polla zemřel. Hospoda odešla s ním. Chatičky byly obsazené dětmi, které tady měly letní školu. Lítal po okolí, pištěly. Byly všude. Altán, kde přespávali horolezci, nevydržel odolávat počasí. Polozřícený se krčil pod statkem. Na druhé straně louky, byla z jedné zděné usedlosti zřízena nová hospoda. Neměla atmosféru. Zato umakartové stoly a stejně ošklivé židle.

Hoši se vydali do skal. Hluk, který způsobovala hromada dětí, bylo slyšet až k nim. Trochu si zalezli. Ragy si poznamenal do notesu tři nové věže. Petasovi se výstupy líbily. Prohlásil, že bude jezdit za lezením pravidelně. „Na ženský jsem ani na chvíli nevzpomenul!“

Ragy si liboval jak pozitivně na přítele zapůsobil. Potom si zašli na pivo. Do nové krčmy bez kouzla. Zato se socialistickým nábytkem. Jediné co tu mají hezkého je paní hostinská. Mladá blondýnka, schopná čiperka se ve svém podniku uměla otáčet. Muži se naopak otáčeli za ní. Přinesla pivo, spatřila Petase a ztrnula na místě s otevřenými ústy. Nebyla sama, kdo se choval nepřirozeně. Krasavec se předváděl jako výstavní exponát. To bylo vážné. Nikdy se tak zaujatě k žádné ženě nechoval. Okamžitě rozehrál svá společenská kouzla i vybrané chování. Jestliže ve staré hospodě měli většinou jen pivo, tady to bylo jiné. Hostinská si vzala Petase pod ochranu křídla. Přinášela nápoje, uvařila večeri, házela úsměvy na všechny strany a kroutila prdelkou. Ragy se jako pokaždé, stal přehlíženou myškou, ale vezl se rád s přítelem.

V noci od roztoužené dvojice odešel. Přemýšlel o hostinské. Mladá dívka sama řídí celou hospodu. Je schopná!

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

Určitě nebude podajná, jak naivní studentky zdravotní školy. Petasi, abys nepřestřelil! Ta tě jen tak nepustí. Bude muset odrážet houfy ctitelek. Pohlídá si tě. Budeš jako vězeň.

Zalehl do svého spacáku na kraji lesa. Jeho spolulezec zůstal v ložnici u svého nového objevu. Ráno se uviděli na snídani.

„Půjdeme si něco vylézt, vrátíme se sem na oběd a pak vyrazíme na nádraží,“ vypočítával Ragy nedělní program.

„Cestou se můžeme stavit na koupališti.“

Doufal, že to bude stejné jako pokaždé. Přítelovo okouzlení krásnou hostinskou rychle vyprchá.

„Nezlob se, zůstanu u Janičky,“ omlouval se Petas.

„Nepůjdu do skal ani na koupaliště.“

Jak to myslíš, to nepojedeš domů?“ podivil se Ragy. Nad „Janičkou“ se nepozastavil. Nevaroval přítele, že krásná hostinská má oči dravce.

„Já nepojedu nikam, natož domů.“

„To neříkej, zítra musíš do zaměstnání.“

„Prosím tě, zajdi tam a řekni jim, že už nepřijdu nikdy! Je to ČSAO, dělám tam ve skladišti, ale to vlastně víš. Sám jsi mi ten šolich domlouval, makám tam po tobě.“

*

*

*

Ragy se na Ostaš ten rok už nedostal. Přijel až na začátku léta, další sezóny. Bývalý spolulezec kmital na place. Janička roztáčela piva nebo lenošila. Žádné líbeznoti ani vybrané pokrmy se nekonaly. Drobná ústa udělovala pouze příkazy.

„Jak vám to klapě,“ otázal se, aby se dozvěděl více, ke

svému tušení.

„Stojí to za starou botu, nikam nesmím, ale je to hrozně pohodlný život,“ řekl Petas. „Máš hlad nebo žízeň, vezmeš si co potřebuješ. Nemáš peníze? Vytáhneš si je z kasy. Večer se nahoře vyspím. Nemusím nikam chodit. Nikde žádný nevzdělaný šéf a hlavně není potřeba, dělat si vředy na rukách!“

Dalším rokem se vše změnilo. V hostinci byl nový majitel. Petas a Janička nikde. Prý se rozešli. Každý převzal novou hospodu a má se jim dařit dobře.

Přibližně po pěti letech cestoval Ragy jako svědek na svatbu Motejla. Přestupoval na vlak v jednom malém městečku. Zastavil se v nádražní restauraci. Čtvrtá cenová kategorie by tam vypadala jako luxus. Zakouřená, špinavá hala byla plná hluku. Opilci, somráci a podivíni z celého městečka se tu scházeli na pivo. Seděli u pomatlaných umakartových stolů s barevnými židlemi s kovovými nohama, které hlučně drměly po dlaždicích při každém pohybu. Za pípou stál tlustý a zašlý muž buclatých tváří s unaveným výrazem. Ten člověk nemohl vypadat dobře, ani jako mladý muž v době plného rozpuku. Ale byl to Petas!

„Ahoj Ragy,“ řekl kultivovaným hlasem jako dříve. Vyceňnil žluté kuřácké zuby. Pohaslé oči mu na chvílku zazářily.

„Já jsem teďka tady! Vidím, že jsi ženatý. Já zůstal sám, musel jsem od té věžeňské dozorkyně utéct.“

Ragy si dodnes vyčítá, že toho příjemného člověka nezanechal, kam bytostně náležel. K mladičkým zdravotním sestřičkám!

*

*

*

Ostaš je malé skalní město. Kupa věží na malém prostoru

stolové hory se dělí na Dolní a Horní labyrint. Hezké výhledy k Broumovským stěnám, podtrhují barvitý ráz. Vše k sobě náramně pasuje. Kdo tady někdy byl, bude si ten kus přírody pamatovat celý život.

Průvodce uvádí 56 věží. Mimo velkých a vznosných je tu celá řada malých věžiček. Strukturou a umístěním jsou na půli cesty mezi skalami Českého Ráje až k Adržpachu.

Vyžadují styl lezení specifický pro tuto oblast. Málo chytů a nepřilíš spár, úspěšný je rajbuňk. Ragy „objevil“ zdejší kout světa jako nezralý studentík, zažil tu první lezecké krůčky a doživotně si místo zamiloval.

Při vycházce Dolní Ostaší ho zastavil neznámý mladík.

„Jsi tady kvůli lezení?“ otázal se jakoby nesměle.

„Jo, tak trochu.“

„Lezečky a materiál máš?“ vyzvídal mladík dále. Ragy si ho prohlédl. Černé vlasy, katedrální nos, střední postava. Kulil velké hnědé oči. Neměl smíchové rýhy kolem úst, což vypadalo na smutný typ. Ragy to sledoval, protože se necítil mezi vážnými lidmi dobře.

„Mám,“ řekl suše a ukázal na kletr.

„Musíme si něco vylézt,“ oznámil hoch.

Ragy byl pro každý zážitek stavěný, ale slůvko musíme mu zaznělo nepatřičně. Hleděl udiveně.

„Nákej trampík vylezl na Dodovku a teď nemůže dolů,“ zařehotal se neznámý. „Mimochodem já jsem Jarda!“ zatřásl kolegovi rukou.

Ragy Dodovku neznal. V té době ještě žádný průvodce Ostaší nebyl. Vylezené cesty si ověřoval vizuálně a jejich obtížnost a jméno se dozvídal až z vrcholových knížek. Jména skal a cesty na ně, znali jen místní.

Dorazili ke skále. Shora smutně hleděl hoch, celý v zeleném se stejnobarevným skautským stetsonem na hlavě. Na

hrudi měl vestičku z ovčí kožešiny. Tehdy obecně známá uniforma trampů.

Vytáhli věci z kletrů a nahodili je na sebe. Za pár okamžiků byli na vršku nevysoké věže. Nebylo to zadarmo. Hoch musel být docela schopný.

Jarda zapisoval výstup do vrcholové knížky. Zamračil se tak mocně až mu hnědé oči zčernaly. Beze slova strčil Ragymu sešit do ruky. Ten pohlédl dovnitř a přečetl poslední zápis: Kam jiní s lanem, já bez lana, Divokej Kid. Jinak Franta Ticháček.

Ragy pohlédl Jardovi do očí a spatřil tam jiskřičku. Rty vytvářely náznak úsměvu. Dokonce i malá smíchová vrásečka se objevila. Neřekli ani slůvko ale porozuměli si.

Necháme namyšleného trampíka, ať si nějak poradí! Blboun neví, že po lanu se neleze. Je na jištění, ale také na slaňování. Spousta věží se nedá dolů slézt. Nikdo také nechce, zbytečně riskovat. Ragy nasedl do lana a sjel na zem. Jarda přijel za okamžik.

„Divokej Kide, když budeš mít štěstí tak ti někdo pomůže!“ zavolal nahoru na trampa a zuřivě stáhl lano.

Jarda pocházel z nedaleké Police nad Metují. Hoši si padli do noty. Vylezli spolu, na vedlejší věž, tak aby slovutného Dívokého Kida měli pod kontrolou. Ten si pod stetsonem stále něco mumlal, ale nevěnovali tomu pozornost. Teprve, když si užili stoupání, povídá Ragy: „Já jsem taky původně tramp, neměli bychom toho romantického pitomce z tý skály sundat?“

*

*

*

Zážitek hochy sblížil a oba věděli, že myslí na stejné vlně. Cítili potřebu zalézt si v těžkých stěnách. Následující den

se vydali do Adržpachu. Křížák vévodí jedné jeho části. Poklidná oblast kam nechodí turisté je předejrou k lezení největších prásků ve skalním městě.

Lamprda je vznosná věž. Stala se pro ten den cílem. Sedmová normálka půjde v pohodě. První kruh je docela vysoko a zajímavý krok k němu, lze naštěstí odjistit. Jarda celý natěšený začal vzlínat vzhůru. Pokaždé nosil při lezení vestu. Módní záležitost, která pomáhala utvářet jeho lezecké image. Vypadal v ní jako úžasný stoupač.

„Mám dát smyčku?“ otázal se v úrovni malých hodin, těsně pod kruhem.

„Jo dej,“ odušil Ragy.

„Ale co, hned jsem u kruhu, nebudeme se zdržovat,“ rozmyslel se Jarda a vzápětí udělal krok.

Škrt! Smekla se mu noha a ruce se odlepily z chytů. Následoval jeden z nejúžasnějších pádů na tygra, jaký Ragy viděl. Kdykoli tam po letech přišel, nechápal jak je možné odletět na deseti metrové výšce, šest metrů do strany. Možná pomohla malá libůstka. Vesta, která nikdy nemohla chybět. Její šosy se během letu zatřepetaly jak křídla podivného tvora.

Všude kolem je tvrdé předskalí. Spadnout sem musí mít fatální následek. Lezec měl štěstí, nebo se o to postaral pámbíček. Odlétl k jediné úzké průrvě, která tady je. Zaplul tam jako tygr, když pod šapitó proskakuje hořící kruh. Měl roztažené nohy a jakmile vletěl dovnitř štěrbinu, sevaknuly se k sobě. Boty o sebe narazily a vydaly zvláštní tlesknutí. Jakoby na rozloučenou. Lezec zmizel.

Ragy ze sebe shodil jištění a utíkal pod nástupové plátó.

V hlavě mu bušila černá myšlenka, že se pád z takové výšky nedá přežít. Úzká štěrbinu tonula ve tmě a nebylo nic vidět.

„Jsi živěj?“ otázce se a dodnes se té nepřístupné otázky diví. Musel být v pořádném šoku. Uši se snažily něco zachytit a oči si zvykaly na přítomí. Žádná odpověď!

Pak se po delší chvíli z temnoty ozvalo nějaké škrabání a lidský hlas řekl: „Ble, ble...“

Svah štěrbiny měl sklon kolem sedmdesáti stupňů. Příhodně to zbrzdilo dopad. Lezec tam zahučel po hlavě a měl plnou pusou hlíny. Vyškraboval ji prstem. Ragy potlučeného vytáhl ven a zjišťoval škody. Strašlivá krvavá boule na hlavě a projevy otřesu mozku. Zlomená ruka, pohmožděniny a hrozivé, plošné odřeniny obou stehem.

To jak mu ty nohy cvakly k sobě, říkal si. Páteř je v pořádku, což znamená velkou úlevu.

Po provedení základních ošetření je zraněný schopen chůze za podpory Ragyho. Je v šoku, visí na opoře celou váhou, ale pohybuje nohama, nekácí se k zemi a dokonce pronáší několik souvislých vět.

Došli tak až k hospodě, odkud jim přivolali záchranku. Do půl hodiny přijela sanita, a za dalších dvacet minut byl v nemocnici. Týden uplynul a Jarda šel do domácího léčení. Kdokoli slyšel tu historku, jak padal pod skálu a vestičková křídla se třepetala, věděl, že stejným způsobem létá jeden zástupce hmyzí říše. Vznikla přezdívka Motejl! Dvojice Motejl a Ragy začala působit.

*

*

*

„Četl jsem, že objevili nový způsob jištění,“ řekl Ragy u snídaně ve svém bytě v Turnově.

„Slyšel jsem o tom,“ odpověděl Motejl, který stejně jako jeho přítel rád nalézal, kde jakou novinku, týkající se horolezectví.

„Říkají tomu poloviční lodní smyčka.“

„Lodní smyčku samozřejmě umím, ale nedovedu si představit, jak vypadá poloviční.“ Motejl se tvářil zaujatě. Předváděl rukama jak váže lodní uzel.

„Mám to tady na fotce v Hotejlu.“ Ragy ukázal na stůl, kde ležel známý časopis HO Brno. Byl to nesmělý, ale výborný pokus, přinést do republiky aktuální horo tematiku.

Motejl vzal časopis do ruky a zaujatě si ho prohlížel.

„Mohlo by to fungovat!“

„Prej je to dobrý, brzdí to pádovou energii a jistíci nemusí působit plnou silou.“ přidal zapálený Ragy .

Motejl se okamžitě chytil. „Hele to se musí vyzkoušet!“

Zamyslel se a přidal: „ Já mám starej nástavbovej kletr, naplníme ho pískem a hodíme ho z okraje dolů. Chytíme pád polovičním námořníkem. Musí se to, ale hodit z pořádný vejšky,“ začal sprádat plány.

„Já mám starý lano a znám dobrý místo, kde to uděláme,“ odpověděl Ragy se stejným zaujetím.

Odpoledne zajeli oba do Klokoček. Pod jedním skalním okrajem tam bylo nepřeborně písku. Vedla tady příkrá stezka nahoru, na okraj skal.

„Máme lopatku?“ otázal se Ragy.

„Já nesu kletr, lopatku máš mít ty,“ odpověděl Motejl.

„Takže nemáme, budeme to muset udělat rukama!“

„Aha, velmi chytré,“ poznamenal Motejl a zakroutil hlavou.

Hrabali jako jezevci, když si kopají noru. Písku bylo pod skalama opravdu dost. Přesto je unavilo, plnit batoh holýma rukama.

„Všechny pokusy s pádovou energií se dělají s váhou osmdesát kilo,“ povídá Ragy.

„A musí se to to hodit z velký vejšky,“ staral se Motejl.

„Co máš pořád s tou vejškou, podívej se na ten okraj, má dobrejch dvacet metrů, to musí stačit!“

Kletr byl konečně plný až na vrch nástavby. Ragy tehdy vážil skoro metrák, takže bylo snadné ověření váhy.

„Máme toho jen o trochu míň,“ řekl Motejl, když svoji snahu dokončili. Posadil se pod batoh. Navlékl si popruhy na ramena a pokusil se vstát.

„Ten opravdu píše!“ zasípal překvapeně.

Oba zabrali naplno a nakonec s námahou vstal. Trochu se potácel, ale vykročil statečně stezkou vzhůru. Po dvaceti metrech začal vzdychat. Urazil ještě dalších deset metrů a bylo vidět, že je s ním konec. Opřel kletr o mez a posadil se.

Nastoupil Ragy. Byl silnější, ale neurazil s tou váhou o moc více. Po několika výměnách byli oba zplavení. Zdálo se jim, že příkrá stezka nemá konec. Střídavě se slovně napadali. Aby se vzápětí posilovali.

„Hergot! Je to daleko, tos nemoh vybrat lepší místo! Proč to děláme! V takovém vedru bychom měli ležet u vody.“

„Ticho buď a makej!“

Nakonec dorazili na náhorní rovinu. Oba byli zpocení a utahaní. Čekala je pořádná dálka k okraji. Chytili však rytmus a kousek po kousku se dostali nad kolmý skalní sráz. Stromy, které tu rostly jim poskytly dobré zabezpečení štandu. Ragy se nabídl, že pokus odjstí. Kontrolovali bedlivě všechny smyčky a karabiny. Připravili dostatek lana.

„Dej ho víc, musí to být z pořádný vejšky,“ obával se Motejl.

Ragy prodloužil lano. Potom odhadoval vzdálenost a promysl, že to musí stačit.

„Přidáme!“ nařizoval Motejl. Vzal kupu do rukou a leda-

byle přihodil několik smyček. „Musíme tu dát krejčík navíc, nebo mne to zmasakruje,“ obával se Ragy.

Za pár chvil uznali oba, že pokus je dobře připraven. Ragy se zapřel a připravil na náraz.

„Tři, dva, jedna,“ odpočítával Motejl. Rychlým pohybem srazil naditý válec dolů.

Kupa lan se pohnula a svištěla do hlubiny. Ragy byl napnutý jako péro, aby vydržel trhnutí. Vteřiny ubíhaly.

Žuch! Ozvalo se zdola. Žádný náraz nepřišel. Hoši se naklonili přes okraj a zírali na dno srázu. Kletr ležel s vyhřezlými vnitřnostmi. Vysypaný písek pokrýval jehličí.

„Musíš uznat, že to byla pořádná výška!“ řekl Ragy kousavě a otřel si pot z čela.

*

*

*

Zaměstnání a především touha mít blízko do tří skalních měst, zavedla Ragyho do Turnova. Malé město je považováno za srdce Českého Ráje. Zdejší krásná příroda a hlavně skalní věže a lezení, jej zlákal natolik, že přetřhal vazby a přátelství v milovaném rodném Hradci.

Nastoupit v zimě do nového zaměstnání, a ještě při tom dojíždět denně autobusem je podivný počín. V mrazu čekat, brzy ráno na spoj. Posléze se trmáčet dvacet kilometrů v hrkotavém autobusu, by se dalo nazvat sebetřýzněním.

Temné a pochmurné, malé okresní město je spíše osvětlené. Veterinární ředitelství sídlí ve starém rohovém domě. Tady se ráno, bledý a nevyspalý Ragy, hlásil do práce. Naprosto se mu nelíbilo, že autobus občas dorazil se zpožděním, ale ředitel to znal a neměl námitek. Přesto raději do práce běžel. Pokud dorazil dříve než šéf, byl v pohodě.

Veterinární lékař se kterým měl jezdit po vesnicích, měl shodou okolností dovolenou. Léčení zvířat za něj obstarával jiný doktor, který sem přijížděl za svého obvodu. Než sem dorazil a naložil nováčka, uplynuly i dvě hodiny. Ragy si čas krátil četbou zažloutlých časopisů, kterých tu byl celý stoh. Takto prožil celý týden. Dnes byla jiná situace, dovolená skončila a muž na kterého tu čeká se již ohlásil telefonicky. Přijde prý později. Cestou na služebnu musí vyřídit jinou pracovní záležitost.

Dveře do vedlejší místnosti byly otevřené. Seděly tu dvě ženy. Dispečerka a úřednice. Ředitel Okresního veterinárního zařízení dorazil před chvílí a hovořil s nimi. Ragy zaslechl jeho hlas: "... a jak ten mladej?" Tázal se se určitě na mě, pomyslel si. Byl zvědav co dámy budou říkat.

"Je divnej," zašeptala dispečerka.

"Nemluví s námi a mračí se jak bubák," stěžovala si úřednice.

"Sedí tady a mlčí."

"Celý týden nic nedělá, nemluví a jen sedí."

"Stále si čte ty časopisy co jsou na konferenčním stolku!"

Dispečerka se znechuceně mračila.

"Měl by něco dělat, a ne si jen číst, že ano?" stěžovaly si obě ženy svorně.

Ragy se krčil, jako by se chtěl ukrýt. Jeho nadřízený bude muset zareagovat. Přijde mu vyčinit a pověří ho nějakými úkoly. Ženy mi pěkně zavařily, říkal si. S obavami čekal, co bude dál. Nastalo dlouhé ticho. Potom se ředitel rozesmál: "Ale on si nečte!"

Obě ženy zaraženě mlčely.

Zachechtal se nahlas: "On se vzdělává!"

Pan šéf vítězně odkráčel do ředitelny. Měl pravdu, všech-

ny časopisy co tu byly, jsou odborné výtisky. Ragymu se ulevilo. Potichu se zasmál.

Za malý okamžik vstoupil dovnitř veterinář na kterého tak dlouho čekal. Byl to menší člověk, oholený do hladka, dobře naladěný. Bodejt', byl po týdenní dovolené. Pozdravil tichým, nevýrazným hlasem. Převzal si od dispečerky nahlášené výjezdy. Kývl na hochu a odkráčel s ním ven. Stálo tu oprýskané, narezlé a potlučené, modrošedivé auto. Ragy by se nedivil, kdyby se objevila značka Laurin a Klement, ale už to byla škodovka. Uvnitř to vůbec nevonělo.

Když vyjeli, uvědomil si rozdíl. O dvacet kilometrů jižněji, odkud vyjel, byly projevy zimy mírné. Tady již bylo podhůří, které se projevovalo dvoumetrovými mantinely kolem silnice. Nikam nebylo vidět. Hned první zatáčka za městem to potvrdila. Objevil se před nimi autobus. Jeho plochý čumák jen, jen, vrazit do jejich vozu. Veterinář strhl řízení do sněhové zdi. Oba vozy se zastavily. Ten jejich

s notným nárazem do zmrzlé návěje. Potom autobus couvl a vůz pokračoval kolem něj. Po dvaceti minutách jízdy se objevil na křižovatce ukazatel. Jesenný, dva kilometry. Veterinář sem kormidloval vozidlo. Opravdu kormidloval, vozovka byla tak kluzká, že se vůz skoro nedal ovládat. Ploužili se protaženým pruhem širokým pouze pro jedno vozidlo. Průjezd jim zablokoval páchnoucí traktor, který se pomalu kodrcal před nimi. Jeho řidič gestikuloval, že uhně z cesty jakmile to bude možné. Celý kilometr museli sledovat široký traktoristův zadek. Náramně se natřásal. Měla tu jet pohledná jezedačka, povzdychl si Ragy. Konečně traktor uhnul stranou. Jen na těsno se protáhli kolem něj.

Urazili asi dvě stě metrů a řidič zaklel. Najednou jeli bokem. Auto se svezlo stranou, narazilo do sněhového mantinelu a otočilo se předkem na druhou stranu. Jeli zase zpátky! Dýmající traktor se znovu objevil, přímo před nimi. Klouzal se z kopce pomalu dolů. Zdálo se, že do nich narazí. Muž však zastavil, otevřel ústa a užasle zíral.

Rukama dělali kroužky aby naznačili co se jim stalo. Snažili se tvářit omluvně. Muž ožil, zařadil zpátečku a couval do úseku, kde se jim před chvílí podařilo vyhnout. Opět se protáhli kolem a vyrazili zpátky na křižovatku. Ukazatel nikdo neodnesl. Stále udával stejnou vzdálenost. Takže druhý pokus!

Otočili se a hnali zpátky. Zdálo se jim, že si už pamatují každý strom. Kousek od vsi konečně zastavili u typické budovy kravína. Ragy chtěl vystoupit z auta. Marně však lomcoval klikou. Zjistil, že nárazem do sněhu se porouchala. Otevřít dveře, šlo pouze zvenčí. Řidič musel obejít auto a otevřít mu.

Za malou chvíli se převlékli a zootechnik je vedl řadou krav, ke kusu u kterého mělo být provedeno vyšetření březosti. Lékař si navlékl plastovou rukavici a ruku pomalu zasunul zvířeti do konečnicku. Nahmátl přes stěvnou stěnu vaječník a potvrdil zootechnikovi, že je kráva březí. Ten odkráčel údaj zapsat. Veterinář pomalu vysouval ruku ven. Ozvala se rána a kolem ramene mu vyprskl tekutý obstah střeva. Přímo do obličeje. Oči měl rázem zalité zelenou břečkou. Chvilí tápal rukama než se zorientoval. Ustoupil do chodbičky a zcela oslepen zůstal stát. Poprosil Ragyho ať mu přinese kbelík s vodou, aby si mohl omýt. Ten byl ze všech událostí toho dne tak vystrašený, že to vzal během. Za malou chvíli se přihnal celý zadýchaný s plnou nádobou.

Potrísněná oběť si omyla oči, vzhledla vzhůru hlavu a pravila: “To jsme si ale vybrali zaměstnání, že?”

Na tváři se jí dosud nacházely zbytky nadílky. Hotový domorodý šaman. Kráva se na ně ohlédla. Prohlížela si, jak se s dárkem vypořádají. Ragy dostal záchvat smíchu. Aby neurazil veterináře, nastavil se zády a jen cosi zamumlal v odpověď, ale nemusel se otáčet, doktor se řehtal také. S tímto chlapem mám vytvořit pracovní dvojici? Budeme si rozumět!

Mezitím přišel zootechnik a pronesl větu o které se domníval, že potěší postiženého: “Zatracená siláž todle dělá furt!”

Veterinární pracovníci se začali hroutit smíchy. Jak se Ragy potlačovaně řehtal, pocítil zvláštní tlak v útrobách. Uvědomil si, že ho v autě pobolívalo břicho. Zdálo se, že ta kráva nebude jediná, kdo tady má průjem. Ale siláž to být nemohla!

Další štace se měly odehrávat ve stejné vesnici. Zvířata chovaná na záhumenech musela projít tuberkulací, aby se zjistilo zda nejsou pozitivní. Jednotlivé usedlosti jsou rozestety po rozlehlých horských stráních. Musí autem objet všechna místa. První statek je čekal, ještě dole ve vesnici. Vjeli autem přímo do dvora. Sedlák se selkou vyšli na zápraží. Zdravili se s veterinářem. Ragyho samozřejmě nemohli znát a proto se zájmem sledovali jak “jejich doktor,” obešel auto a otevřel neznámému člověku. “Prosím pane,” pronesl dvorně.

Ragy ihned vypadal jako velmi důležitá persona. Když vystoupil z auta poznal, že to zvíře v kravině, opravdu nebylo se svým problémem samo. Útroby se mu kroutily jako by v nich měl nějakého živého tvora! Trochu se styděl, ale musel požádat hospodáře, aby mu ukázal kam má jít.

Suchý záchod se skrýval za chalupou. Byla to typická ptačí budka. Srdíčko na dveřích se na něj usmívalo. Magický přitahovalo. Dovnitř profukoval ledový vítr z horských straní. Jen na malou chvíli se mu udělalo lépe.

Nové místo je čekalo na druhém konci roztažené vesnice. Klidně se to tady mohlo jmenovat Dlouhý. Jenomže, to je ves nedaleko odtud.

Opět se mu udělalo špatně. Jakmile na dvoře u dalšího zemědělece provedli obřad otevírání dveří automobilu, zamířil rovnou do kadibudky. Naštěstí byla zdaleka vidět. Trunila na vyvýšeném kameném zápraží. Přimo nad hnojištěm. Letmo pozdravil majitele a hnal se za srdíčkem. Neměl čas cokoli vysvětlovat. Spěchal ke spásnému cíli. Vyděšené slepice létaly po celém dvoře a hlučně kdákaly. Pes štěkal a táhl boudu za sebou. Podobné situace se odehrávaly na každém statku.

Problém neměl tendenci ustoupit. Naopak se postupně zvyšoval. Ragyho břicho se bouřilo. Dávno to nebral s klidem. Byl bledý a vážný. Stěží se ploužil. Jeho pracovní kolega se na něj díval starostlivě.

“Jedeme na poslední místo,” pravil tónem utěšitele.

Ukázal vzhůru, kde na samém vrchu kopce bylo vidět lidská obydlí. Čekal je tam veliký statek s ještě větší stodolou.

Vjeli do dvora a opět se objevili dva lidé. Přiběhli k autu a doslova se postavili do pozoru. Pan majitel, hubený a vysušený, měl na hlavě vojenskou čepici možná z první světové války. Připomínal Švejka z ilustrací od Lady. Selka opásala tučné boky obrovitou zástěrou. Voněla zeleninou. Skočila na dvůr, rovnou od plotny. Klaněli se návštěvě. Ragy by strašně rád tu situaci vychutnal, ale měl jen jedinou starost. Záchod!

Klidně bez srdíčka na dveřích, ale hodně rychle. Nejlépe hned!

Veterinární lékař obešel auto a otevřel mu dveře. Z legrace se lehce uklonil. Ragy jako velmi důležitý člověk vystoupil ven. Jak bojoval se svými útroby, vypadala jeho tvář rozzlobeně. Každé zdržení pro něj mohlo skončit katastrofou.

Nepozdravil, jen naléhavě zavrčel: “Kde tu máte záchod?” Zaznělo to jak povel od generála.

Vysušený mužík uctivě sundal čepici. Srazil podpatky. Selka se hluboce uklonila. Zapoměli na veterináře a vedli Ragyho k budce. Srdíčko na dveřích tu muselo být všude. Zapadl dovnitř jako blesk. Trvalo mu to dlouho. Měl strach opustit bezpečné místo. Nezdálo se, že je mu lépe. Možná po dvaceti minutách, vyšel ven.

Ztuhl překvapením. Oba zemědělci dosud stáli u dveří. Muž stále žmoulal čepici v rukách. Prkeně se uklonil a pravil: “Tak jak?”

“Ne, ne nevím,” vykoktal Ragy. Nevěděl co říci. Myslel, že zemědělec ho lituje, jak je mu špatně.

“Je to v pořádku?” opět se otázel mužík.

“Já ne, ne nevím,” zmateně opakoval Ragy. Kroutil hlavou v obavách, že jeho obtíže budou pokračovat.

“Co se vám nelíbí pane inšpektor?” pokračovala selka s velice poníženým výrazem tváře. Najednou mu všechno došlo. Vesnici šla mrazivá láma, že pan doktor uctivě otevírá dveře všemocnému pánovi, který všem prohlíží záchody a nebudouli se mu líbit, může je zakázat. Ragy pochopil, že situaci není možné vysvětlit. Dlouze zvažoval co říci.

“Je to dobré,” pravil nakonec rozhodným tónem. “Všechno v pořádku!”

Narovnali se, jak jim tíha spadla ze zad. Bylo znát jak úlevou vydechli.

Když veterinářovo auto vyjíždělo ze dvora, stála dvojice na zápraží a uctivě se ukláněla. Velkomožný "záchodový inspektor" jim milostivě pokynul.

*

*

*

Ragy měl pracovní jednání, během kterého byl zúčastněnými pozván na oběd do restaurace. Dr Šeber jako ředitel veterinárního zařízení a Dr Hlavka vedoucí Plemenářské stanice chtěli nováčka nasměrovat na kontrolní odběry vzorků. Ragy se snažil udělat dobrý dojem. Mluvil kultivovaně a choval se vybraně. Narazil však na zádrhel. Čím více se snažil, tím více zažíval okamžiky, které ho rozptylovaly a co hůř rozesmávaly. Co chvíli se potajmu zakuckával smíchem. Měl už to na hraně, stačila maličkost a nezvládne to.

Pan ředitel si chtěl objednat polévku. Musel si dvakrát vyčistit brýle, když se snažil přečíst jídelní lístek. Bylo tam napsáno: Hovězí polévka Rizzy – Bizzy. Zavolal si vrchního a pravil káravým tónem. "Přineste mi polévku s tím indiánským jménem!"

Později se šéfovi dostal talíř na stůl. Zahleděl se do něj jako výzkumník. Rituál s brýlemi nechyběl. "Takový divošský jméno a ona to je obyčejná polívka s rýží a hráškem!" pravil zklamaně.

Ragy málem spadl ze židle. Odvrátil se a začal se dusit. Pokusil se situaci zachránit předstíraným kašlem. Místo toho začal hýkat, jako jedno známé zvíře. Zdálo se mu, že se propadne podlahou, když zachytil vyčítavé pohledy obou mužů. Potom číšník přinesl jídlo a vypadalo to, že

žádná další událost nenastane. Ragy vzletně konverzoval, když se pokoušel zahladit předechozí lapsus. Nehodám však, nebyl konec.

“Slyšíte to?” otázal se Dr Hlavka.

Ragy zaznamenal, už před delší dobou, že skupina mladých lidí ve vedlejším boxu se baví velice nahlas. Na otázku nereagoval, čekal co odpoví ředitel.

Ten se ozval ihned: “Je to hrozný!”

“Tihle mladí kluci...” pokračoval Hlavka.

Ragy se chtěl zapojit: “Jsou strašně hluční.”

“Co hluční, ale ty výrazy,” rozhořčeným hlasem poznamenal ředitel, který stále udiveně hleděl do polévky s rýží a hráškem. Souvislost s indiánským názvem mu unikala.

Ragy teprve teď přeplnul plnou pozornost na vedlejší box. Neviděl dovnitř. Hlasy mladíků mu přišly povědomé. Zaposlouchal se. Namazaní hoši se dobře bavili. Těžkotonážní výrazy prokreslovaly jejich hovor. Vůl, kráva a kurva, byly prostřídávány pánským i dámským přirozením.

Oba pánové pohlédli tázavě na Ragyho. “Tak to je opravdu nechutné, ti chlapečci jsou ještě ke všemu opilí!”

“Ano, skutečně, doslova odporné,” horlivě se přidal.

“To jsem rád, že na to máte správný názor,” pochválil ho ředitel.

Oběd dojídali za podobného lamentování na hlučnou společnost. Když přišel čas k odchodu, všichni se zvedli. Ragyho nadřazení šli napřed a on za nimi. Museli projít před hlučným vedlejším boxem.

Hoši, kteří tam seděli se zvedli jako na povel. Byli to členové HO Turnov. Začali hulákat na celou hospodu.

“Kurva, vole, to je přece Ragy hergot! Pojd' si k nám sednout, ty vole!”

*

*

*

Mejsamovi bylo strašlivě špatně. Probudil se před chvílí a namáhavě odlepil čelo ze stolu. Kuchyň byla modrá ciga- retovým dýmem tak silně, že musel přivírat oči. Včera jsem to pohnojil, šlo mu hlavou. Dveře do vedlejší místnosti byly otevřené, světlo zhasnuté a na cípu koberec vynikalo několik párů nohou. Kamarádi horolezci vyspávali. Oslava Silvestra se začala již před dvěma dny a na Nový Rok nikdo neměl sílu k pokračování. Mejsam se s hochy seznámil teprve nedávno a na podzim s nimi vylezl pár cest. Horolezectví ho zaujalo a okamžitě poznal, že nalezl sport, který ho bude bavit. Byl fyzicky zdatný, vyšší štíhlé postavy. Široká ramena nesla ruce, které měly sílu. Psychi- ka nedotčená a hlava, která v sobě nedržela problémy. Ho- dil se pro tuto činnost. Jen netušil, že se při tomto sportu často pije. Někteří doslova chlastají, napadlo ho. Vždyť to jsou sportovci! Takový já nikdy nebudu. Každopádně to jsou však bezvadní kluci. Abych nekazil partu tak si dám, jenom abych neurazil.

“Jen trošku,” upozornil pokaždé když mu chtěl někdo doplnit sklenici. Ta věta se nesla celým večerem. Pak se to náhle zvrtilo a on si vzpomíná jen na útržky. Mlhavě si pamatoval jak oslava probíhala a jak bylo veselo. Hltal vyprávění a smál se historkám z lezeckého života. Co se stalo? Proč mně hlava tak třeští. Vždyť já nepil. Každému kdo mi chtěl dolít sklenku jsem říkal: Jen trošku!

Konečně si vybavil koupelnu. Hrome proč mne tam někdo poléval studenou vodou? Balkon!, blesklo mu hlavou.

Z mlhy představ se vynořila postava, křečovitě se držící zábradlí, vyvrhující obsah žaludku do hlubiny. Hrome, to není nikdo cizí. Jsem to já, kdo pouští slavnostní večerí do hlubiny. Panelákový byt je úplně nahoře u střechy. Ne!

Žádná hlubina, jen řada lodží. Jedna za druhou, vedou dolů. Bohatá večere zalitá galonem šampaňského a nespočtem rumů, pleská o jednotlivá zábradlí a roztřikuje se po dlaždicích.

Bože co si o mně pomyslí sousedé? Taková ostuda! Ještě, že rodiče nejsou doma. Nešťastný Mejsam kleje. Sakra, už nikdy nesmím takhle ztratit kontrolu! Mozek dosud utápněný v alkoholu, vystřízlivěním vytrvale bubnuje. Každý úder srdce se v hlavě promění v buchar, který bolestivě dopadne. Do toho neodbytná myšlenka: Co si o mně pomyslí sousedé? Musím napravit škody!

Mejsam si ováže ručník kolem třešticí hlavy. Naplní kybl vodou, uchopí hadr a jde zazvonit na prvního ze sousedů. Je devět hodin ráno. Všude se vyspává silvestrovský, bujarý večer. Nejdříve zazvoní u sousedky pod nimi. Staříčká paní Bubeníčková poslední den roku neslavila, proto se objeví téměř okamžitě. Její oči srší blesky.

“Jdeš mi rovnou do rány! Děláte celou noc randál! Radio řvalo ještě před chvílí. Bouchala jsem smetákem do stropu a stejně jste ho neztišili! Že se nestydíš! Stará paní se zalýkala záští.

“Moc se omlouvám asi jsme neslyšeli,”šeptne Mejsam.

“Bodejt' by jste něco slyšeli, když jsete pořád řvali, jako pavíáni,”sršela dotčeně.

“Ještě jednou se omlouvám, jdu vám umýt balkon,” hlesne Mejsam.

“Snad jste mi nepocheali balkon,” křičí paní Bubeníčková, “u ožralů je všechno možný!”

Mejsam mlčí. Neví co na to říci, nakonec z něj vypadne: “Ne,ne, to bychom přece neudělali, já jenom...,pozvracel jsem se trochu!”

“Poblili mi balkon!” Stará paní lamentuje hlasitě na celý

dům. Potom se uklidní a pustí Mejsama dovnitř. Stojí mu za zády a uklidňuje se komandováním: “Pořádně to utři, tady to ještě omyj! A ještě támhle v rohu! Stejně tátovi všechno povím! Říkala jsem pořááádně!”

Mejsam poslušně leze po čtyřech a vytírá lodžii. Kdyby mi aspoň ta hlava tolik netřeštila, říká si tupě. “Proč mi je tak špatně?”

Když se konečně odpoutá, jde budít další sousedy. Všude to má podobný průběh, jako u paní Bubeníčkové. Ve dveřích se po dlouhém zvonění objevují bledé, nevyspalé tváře a nechápaví lidé, tupě zírají na mladíka s kyblem, jak vykoktává: “Jdu vám umýt balkon!”

Potom sledují, kterak přičinlivě utírá dlaždice a horlivě se omlouvá.

Jen u Macháčků, v přízemí je dosud byt plný hostů a stále se slaví. Všichni se vyhnou na balkon za Mejsamem a řvou směchy. “My mysleli, že hoří, když jsi tolik vyzváněl!”

*

*

*

České barbeque je pouhé opékání buřtů. Přátelé z ciziny se nestačili divit k jakému zjednodušení u nás tato událost došla. Pikantností, které má, je sud piva. Jeho naražení se stane bombónkem, který cizozemec většinou nikdy neviděl. Pak přijde čepování. Opět překvapení! Žádné malé sklenky, ale poctivé půlitry. Nikde nejsou honosné grily, ale scénu dokresluje opravdový oheň.

Horolezecký oddíl Turnov vlastnil chatu. Byla nevelká a skromná. Neměla zavedenou vodu. Kdo se chtěl umýt musel třicet metrů k potoku. Přespat se tu však dalo, pohodlně na dvoupatrových palandách.

Dnes tady bylo podnikáno malé posezení u malého ohníčku. Socha se právě dohadoval se Standou. To byl přítel,

který přestal závodně běhat na lyžích a místo nich objevil lezení.

“Proč nechceš otevřít tu flašku rumu?” otázal se rozladěně.

Standa láhev přinesl záměrně, ale schválně kamaráda napínal: “Neblbni. To mám domů manželece do pečiva.”

“Vybodni se na pečivo, máš tu kamarády!”

“Výdej přidělů se dočasně zastavuje,” smál se Standa.

“Víš dobře co v českých podmínkách znamená dočasně,” poznamenal kdosi a použil tak narážku na armádu sovětských “přátel.”

“Přesně tak jsem to myslel!” ozvalo se mu nazpět.

Dole na cestě se objevila dvojice. Hoch s dívkou. Nikdo je neznal. Odbočili a přicházeli k ohni. Chlapec šel první. Ve tváři měl výraz, který oznamoval, že se jedná o zlomový okamžik. Začal se usmívat a nedočkavě vyhlížel reakci. Všichni na něj zírali nechápavě.

Oslovil lidi u ohně. “Já chodím!”

“On chodí,” žbleptnul Standa. Skupina sedících potlačovala smích.

“Já chodím!” Vítězoslavně opakoval hoch. Cenil zuby na všechny strany. Americký obchodník je proti němu žabař. Choval se, jako by se s každým znal. Všichni měli dojem, že je trochu na hlavu. Rozpačitě na něj zírali. Jeho dívka na něm visela očima a souhlasně kývala hlavou. Každý mlčel, nikdo nevěděl co říci.

“Jasně! Chodíš!” rozsekl to Socha.

Ukázal na volné místo u ohně. Pak vrazil hochovi do ruky půlitr. Měl pocit, že tím gestem ho rozjede, aby se konečně vyjádřil o co se jedná.

Návštěvník hlasitě polkl nabídnuté pivo. Byl to bohatýrský doušek. Nasadil psí oči.

“Ty mne nepoznáváš?” řekl Sochovi.

“A měl bych?”

“Já jsem ten co spadl na krovky ze Zlaté vyhlídky. Vy jste zavolali záchranku a když přijela, tak jste mne v nosítkách odnesli k sanitce. Měl jsem přeraženou páteř!”

Dívka šeptla: “Byl skoro mrtvej.”

“Půl roku jsem ležel ve špitále,” dodal hoch.

“Jo půl roku,” potvrdovala dívka.

“Sakra, on je na živu a dokonce chodí!” zvolal Socha, kterému se konečně rozsvítilo.

Vzpomenul na zoufalý běh k telefonu, aby přivolal záchranku. Otočil se na Standu: “Teď už musíš dát na plac ten rum, co tak pečlivě hlídáš!”

Ten zapomenul na obstrukce a dokonce lahev úslužně otevřel.

*

*

*

Tenkrát hodně pršelo. Několik dní padaly těžké kapky po krajině, jakoby neměly nikdy přestat. Když jsou skály vlhké je lezení z důvodu šetření skal, zakázáno. Po krátkém letním dešti se může lézt druhý den, pokud však trvá déle, nebo je dešť vydatnější, musí se držet lezecký půst, až tři dny. To jsou potom hospody v okolí skaláku plné horolezců. Všichni jsou nešťastní, že nemohou lézt. Něco jiného je, když na ně přijde velká neovladatelná žízeň. Bez ohledu na počasí. To si objednávají půlitry a říkají: “Stejně bychom to vylezli!”

Nucenou přestávku obzvláště těžce nesl Socha. Měl rozdělaných několik nových cest a každé zdržení ho rozčilovalo. Socha byl velice aktivní lezec, který neustále dělal prvovýstupy. Kreslil mapy a objevoval zapomenuté skalní vě-

že. Staral se o výcvik a organizoval lezecké zájezdy. Před nedávnem objevil na Borech nádhernou stěnu. Byl to sice jen okraj, ale dnes je dávno pryč doba, kdy se dělaly prvo- výstupy, na panen- ské věže. Stěnu na Borech měli z po- loviny vezezenou, když se jim přihodila zvláštní věc. Spára končila v jedné třetině skály a odtud bylo nutné asi dva metry traversovat. Chyběly tam stupy. Bylo nutné chytit vystupující lištu, nohy pod ní opřít do stěny a vzít to na "sokolíka." Lišta byla dost daleko a „sokolík“ velice krkolomný. Socha přelezl ten úsek, ale hned za ním se chytil za záda. „Sakra já si vyhodil plotýnku!“

Ragy vylezl za chvíli za ním a nadával: „Kudy mě to vle- češ, mě se snad zlomila páteř!“

Seděli na skále jako dva větší a nemohoucí stařečkové. Když slanili dolů hekali bolestí. Lezení museli na několik dní odložit. Do toho přišlo to deštivé počasí a stoupat se opět nedalo. Oba byli namíchnutí, ale Socha víc.

“Proč já, řekni mi proč já?” Stěžoval si opilecky Ragymu. Ten už dávno potřeboval na záchod, ale nemohl odejít, protože věděl, že při návratu budou na stole další rumy. Pokud zůstane, snad se mu kolegu podaří zadržet. Nikdo nechápal jak to Socha pokaždé udělal. Do návratu přátel, dokázal liknavého vrchního sehnat a přínos nápojů okam- žitě zorganizovat. Sednout si s ním do hospody, když se nedalo lézt znamenalo, že druhý den bude bolet hlava.

Na Valdštejně byla jeho činorodost obzvláště nebezpečná. Valdštejn či Hrad, nebo hütte, jak to nazval borec Sindel, je horolezecká hospoda. Odjakživa se tu scházejí skalní příznivci. Každou sobotu a neděli zde bývá narváno. Platí tady lezecké pravidlo. Malej je velkej a velkej je deci. Preek se tady nepěstoval. Kdo si ho dal platil ostatním rundu. Pokud někdo položil nedopitou sklenku na stůl,

platil rovněž. Všichni u stolu bedlivě sledovali, kdo se zapomene. Nikomu nebylo odpuštěno. Zde se scházeli a sedávali snad všichni horolezci z Českého Ráje. Znali to tu první průkopníci. Tady Kuchař lil pivo do bot svému kolegovi, který se pokoušel tancovat na rozpálených kamnech. Snad každý přítel skal a lezení tu zapíjel některý ze zásadních okamžiků svého života.

Nastal podvečer a Socha s Ragym vyrazili do města. To byla také zvláštnost, domů z Hradu se chodilo obvykle k ránu. Čekala je hodina pochodu. Vzali to oklikou skalním městem, aby se aspoň pokochali pohledem na skály. Pod Podmokelskou věží je čekalo překvapení. Bylo tam rušno. Několik lidí tam na sebe pořvávalo. Jejich řeč jasně vypovídala, že to jsou “dederóni”.

Socha se napružil: “Skopčáci lezou po dešti!”

Neměl rád východní Němce. Většina z nich tady byla známá svým necitlivým přístupem k lezeckým a ekologickým zásadám. Vždy říkal: “Východní němčour je ten, co střílel u Stalingradu do vzduchu. Helmut zatracenej!” Pak si pokračoval opovržlivě odplivl.

Tady všichni dobře věděli, že když přijeli západáci, tak se proti východňárům uměli chovat. Snažili se zdřavit Česky, ožralecky nehulákali a jednali ekologicky pozitivně. To se zdejšími líbilo. Turnovští lezci ve Skaláku patřili k ochráncům “čistoty lezení” a pořádku. Motorista, který zajel autem, přes zákaz do zdejších lesů si mohl být jistý, že dostane nafackováno, nebo mu vypustí všechny pneumatiky.

Socha zařval na lezce po Česku: “Dolů, okamžitě dolů!”

Východňáci nereagovali, dokonce se zdálo, že si z hochů dělají šoufky. Ragy usoudil, že nepochopili o co se jedná a pokoušel se nalézt v prázdné hlavě německá slovíčka. Po delším přemítání z něj vypadlo: “...in štajn ist vasr!”

Němci nechápali a lezli dál.

“Halt!” zařval Socha jak nejsilněji uměl, “in štajn ist vasr!”
“Jestdej rajn tudej kletern stop” křičel Ragy, který motal dohromady slovíčka různých jazyků, na která vzpomenu. Zdálo se, že to konečně zabralo. Jenomže jen na chvíli. Když Socha viděl, že lezci pokračují, rozčilil se. Chytil lano, které jim viselo k zemi a počal jím lomcovat. Jeden z hochů, vazoun nejméně o hlavu větší se ho pokusil zadržet. Socha mu skočil po krku a začal ho škrtit. Medvědoovitý mladík, marně mával tlapama. Ostatní se seběhli a pokoušeli se ho odtrhnout. Ragy se zapojil a každého odrážel stranou. Socha se grizzlyho držel jak přilepený a škrtil dál. Po chvíli přetlačování, konečně povolil, naposledy uštědřil ramenáci kopanec a nechal se od něj odstrčit. Němci se dovtípili, že rváči neustoupí a začali chyslat slaněnění. Socha a Ragy tam čekali, jak dva rozzlobení psí Kerberři, až do okamžiku, kdy dederoni sjeli dolů, sbalili si věci a odtáhli do kempu.

“Doma si nesměj’ dovolit dělat bordel, tak si myslej’, že ho můžou dělat u nás!” ukončil příhodu Socha.

*

*

*

Na Hradě snad každý zažil něco, na co bude vzpomínat. Stačilo se vracet ze zimního pěšího výletu a jako vždy se zadařilo.

“Vezmeme to přes Valdštejn,” pravil Kika. “Dáme si jeden žejdlík a půjdeme domů.”

Když tam po chvíli došli, vyběhl Sindel napřed, aby objednal kýžený nápoj. Vrátil se za okamžik se zklamaným výrazem. “My si tady nesesdeme, voni tu mají svatbu!”

“To nevadí, starší brácha Mejsama co tu šéfuje nás zná. Dá nám na stojáka,” opáčil Kika v pohodě.

Hoši si stoupli do výčepu a nechali si nalít. Dveře byly lehce přivřené a uvnitř sálu bylo vidět svatebčany jak sedí nehnutě u stolu. Panovalo tam ticho a ponurá atmosféra. Nikdo se nebavil. V čele společnosti seděli mladí novomanželé se zklamanými obličejí. V koutě za nimi trůnil na stole les dortů a kupa balíčků se svatebními dárky. Najednou se ozvala muzika, ale nikdo se nezvedl. Povadlí hosté seděli dál.

„Hele, oni snad nebudou tancovat?“ ozval se Ragy.

“Vidíš tu pěknou družičku?” ozval se Sindel. “Půjdu ji vyzvat k tanci!”

“Což o to, ale máš pohory na nohách a nejsi zrovna oblečený na takovou událost!”

“Vadí to snad někomu?” odpověděl nažhavený tanečník a vyrazil k vyhlédnuté dívence. Hned se s ní točil na parketu.

“Jdeme taky,” zasmál se Kika. “Přece tu nebudeme stát!”

Vyzval k tanci další chutnou družičku. Ta však zřejmě neslyšela a zůstala sedět. Místo ní se zvedla jedna z ženichových tet. Byla boubelatá, třikrát starší než on, ale zkušeně s ním začala točit. Kika zakryl zklamaný výraz, ale zanedlouho se vzpamatoval a pokoušel se jí stačit. Hoši zapomenu, že se vrací z výletu. Přidali se k svatebčanům a počínali si jako pozvaní hosté. Nikterak jim nevadilo, že jsou oblečení na výlet. Sundali bundy a tancovali ve svetrech s velkými horolezeckými bagančaty na nohách.

Po nějaké době té lidové veselice se shledali opět ve výčepu. Ragy se příliš nebavil. Měl ustaraný výraz na tváři.

“Není to od nás sprostý, takhle jim kazit svatbu?” šeptal stydlivě. Nedočkal se však žádné odpovědi, protože do místnosti se přihnál otec nevěsty. Zářil nadšením. Všem poklepával po ramenou a naléval jim poháry s něčím

ostřejším.

“Musíte tady zůstat, konečně je tady nějaké zábava,” pokřikoval vesele.

Takové povzbuzení vyvolalo uragán vtipů a veselí. Hoši se překonávali. Najednou, mezi svatebčany neseděl nikdo, kdo by se nebavil.

Když se v ranních hodinách, konečně vydali k domovu, obdrželi bohatou výslužku. Většina dortového zátiší nově sezdaných se ocitla v jejich kletrech. Ženichův otec nedal nic na výmluvy, aby si nedělal škodu s obyčejnými výletníky, kteří se jen na chvíličku, zastavili na jedno pivo. Loučil se s nimi jako s významnou návštěvou: “Moc vám děkuji, udělali jste nám veselku jaká má být! Vy jste to tady úžasně rozhejbalí!”

*

*

*

Ragy v hostinci na Hradě zažil jeden ze svých častých “úletů,” ze kterých nevyšel jako vítěz. Seděl si tak s přáteli a užíval si večer po lezecké sobotě. Pro většinu lidí, kteří se často pohybovali ve zdejším skalním městě byl takový způsob zakončení víkendu, zcela obvyklý. Letní počasí se vydařilo, takže v hospodě sedělo po celodenním lezení množství horolezců.

U jednoho stolu probíhala vášnivá diskuze několika hochu. Vyvrcholila sázkou při které jeden z nich nabubřele prohlásil, že mezi každým klikem, který udělá, dokáže tlesknout. Svým počínáním vzbudil zájem celého okolí. Každý sledoval sebevědomého borce, jak vešel doprostřed lokálu a zjednal si pozornost.

Těšil se, jak se přede všemi ukáže. Jeho přátelé v něj věřili a začali ho ryčně povzbuzovat. Další lidé se k nim přidá-

vali. Nebylo nikoho, kdo by pochyboval, zda se výkon zdaří. Jeden podnikavec se ihned pokoušel založit improvizovanou sázkovou kancelář. Bohužel vyhořel, protože si nikdo nechtěl vsadit proti.

Samotný pokus byl krátký. Skončil zklamáním. Hošan se marnou snahou zesměšnil. Dokonce vzbudil pochybnosti, zda vůbec dokáže udělat několik kliků po sobě. Jeho přítel, osvalený následovník, který velkohubě prohlašoval cosi o padavkách, rovněž nic nepředvedl.

“Nikdo to nedokáže,” zapochyboval Sindel.

“Proč?” ozval se Kika.

“Protože to nejde!” dostalo se mu břitké odpovědi.

Tohle přece dokážu, pomyslel si Ragy, sice mám něco upíto, ale to by přece nemělo vadit. Maně si vzpomenu, že nedávno, takový výkon úspěšně učinil. Ale varovné světélko v hlavě se mu rozsvítilo. Rozhodl se, že si cvik nejdříve vyzkouší v soukromí. Vytratil se tedy na dvůr, učinit zkušební pokus. Nenapadlo ho, že podnapilí hlupáci by se měli držet zpátky. Zalehl za ruce a prudce se odrazil. V té vteřině narazil bradou do kamené dlažby, až se mu v hlavě zajiskřilo. Nemohl pochopit co se vlastně stalo. Celý schlíplý se vracel ke kolegům, rozhodnut, že své fiasko zatají. Po indiánsku ignoroval bolest, ale v hlavě mu bušili permonícci. Hned jak se objevil u stolu, sebral mu vítr z plachet Sindel.

“Teče ti krev,” prohlásil překvapeně.

“Ukaž! Podívám se na to,” ozval se Kika. Natočil si Ragyho na světlo a pokračoval: “Leze ti na bradě skrz vousy kost! Co jsi vyváděl? Tolik jsme toho přece nevypili, aby jsi někde padnul na hubu?”

“Zkoušel jsem si na dvoře tlesknout,” přiznal se zraněný váhavě.

Sindel a Kika se zalomili smíchem. Nutno dodat, že za týden poté, Ragy rozevíčen po lezení, svoji reputaci rehabilitoval. Několik poučných stehů na bradě ho při tom, jen lehce svědilo.

*

*

*

“V sobotu pujdeme navštívit jednoho starého chlápka,” pravil Socha.

“Znám ty tvoje hlby nápady k čemu nám bude nákej stařešina?” podivil se Ragy.

“Je to bezvadnej chlap, hodně toho vylezl a udělal. Vůbec nevíme, jak jsou ti starý chlapi moudří, netušíme jak chytré názory mají. Dneska si na ně nikdo nevzpomene!”

“Takže charitativní akce, neměli bychom koupit kytku?”

“Jo dobrej nápad, akorát, že to bude fľaška rumu.” rozhodl Socha.

V sobotu odpoledne hoši zakoupili lahev rumu a sedli na kolo. Je to součást horolezeckého životního stylu. Běžné činnosti jsou využívány k získání fyzické síly a duševní odolnosti. Kolo patří k oblíbené aktivitě a mnozí nadšenci najezdí tisíce kilometrů.

Vysloužilý lezec bydlel nedaleko za městem. Chalupa se nacházela na samotě. Cesta vedla lesem, strmým úvozem. Někde se ani nedalo jet a hoši museli kolo tlačit. Ocenili cestu jako uspokojivý trénink.

Starého Opla našli na zápraží. Seděl na velké kuchyňské židli a chytal jarní sluníčko na reumatické klouby.

U nohou mu ležel velký černý pes. Na malém stolku byl velký modrý hrnek, popelník a cigarety.

“Couráte jen lesem a nebo mne jdete navštívit?” pronesl podezřívavě. Ve staré vrásčité tváři mu zářily živé, modré

oči. Usmíval se na Sochu.

“Tebe neznám,” zamračil se na Ragyho.

Ten vykoktal: “Já jsem Ragy.”

“Taky lezeš?” Otázal se Opel a pátravě zúžil oči.

“Jo, taky,” šeptnul dotázaný nejistě. Měl velký respekt před mužem kterého všichni uznávali.

“Tak to seš náš!” pravil legendární muž. Ragy se hned cítil, jakoby obdržel válečný kříž. Stařík zaslouženě patřil mezi lidi, kteří nic nezkazí a o kterých se říká, že mají charakter.

“Něco jsme přinesli,” pravil Socha rozpačitě. Vytáhl z kletru láhev a postavil ji na stolec vedle žoviálního kmeta. Ten pozdvihl dárek do výšky a prohlédl si zblízka zlatavou tekutinu.

“Jo, dobrý!” zasmál se. “Ale já mám něco lepšího,” dodal tajemně. Mávl rukou k úzké lavici. “Si sedněte.”

Postavil se, popadnul rum a odešel do chalupy. Velice uctivě obcházel dřímajícího psa, který ani nezvedl hlavu, aby se podíval na návštěvu. Vrátil se za chvíli s litrovou lahví, bez viněty. Její barva byla nažloutlá jen lehce.

V Česku se nikomu nemusí vysvětlovat co je obsahem.

“Je to padesátka, dvakrát vypalovaná!” oznámila legenda a jala se šroubovat vývrtku do korkové zátky. Jakmile zátka opustila láhev, rozšířila se kolem vůně slivovice. Socha mlasknul. Miloval sice rum, ale toto byla pocta. Ragy větřil jako pes vycvičený na hledání drog.

“Nemyslete si, že budu po vás umývat sklenice, bude se pít z flašky,” pravil stařík a zhluboka si zavdal. Po takovém úvodu se atmosféra uvolnila. Všichni se bavili jakoby se znali léta. Věkový rozdíl zmizel. Láhev putovala od jednoho k druhému, celé odpoledne. Když se ukázalo dno, zdvihli se hoši k odchodu.

“Půjdu kousek s vámi, musím vyvenčit psa,” pravil hostitel.

Pak se stalo něco, nad čím Ragy málem upadl na zem. Opel zvedl psa za ocas! Pes ťapkal po předních, zadní nohy neměl. Bylo vidět, že je zvyklý i spokojený a na vycházku se těší.

“Sem kosil a ten pitomec mi tam vběhnul,” řekl Opel, když viděl jak užasle se hoši tváří. Pes mezitím zdvihl pŕlku nohy a vyčural se Ragymu na boty. Ten měl za to, že postiženým se má pomáhat a neuhnul.

Hoši konečně sedli na kola a odjížděli domů. Když vystoupali na vrch cesty, ohlédlí se. Muž stál dole, jednou rukou držel psa za ocas a druhou jim mával. Museli zastavit, aby mohli pozdrav opřetovat.

Kousek dál v lese potkali osamělého člověka. Byl to Láďa Aleš. Další horolezecká legenda z řad předchůdců. Jeho cesty ve Skaláku dodnes patří k drahokamům českého horolezectví. Nejedem mladý horolezec se překvapil nad uměním starého mistra. “Je doma?” vyzvídal.

Hoši zastavili, pozdravili a přikývli. Chvilku s Láďou pohovořili. Když opět nasedali na kola, otázal se Socha: “Dlouho jsme neviděli Dobra, co dělá?”

Dobr je Alešuv syn, který jeho úspěchům nezůstal nic dlužen.

“Ani mi ho nepřipomínej!” rozčílil se otec.

“Co provedl?” tázali se hoši.

“Bude se ženit!”

“Měl bys mít snad radost, ne?”

Láďa se napřímil, zvedl hlavu a zhluboka se nadechl. Pak velice důležitě řekl: “Ve věku automatických praček a sušených vietnamských polívek se žení jenom pitomec!!”

Dámy snad prominou drsné chlapské žertování, ale když

tuto větu slyšel jeden starší Turnovský horolezec, tak prohlásil: “Ještě by měli vyrábět u té pračky jeden funkční otvor. Pak by to bylo úplně tutový!”

*

*

*

Dělání nových cest má své zásady. Je nepřípustné skálu proslanit, prohlédnout si zblízka chyty a stupy a pak stanovit strategii. Socha ctil čistotu lezení a velice důkladně vše dodržoval. Někteří lidé mu záviděli množství prvovýstupů. Také ho podezírali, že porušuje lezecké zásady. Nebyla to pravda. Spíše je ctil až příliš. Cesta na okraj, kterou si před nedávnem vyhlédl, vypadala zdola jako pohodová záležitost.

“Bude to taková rozsvička,” řekl Ragymu.

“Jo, jen taková dvojčička,” odvětil oslovený vesele, ačkoli tušil, že to určitě tak veselé nebude.

“Dvacet metrů pohodičky,” bájil Socha.

“Krajinově vděčný, snadný výstup vhodný pro mládež.” Ragy použil citaci z jednoho jiskrného průvodce, ačkoli jinonšská léta měli dávno za sebou. Oba se zasmáli.

“Rozlezeme se na tom a půjdeme na tu krásnou hranu, co jsme včera viděli,” zářil Socha nadšením.

Navázal se, nahodil na sebe smyčky a začal stoupat.

Množství karabin na něm cinkalo a chřestilo. To byla hudba, která je uměla rozparádit.

Lezení se vyvíjelo přesně, jak si představovali. Jemné spárky a voštiny dovoľovaly zakládat dobré smyčky. Socha byl za polovinou výšky a vesele si pohvizdoval. Pak se zastavil a chtěl založit další jištění. Delší dobu vkládal

uzly do všemožných míst, ale nedařilo se mu. Nedržel žádný. Nedá se nic dělat, pomyslel si Socha a vystoupal několik dalších kroků. “Mám to na vršek, jenom pět metrů, tady určitě dám smyčku a je to naše,” jásavě oznámil.

“Pohodááá!” liboval si Ragy.

Jenomže se to všechno zastavilo. Jištění nešlo založit a vystoupat výše se nedařilo také. Socha přešlapoval na místě. Uplynula půlhodina a nic se nedělo. Ragymu při jištění, křenčely ruce a bolel ho krk, jak se stále díval vzhůru. Napadlo ho, jak by se mohl zdoluhavému čekání vyhnout: “Dober mne tam, víc hlav víc ví!”

“Jak tě můžu dobrat když nemám štand.”

“Však ty na něco přijdeš.”

Netrvalo dlouho a Socha skutečně něco objevil.

“Mám jištění,” volal.

“Jaký?”

“Tutovej štand, budeš zírat.”

“Tak dober.”

Když Ragy dolezl, tak opravdu zíral. Štand byl zajištěn na chatrné borovičce jejíž kmínek byl jen dva centimetry silný.

“To jsem moh’ vědět, jištění nanic a skála na které nejsou chyty!” stěžoval si Ragy.

Strávili na tom “tutovém” štandu další půlhodinku, než

Socha další úsek zdolal na tření.

“Jak tu cestu nazveme?” otázal se.

“Nějak, aby v názvu bylo znát to nic, jaké tu panuje.”

“Už to mám, bude se to jmenovat Dál-nice!”

Po té náramné pohodičce, která jim dala více jak dvě hodiny snažení, zůstali sedět znaveně nahoře. Vychutnávali pohled do malebného údolí. Najednou uviděli jak se úvozem řítí zelený gazík. Řidič hnal motor v plných obrát-

kách. Auto se natrásalo, pneumatiky trhaly zem. Drny a bláto létalo do výšky. Když vozidlo zastavilo, vyskákalo ven osm chlapů v modravých uniformách. Všichni byli ozbrojeni českýma AKáčkama.

“Zasraní milicionáři co tady chtěj’dělat!” rozohnil se Socha.

Nikdo by neuhodl co bude následovat. Malý tlustý mužiček s největším břichem, byl zřejmě velitel té podivné bandy. Začal štěkat rozkazy a znenadání, celá ta vypráskaná parta ozbrojenců, fiktivně zaútočila na prázdné křoví. Vzduchem létaly petardy a dělobuchy, samopaly štěkaly. Chlapi brali křovisko během a a řvali ruské urááá. Dobu kdy chodili za holkama už dávno zapoměli. Většinou přes opasek kyndalo pořádné závaží.

Když dorazili k houštině, přestali střílet a začali jásat. Zjevně dospěli k závěru, že je křovisko dobyté. Ti kteří nevyšli s dechem, jen sípali. Potom za velikého halasení nasedli opět do GAZu a odjeli. Celá událost netrvala déle, než pár minut.

“Přisluhovači režimu si hrají na vojáky!” odplivl si Ragy. “To jsem dělal, když mi bylo deset.”

“Tak tihle vymaštěný blbečkové, mají být ozbrojenou dělnickou třídou? Je mi z nich nanic! Dnes končím s lezením, jdeme tu hrůzu zapít do hospody k Pejřakovi!” zalkal nešťastně Socha.

*

*

*

Zalézt si na Borech přišel i Pytlík, předseda HO Turnov. Nalezl Sochu s Ragym na skále, při plném působení. Ruce ho okamžitě svrběly. Museli mu ihned hodit lano. Vylezl k nim a bylo na něm vidět, jak ho to potěšilo. Zářil nad-

šením jak lampión. Prohlížel si údolí a skály. Kochal se. Najednou spatřil něco rušivého na Ragym.

“Hele ty máš krásnou osmu,” řekl zaujatě.

“Mně se také líbí, vyhrkl oslovený potěšeně.

Slaňovací pomůcka se nikde nedala sehnat. Uprosil vesnického kováře, aby mu ji vyrobil. Poctivá práce vážila snad kilogram, ale jemu to nevadilo. Natřel si ji modrou barvou a byl přesvědčený jak je úžasná. Moc se z ní radoval.

“Můžu si ji prohlédnout,” řekl Pytlík.

Ragy přitakal. Odevakl ze sebe ten krásný kus železa. Podal jej příteli, aby se mohl těšit také.

“Je opravdu moc hezká,” ozvalo se po prozkoumání.

Ragy se tetelil radostí. Pozoroval přítele s úsměvem přes celou tvář. Vyděsil se, když uviděl, co následovalo. Pytlík se napřímil a znenadání se široce rozmáchl. Okouzlující předmět opustil jeho ruku. Zasvištěl nad údolím a přistál v nedalekém rybníku. Zasekl se pod hladinu a zmizel.

“Co jsi mi to provedl,” zabědoval nešťastný majitel.

“Ty vole, něco tak strašného jsem už dlouho neviděl. Bolí mne rameno jak to bylo těžký. S takovou ostudou tě nenechám chodit!”

“Ale jak mám teď slaňovat,” stěžoval si potrefený Ragy. Celý jeho svět se zřítíl do hluboké vody.

Za týden přišel předseda na Bory opět. “Něco jsem ti přinesl,” řekl významným tónem. Otevřel kletr. Vytáhl lesklý předmět a zdvihl jej nad hlavu. Opracovaná duralová osma, doslova zářila. Byla krásná a vážila jen pár deka. Pytlík, který pracoval jako specializovaný odborník ji vlastnoručně vyrobil.

Po mnoha letech se objevily v obchodech veškeré horolezecké potřeby. Každý si mohl koupit co se mu zachtělo.

Ragy si však stále ponechával ten dárek. Lano jej při častém používání opracovalo. Stal se ještě hezčím.

*

*

*

Hezká a slunečná, srpnová sobota lákala k lezení. Kika, nadějný student průmyslovky se vydal do skaláku. Nedávno se stal členem Turnovského horolezeckého oddílu a s lezením teprve začínal. Kdo vyrůstal v Srdci Českého ráje se dříve či později, seznámil se skalami a jejich vrcholky. Nebyl s nikým domluven a tak jen bloumal mezi věžemi. Věděl, že někoho s kým si zaleze, určitě najde. Oddíl se odjakživa dělil na mladé a staré. Příslušnost ke skupině nebyla určena věkem, ale spíše přístupem a aktivitou. Často se stávalo, že přišel mladíček, začal lézt a vstoupil do oddílu. Stale se z něj nadějná hvězdička. Potom přešel čas, někdo se oženil, jiný změnil zaměstnání a životní styl. Obvykle už tak často nelezl, nebo dokonce vůbec. Členství v Horo oddíle nezrušil, dál chodil na schůze, vyjadřoval se k lezení, ale ve skalách byl vidět jen na vycházce. Stal se z něj “starý,” ačkoli mu na mladistvé tváři, teprve začínaly rašit vousy.

Kika nepotkal žádného svého vrstevníka, narazil na dva zkušené lezce. Staří byli možná o dvacet let, než on. Vnímá je z pohledu svých sedmnáctin coby nemohoucí kmety. Znal je od vidění, jako členy oddílu, ale zdáli se mu o tolik zkušenější, že se je neodvážil oslovit. Překvapil se, když viděl jak se umělecky probili na vršek jedné těžké cesty. Ruce ho svrběly, rád by také něco vylezl. Když sjížděli po laně dolů, tak se jakoby nenápadně, ochomýtal kolem a doufal, že si ho všimnou. Jeho předpoklad vyšel. První lezec, malý a s bříškem si ho bedlivě prohlížel, během slaňování. Hned jak spočinul nohama na zemi, oslovil

nesmělého mladíčka.

“Ty jseš určitě z oddílu,viď?”

“Jo, to jsem.”

Mezitím dorazil také druhý lezec, vysušený jak tyčka. Vypadal jako prototyp pravého horolezce s tváří ošlehanou mnoha syrovými zážitky. Stahoval lano dolů a mračil se na nejistého Kiku. “Moh’bys nám dojít pro pivo, mladej.”

“Bodejť,” rozesmál se první.“

“Je to daleko,” kňoural hoch i když věděl, že si z něj pouze dělají legraci.

“Máš štěstí, než bys to přinesl, spadla by nám pěna,” zakřenil se vysušený lezec.

Kika byl v rozpacích. Napadlo ho, že umí udělat z lana dokonale panenku a začal ho starým pardálům smotávat.

“Ten chlapec je přičinlivej,” řekl zakulacený horolezec.

“Dobrá, ty šplhoune, můžeš si s námi něco vylézt,” ocenil hochovu snahu hubeňour.

Prošli lesem, kousek dál k nevysoké skále. Byl to spíš jen desetimetrový kámen. V očích studentíka to však byla obrovitá věž. Jedna z prvních.

“Tohle si zkusíš vylézt!” Navrhli zkušení muži.

Bez dlouhých cirátů, vystoupali nahoru. Lano nepotřebovali, ale vzali ho sebou. Hodili ho shora Kikovi k nohám. Byl to opravdový konopák, neohebný a tuhý. Probíhalo údobí, kdy se začínal stávat raritou.

“Umíš se navázat, mladej?”

Zářivý okamžik pro začínajícího lezce, který se doma pilně připravoval a trénoval si vůdcovský uzel s mamincínou prádelní šňůrou. Začal se navazovat a chtěl aby si každý všiml, že to opravdu umí. Jenomže opravdové konopné lano je proti prádelní šňůře kruté a nepodajné.

Dva páry očí na něj hleděly pichlavě. Vnímál ty kritické

pohledy a o to více mu to nešlo.

“Si myslím, že budeme muset slézt a navázat tě!” ozvalo se jedovaté unisono.

“Já to fakt umím. Koukej už to mám!” koktal snaživý studentík.

Chytil se skály a přemýšlel kudy poleze vzhůru. Pánům se to zdálo dlouhé.

“Budeš asi potřebovat žebřík, vid’?” Staří borci si užívali svých malých zlomyslností.

Když Kika konečně nastoupil do stěny, byl celý popletený a roztřesený. Dostal se nohama do výšky pěti metrů a začal se cítit nepříjemně. Jestliže teď spadnu, něco si zlomím, nebo se zraním, pomyslel si. Nahoru na dobírajícího neviděl. Lano viselo nějak plandavě a vizuálně neposkytovalo žádnou oporu.

“Jistíš?” otázal se nervózně.

“Jo jistím,” ozvalo se shora nonšalantním tónem.

“Tak dober, prosím tě,” vzdychl šeptem.

Když se lano nepatrně pohnulo, ulevilo se mu. Udělal pár kroků vzhůru a rázem viděl na vršek skály. Malý horolezec s bříškem ležel na boku. Hlavu si podpíral rukou. Lano nedržel a nedobíral. Jedním prstem druhé ruky v poklidu točil na temeni skály, lanového hada.

Kikovi zatrnulo. “Proč mne nejistíš, co kdybych spadl?”

“Ty nespadneš!” ozvala se bohorovná odpověď.

*

*

*

Skály nad Tanvaldem jsou nepískovcové. V zimních měsících, kdy je lezení ve Skaláku zakázáno, sem občas jezdí horolezci z okolí. Nejsou tu žádné obrovité útvary. Nemusí se slaňovat. Většinu skal a okrajů jde sestoupit bez

lana. Šetří to čas. Kika a Ragy brali cesty po pořádku. Vylezli, sestoupili a šli rovnou na nástup o kus vedle. Byl leden a mrzlo. Sníh křupal pod nohama.

Pokaždé, když scházeli dolů, potkali v místě těsně pod vrcholem Sochu. Někoho dobíral a bylo zjevné, že zdlouhavě čeká, až se jeho spolulezec pohne. Podupával, klepal se zimou, nos měl červený a nateklý. Tvářil se našťavaně, občas cuknul lanem a cosí zařval dolů. Když hoši procházeli kolem asi potřetí, nedalo jim to a otázali se: "S kým lezeš, že tu tak dlouho dřepíš?"

Zmrzlému Sochovi ukápl od nosu. "Fanda," řekl lakonicky.

Toho znali všichni. Byl doslova proslulý svojí precizností. Jeho batoh vždy obsahoval všechno, co by se mohlo hodit, nejenom k jednodennímu výletu. Kamarádi se domnívali, že by pod skalami vydržel tábořit celý týden. Znali také, že když byl v těžším místě, tak se zastavil a dlouze přemýšlel, jak dál. Říkalo se tomu Fandův komplex.

Zanedlouho procházeli kolem počtvrté. Uviděli Sochu jak se vítězoslavně usmívá.

"Už jsem na to přišel," řekl spokojeně. "Musím ho pořádně dobírat, jak se pohne nahoru, nesmím ho pustit ani o milimetr zpátky, on se pak nemůže postavit a nezbyvá mu než, lézt dál."

"Povóól," ozýval se zdola řev, jakoby na potvrzení, že uvažoval správně.

"Jo, to víš, že ti povolím!" šeptnul Socha a rázně přitáhl lano.

Z místa kde stáli, bylo dobře vidět na vedlejší blok o kousek vedle. Zde lezli těžší cestu mladíci. Bratři Žaludové, kteří v tom čase, ještě neměli dost zkušeností. Byli v polovině stěny, kde měli bezvadný štand na bříze, která

vyrůstala ze spáry. Honza byl asi tři metry nad bratrem. Přešlapoval tam už delší dobu a nemohl dál.

“Vyměníme se,” nabídl Ivan.

Není to tak jednoduché a nejde to udělat okamžitě. Lezec se vrátí, karabinu připe ke štandu, odcvakne se z jisticího lana. Do jištění se přidá druhý lezec a zruší své zajištění. Současně první, přebírá lano a začíná dobírat druhého. Obvykle je u toho málo místa, občas se něco zadrhne

a celkově panuje značné nepohodlí a zmatek.

Po sérii těchto úkonů se ocitl Ivan nad brízkou a také on se zde zastavil. Marně prohmatával všechna místa na skále a hledal chyt, aby mohl udělat krok. Po půlhodince to vzdal a povídá: “Zkus to zase ty, brácho.”

Opět provedli sérii úkonů a vyměnili se. Bohužel se však nedařilo. Museli se tak vystřídat několikrát. Pokaždé následovala povinná výměna jištění, přebírání lan a cvakání karabin. Prostě okamžik kdy nikdo pořádně nezná co je kde a kam vedou lana.

Do čela šel, opět Honza. Povylezl pár metrů a dostal se dále, než dříve. Tentokrát se zdálo, že konečně objevil způsob, jak cestu vylézt.

“Mám to, už jsem na to přišel, za chvíli jsme nahoře,” ohlásil rozjařeně a chtěl pokračovat vzhůru.

“Ou kéj, savanááá,” zvolal Ivan a posadil se do smyčky.

Pak se okamžitě překvapil. Nebyl k ničemu přikurtovaný. Blesklo mu hlavou, že během těch výměn, ztratil představu, kam co patří. Vteřinu třepetal rukama ve snaze nabýt rovnováhu. Trumfl by i kolibříka. Marná snaha! Odlepil se od stěny a na tygra padal dolů.

Celou dobu letu přemýšlel: Jestli je brácha pitomej jako já, strhnu ho sebou. Prosvištěl více jak deset metrů, přetočil

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

se na bok a práskl sebou do sněhu. Ozval se výkřik a následovalo žuchnutí.

Každý v dosahu se zastavil. Hlasy ševalily: "Kdo spadl, s kým lezl, co lezl, je zraněný?"

"Co je s tebou?" zařval Honza, který naštěstí zůstal na svém místě.

"Chr, chrr," ozývalo se v odpověď.

Honza pochopil, že si už dnes nezaleze. Rychle slanil dolu. Rovněž ostatní klopýtali sněhem ke zraněnému.

"Tak mluv, sakra!"

"Bám blnou hubu sněhu," blekotal postižený. "Taky prdel jsem si narazil."

Ivan se naštěstí trefil mezi dva velké balvany, mezi kterými byla sněhová závěj. Když se, ale chtěl postavit, zjistil, že na tom není tak dobře, jak se mu zdálo. Nakonec musel být ponechán v nemocnici, na kontrolu páteře. Vrátil se za pár dní. Bez nálezu!

Řekl mládencům: "Ležel tam se mnou chlap, kterej se šel ráno oholit do koupelny, smekl se po dlaždicích a půjde na vozejk. Druhej zakopl na schodech, svalil se a necejtí nohy. Ptali se mne co se mi stalo. Copak jim můžu říct, že jsem jenom blbej!"

*

*

*

Vápencové skály v Srbsku jsou v krásném údolí nad řekou. Krajina tu je kouzelná jako v ruském filmu. Stěny mají příjemnou výšku a každý zde nalezne obtížnost jaká mu vyhovuje. Jsou to důvody, pro které sem bylo uspořádáno několik výjezdů.

Říkalo se tomu oddílový zájezd, což byla pokaždé obrovská sranda, spousta zážitků a hodně vylezených cest. Zájezdů se účastnili hlavně mladší členové oddílu což přinášelo organizátorům mnohou vrásku navíc. Uhlídat

bandu začínajících horolezcu je předem ztracený počin. Pokaždé se něco zvrtilo.

Vlak měl necelou hodinu zpoždění. Mladěši zmizeli do hospody a vylezli ven jako banda nezvladatelných bojovníků. Nutno dodat, že někteří starší členové nezůstávali pozadu.

Dobran měl na zádech naditý kletr, v jedné ruce cigaretu v druhé láhev rumu. Přiklátil se k vlaku jako středověký rytíř v těžkém brnění. Jak se hlnul nahoru do vagonu málem povalil drobnou stařenku. Snažila se chudák uhnout, ale bránil jí v tom hrb, stejně velký jako Dobranův kletr. Hromotluk na poslední chvíli zabrzdil a zabránil zašlápnutí křehké osůbky. Dlouze si prohlížel tvorečka, kterého břichem přirazil ke stěně. Zdálo se, že je s prohlídkou spokojen. Udělal krůček zpět a do vzniklé mezery pozdvihl láhev rumu.

Pláel ženu po hrbu a povídá: “Tumáš babo, to tě narovná!”

Ragy, který stál vedle se tak zastyděl, že kdyby měl možnost, chytil by Dobrana a spolu s ním, dobrovolně skočil do pekla. Vystrašeně zíral co se stane dál.

Babka se vzpřímila, pokud jí postižení dovolilo, popadla láhev a pořádně si přihnula.

“Málem jsi mne zamáčk’chlape, ale rum není alkohol. Je to lék!”

“Tak si ještě dej!” přikázal Dobran.

Dobrodružná žena si nakonec sedla k nim do kupé. Stala se z ní příjemná společnice. Hovořila a smála se, jako řadový, oddílový člen. Během cesty ještě pár doušek upila. Ragymu se obrovsky ulevilo, když viděl, jak se pilně léčí. Přestal si dělat starosti, co mladěši tropí ve vedlejším kupé. Ozýval se otamtud strašlivý řev, bušení a rány. Velmi obvyklé. Nic zvláštního co by stálo za pozornost.

*

*

*

V Srbsku se hoši ubytovali v hospodě. Poskytovali zde také nocleh. Přivítali to s nadšením. Potom všichni vyrazili do skal. Procházeli utěšenou krajinou, kolem řeky do údolí, kde se nad hladinou tyčilo několik chat. Guzi se loudal suveréně poslední a okatě si dával na čas. Kika přemýšlel, jaký to má důvod. "Vleče se jak podčelanej," oznámil a netušil, jak blízko ta úvaha je.

Guzi se znenadání rozeběhl stranou, kde pod jednou chatou stála typická, dřevěná kadibudka. Cestou vytáhl z kapsy roli toaletního papíru. Jak utíkal, tak za ním uvolněný pruh vlál, jakoby všem oznamoval, jak je napilno. Dveře za sebou zabouchl ve spěchu.

"Koukej makat, a ne aby ti ti trvalo dlouho," zvolal někdo. Hoši se zastavili, že na něj počkají.

Čas se však vlekl a Guzi, jak se zdá, má moc práce. Každý se těšil na lezení a nechtěl tolerovat žádná zdržení. Pár hochů se domluvilo očima a rozeběhli se k záchodové budce. V několika vteřinách ji převrátili. Vtip byl v tom, že rovnou na dveře. Nikdo nedal na protesty a nadávky, které se řinuly zevnitř.

Pochod do údolí pokračoval. Brzo se nad vodou objevily zajímavé skalní útvary.

Konečně nastalo lezecké odpoledne na které se každý těšil. Horda nadšených chlapů se rozdělila do dvojic. Ty za pár okamžiků vyrazily do stěn.

Jejich stoupání bylo přerušeno jen na chvíličku. Dorazil Guzi a hulákal vztekle: "Víte vy blbouni, že jsem musel prolézt tou dírou skrz záchodové prkýnko!" Brzy však zlost překousl a pustil se do lezení.

Celé odpoledne byl čas tráven sportovním snažením.

Dvojky se předháněly na nejtěžších cestách. Vydrželo jim to až do podvečera, kdy se vydali zpět. Den byl považován za úspěšný, takže se celá společnost nahnula do výčepu. Nenechme se mýlit, pokud by nebyl úspěšný, o to více by se tam muselo.

Mladší osmělili. Okamžitě začali soupeřit, kdo více vypije. Bujare se seznamovali s místními štamgasty, což vedlo ke společným objednávkám rumů.

Jeden zdejší muž, který všechno znal a u všeho byl, nikoho nepustil k řeči. Hulákal na celou hospodu. Kazil veškerou zábavu. Jeho počínání se stávalo nesnesitelným.

Hochům se začal zajídat. Přemýšleli jak mu tu hulvátskou suverenitu trochu pokazit. Nemohli na nic přijít. Zdálo se, že se nenajde nikdo, komu by se podařilo sebestřednému člověku trochu počechrat peříčka.

Zárodek změny se počal rodit, až když muž rozjel jeden ze svých monologů: “Já jezdím pořád na kole. Do hospody, do práce a na nákup. Chalupu máme na stráni, tak nasednu a jedu stezkou z kopce, bez šlapání. Dole švihnu zatáčku a přímo přes potok. Tam jsem si dal širokou fošnu, mám už to najetý, přefřím přes a jsem na návsi. Rekord mám tři minuty! Na mě nikdo nemá!”

Socha poslouchal velmi zaujatě. “To vás obdivuju, jak jezdíte, opravdu obdivuju!”

Kika a Ragy věřili, že se schyluje k nějaké kanadě.

Socha si dokonce s chlapíkem přitukl, byl velmi kamarádský, a hned, že by chtěl vidět, kudy přesně jezdí. Pak se vydal před hospodu a nechal si ukázat, kde stezka vede. Když chlapík později vyrazil k domovu, navelel pár mladších.

“Musíte jít se mnou, bude to obrovskej fór.”

Chechtal se tajemně a radostně mával rukama. Vzbudil

takovou zvědavost, že se ihned přidalo několik nadšenců. Iniciátor s pomocníky vyrazil splnit speciální úkol.

Byl za chvíli zpátky a tentokrát se řihotali všichni. Když se někdo vyptával, odpovídali jen náznaky a smáli se tím více. Kika a Ragy byli přemotivováni zvědavostí, jakkoliv se snažili být nad věcí. Snažili se Sochu zlomit, aby vyzradil jaký žertík se mu podařil. Objednali u vrchního další rundu a pozvali ho k přípitku. Socha jejich gesto ocenil a začal mluvit: "Jen o jeden metr..."

Nestačil to dořeknout a každý, kdo se účastnil jeho zvláštní výpravy propukl ve smích.

"Jen o jeden metr jsme tomu chlápku, co jezdí na kole do hospody, posunuli tu fošnu co si dal přes potok!"

Odpoledne dalšího dne se nesnesitelný všeznalec dostavil na pivo pěšky. Bicykl vlekl sebou. Na předním kole osmička. Obě nohavice měl mokré a pokryté blátem. Červené tváře a nasupený obličej bylo vidět zdaleka.

"Já vím kdo mi to udělal," hulákal na celou návěs.

Chlapík byl těžká váha. Vypadal, že by srovnal celé ragbyové mužstvo. Vtipáčkům mrznul úsměv. Rozpačitě uhýbali pohledem.

Kolos pokračoval: "Určitě to byl Joska Kadeřábek. Von mně nemá rád, ale já si to s ním vyřídím. "Toho králíka, co mi včera chcipl mu přivážu na kliku u dveří!"

Mladochům se ulevilo. Vydechli najednou, jako když se vynoří velryba. Zakoupili rumy a nabízeli je těžké váze, která se ukázala být neškodným hlupákem.

"Připijte si s námi. Nerozčilujte se. Nikdy nemůžete vědět, kdo si z vás vystřelil. Třeba to ani ten Kadeřábek nebyl. Hlavně, že nám chutná rum!"

*

*

*

“Jitra opilců jsou vždy kalná a má jitra jsou kalná pokaždé i když nepiju!” postěžoval si Ragy, hned po probuzení. Nebyla to pravda, včera večer, popíjeli všichni. Tak důkladně, že měli pocit, že se propili ke střízlivosti.

“Ti blbouni mne budili, dělali celou noc vyrvál,” postěžoval si na mládež od vedle.

“Uááá,” zíval Kika. “V noci přiletěl velký černý pták a vydělal se mi do huby.”

Pohlédli vedle sebe, kde na posteli ležel Socha. Byl nepřikrytý, dosud oblečen v červené prošívané bundě, obrovité pohory stále na nohách.

“Sakra! Čím to je, že kdykoliv usnu v botách, tak mne pokaždé bolí hlava?” prohlásil našťvaně.

Kika poťrásl hlavou ve které mu také bušila kovadlina.

“Tu poslední štamprdli jsem neměl pít,” zanaříkal. Vzal zubní kartáček a vyrazil do umyvárny, odstranit výtvar černého ptáka.

“Nespěchej nikam, pamatuj na Turnovské nástupy,” brzdili ho kolegové.

Turnováci zásadně vycházeli na lezení až o půl jedenácté. Byl to ustálený zvyk na horách i ve skalách. Brzké vstávání se zásadně nepěstovalo.

Kika jen mávl rukou a vyšel na chodbu. Bylo devět ráno a postarší pokojská uklízela. Rukama v obrovitých modrých rukavicích něco vybírala z malého, nástěného umyvadélka. Kroutila hlavou, když všechn obsah vřazovala do kbelíku. Nasadila u toho štítivou tvář.

“Hoši, hoši,” stěžovala si šeptem.

Podíval se blíže. Umyvadlo bylo plné zvratků! Některý z mlad'ochů se opět velmi vyznamenal. Kika se zastyděl a po špičkách se proplížil do umyvárny.

Když ten malér později sdělil kolegům, shodli se, že je toho příliš.

Ustaraný Ragy pronesl temné proroctví: “Nedivil bych se, kdyby nás odtud vyrazili.”

Unavené ráno se vleklo. Rozespálá trojice lezců nikam nespěchala. Teprve na čas Turnovských nástupů, vyšli hoši ke skalám. Procházeli kolem zadní části budovy hostince. Vysoká zeď domu byla bíle natřená vápnem. V polovině výšky měla úzkou deseticentimetrovou římsu. Úplně nahore ve štítu střechy, hledělo do krajiny malé okénko od půdní místnosti, kde spali mladí horolezci.

“Vidíte to co já?” ukázal Socha na boční štít hostince.

Na římsce spočívalo cosi. Na bílé zdi se k tomu, kolmo dolů, táhla nahnědlá čára.

“Vypadá to jako...,” přidal se Ragy a s odporem stáhl tvář.

“Co jako? Je to hovno!” řekl Kika.

“Strašně by mne zajímalo, jak nákej pitomec mohl prostřít zadek, skrz tak malinkatý okno?” podivil se Socha.

*

*

*

Olbrejt kdysi koupil statek na samotě nad Hejdou. Zchátralé budovy musel zbořit a ze stodoly si udělal opravdový zálesácký srub s minimem civilizačních vymožeností. Žádná elektřina, voda ze studny. Kamený krb nemohl chybět. K němu hostitel dával poučení:

“Vylezeš na střechu, pověšíš do komínu kuře, nijak se o něj nestaráš, jen topíš a za půldruhé hodiny budeš jíst pochoutku jakou nedostaneš ani v Alkronu.”

Odlehlé místo vzbuzuje romantické představy. Chaloupka na samotě u lesa. Zní to kouzelně. Důsledky může přinést prapodivné. Místo objevili trampové. Ne ti opravdoví, kte-

ří nic neničí, chovají se šetrně k přírodě a neukradnou co uvidí. Tihle mameluci mu pokaždé chatu vypáčili. Ukrást nic nemohli, normalní člověk by pochopil, že tam nic hodnotného nebude. Olbrejt, horolezec a uvážlivý člověk, našel důvtipné řešení. Na dveře přišpendlil ceduli s všeřešícím sdělením: Nevylamujte mi dveře, klíč je v okapu! Přineslo to úspěch. Užívat cizí majetek, hlupáky přestalo bavit. Majitel si konečně mohl přinést své věci a začít je zamykat.

Z místa je nedaleko na Ostaš, Adršpach a do Teplických skal. Strategické umístění chaty vedlo k tomu, že kamarádi, kteří přijeli do těchto oblastí tu nocovali. Pohodu krásného místa uprostřed přírody využilo mnoho přátel. Logicky se tam dostali také mladší. Pokaždé přinesli zážitek, jaký by málokdo mohl očekávat. Banda horolezeckých zajíců, většinou dukladně provětrala hospodu. Povzneseni se dostavili na nocleh. Chata je hned plná lidí. Vedro by se dalo krájet. Dveře se otvíraly směrem dovnitř. Byly opatřeny maličkým otevřeným okénkem s mříží. To samozřejmě nemohlo na větrání stačit. Hoši je nechali otevřené po celou noc. Ráno se celá hlučná parta probudila a hodlala se vydat do skal. Sbalili si klety a spací pytle. Všechno halabala nacpali do auta. Chystali se nalodit.

V odjezdu jim zabránil majitel. Byl parádně rozhněvaný.

“Ten pitomec co mi hodil šavli zeď si teď vezme kýbl a půjde si to hezky umejt!”

Některý z podnapilých návštěvníku přiklopýtal v temné noci ke dveřím, myslel, že jsou zavřené a použil okénko které se opíralo o stěnu místnosti!

*

*

*

Suché skály jsou jednou z dominant Českého Ráje. Zároveň jsou útočištěm horolezců z širokého okolí, kteří je důvěrně nazývají Sušky. Tvoří je sice pískovec, ale mimořádně tvrdý a odolný. Nevadí mu lezecká činnost za vlhka, případně i v zimě.

Byl leden, mráz se již několik dní držel stabilně kolem deseti stupňů. Kika s Ragym usoudili, že je velmi vhodná doba na zimní trénink.

V sobotu brzo ráno, přišli na nádraží, vyčkat na vlak. Mrzlo dokonce více než předchozí dny. Teploměr na nástupišti ukazoval mínus čtrnáct stupňů. Takovou teplotu socialistické Československé dráhy, velmi často nezvládaly. Ne nadarmo se říkalo, že největším nepřítelem socializmu je počasí. Pokud něco, za špatného počasí nejvíce nefungovalo, byla to doprava. Nikdo se proto nedivil, když po hodinovém čekání, ohlásil nádražní tlampač, další půlhodinové zdržení.

„Dáme si jedno,“ vtíral se Kika, který už notnou dobu pošilhával do oken hostince, kam se spousta chlapů uchýlila před mrazem. Každý před sebou měl půlitr piva.

„Dobrá, ale dáme si ho na stojáka, aby nám neujel vlak,“ Ragy ukázal na kiosky, před kterým bylo několik stolků. Nikdo u nich nestál, při mrazu jaký dnes panoval by si tu dal pivo jen podivín. Zvláště když je odtud vidět do oken vyhřáté restaurace. Ale hoši si ponechali kletry na zádech a popíjeli.

Chrchlavý reproduktor ohlásil další zdržení, tentokrát čtyřicet minut. Kika se nad tím nikterak nepozastavil a v poklidu vyrazil pro další piva.

Než je stihli vypít, nádražní chrchla se ozval opět. Spoj číslo ...chrrr... směrem na chrrr, byl zrušen, další pravidelný chrrr... pojedou v chrrr... hodin.

„Jasná zpráva, nelze se divit“ řekl Ragy. V poklidu přinesl

další várku. Oba orlové byli z dlouhého čekání otupělí. Už nebyli orlové, ale spíše schlíplí kosáci. Stáli na peronu a mráz je ohlodával. Byli z dlouhého čekání tak zpitomělí, že je sejmout kletry ze zad ani nenapadlo. Jít se ohrát do hostince, rovněž.

Tlampač byl mrazem a z neustálého ohlašování zpoždění porouchaný. Projevilo se to dlouhým pískáním, škvrcením a bručením. Stěží šlo rozeznat, že pravidelný vlak číslo ...chrrr... atd, bude opět opožděn.

„To je náš nový vlak,“ řekl Ragy.

„Kdo je na řadě?“ otázal se Kika. „Asi já,“ odpověděl si a vyrazil k okénku kiosku pro další pěnivý mok.

Přinesl za okamžik dva plné půlity a řekl: „Nezdá se ti, že se udělalo teplo?“

„Nedáme si kletry ze zad?“ navrhl Ragy, který se tu rovněž zabydlel.

Další průběh se odvíjel v duchu stejného scénáře. Čekání bylo zdlouhavé. Zkrátila je malá příhodička. K jejich překvapení přisupěl vlak. Odjížděl na druhou stranu než měli jet. Směr Jičín.

K hochům přicházela rodinka. Pán s manželkou a dvě větší děti. Muž byl zpocený, funěl při nesení dvou kufru. Ostatní měli po jednom. Dorazili k hochům a funící muž se otázel: „Jede to na Sedmihorky?“

„Ano,“ potvrdil Kika. „Je to hned druhá zastávka, jakmile vlak zastaví podruhé, tak vystoupíte. Jste tam v mžiku.“

Potom sledoval jak okufrovaná rodinka lopotně přechází celé nádraží ke svému vlaku.

„Pamatujte! Hned druhou zastávku musíte vystoupit!“ zvolal za nimi.

Vlak mezitím odjel. Kika se dostal ke dnu svého pulitru. Potom se překvapeně zahleděl na opačný konec nádraží.

„Máme průšvih! Musíme se někde schovat.“

„Proč?“ otázal se Ragy.

Podíval se směrem jako přítel a okamžitě mu všechno došlo. Rodinka s kuframa přecházela jednu kolej po druhé a probíjela se k peronu. Na funícím muži bylo vidět, že už mele z posledního. Tvář měl staženou zlostí.

Kika zbledl. „Já jim neřekl, že ten pitomej vlak pojede daleko za nádraží, tam zastaví, potom zase pojede tu dálku zpátky, opět zastaví a teprve teď se vydá k Sedmihorkám. Ten chlap počítal: Jedna zastávka, potom druhá a vystoupil!“

„Jdeme se vyčurat na záchod v restauraci,“ navrhl Ragy.

„Tam nás nenajdou,“ oddechl si Kika.

*

*

*

Bylo půl druhé odpoledne a hoši už dávno ztratili přehled, kdy a kam mají jet. Přehled neměl ani zástup čekajících lidí. Tlampač jak se zdálo, definitivně dosloužil. Jedině železničáři byli v poklidu, jakkoliv něvěděli rovněž nic.

Hoši se dostali do povzneseného stavu, netušili ani, kolik půlitrů urazili, ale bylo jim to jedno. Usoudili, že nemá cenu, snažit se někam jet. Kiosek se zdál být, středem světa. Teprve pozdě odpoledne usoudili, že je čas odejít domů. Kráčeli ztěžka, nohy měli olověné, ale mysl se jim zdála být lehkou.

Bylo to jen zdání. Ragy se dlouho soustřeďoval, aby správně řekl větu, kterou považoval za důležitou:

„Se...sejdeme se zítra na nádraží!“

Překvapil se jak těžký jazyk má. Sakra, kolik jsme měli těch piv, pomyslel si. „Zatracení ajznboňáci!“

Druhý den ráno se u vlaku sešli snad všichni Turnovští horolezci. Navzdory mrazu většímu než včera, nastalo všeobecné povědomí, že se dnes zadaří. Budou určitě zdolány nejtěžší cesty.

Železnice si vybraly svůj den včera. Jen s menším zpožděním přijela banda nažhavených hochů pod Suché skály. Po krátkém pochodu vypuklo velké nadšení. Bude se stoupat! Skály byly pokryté sněhem a ledem, ale jak se zdálo, nikomu to nevadilo.

„Dáme si hřebenovku. Od jednoho konce ke druhému, přes celý masiv,“ řekl Kika optimisticky.

„Před těma Tatrama, kam jedeme příští týden, to bude skvělejší trénink,“ potvrdil Ragy.

Nevypadalo to tak dobře jak si mysleli. Čtyřková cesta na hřeben, ve větru a mrazu za podmínek jaké panovaly, byla na hranici únosnosti. Na vrchu se vítr změnil v malý orkán.

„Kdybych neslyšel ty kluky jak lezou, tak bych to klidně vzdal,“ poznamenal Ragy. Musel si před chvílí na plotně pokryté ledem tavit holýma rukama chyty a měl toho plně zuby. Ještě, že byl na správném konci lana.

„Všichni stoupají, vypadali bychom jako srabi,“ usoudil Kika, který měl siberie také dost. „Uděláme to v klidu a na jistotu,“ dodal.

„Jasně, pomalu a opatrně,“ uzavřel Ragy.

Nebyl to žádný med, žádný klid ani pohoda. Jen dřina, mizerné jištění, sníh a led, vítr i čtrnácti stupňový mráz. Hoši se naprosto zasekli a brali to jako tvrdou přípravu do hor. Slyšeli pod sebou hlasy a tušili, že to nikdo nevzdal. Dmuli se hrdostí, že jsou stejně tvrdí jako hoši pod nimi. Celý rozeklaný vrch Sušek, kousek po kousku přelezli. Místy měli pocit, že jsou účastníky katastrofického filmu. Na poslední skále se na sebe podívali. Uviděli dva polárníky, těsně po dobytí severního pólu. Unavené a zmrzlé. Když se postupně dostali dolů, bylo tam podezřelé ticho. Nikde, nikdo!

„To je divný, že by kluci odešli?“ rozhlížel se Kika.
„Ještě před chvílí jsem je slyšel, jak stoupaj,“ řekl Ragy.
„Zatím co jsme se mordovali, mají nalezeno a šli do krčmy,“ polkl slinu Kika.
Ve chvatu sbalili všechny svoje věci. Pospíchali dolů do Malé Skály. Vyhřátá a rozsvícená hospoda se stala majákem pohody.
Konečně doběhli a vstoupili na půdu zaslíbenou pívu. Bylo tu narváno a zakouřeno. Lokál plný známých tváří. Hlasy halasily jako když se Čeští poslanci hádají ve sněmovně. Přátelé se chechtali, plácali se po zádech a ječeli:
„Ahoj Mart'ani! Za těch podmínek se každý vybodnul na lezení, my jen pod skalama chvíli postáli, pokecali a pospíchali hned do hospody, jste jediní, co si v tom mrazu a větru užívali!“

*

*

*

Cvrkovi se říkalo Cvrk kaskadér. Spousta lidí nevěděla proč. Jenom ti, kteří s ním lezli, něco tušili. Mělo to více příčin, které se všechny musely dát dohromady. Nepřipouštěl si problémy a uměl se o sebe postarat. Lezlo mu to opravdu dobře. Díky tomu byl velmi odvážný. Jako by neznal strach.
Jeho spolulezec jednou vyprávěl: „Na krátké cestě na nízkou věž zabloudil. Běžného lezce cesta vede, protože se vyhýbá zbytečným problémům. Cvrk je tak talentovaný, že když visí na nehtových chytech a nohama na ničem nes-tojí, má pocit, že se neděje nic zvláštního. Jiní mají problémy, ale on je schopen, klidně stoupat dále, až narazí na místo, kde už to opravdu nejde. Pak se teprve ocitá v těžkostech také.“

Hostinec na hradě Valdštejn byl ten letní den doslova narvaný lidmi. Už delší dobu se nad skalním městem drželo hezké, slunečné počasí. Na většině věží v okolí, stoupali lezci po celý den. Teprve večer přinášel úlevu. Také trochu chladu a hlavně pěnivý mok v restauraci.

Cvrk po lezeckém dnu, plně užíval panující pohodu. Popíjel stejně jak žil. Velké lezení, hodně alkoholu. Proto byl poněkud načatý. Krásná Hanička seděla vedle něj a pořád po něm házela očima. Hýřila mnohoslibnými úsměvy a přívětivě se tulila. Cvrk se zanedlouho chytil jak štika na americkou mušku. Dával najevo, že jeho velké srdce bude bít jen pro ni, ale nemohl se rozhodnout, jak situaci rozseknout a vylákat ji ven.

Svoji nerozhodnost úspěšně vyrovnával záplavou rumů.

Na protější straně, zády k němu, seděli s přáteli Kika a Sindel. Sličná číšnice jim právě přinesla pivo. Naklonila se mezi nimi ke stolu a na lístek dopisovala čárky. Byla lehce skloněná a svůj líbivý zadeček nechala trčet do sálu. Sindel toho musel využít. Jemně jí položil ruku na vnitřní stehno nad kolenem a pomalu klouzal do výšky. Z druhé strany, nezávisle na něm, měl stejný nápad Kika.

Obě ruce pozvolna jely vzhůru. V polovině cesty se jedna druhé dotkly. Hoši se zamračili a překvapeně zahlíželi, kdo si to dovoluje vstoupit na území, jež hodlali dobýt. Hleděli na sebe, přes nadýchanou dívčí chloubu. Zasmáli se a podali si ruce. Krásná Máša na ně zavrčela, ale usmívala se při tom. Věděla, že je to míněno žertem. Hoši by ruku zastavili včas. Cvrk vše náhodně pozoroval. Bezprostřednost situace jej vybudila k rozhodnosti.

„Nešla by jsi na chvílku ven, Haničko?“ promluvil na svou společnici.

Predátor pozná, že oběť je pevně lapena. Stejně tak kráska, dobře věděla, proč ji oslovil. Dobrá hra, potřebuje rozvíjet

zápletku. Pavouk ovíjí svou oběť, aby mu nemohla utéct.

„Proč bych měla chodit ven?“

„Jen tak na chvílku,“ lákal ji Cvrk nejistě, „něco ti tam povím.“

„Nepůjdu!“

Cvrk nevěděl co má říci a odmlčel se. Najednou vypadal, že ztratil zájem. Dívka měla obavy, že svoji odtažitost přehnal.

„Copak mi povíš?“ řekla rychle a přidala úsměv.

„Něco hezkého!“ Cvrk se tvářil jako svatoušek, ale mířil k cíli, jak mu opilost dovolila.

„Tak jen na chvílku,“ konečně souhlasila.

Vyšli ven a zaskočila je tma. Noc byla vlahá, ale bylo zataženo. Měsíc byl ukrytý za mraky. Zastavili se na hradním mostě. Siluety soch téměř nebylo vidět a hlubina za nimi se dala jen tušit. Roztoužený, ale opilý dobyvatel, dívku objal a přivinul se k ní.

„Co to děláš?“ odstrčila ho.

Nevěděl jak reagovat, nenapadla ho žádná slova. Mlčel a měl pocit, že okolní stromy na něj padají. „Mám tě rád,“ řekl v rozpacích a z nouze. Co to žvaním za pitomost, asi jsem moc pil, napadlo ho ve vteřině.

„Kecáš!“ řekla dívka.

„Nekecám!“ pravil bojovně.

„Ale kecáš!“ stejně bojovně vyštěkla.

Cvrka napadlo, že může situaci elegantně uzavřít a vyřešit. Pod tím mostním pilířem nad kterým stojím, je kousek níže malá plošinka. Skočím na ni. Ona dobře zná, jaká je tu výška. Bude si myslet, že jsem se pro svoji pravdu zabil. Takový úžasný fór tady dlouho nebyl. Holčička přestane dělat drahoty! Netušil, že nápady opilců nebývají tak úžasné jak se zdají být.

„Sssskočím dolů, abych ti dokázal, že nekecám!“ Mělo

to vyzníť rozhodně, ale jazyk ho právě přestával poslouchat.

„Cha, neskočíš!“ oponovala Hanička. Nemohla tušit, že na taková slova čekal.

Cvrk se vyšvihl na masivní kamené zábradlí. Zdálo se mu, že plošinku pod sebou vidí. Bezvadnej fôr! Odrazil se a skočil. Pokrčil nohy, aby odpéroval náraz. Sakra, kde je to místo. Já letím! Že bych byl o pilíř vedle?

Bum! Strašný náraz! Cvrk má pocit, že si kolena vrazil do krku.

Skončilo to sanitkou a nemocnicí. Zdá se, že ani tam alkohol z jeho krve dosud nevyprechal. Jakmile spatřil lékařuv bílý plášť, začal objednávat: Přineste rum, pane vrehní!

Je to dobrých deset metru výšky. Každý by se zabil nebo zmrzačil. Cvrk za pár dní opustil nemocnici a opět se těšil plnému zdraví. Spletl se jen o jeden mostní pilíř, ale udělal dobrý vtíp! Prostě Cvrk kaskadér!

*

*

*

Horolezectví v posledních letech prožívá velký nárůst v technice, materiálech, disciplínách a také módách. Stačí vzpomenout na lezeckou obuv. Od podivných laptí ke koženým okovaným botám a od nich k pohorám či dokonce trikunám. Od tenisek na lezečky, přes bačkory a kopačky. V materiálech Gore Tex a lepička, různé brzdy, nylonová lana, jümary, titanové ledabory atd.

Jedno jaro přinesli Turnováci do skaláku zajímavou módu. Lezení v dlouhých kabátech, jejichž šosy se táhly až pod kolena. Sháněly se mongomeráky a hubertusy. Lezec v dlouhém hábitu se na skále náramně vyjímal. Hned bylo k poznání, že dotyčný umí stoupat jako dým. K tomu patří-

la i Turnovská mluva. Bylo - li něco v pohodě říkalo se Savana. Protážením hlásek - odstupňoval dotyčný, jak moc to v pohodě je - Savanáá. Vše kolem pití piva bylo: Los kvasos dobros.

Talentovaný Myška se stal velkým vyznavačem a propagátorem nového hnutí. Jeho úzký, khaki montgomerák ho provázel při každé výpravě do skal. Bezvadně mu to lezlo, takže byl často vidět na nejtěžších cestách. Pokaždé když se dostal do obtížného terénu říkával: „Počkám chvilku, až tady zdomácním!“

Zvykl si a poté umělecky vystoupal. Při jednom výstupu na Taktovku, právě když dolézal na vrchol rajbasovým krokem, se mu podařilo přišlápnout si cíp frajerského pláště. Kdo to tam zná, potvrdí, že to není místo, kde by byl prostor na ruce v kapsách. V takové situaci se nedalo zdomácnět.

„Já pudu, pudu, já pudu!“ vykřikoval.

Jeho jistící spolulezec se honem zapřel, aby udržel pád. Myška balancoval a balancoval až se mu téměř zázrakem, podařilo dlouhý šos zpod nohy dostat. Seděl pak na vrcholku a dlouho rozjímal o životě. Bylo to naposledy co propagoval ve svém kabátě, nové směry.

Výborná a neškodná móda bylo lezení v bílém. Přinesla ji skupina práskačů. To byli chlapi, kteří nelezli cesty pod klasifikací sedm. Lezec na skále doslova zářil, obzvláště se vyjímal na velkých kolmých zdech. Jenom nesměl do spár či kominů.

Většina oddílových lezců se nehlásila k práskačům, ale naopak k PLK. To byli přátelé lehkých klasifikací. Samozřejmě, že to byla nadsázka. Práskům se zaručeně nevyhýbali.

Každou novou techniku či materiál bylo nutno vyzkoušet

a zažít. V různých tištěných článcích se tehdy objevilo varování, že lezení v hrudním úvazku je nebezpečné. Pokud do něj někdo spadne, může do pár minut bez výstrahy omdlít. Což může mít fatální následek. V HIO proběhla instruktáž. Všichni museli mít sedák, nebo se naučit, jak se zachovat po pádu. Jumary tu nikdo neměl. Teprve před nedávnem se začaly, jako novinka objevovat na pultech obchodů v zahraničí. Tady musela přijít záchrana, poctivým Prusíkovým uzlem.

Franci pochopil, že je nutné postup dobře znát a umět. Bedlivě vyhledával co kde, někdo řekl nebo napsal. Rozhodl se, že si techniku vyzkouší. Musí to být naprosto věrohodná záchrana, stejná jako ve skutečnosti. Dobře si promyslel jak situaci po pádu navodit. Ve stodole připevnil lano na trám. Stoupl si na židli, navázal se do hrudního úvazku a připravil si do ruky tenké smyčky na založení prusíku. Stál tam jako novodobý gladiátor. Potom pod sebou hrdině podkopl oporu. V okamžiku kdy se zhoupl, vypadly mu z ruky všechny pomůcky. Připravil se o způsob jak se z překerní situace dostat.

„Sakra, já se tu uvisím k smrti, jen pár centimetrů nad zemí!“ zašeptal.

Dobře věděl, že už po třech minutách se krevní oběh a dýchání pozastaví natolik, že může omdlít. Při pokusech bylo v instruktážních filmech vidět, že pokusná osoba se cítí dobře a v příštím okamžiku, bez varování, přestala reagovat. Je jediná cesta, musí přivolat rodiče. Věděl, že je možné, že ho v domě nemusí nikdo slyšet.

„Mámo, táto, pomóóóoc,“ řval jak nejsilněji uměl.

Vteřiny ubíhaly. Nikde neslyšel žádnou odezvu.

„Mámo, táto, pomóóóoc, pomóóóoc!“

Otec sekal za stodolou trávu. Dělal kosou dlouhé švilhy a

poslouchal jak rytmicky to zní. Ššvíh a ššvíh. Najednou se mu zdálo, že do zvuku sečení, proniká nějaký cizí zvuk. Přerušil práci aby zjistil co se děje.

Pomóóóoc, pomóóóoc!

„Bože, synovi se něco stalo!“ Rozběhl se divoce ke sto. dole. Rozrazil vrata a spatřil v šeru visící postavu. Ten puberták snad chce udělat sebevraždu?!

Ššvíh! Přesekl lano. Dnes to byl poslední záběr co ta kosa udělala.

Franci dopadl na nohy a povídá: „Ale táto, to byl Mammut!“

„Jakej mamut, co to meleš ty blázne?“

„Mammut, lano za šest a půl tácu,“ řekl nešťastný Franci.

„Ty pitomče, měl jsem tě nechat viset!“

*

*

*

Gasto byl dobrý a uvážlivý horolezec i skvělý kamarád. Nikdy nechyběl při lezení ani v hostinci. Pojetí života mu narušila těžká rána, při tragickém úmrtí bratra - horolezce. Uměl si na všechny životní situace vytvořit vlastní názor. Ten byl pokaždé založen na zemité logice, kterou znal jen on.

Jednou řekl kamarádům: „Nejlepší ženská je den stará!“

„Co to žvaníš?“ podivili se.

„Myslím den po vysprechování. To je potom cítit zdravou samičinou,“ zasmál se a významně mlasknul. Zdálo by se, že promluvil seladon, který se za ženami a lezením bez ustání honí. To je mýlka. Pokud se měl rozhodnout mezi kamarády při lezení ve skalách a jinými u piva, zvítězila vždy druhá možnost. Můžeme hádat co by vyhrálo, kdyby musel volit mezi ženami a pivem.

Gasto rád vyprávěl: „Jsou milé, hezké a příjemné, ale jedi-
ně, kdyby se po chvíli radostí proměnily v plné pŕlity!“

Jeho manželce vrtalo hlavou co s Gastou je, že se jí nevě-
nuje jako dříve. Svěřila se kamarádkám: „Nemá on nako-
nec nějakou ženskou?“

Ostřílené přítelkyně měly radu ihned. „Musíš v něm vzbud-
dit žárlivost, na to se chytí každé mužskej.“

„To mi řekněte jak? Když se budu na nějakýho chlapa je-
nom dívat a von na mně, dá mu Gasto jednu přes držku
a mně vrazí druhou.“

„To musíš udělat chytře. Kup nějaké trenýrky, hodně ná-
padné, aby si hned všimnul, že nejsou jeho, dej mu je do
postele a uvidíš jak bude žárlit, až je najde,“ radily horlivě
lstivé našeptávačky. „Poznáš jak ženská chytrost vyhraje
nad mužskou zabeďněností. To ho srovná!“

Marena se vrátila domů plná optimismu. Rozhodla se, že
radu kamarádek uposlechne. Zakoupila zářivě žluté trenýr-
ky. Když je uviděla, byla si jistá, že nápadně křiklavá
barva okamžitě zabere. Uplynul týden a dámy se tázaly,
jak s jejich radou pořídila.

„Koupila jsem trenky, svítily jak slunce. Nikdy takové ne-
měl! Dala jsem mu je večer do postele pod polštář,“ vyprávě-
la Marena.

„No a co říkal, když je našel?“ vyhrkly dychtivě přítel-
kyně.

„Neříkal nic, natáhl si je na sebe a odešel do práce!“

*

*

*

Jednu zimu Gasto tvrdil, že musí trénovat běh na lyžích.
Místo toho pokaždé strávil celý vikend v hostinci blízko
u pípy. Doma vyprávěl jak pilně běhá. Často se vrátil

údaj- ně z Jizerských hor tak unavený, že se svalil do postele, aniž by promluvil s manželkou. Po čase jí to bylo divné. Pokaždé se vyptávala, kde manžel byl, kdo byl s ním a kolik kilometrů uběhl. Gasto nadšeně vyprávěl jak sportuje a vychvaloval svoje lyžařské schopnosti. Jeho žena však poznala, že jeho oděvy jsou cítit, více hospodou než potem. Gasto dokonce znásobil svoji chuť sportovat a odjížděl do zasněžených hor, každý víkend. Manželka to přehlížela, ale její podezření, že nechodí do hor, ale s kamarády na pivo, se samozřejmě stupňovalo. Přemýšlela jak si všechno ověřit. V hlavě se jí nakonec zrodil jednoduchý, ale geniální nápad. Vzala drobnou minci a vložila ji mezi lyže. Ty byly sepnuty k sobě pružnou gumou a mince v nich držela, ale nebyla vidět. V neděli se Gasto vrátil domů a pustil se s vervou do večere. Vyprávěl manželce, jak strávil víkend.

„Každý den jsme urazili čtyřicet kilometrů!“ bážil nadšeně.
„Hm, hm a kdepak jste běhali?“ otázala se podezřívavým tónem.

Gasto cosi věřil. Napadlo ho, že musí přitvrdit, aby své vyprávění učinil věrohodnější.

„Běhali jsme po hřebenech Krkonoš. Od chaty k chatě. Vanul tam velký vítr. Úplně nás srážel na zem. Všichni upadli, dokonce i Kika.“

„To je zvláštní, mám dojem, že jsem ho viděla ve městě?“

„Vlastně..., teď si vzpomínám, že jsem se spletl, byl s námi Oťas,“ zachraňoval Gasto situaci.

„Ten teda neupadl, že?“

„Každej se vyválel jen já ne!“

Manželce došla trpělivost. Měla už plnou hlavu žvástů, které musela poslouchat.

„Tak když jsi tak dobrej a silnej, dokázal by jsi od sebe dát

špičky sepnutých lyží?“

„Pche, jak nic,“ nachytil se na lest. Popadl lyže a roztáhl je od sebe.

„Nevidíš tam něco?“ otázala se ironickým tónem.

„To je divný, je tam desetihalčr,“ blekotal Gasto, který začínal tušit, že se věci vyvíjejí neblaze.

Marena se zamračila jako bohyně pomsty. Sežehla manžela pohrdavým úšklebkem. Nechala proplout významné ticho, jaké se objeví před velkou bouří. Promluvila až za notnou dobu.

„Tak se na te desetník dobře podívej, ty Andrsene, dala jsem ho tam v pátek, když jsi odjížděl!“

*

*

*

Suché skály jsou z velmi pevného a oddolného pískovce. Mají příhodnou výšku a jsou dostatečně členité. Slouží horolezcům jako náhradní terén. Zvláště když je lezení na měkém pískovci ve Skaláku z důvodu deště zakázáno.

Každá skalní oblast mívá svého správce, který se stará o dodržování pravidel, pořádek, opravy a výměnu kruhů a podobně. Dlouholetým správcem Sušek býval Mocan.

V jeho případě padla volba na správného člověka. Nezas-tavitelný bourák a skvělý lezec, člen vrcholové komise, zde udělal několik nových cest a dokonale skály znal. Proto se o ně i dobře staral.

V té době tam často působil velmi talentovaný a obratný mladý horolezec I. B. Ten nasekal na Suškách a na Pan-teonu celou řadu mistrovských prvovýstupů. Neměl však v té době vyvinutý cit pro umístění kruhů. Tady narazila kosa na kámen. Mocan mu pokaždé vytloukl ten o kterém věděl, že je nadbytečný nebo znehodnocuje cestu. Časem

jich takto nashbíral asi šestnáct. Oba muži na sebe pochopitelně nevražili. Někdy pořádně přes míru. Válčná atmosféra jim vydržela dost dlouho. Až do doby kdy Mocan potřeboval vyměnit zastaralé a vadné kruhy na některých těžkých cestách. Nechtělo se mu do toho. Čekala by ho zdoluhavá práce na extrémních místech. Proto ho napadlo úsporné řešení. „Když mi ty kruhy vyměníš tak ti vrátím všechny co jsem vybuchal.“ navrhl svému soupeři.

„Kecáš!“ překvapil se I.B.

„Říkám pravdu, dostaneš je zpátky!“

I.B. tomu příliš nevěřil, ale udělal jak mu bylo navrženo.

Mocan však své slovo dodržel a celou vytlučenou hromadu železa navrátil. V Suškách opět zavládl mír.

*

*

*

Malá skupina Turnovských lezců se utábořila pod kolmými stěnami Suchých skal. Byla s nimi jen jedna žena - Halina. Hezká štíhlá dívka vylezla celou řadu těžkých cest. Lezeckými schopnostmi a inteligencí převyšovala mnohého muže.

Byl jarní den. Ohlašoval se sluncem a trylkováním ptáků. Vlahý vzduch přímo vyzýval ke stoupání.

Ladí, mladší bratr Sochy, skvělý lezec, známý svými unikátními prvovýstupy ve Skaláku, se chystal nahoru. Měl jako vždy, vyhlédnutou jednu z nejtěžších cest. Rovnal si smyčky a karabiny. Jak bylo jeho zvykem měl u toho legrační prupovídky.

„Musím si sebou vzít poslední záchranu.“ Láhev piva si při tom dal do kapsy. „Malý horolezec nám chutná,“ doplnil mazlivě oblíbený srandista.

Kdo ho slyšel, pochvalně zamručel. Každý věděl o co jed-

ná. Použil přesmyčku. Místní výrobek pivovaru Malý Rohozec byl oblíben.

„Na vršku si dáme loka,“ ozývalo se.

Většina dvojice mezitím nastoupila do stěn. Odevšad se ozývalo cinkání karabin a volání lezců. Začal obvyklý stoupačí den.

„Sakra do přec, to je průser!“

Hlasitý výkřik přerušil všeobecné snažení. Ladi vyřvával naplno. Při jednom kroku v obtížném místě mu vypadla láhev z kapsy. Měl velmi dobré reakce. Podařilo se mu, přimačknout ji ke skále.

„Co se stalo?“ ozývalo se lesem.

„Vypadla mu flaška s pivem! Drží ji kolenem,“ odpovídali ti co nehodu zahlédli.

Ladi stál v složité pozici na jedné noze a druhou přidržoval svůj poklad. „Vole vydrž!“ vykřiklo několik mužů.

Celou skálou vypukl ruch, jak v mraveništi. Jedna dvojice se pokoušela shodit z vrchu lano. Další nastoupili poblíž do lehčího terénu a snažili se k Ladimu dostat. Z boku rychle traverzoval nadupaný Salám. Skupinka těch, kteří ještě k lezení nenastoupili se shromaždila dole. Dávali rady a vymýšleli postupy záchrany. Pohled na lezce, jim však nedával mnoho nadějí. Ladimu docházely síly a začal se lehce třást. Visel na konečcích prstů moc dlouho. Jeho úžasná snaha byla ohrožena. Neměl založeno jištění a ohrožoval tak i sám sebe.

„Zkus tu láhev trochu posunout nahoru, je tam kapsa“ nabádal Kika, který byl velkým milovníkem a znalcem piva. Takovou škodu by těžce nesl.

Ladi se zachoval jak mu bylo navrženo. Rušná chvíle se uklidnila. Čekal až se ostatní dostanou blíže. Kika s uspokojením pozoroval záchranu. Najednou zaslechl zvláštní

crčivý zvuk. Ohlédl se a spatřil Halinu. Krčila se na bobku dva metry vedle něj a stejně jako hoši před ní, soustředěně sledovala hemžení. Využila situaci. Přičapla k zemi a čůrala do jehličí. Bezprostřední jako vždycky. Gestem ruky naznačila, dívej se kam máš!

Salám dotraverzoval a zachránil drahocnou lahev. Hrdla všech zúčastněných mu provolala díky. Několik náhodných turistů zatleskalo.

„Hergot, myslel jsem, že z toho budu mít vyrážku!“ pronesl Kika. Nikomu dodnes neřekl co ho více rozhodilo. Zda ohrožené pivo, nebo přímočará dívka.

*

*

*

Kolébku pískovcového lezení je Německé Sasko. Tady se před léty objevili první průkopníci, kteří začali vylézat na neobjevené vrcholy. Když se občas objevili u nás, začali se osmělovat i Češi. Brzy se vynořilo několik pionýrů, kteří se dokázali Sasíkům vyrovnat. Od konce padesátých let, působili zcela běžně, Čeští lezci v Saských lokalitách. Dávno tu neplatili za outsajdery.

Herkulovy sloupy v Bilatalu mají celou řadu vysokých štíhlých věží, které jsou neuvěřitelně malebné. Stejně jako údolí kolem. Nejenom obdivovat krásy přírody, ale hlavně lézt se na toto místo jezdí.

Ladi a Salám se rozhodli, že v Herkulkách něco vystoupají. Průvodce v češtině ještě nevyšel. Pokud se chtěli někam dostat, museli to udělat způsobem v tom čase zcela běžným.

„Vidíš ty kruhy?“ ukázal Ladi na jeden obrovitý sloup.

„Pěkná stěna,“ konstatoval Salám.

„Jsou tam jak hrášky, všechny v jedné řadě nad sebou.“

„Ten převis pod vrcholem je kouzelný.“

„Jak vidím kruh tak lezu,“ rozhodl se Ladi.

„Jo, vezmem to na střídačku!“

Nahrnuli se do zdi jako dva bouráci. Moc je nepřekvapilo, že to není snadné. Do Saska se nejezdilo za kvaky. Socha s Pytlíkem pod skálou sledovali jak si hoši vedou. Nebyli sami. Objevil se hlouček německých horolezců. Bez rozpaků se posadili a čučeli.

„Tak se mi zdá, že se kluci pustili do nějakého místního špeku,“ pravil Socha.

„Je to jasný, oni by se Sasíci jen tak nepřihrnuli,“ dodal Pytlík, předseda horo oddílu Turnov a bývalý spolulezec Pavouka. Vylezl s ním řadu prvovýstupů v Tatrách.

Jako na potvrzení jejich tušení se objevila další německá skupinka. Jak čas přibýval, přicházeli jednotlivci. Dokonce se počaly se tvořit hloučky osob. Jedna dvojice zanechala lezení a přišla se posadit s lany a smyčkami na sobě. Pod vysokou věží znenadání sedělo na dvacet lidí. Vzrušeně ukazovali na hochy a šeptali si tajemně. Socha s Pytlíkem nastražili uši. Lapali jednotlivá německá slůvka, která znali.

„Je to nějakej meisterweg od místních hvězd,“ řekl Pytlík.

„Prej první přelez,“ povídá Socha.

Lezci mezitím dorazili k poslednímu kruhu pod převisem. Zdolat závěrečnou délku se vydal Ladi. Vytancoval pár kroků a zastavil se pod třícím nosem. Minuty začaly ubíhat. Dole zavládlo vzrušení. Kdosi se hlasitě zasmál.

„Voni se chechtají, že Češi na německý prásky nemaj,“ zašeptal Pytlík.

Ladi se zavěsil na ruce. Pozdržel se na místě a studoval skálu nad sebou. Hrbolovitý nos byl dost protažený. Vyčníval skoro dva metry. Podíval se na zem a překvapil se, kde se vzal ten dav. Pochopil, že se tady čeká na senza-

ci.

Na palouku pod skálou šeptání a pochechtávání vrcholilo. Němečtí horolezci se navzájem ubezpečovali, že ti Češi převís nevylezou.

Ladi se zvolna rozjel a několika kroky, plynule a s elegancí vyběhl na konec nosu. Zase zastavil a ohlédl se na hromadu lidí dole. Pak se pousmál a zavěsil se rukama na špičci hrozivého zobáku. Nohy mu visely volně dolů a lehce se houpaly. Udělal plynule několik shybů, vykopl nohu nad sebe, pozdvihl se a vzápětí zmizel. Za hranou se objevila jen jeho ruka. Udělala pá pá.

Zvědavci ohromeně vydechli. Potom se začali zklamaně rozcházet.

„Nádhernej pohled, jak Helmutům sklaplo!“ pošeptal Socha předsedovi.

*

*

*

Společné zájezdy do Tater se uskutečňovaly vícekrát do roka. Cesta byla pokaždé dobrodružná a plná zážitků. Jezdilo se vlakem. Pouze někdy se podařilo zajistit nákladní auto. Socialistické ČSD vypravovalo z Prahy rychlík. Jezdil napříč republikou až do Košic. Nikdy se nestalo, že by byl poloprázdný. Naopak, už v okamžiku výjezdu býval beznadějně plný. Romští pasažéři obvykle tvořili převážnou většinu cestujících. Aby se ušetřil čas, jezdilo se zásadně na noc. V narvaném vlaku hoši většinou seděli na kletrech v chodbičce, protože každé kupé bylo beznadějně plné. Na zastávkách se přes ně valili cestující. Jednou ven a podruhé dovnitř. Svá zavazadla složitě protahovali kolem nich. Romové byli všude a tlačence zdařile utužovali. Zásadně nevydrželi na jednom místě. Nepřetržitě putovali celým vlakem z jednoho konce na druhý. Občas

něco nenápadně štípli.

Jednou se zájezd opravdu vydařil. Sochovi se podařilo zajistit kupé pro osm lidí. Znamenalo to luxus. Byla možnost vyspat se. Hoši vytáhli lana. Ukotvili je na policích pro zavazadla. Vytvořili síť ve které se pohodlně mohli vyspat tři muži. Pod nimi se uvolnilo místo ostatním. Guzi okamžitě vylezl nahoru. Bylo tam teplo. Svlékl se do trenýrek a ihned usnul. Parta hochů pod ním, otevřela lahváče a začala se bavit. Nikdo nezaznamenal, že o stanici dále, vstoupila dovnitř mladičká průvodčí.

Mávla rukou a vysokým hlasem si zjedнала pozornost: „Jízdenky prosím!“

Všichni splnili její požadavek a kartičku ukázali. Dívka ji pokaždé prohlédla. Vzápětí ji procvakla kleštěmi. Na ty zoufalé cestovní podmínky byla nemístně svědomitá.

„Ještě ten pán nahoře,“ řekla.

Všichni se podívali vzhůru. Guzi spal na improvizovaném lůžku. Ležel na břiše. Nahé tělo se mu protlačilo lanovou sítí a všechny záhyby se vyvalily. Vypadal jako dobře ovázaná šunka na uzení. Pod obličejem měl srolovanou bundu. Poněkud ji poslintal. Obrovité červené trenýrky se mu svezly stranou. Cośi se protlačilo ven.

Jeho penis visel průvodčí u čela! Hoši zařvali smíchy. Hezoučká dívka však byla rutinérka, zocelená vlakem hrůzy. Musela v něm trávit každý pracovní den.

Ani nemrkla, jen ustoupila krůček zpět. „Vaši jízdenku pane!“

*

*

*

Přeplněný vlak, tak jako pokaždé, uháněl po kolejích ke svému cíli. Dovnitř vagónu se přenášel hluk kol a rytmické klepání na spojnicích. Kika s Ragym se nevešli do kupé.

Seděli na kletech v chodbičce. Hráli svoji oblíbenou hru. Sázeli se při ní, kolikrát romští spoluobčané okolo nich projdou a hádali co hledají.

„Určitě chtějí něco šlohnout,“ konstatoval Kika.

Zasmušile při tom pozoroval pramínek moči, jež vytékal zpoza dveří záchodu a začínal ohrožovat jejich batohy.

„Už je to tady, budeme se stěhovat potřetí,“ poznamenal bez překvapení. Podobně se chovali také ostatní lidé ve vlaku, přivyklí na kulturu socialistického cestování.

Oba hoši rezignovaně povstali a přemístili kletry kousek dál. Potom se museli vztyčit znovu, protože se na zastávce vmáčklo dovnitř, několik dalších nešťastníků. Zanedlouho skupinka Romů, pošesté procházela kolem. Konečnou stanicí mají daleko, projdou tady ještě, nejméně dvacetkrát. Kdo je v chodbě, bude se muset pokaždé zvednout.

Po celonočním hřadování na zavazadlech se v cílové stanici nevystupuje lehko. Podlomenou psychiku, následuje ošklivě rozlámané tělo.

Cestou na Popradské pleso Socha vyprávěl, že pokaždé, když tady jde lézt, najde někde ležet mrtvého Dederóna.

„Posledně jsme nastupovali pod Stredohrotem. Koukám, že je tam něco bílýho, tak se jdu podívat a ona to německá přilba. Ještě v ní byl mozek! Helmut ležel opodál.“

Opravdu to nebylo tak neobvyklé. Východní Němci hory neměli. Za bolševika nemohli nikam jezdit. Chyběly jim zkušenosti, ale o to více chodili po horách. Horolezci je často potkávali na nejnemožnějších místech. Bez vybavení, jídla a potřeb, často jen se sandály na nohách.

Kika Sochovu zkušenost potvrdil: „Celý víkend jsme lezli a chodili s Ragym po Tatrách a nikde žádný mrtvý Němec, už si říkáme, že to bude poprvé, ale před obchodem v Popradu nakonec jeden ležel. Klepla ho pepka při nakupová-

ni.“

„Asi z toho úžasného výběru,“ poznamenal kdosi.

Socha zakontroval jinou příhodou: „Nedávno tady nahoře nad Popradským sestupoval jeden Slovák, horský vůdca, pervá klasa. Zakopl a povídá: Do paroma, eště sa tu zabijem. Načež spadl a zabil se. Starej Kujan prý doma poznamenal: To se mi líbí. Jak řekl, tak udělal!“

„Půjdeme se podívat na Rysy?“ otázal se jeden z mladých mužů, který by rád viděl známý turistický cíl.

„Ty si chceš bouchnout vid,“ řehťá se Socha.

„Nerozumím tí, nejsem v obraze.“

„To neznáš?“ podívují se starší účastníci.

Většina mladíků kroutí hlavami. Netuší o čem je řeč.

„Prý tam vyšel Lenin, tak mu tam komouši pořídili pamětní mosaznou plaketu. Kdo přijde, popadne kladivo, nebo kámen a bouchne si. Desku musejí, každý rok vyměňovat!“ vysvětluje radostně skupinka zkušenějších.

Když se vyprávějí takové historky tak cesta dobře ubíhá. Nebyly stížnosti na těžký kletr. Mlad'oshi nezlobili, nezakopli a nikam nespadli. Nikdo nemusel být ošetřován.

*

*

*

Po ubytování na Popradské chatě se mužstvo, bez zdržování, vydalo pod skalní štíty. Byl pohodový den. Takový se musí využít. Firm dobře držel. Každý mohl kráčet jak na vycházce. Pouze Ragy dělal potíže, díky své hmotnosti. Každý pátý krok se propadl do dvojvaječného sněhu /až po dvě vejce/. Znamená to nalehnout na cepín, nohy vytáhnout nahoru a postavit se. Kletr na zádech to jistí svojí váhou. Pokaždé udělal pouze několik kroku, aby se propadl opět. Po třetím propadnutí cítil jak mu pot zaplavuje oděv.

Záviděl lehoučkým hochům. Ti si kráčeli pohodovým krokem a stíhali při tom obdivovat krajinu.

Pod skalní stěnou bylo sněhu méně a byl pevnější. Rázem potíže zmizely. Socha si říkal, že konečně bude klid. Předčasnost takové úvahy se ihned projevila.

„Bacha kámen!“ zařval někdo.

Padající kameny se při lezení v horách vyskytují často. Když se odrazí od stěny dostanou leckdy závratnou rychlost. Malé bzučí jako vosa. Lahůdkou je slyšet dvacetikilový balvan roztočený jako vysokoobrátková cirkulárka. Svým zvukem konkuruje čmelákovi, ale je mnohem hlasitější. Některé kameny bzučí jako nadupaný motor závodního auta.

Existuje pouze jedna možnost, jak se na takovou situaci zachovat správně. Přitisknout se co nejvíce ke skále a chránit si hlavu.

Celá skupina jak jeden muž, bleskově skočila pod stěnu. Pouze nezkušený Salám se zastavil a otázal se: „Kde?“

Podíval se nahoru. Plesk! Kámen mu spadl rovnou na oko. Naštěstí to nebyl ten velký, který poplach způsobil. Byl to pouze odražený malý odštěpek.

„Bože, to je vůl,“ ulevil si Kika. Překvapeně sledoval postiženého, jak se mu bleskově objevuje v očním důlku zčervenání a otok.

„Dej si na to sněh!“ Socha vždy věděl, jak poradit. Když, ale viděl, že postižený váhá, vzal sněhovou hroudu a připlácl mu ji na bulvu.

Salám jen vyhekl, ale měl za to, že horolezec musí něco vydržet. Neodvážil se více ozvat. Mlčky držel lajnu. Trpělivě platil nováčkovskou daň.

Terén se začal zvedat. Na sněhovém povrchu se objevily zledovatělé pásy, které mohly být kluzké. Nejvhodnější čas na mačky.

„Hrome! Jak se to nasazuje?“ stěžoval si Salám.

„Sleduj!“ nařídil Socha.

Ostatní hoši byli zticha. Nechtěli být za voly. Nenápadně sledovali jak Socha předvádí indiánskému Oteklému oku, jak železa k noze připevnit.

Nahoře na hřebeni foukal vítr. Zmrzlé sněhové krupičky házel do tváří a podrážel nohy. Hladký svah byl strmý. Kousičky ledu po něm klouzaly dolů, rovnou do pekel.

„Musím se vymočit,“ řekl Guzi.

„Seš pitomej, proč jsi to tahal do kopce, měls' jít dřív,“ zasmál se mu někdo.

„Kuš vole,“ ohradil se.

Zastavil přímo nad plotnou a snažil se, nepočurat si kalhoty v silném větru. Znenadání se vzduch zatočil a mocný náraz se mu opřel o tělo. Chvilíčku tancoval foxtrot s paní rovnováhou.

Neúspěšně! Spadl na ledovou plotnu a okamžitě se rozjel. Ani trochu nevypadal dobře. Každým metrem nabíral na rychlosti. Svišť by se divil, co to tady sviští. Dole pod svahem, trčely z ledového pole kamenné balvany, velké jako autobus. Bylo jasné, že náraz do nich, při rychlosti jakou jeho tělo letí, může být fatální.

„Brzdí, brzdíí,“ řvali hoši. Čekali, že se otočí na břicho a začne zpomalovat pád svým cepínem.

„Brzdííí voléé,“ křičeli s pocitem marnosti.

Rada k ničemu. Pilot neřídil svůj let. Nereagoval, jen se závratnou rychlostí přibližoval ke kamenům. Socha se podíval na nedaleký cintorín. Z hřebenu byl dobře vidět. Pomyslel si, že tam zanedlouho přibude nový štítek se jménem. Mrtvého Němce jsme neviděli. Můžeme jen doufat, že ho nenahradí český výstředník, čurající nad propastí. Blázní, opilci a boží lidé mívají štěstí. Není jasné do

keré kategorie patří Guzi, ale je jasné, že štěstí měl. Zatraceně pořádné štěstí. Prolétl úzkým koridorem mezi balvany a doplachtil na rovinku za nimi. Jeho tělo se zastavilo. Hoši s úlevou pozorovali jak se zvedl a něco zakřičel vzhůru k nim. Znova počal šlapat ke skupině. Dorazil skoro po hodině.

„Proč jsi nebrzdil?“ ptal se každý.

„Já myslel, že se zabiju a nechtěl jsem, aby mně našli s vytaženým šulínem, tak jsem si celou dobu zapínal poklopec!“

*

*

*

Neděle byla téměř pokaždé pokažená, návratem domů. Pokud se k tomu přidalo nevlídné počasí, špatný pocit se násobil. Nikdo se netěšil na celodenní trápení ve vlaku. Navíc s vidinou brzkého nástupu do pracovního procesu. Dnes bylo dopolední šlapání do civilizace prosvětleno. Hoši potkali starší Turnovské borece, kteří byli v Tatrách nezávisle na nich. Vítaná příležitost zhodnotit co se v horách zdařilo. Možná pochytit trochu lezecké moudrosti. Mnohem častěji se však stávalo, že se na ni zapomenulo. Mačinek měl sebou lyže a protřele si na nich počínal. Učitel tělocviku si zachovával hybnost i přes svá stavidla otevřená alkoholu. Cesta byla zledovatělá. Klouzalo to náramně. Tak dobře, že i na mírném svahu, prkna svištěla závratnou rychlostí. Bohužel na úkor ovladatelnosti. Jako předvěst jara byla některá místa, beze sněhu. Sluníčko je vytálo a vysušilo. Lyžař před každou zatáčkou, kam nebylo vidět, zastavil a čekal na signál, zda může bezpečně projet.

Guži se ujal pozice zvěda. Důležitě prohlédl cestu před

sebou. Poté zavolal zpátky. Bacha, drž se vlevo, zastav, nebo dobrý, můžeš! Mačinek posléze elegantně prosvištěl kolem. Na zádech měl naditý nástavbák, pořádně těžký, ale vůbec mu to nevadilo. Kdo se na něj podíval, musel mu závidět, jak to umí. Lyžař i zvěd spolupracovali v každé zákrutě sehraně.

Bohužel jen do určité chvíle. Za jedním klikatým záhybem se nalézala oáza jara. Žádný sníh, jen dokonale vysušená cesta, pokrytá kamením. Guzi už byl přesycen těmi bezchybnými lyžařskými průlety. Napadlo ho, že by mohl zařídit změnu. Ten nápad bude, zcela jistě, užasný fór, řekl si. „Je to bezvadný, müüüžeš,“ zavolal s nadšenou dikcí.

„Není tam led?“ ozval se sjezdař.

„Krááásnej sníííh!“ rozvíjel Guzi svoji hru.

Mačinek pochopil, že narazil na vítanou příležitost jak zvýšit svoji lyžařskou prestiž. Přidal na razanci. Zběsile pumpoval hůlkami. Vypadal jako ikona lyžařského supermana.

Ostatní hoši poznali, že je cesta nesjízdná, ale neřekli nic. Tak dobrá Kanada tu dlouho nebyla. Každý byl zvědav, jak se přeborník vypořádá s nástrahou.

Konečně se ozvaly zvuky lyží naražejících na led. Pilot Formule jedna se vyřítil ze zatáčky. Perfektně držel postoj. Plnou rychlostí narazil na kamenitou cestu. Vyskočil do výšky a prolétl deset metrů vzduchem. Neupadl, jen hlučně narazil na zem. Začal rychle skákat pětimetrovými skoky.

Klap, klap, klap, bušily prkna. Mačinek statečně oddaloval pád, ale měl rychlost větší než frekvenci skoků. Potom se stalo to, co se nevyhnutelně stát muselo. Minul cestu a skočil do sněhu za ní. Tělem prorazil vrstvu firnu a zaplul do závěje. Nástavbák zůstal nahoře a zcela ho zakryl.

Lyžař jakoby zmizel. Chvilku se nedělo nic. Pak se hromada pohnula. Objevila se kamená tvář cowboje z westernu. Takového co bez cavyků zastřelí padoucha a nemrkne okem. Jediným bleskurychlým pohybem učinil sérii úkonů. Vyskočil na nohy, odevakl lyže, shodil kletr a než dopadl na zem, vytáhl z poutka cepín. Zvedl ho nad hlavu a vyrazil na svého informátora. Po celou dobu nevydal ani hlásku.

Zato Guzi se ozval. „A sakra!“

Rozeběhl se jako splašená kráva. Kletr na zádech se mu házel ze strany na stranu. Kovboj zdvihl cepín nad hlavu. Přerušil své mlčení a zařval: „Doprostřed čela ti ho zabodnu!“ Nasadil do trysku a vyrazil za turem domácím.

Oba běžci zmizeli za terénní vlnou. Hloši posbírali rozházené věci a vydali se za nimi. Občas se jim podařilo závodníky v dále zahlédnout. Nikdo nevyhrával. Udržovali stále stejný odstup.

Jeden ze starých borců poznamenal: „Každý ví, že Guzi je nadaný horolezec, ale podívejte jak také umí běhat!“

*

*

*

Zájezdy do Tater na korbě nákladního auta patřily k pohodlnějšímu cestování. Čas od času se někomu podařilo využít zámosti a sehnat vozidlo i s řidičem. Kýžené pohodlí zajišťovaly basy piva, přebytek potravy a spací pytle. Většinou se jezdilo na noc. Panovala představa, že se zaleze do spacáku hned na prvním kilometru. Jakmile se objeví první horské štíty, tak se z nich boreci vyhrabou do růžova vyspalí. Naivní myšlenka! Místo zalehnutí, začaly okamžikem prvního zabručení motoru, evakat pivní uzávěry. Nastartoval velký mejdan, jakkoliv se co chvíli ozývalo: „Dám si poslední a půjdu spát.“

Stávalo se, že musela být udělána zastávka navíc, aby mohly být přikoupeny další lahve. Někdy zazněla i kytara. O to více přinášela chuť konzumovat. Vyskytli se moralisté, kteří se pokoušeli zavádět abstinenci. Zvláště když cestovali mladší členové oddílu. Pokaždé byli umlčeni, nebo po čase také podlehli vůni otevřených lahví.

Vzadu stačilo odhrnout plachtu a vznikl improvizovaný záchod. Každý si liboval, že se nemusí zastavovat. Jenom pokud necestoval Pytlík nebo Ragy. Tito dva pánové objevili, po mnoha pokusech, že prostinké vykonání malé potřeby, je pro ně složitá záležitost. Tak moc složitá, že to prostě za jízdy nejde! Několikrát se stali terčem ústrků, když našťvaný řidič odmítal zastavit pro takovou maličkost. Ignoroval zoufalé bušení na kabinu i obvyklou sprchu nadávek. Zastavil teprve, když byli postižení na konci sil. „Na to se můžu vybodnout, abych sebou vozil takový lemply,“ opepřil vynucené zdržení.

Podobné prohlášení se ozývalo co chvíli, neboť oba provinilci pili první ligu. Jeden mírnější řidič se pokusil vytvořit systém. „Aspoň si to vy pitomci sesynchronizujte,“ navrhoval uvážlivě.

Snažil se nevyvolat konfliktní atmosféru. Nevydrželo mu to dlouho. Když dorazil do Popradu, zapomenul veškerá předsevzetí, když spatřil, že na korbě přebývá jeden batoh. „Komu tohle patří?“ zvolal rozzlobeně.

Osazenstvo vyhrklo unizono: „To není tvoje?“

„Já vy volové nejsem horolezec, jenom vás vezu!“ Procedil muž přes sevřené rty, které se odmítaly rozevřít.

„To je Guziho,“ napadlo jednoho střízlivého hochy. Požíval antibiotika, takže se musel držet stranou.

„Já ho viděl naposledy, když močil přes sajtnu, asi tak patnáct kilometrů zpátky,“ ozval se další abstinující.

„Tak vám musel vypadnout!“ Řidičův zlostný hlas se zalomil obavami. Už se nezlobil. Dokonce pomáhal náklad naložit zpátky. Nebylo to patnáct kilometrů, ale třicet. Pokulhávající Guzi si to v poklidu, hasil pěšky do hor. „Sem si myslel, že jste na mě zapoměli! „Máte ještě pivo?“

*

*

*

Často se stává, že se do lezení pustí člověk, kterého by to nikdy nenapadlo. Začíná to tak, že je horolezci pozván k snadnému vylezení malé věžičky někde ve skaláku. Překoná prvotní obavy a zahoří. Vůbec nezáleží na věku, obratnosti a schopnostech. Nesportovec se naučí posilovat, zakoupí si vybavení a začne chodit s přáteli lézt. Nebo chodit do hospody. Zachutná mu pivo a rád bude poslouchat lezecké řeči. Nováček leckdy navodí průběh, který se později stává zdrojem historek k pobavení. Malý příklad: Pastýř se vypravil s hochy do Německa na Šramšteiny. Večer seděli v místní hospodě. Stalo se jim to, co se přihodilo pokaždé. Při pití piva po třetinkách se ztrácí přehled vypitého množství. Končívá to blábolem. V tom stavu nebyli vpuštěni na nocleh do chaty. Museli bivakovat pod skalou. Přes noc pořádně přimrzlo. Ragy šel za jitřního šera čurat. Krčil se u toho zimou. Podzimní ráno se hlásilo svým chladem. Spatřil Pastýře jak leží svlečený v otevřeném spacím pytli. Chlupy na hrudi měl pokryté jinovatkou. Pomyslel si obdivně, jak je otužilý. Spáček se právě probudil. Vyvrátil doměňku o své otužilosti. Vyvalil bulvy a klepal zubama až to cvakalo.

„Mně ti byla celou noc strašná zima!“ stěžoval si. Tvář měl šedivou jako zombie. Dostalo se mu břitké odpovědi a zároveň vysvětlení odkud ona zima pochází: „Co kdyby jsi zazípnul svůj spacák!“

Pastýř patřil k lidem kteří zahořeli pouze krátce. Brzy poznal, že mu chybí jedna vlastnost pro lezení nezbytná. Při potížích se mu stávalo, že ztuhl. Navíc tak dobře, že nebyl schopen pohnout jedinou končetinou.

Ragy ho vzal na Sušky vylézt si Jižní traverz. Ideální terén pro nováčky. Je tam pasáž kde se jde na rukách, ale v parádních chytech. Stupy pro nohy jaksi chybí, ale stačí si je opřít o stěnu. Pastýř se dostal do poloviny a zastavil se.

„Musíš dál, je to jen pár kroků a postavíš se,“ volal Ragy. Marná snaha. Pastýř se nedokázal pohnout. Ignoroval veškeré rady. Visel a visel. Měl velkou sílu, trvalo mu více jak deset minut, než se konečně uvisel a spadl.

Podobně jako tento hoch, zahořel pro lezení Pokr. Ve věku na cestě k padesátce, vyrazil do hor. Zajímavý člověk, často i neoblíbený, ale kdo ho blíže poznal, začal ho vidět jinak. Skvělý kytarista, milovník Beatles a Lenona, uměl zaujmout celou hospodu. Má mimořádnou inteligenci a neví to o sobě. Naivně předpokládá, že je každý chytrý jako on. Klíčové pro jeho povahu bylo, vyrůstat v rodině bývalého úspěšného obchodníka, perzekuovaného komunisty. Coby školák si pro svůj původ prožil typické ústrky té doby. Doma ho čekávalo něco jiného, otec - živnostník, vládl rodině v duchu, má dáti - dal. Nejdůležitější je obchod, hlavní pravidlo výchovy.

Kamarádi v té době jezdili často do Ostrova u Děčína. Je tam hodně skal a nedaleko do německých terénů. Pokaždé se někdo obětoval a všechny odvezl svým autem. Příště byl řidič vystřídán jiným. Pokrovi se to zalíbilo. „Za týden vezmu své auto a odvezu vás,“ nabídl se.

„Dobrá, ale vyjíždíme už v pátek odpoledne!“ odpověděli hoši.

Návrh jim přišel vhod. Řidič si nemůže dát pivo, proto je

jeho místo neoblíbeno. Další výhodu má Pokrovo velké skříňové auto. Nabízí pohodlné cestování.

„Tak, já tedy pojedu v pátek,“ potvrdil Pokr.

Zaváhal při tom, protože nemohl svůj obchod nechat v sobotu zavřený. Bude muset zapojit do prodeje manželku, které se to určitě nebude líbit.

Po týdnu, přesně jak se domluvili a v dobrém čase, dorazili všichni do Ostrova. Pokr se tu stal králem večera. Rozjel své kytarové variace a bavil celý hostinec. V dalších dnech horolezci působili ve skalách. Podařilo se vylézt pár slušných cest. Snaživý Pokr získával ostruhy.

V neděli dopoledne seděla celá společnost na terase hostince. Vzduch byl provoněn ranním chladem, ale sluníčko začínalo měkce hřát. Skály nad údolím zářily. Den zasvěcený nečinosti a dlouhé cestě k domovu. Honit se někde po vrcholcích nelákalo. Ranní kávačka se zdála být o řád chutnější, než večerní. Líné povalování a vychutnávání kofeinového nápoje se stalo ideálem. Nikomu se nechtělo mluvit a rušit kouzelnou siestu. Až bude vypita káva, někteří si objednájí pivo.

„Tak jsem to spočítal,“ ozval se Pokr.

Nikdo se nepohnul. Bylo to vnímáno jako necitlivý vpád do pohody. Nenastávala žádná reakce. Teď se má mlčet, odpočívat a nedělat nic. Jediný Sindel přestal obdivovat vyhlídku. Zaměřil svůj pohled na rušitele. „Tak copak jsi spočítal,“ pravil s nadhledem. Tón jeho hlasu byl podobný shovívavému tatínkovi, jehož synek se dopustil nepřístojnosti. Pokr však naprosto nechápal jakékoli nuance.

„Máme to stořícet kilometrů, zpátky to bude dalších stořícet, to máme dvěštesedesát. Deset korun za kilometr, dostanu dvatisícešestset!“ břitce vypočítal. Tatínek by byl na synka hrdý.

Hoši vytřeštili oči. Podmanivé nedělní ráno zmizelo, jak

pěna na kafičku.

„Sakra Pokr, neotravuj, my jezdíme jen za to, co dáme na benzin!“ zchladil obchodníka Sindel.

*

*

*

Při nedělní vycházce našly Pokrovy dcerky malého zajička. Zdál se být opuštěný a obětavý otec se nechal uprosit k adopci. Doma nastudoval něco z knih, promluvil s přáteli, aby se dozvěděl jak malého tvorečka zachránit. Byl tím ošetřováním tak zaujat, že mluvil jen o něm. Vyprávěl každému, koho potkal, jak zvířátko prospívá.

„On je takovej roztomilej, celej chlupatej a má malinkatá očička,“ sdělil nadšeně hochům.

„Ale, podívej?“ odpověděl někdo se skrývaným nezájmem.

„Rozdělili jsme si s manželkou čas, vstáváme k němu v noci, každé dvě hodiny a krmíme ho kapátkem,“ vyprávěl Pokr s nadšením.

„Kapátkem?“ opět se někdo podivil.

„Jo, dáváme mu kapátkem mlíčko,“ zalykal se starostlivostí.

„Tak ať se mu daří,“ popřáli hoši.

Uplynulo několik dní a zase začal vyprávět: „To mlíčko mu chutná a roste po něm!“

Za týden přidal: „Už se začíná pohybovat!“

Po dalším týdnu: „Už začíná běhat!“

Opět po pár dnech: „Je nádherně hnědej a umí skákat!“

Proběhl nějaký čas a hoši se uviděli s Pokrem na Valdštejně. Mluvilo se o všem možném, vzpomínalo se na vylezené cesty a na krásná děvčata. Večer se blížil a Kika si uvědomil, že něco není tak, jak má být.

„Dnes nemluvíš o králíčkovi, není nemocenej?“ otázal se.

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

Pokr začal šermovat rukama při emotivním znázorňování.
„No já jsem takhle doma šel, a on takhle běžel a já jdu,“
zamotal se do vysvětlování. Napil se piva a odmlčel se.
„Co bylo dál?“ vyzvídali hoši.
„Já ho neviděl, tak jsem ho zašlápl!“

*

*

*

Zájezd do Norska přilákal hodně členů HO Turnov. Dokonce i staří ošlehaní horolezci si nechtěli nechat ujít zážitek vidět Dánsko, Švédsko a Norsko. Lofotské ostrovy za polárním kruhem, lezení v proslaveném údolí Trollů a k tomu vidět místní pamětihodnosti je lákadlo pro každého. Byl to rodinný výlet s manželkami a dětmi. Pro některé to byla první zkušenost s nesocialistickým státem. Taková příležitost se naskytne málokdy. Pokr s rodinou samozřejmě nechyběl. Nadšeně vychutnával zážitky a každému o nich vyprávěl. Bylo ho plné tábořiště.

Jednou večer se pustil do debaty s mladými horolezci. Obdivoval Lofotské skalní štíty nad tábořištěm.

„Mně se líbí, že je to tady tak malé, že se všude dostaneš za chvíli,“ řekl.

„To je takový klam, v horách kde je čistý vzduch se zdá, že je všechno blíž,“ poučili ho mládenci. Kdo nějakou dobu pobýval na horách, věděl jak tam vzdálenosti matou.

Znal to i Pokr, ale přesto pokračoval. „Třeba ten ostroh nad tábořištěm, za dvacet minut tam dojdeš, jako nic!“

„Za hodinu možná,“ smáli se hoši.

„Maximálně dvacet minut!“ pokračoval.

„Tak to dokaž!“ pobízeli ho.

Všichni se smáli, protože si byli jisti, svojí pravdou. Navíc si mysleli, že jen blázen by takový názor skutečně obhajoval. Nesportovně vypadající muž, vyzářoval jistotu, že vyj-

de nahoru, ještě déle, než po hodině.

Nastala chvíle, kdy je jakékoli dohadování zbytečné. Pokr to dobře věděl.

„Sledujte za jak dlouho na ostroh dorazím!“ zvolal.

Odhodil svetr, ale jinak si ponechal vše, co právě měl na sobě. Džínsy nejsou oděvem pro maratónce, ale pokud by někdo očekával těžkopádný dusot, mýlil by se. Překvapil mládence svižným během. Vyrazil přímo vzhůru, po direktisimě. Bylo mu jedno, že slyší kaskády smíchu.

„Ozvi se nám za hodinu!“ volali za ním.

Běžec zmizel v lesním porostu. Hoši se naposledy zasmáli a rozešli se po tábořišti. Téměř přesně po dvaceti minutách se ozval ze skalního výběžku vysoko nad tábořištěm vítězoslavný řev. Pokr tančil oslavný tanec. Hoši zahanbeně klopili zrak. Nikdo nemohl tušit co se v něm skrývá. Kolohnátský muž, zdánlivý nesportovec, se ukázal být ze železa. Když hrál večer na kytaru, každý po něm nevěřicně pokukoval. Opět se stal králem. Ostentativně si přízeň osudu vychutnával.

Sláva mu však nevydržela dlouho. Navštívila ho nepříjemnost. Přišla nenápadně, až druhý den. Velmi brzy ráno začal cosi hledat. Z jeho stanu se ozývaly zvuky rozevíracích zipů, šramot a polohlasité dohovory.

„Sakra kde to může být?“ šeptal nevěřicně.

„Kam jsi to dal, tam to máš!“ kontrovala jeho žena. Léčila si lehkou přestřelku z předchozího dne. Připomeneme si, že hledání čehokoliv se systematickému muži, často nestávalo. Měl ve všem pořádek. Den před tím manželku hlasitě káral: „Ta baterka patří zásadně do pravé kapsy stanu! Vlevo dáváme otvírák na konzervy!“

Všude byli už po snídani a u Pokrů se stále prohledávalo všechno šatstvo, věci a batohy. Nervózní atmosféra prosakovala do okolí. Ve všech stanech věděli, že se mu něco

nemilého přihodilo. Kolem desáté vylezl ze svého plátěného příbytku. Vypadal znaveně. „Ztratil jsem peněženku!“ oznámil zvadle.

Celé okolí ztichlo. Všichni hleděli na zkroušeného nešťastníka. Král včerejšího dne zmizel. Zůstal tady jen obyčejný človíček.

„Všechny peníze a doklady, jsou fuč!“ naříkal.

„A neztratil jsi to při té pitomé sázce?“ připomenula manželka. Mračila se od včerejšího večera. Manžel jí svým vítězstvím, neudělal radost.

„Sakra, já ji měl v kapse!“ ozval se Pokr. Napřimil se a vy- padalo to, že se ihned rozeběhne. Najednou to nebyl obyčejný človíček. Stál tady veliký pokušitel, rozhodnutý ztracenou věc nalézt.

Solidarita je úžasná výsada lidí. Kdo mohl, vyrazil pábiteli na pomoc. Na třicet lidí se plahočilo prudkým kopcem. Každý měl příležitost ověřit si, jak je obtížné kráčet, natož utíkat. Peněženku se skutečně podařilo nalézt. Byla pochopitelně těsně pod skalní kazatelnu, kde byl vítězně dovršen včerejší maratónský běh.

„On je to plašan, ale jinak superman,“ vyjádřil se na Pokrovo konto jeden zkušený a prvovýstupy ověřený, starý lezec.

*

*

*

Na tábořiště v Lofotských ostrovech přijel rakouský hor- ský vůdce. Klienta neměl, chtěl zde jen strávit dovolenou. Byl to starší muž menší postavy s dobrým fyzickým fondem. Měl k Českým horolezcům vstřícné vystupování. Pokr se s ním a jeho manželkou seznámil. Chodil je navštěvovat

do vyšperkovaného dormobilu. Navázal studijní vztah při procvičování angličtiny a němčiny. Občas přiblížil hochům něco z názorů západních cizinců. Tou dobou byl naplánován přesun zájezdu za poznáním jiných Norských lokalit. Probíhalo neformální rozloučení s místem. Poslední večer postávali všichni venku. Věčný den, charakteristický v zemích za polárním kruhem, poskytoval možnost nevšímat si času. Pokr zašel ke skupince přátel. Usmíval se spokojeně. Radost z něho tryskala.

„Podívejte se co jsem dostal od toho horského vůdce!“ vykládal s nadšením. Poskakoval jako velký žabák, oči mu jen zářily. Ukazoval při tom plechovku. Měla zelenou barvu. Zahraniční nápisy a logo sdělovaly, že uvnitř je Rakouské pivo. Od sametové revoluce uplynulo málo dní a doma ještě nepůsobila záplava zahraničních obchodních řetězců. Dnes je možné sehnat cokoli, ale tenkrát obyčejné pivo z jiné země vzbuzovalo zájem. Navíc bylo v plechovce! Obrovská rarita! V Česku se prodávalo zásadně ve skle. Pokr chodil tábořištěm a všem se chlubil: „Vyměnil jsem to za láhev Malého Horolezce.“

Nelenil zajít do všech míst. Každý musel jeho neobvyklý úlovek vidět. U některých lidí svým kšeftíkem vzbuzoval závist. Těšilo ho to a prožíval si hvězdnou chvíli. Odjezd z místa, kde se dařilo si emotivně zpříjemnit.

Čas pokročil. Blížily se ranní hodiny. Bílý den ignoroval noc, plynule přešel v nový začátek. Skalní štíty začalo ozařovat slunce. Socha s Ragym pozorovali scenerii. Také si užívali pozitivní vzpomínku. Měli za sebou prvovýstup. Zaujatě rozmlouvali o detailech pohybu ve zdejších horách. Hleděli do průvodce kde byli vyfotografováni zdejší lezci.

Socha prozkoumal snímek a překvapil se. „Takhle to tady

chodí! My se trápíme v mokrých pohorách a všichni tihle hoši mají na nohách holínky! Tak by mne zajímalo, jestli v nich i lezou?“

Zastavil se u nich Pokr. Byl podivně smutný.

„To se může stát jenom mně,“ pravil hlasem kněze nad rakví.

Rozevřel ruce a ukázal obdivovanou plechovku. Už nevy-
padala tak zajímavě. Na boku měla po celé délce prask-
linu. Její obsah byl pryč.

„Vypadla mi z ruky, ani jsem nestihl to pivo ochutnat!“
pronesl ponuře.

*

*

*

Socha ve svých začátcích nastoupil na vojenskou službu
do kasáren nedaleko Plzně. Stal se z něj vojenský písař.

V jeho případě zapůsobil šotek paradoxů. Málokdo si do-
vede představit jakéhokoliv horolezce v takové funkci.
Hodilo by se to spíše pro neobratného nešiku či bojácného
maminčina mazánka. Byl tu však důvod, proč ho zelení
mužičkové naveleli do dřevěné budovy za stůl pokrytý
papíry, vedle skříně nabité k prasknutí šanony
a pořadači. Usoudili, že čerstvý absolvent umělecké
grafické školy, bude umět nadepsat lejstra čitelným
písmem. Porozumí si s psacím strojem a přehledně
uspořádá veškeré písemnosti.

Taková úvaha však nevstoupila na úrodné území. Písař
měl plnou hlavu lezení a využil každou volnou chvíli ke
stoupání na nedalekých skalách. Plzeň se zdá být středo-
bodem roviny, ale nenechme se mýlit. Je zde množství
cvičných horolezeckých terénů. Jeden z nich dokonce na
dohled od kasáren -- vrch a hrad Radyně.

Klíčové pro mladého vojáčka bylo seznámení se zajímavým nadšencem, který tam působil. Áda Pata byl vysloužilý důstojník cizinecké legie. Tvrďák, který patřil mezi ty, kteří zahořeli ve věku, kdy jiní končí. Muž po padesátce se stal horolezcem. V takových letech, leckdo doživotně navlékne papuče. Takovému drsňákovi se to stát nemohlo. Stále měl touhu po dobrodružství a na svoje léta zachovalý morál. Často lezl dokonce sólo! Stal se z něj zdatný spolulezec Sochy. Vznikla nesourodá dvojice, která přelezla většinu stěn v okolních skalách. Mladý voják se nestačil divit, kolik vitality a síly v sobě může mít muž na začátku životního podzimu.

Socha v tom čase myslel jen na kolmé stěny. Nevynechal žádnou příležitost jak zvýšit svoji úroveň. Trénoval vše co považoval za vhodné. Pročetl veškerou dostupnou literaturu, nastudoval způsoby jištění, naučil se vázat všechny potřebné uzly a ovládl pohyb ve skále.

Věděl, že pokud chce do velkých stěn ve vysokých horách, musí také znát techniku používání skob a umět náležitosti s tím spojené. Přemýšlel jak to udělat, když horské štíty s příslušnými místy jsou z kasáren nedostupné. Lámal si hlavu, ale dlouho nemohl nalézt řešení. Až jednoho dne, konečně přišel, kreativní nápad. Udělám si cvičný terén ze své kanceláře, naučím se pohybu ve skobách a použití žebříčků!

Vyžádalo si to trochu práce, ale výsledek se dostavil. Nadšeneц vyzoroval čas kdy nehrozí příchod velitele. Bedlivě pokaždé obhlédl přístupové cesty. Když byl vzduch čistý, mohl nastoupit do skály. Pardon, do zdi kanceláře!

Začátek byl na klíče u dveří, odtud na skříň a následoval přelez na psací stůl. Odtamtud na trubku od radiátoru k záclonové konzole na přechod přes okno k nástěnce. Pak

skoba k obrazu ministra obrany, od ní ke skobě od zarámovaného prezidenta. Pěkně kolem dokola celé místnosti. Dřevěné stěny kanceláře, každý krok umocňovaly temným duněním. Rozléhalo se po celém nádvoří.

Nebylo divu, že po několika tréninkových dnech přišel na výzvědy poručík Kaňka. Byl mezi mužstvem profláklý svojí pedantérií. Vojáka přistiženého při nějaké nepřístojnosti, velmi rád a zdlouhavě péroval. Měl jednu slabost. Sbíral použité žiletky. Chodil za bažantama do umývárny

a vyžadoval si je.

„Na co je potřebujete?“ podívovali se vojáci.

„Manželka pracuje v nemocnici a oni tam před porodem ty ženský holej,“ zněla odpověď.

„Ale to je musí bolet!“ Hoši se divili. Měli hluboko do kapsy. Ušetřené koruny náleží pivu. Žiletky vyhazovali teprve, když je to pořádně tahalo.

Odpověď je fascinovala: „Ále kdepák, vony si myslej, že to patří k porodu!“

Pedant procházel dokola celou kanceláří. Prohlížel si všechny kouty, shýbl se k podlaze, aby viděl nakolik je špinavá.

Ten chlap bude čenichat, dokud něco neobjeví, napadlo písaře. Hrdlo se mu stáhlo. Zatracený hulvát mi napaří zarača a nedostanu se do skal!

„Slyšel jsem tady nějaké bušení?“ pravil zkoumavě důstojník.

„To bylo asi z vedlejšího baráku,“ koktal Socha zadýchaně. Musel před okamžikem bleskově seskočit, uklidit zebříčky a navrátit obrazy na místa.

„Máte tady špinavé fleky na zdech!“ řekl nadporučík.

Udiveně si prohlížel prošlapaná místa a nechápavě potřá-

sal hlavou. Rád by objevil nějakou nepřístojnost.

„Jo taky jsem si všiml, ale myslím, že už to zde bylo,“ klepal se písař. Tvářil se jak svatoušek. Rozechvěně při tom hleděl na okopané stěny, pod každým postupovým bodem. Tmavé, zašpiněné a vytlučené mapy, dokola lemovaly celou místnost. Někde poznal i vzorek svých vojenských bot. „Vypadá to tady, jakoby někdo chodil po zdech, ale to přece nikdo nedokáže!“ pokračoval důstojník. Zamýšleně si mnul bradu. Vytušil, že se děje nějaká nepravost, ale neměl přijít věci na kloub.

Socha pronesl konejšivým tónem: „Máte pravdu, nikdo nemůže chodit po stěnách!“

Žádná odpověď se neozvala. Oči pedanta, dále hodlaly najít něco vhodného k buzeraci.

Pak dostal písař spásný nápad, jak odvrátit čenichajícího vlka ze stopy. „Mám tady pro vás pár žiletek,“ nabídl lstivě.

*

*

*

Rudá hrana na Dračí věž je známa každému, kdo působil v Sedmihorkách. Klasická malebná cesta je lezei velmi oblíbená. Patří k těm, jež se sluší vylézt aspoň jedenkrát za rok. Lezei se přišli pokochat vždy, když přicházel podzim. Ragy výstup lezl poprvé v životě s Mejsamem. Když odcházel od posledního kruhu, zdálo se mu, že by stěna mohla být lámavá.

„Hele dávej bacha, kdybych něco ulomil,“ volal nahoru na kolegu.

Ten seděl na okraji skály. Pohupoval nohama nad propastí. Jeho posez, nepředstavoval pevnou a zajištěnou pozici. Připomínal spíše sebevražedného zoufalce.

„Opatrně, vážím rovnej metrák!“ křičel Ragy, kterému se

takové hřadování nad propastí ani trochu nelíbilo. Očekával, že se ozve nějaká poznámka. Stokilový horolezec je rarita, která se tak často nevyskytuje.

„Jistím buď v pohodě,“ ozval se Mejsam. „Savanaáá!“

Ragy potlačil námitky a vylezl poslední část. Nic se neuložilo. Žádná zádrhel. Nohy jistícího se dále pohupovaly nad propastí.

„Připravím slaneční,“ navrhl Ragy. Začal vše organizovat. Když chtěl lano odepnout ze slaňovacího kruhu, spatřil, že je na něm uzel. Avšak karabina chyběla. Mejsam nebyl celou dobu zajištěný!

„Nemáš to přeci v klidu, dyť jsme mohli spadnout!“ vyjekl.

Mejsam pokrčil rameny. „Nebud' měkej, půjdem na Hrad a dáš si los kvasos dobros!“

*

*

*

Jednou se stalo, že se poklidná podzimní pohoda na Rudé hraně, lehce pokazila i Kikovi. Byl to on, kdo tehdy navrhl vylézt tuto nostalgickou cestu.

„Dlouho jsme tu nebyli, to musíme dát!“

Nevyčkal ani, co na to Ragy řekne. Navázal se, rozchrál své lehounké krůčky a mastil si to vzhůru. To bylo lezení, která mu úžasně seděla.

Zanedlouho štandovali u posledního kruhu.

Kika se radostně rozhlédl po okolí. „Musíme se pokochat!“

Na temeni jedné z menších věží nedaleko od nich, zahlédl dvě postavičky. „To se mi líbí, když takový zdatný dědek vezme svoji vnučku na skálu,“ poznamenal.

„Co když to není vnučka, ale dcera,“ oponoval Ragy.

„Ale je, to já poznám,“ řekl Kika.

Jen co to dořekl začal se divně tvářit. Kulil oči a mačkal si

břicho. Něco podivného se v něm odehrávalo. Škvrčivé zvuky se ozývaly ve vnitřnostech. Měl zjevně velké starosti.

Ragy se na něj pozorně zahleděl. „Vypadáš jako ženská před porodem,“ pronesl.

„Já se asi po...!“ Ozvalo se roztřeseně.

„Musíš vydržet, dolezem nahoru a budeš slaňovat první.“

„Já musím hned!“ procedil Kika mezi zuby. Tvář měl nafialovělou jak bojoval se svými útroby.

Na to se nedalo nic říci. Hoši ze sebe rychle shodili lana a připravili slanění. Kika sjel dolů. Zmizel ve křoví a málem litoval kritického zdržení, než se mu v kletru podařilo nalézt, známou bílou roličku.

Ragy se zahleděl na lidi pod sebou. „Děda“ právě líbal vnučku. Nebyl to žádný otcovský polibek, ale francouzák s jazykem až na mandlích. Odvrátil s úsměvem zrak na křoví, kde zmizel jeho spolulezec. Ani list se tam nepohnul. Chvilí lelkoval očima po skalách a opět uviděl „dědu.“ Prokazoval zdatnost. Jeho bílý zadek zářil do krajiny.

Z „vnučky“ couhaly jen nohy. Ragy se zasmál a zalitoval, kolegovo zdržení.

Ten právě vylezl z houští s blaženým výrazem. Znova se navázal a vystoupal jedním záťahem až na vrchol. Byl potěšený, že mohl výstup udělat dvakrát. Dobral Ragyho a rozpovídal se.

„To nic není!“ prohodil vesele. „To jednou Joščík v polovině Funkeho traversu na Kápla, v místě kde nejsou nohy, povídá spolulezci, jestli má sebou toaleták. Ten mu ho nějak hodil a von sundal kalhoty a pustil to dolů. Nevadilo mu, že na něj koukaj turisté a celou dobu visel na rukách! Jo, kdyby na rukách, na konečcích prstů! Chvilí dokonce

jen na jedné pařátě, když se otíral. A byl v pohodě! Kolega na druhé straně lana, celou dobu čekal, kdy mu dojde magi a on sebou plácne...“

„Já jednou měl malér taky,“ přidal se Ragy. „Sednul jsem si při tom, vedle velkého balvanu za turistickou cestou. Chodili tam turisté a každej si stoupl o kousek výš a něco přidal, až tam byla celá řada nevonících hromádek. Já přišel shora. Tam bylo volno. Pak sem se na závěr smekl a sjel po zádech až k cestě. Košile se mi vyhrnula a já to všechno vyřel zádama. Motejl mne pak čistil lopuchama. Potom jsme šli lézt a on hned u prvního kruhu, povídá:

Já končím! Tak se ho ptám: Proč? Vždyť nám to tak pěkně šlo a navíc jsme teprve začali. A on na to, že tak strašně smrdím, že se to nedá vydržet!“

Kika se zasmál. Náhle zpozorněl a řekl: „Ten děda s vnučkou už slaňujou dolů.“

Ragy vyprsknul. „Já viděl jak je ten tvůj zdatnej děda, zdatnej! A ta holka není jeho vnučka ani dcera, ale velmi učenlivá dychtivka!“

*

*

*

V roce kdy explodovala Černobylská elektrárna bylo mimořádně dobré počasí od jara do podzimu. To představovalo dobré podmínky pro cyklistický Závod Míru. Pravděpodobně z duvodu ukázat světu, že výbuch jaderné elektrárny nepředstavuje žádné nebezpečí, přesunuli komunističtí vládeci jednu etapu do Ruska. Celý ten peleton s jednotlivými stáji naepali do letadel. Odvezli je na místo a posléze opět zpátky. Muselo to stát strašlivé peníze. Málekomu to přišlo divné, ale ostražitý Socha věděl své. „Klidně ty chudáky nechají jezdit kolem těch radio-

aktivních ruin, aby všichni viděli, že to přežijou!“

Kika s Ragym a Sindelem využívali krásných dnů. Cestovali od jedněch skalních terénů ke druhým. Adršpach, Teplíce, Ostaš, Vajoletky, Bořeň a Saské Švýcarsko. Léto jaké bývá jen jednou za deset let umožňovalo nepřetržité stoupání. Pokud se náhodou stalo, že přšelo, bylo to uvítáno spontáním: Konečně nemusíme lézt a můžeme do hospody! Tady se musíme pozastavit a připomenout, že pokud by se situace vyvinula opačně, ozvalo by se: Nikam nejdem a objednáme si další piva! Stejně bychom to vylezli!

Za dobrého počasí je každá překážka znemožňující lezení přijata velkou nevolí, ale čeho je moc je příliš.

Ve dnech jaké panovaly se, žádný večer neobešel bez návštěvy restaurace. Na vrcholku skály lezeči snili o půlitrů zlatavé tekutiny ozdobené čepicí z bílé pěny. Kika miloval pivo a trpěl ze všech nejvíce. Zvláštní na tom bylo, že po každé, když hoši vyjížděli nezapomenul si do kletru přibalit plechovku kondensovaného mléka.

„Po večeri si dám mlíčko,“ řekl každé ráno, když se vyjíždělo do skal. Vypadal jako opravdový Lukulus, když se mazlil s tou myšlenkou. Večer však býval tak vyžízněný, že si na své mlíčko nikdy nevzpomenul. Byl první, kdo navrhoval návštěvu hostince. Opakovalo se to s železnou pravidelností. Uplynul nějaký čas a opět se jelo lézt. Pochopitelně, že v automobilu se znova ozvala Kikova oblíbená věta: Po večeri si dám mlíčko! Vždy si zjednal pozornost, aby vyslovil mnemotechnickou poučku: „Pak muži klidně do hospody protože kráva sládku unese, ale sládek krávu ne!“

Ragy si při těch slovech připomínal, že když se s ním před léty dostal na západ, tak jeho první nákup v nedostupné

cizíně bylo mléko v papírovém obalu zpracované metodou UHC. Stejně jako měl rád pivo, uměl si pochutnat i na mléku. Ragy po prvním ochutnání, všechno pochopil. Doma stále prodávali nespolehlivé plastové obaly ve kterých byla bílá voda, bez chuti.

Ke konci prázdninového období hoši naplánovali výjezd do Saska na Herkulovy sloupy.

Než se Kika dostavil k autu povídá Ragy kolegovi: „Vsaď se, že zase bude snít o svém večerním mlíčku.“

Sindel se okamžitě přidal: „Jasně, že to řekne!“

Auto se rozjelo a Kika okamžitě poznamenal: „Večer si dám své mlíčko.“

Hoši na sebe kývli a rozesmáli se. Opakuje-li se něco příliš často není to bráno vážně.

„Zapomeneš a opět půjdeš na pivo,“ řekl Sindel.

Krásné štíhlé věže a zajímavé lezení v Saském Švýcarsku hochy tak zaujalo, že navečer nikdo na úvod dne nevzpomenul. Připravili si bivak pod jednou věží.

„A jde se na pivo,“ pravil Kika.

„Kiosek je už zavřený,“ poznamenal Sindel, když konečně potlačil smích.

„Do hotelu mezi nastrojené německé turisty nepůjdu,“ smál se Ragy.

Všichni chvíli mlčeli až to uzavřel Kika: „Taky se mi nechce do hotelu, zůstaneme v bivaku.“

Vyndali z kletrů jídlo a připravili si večeři. Mezitím se setmělo. Hned je přešlo rozvažování, přece jenom se vypravit za pivem, někam do údolí. Kika si chtěl vyndat z kletru spací pytel a narazil na povědomou plechovku.

„Sakra já tady mám kondenzované mlíčko, vozím ho celé léto a konečně na něj dojde!“

Ukázal do šera natěšenou tvář, uchopil nůž a jal se otevírat obal.

Prááásk, ozvala se silná rána. Skály z druhé strany údolí odpověděly ozvěnou.

Sssss, syčela plechovka. Podivný hustý sýr stříkal po celém okolí. Všude se rozšířil odporný zápach. Tak strašlivý, že bivač musel být přemístěn pod jinou skálu.

„Chtěl jsem si pochutnat a místo toho smrdím,“ ozval se ze tmy dotčený hlas.

*

*

*

„Ty chceš na zimní přechod Roháčů?“ pronesl zamyšleně Sindel.

„Jasně! Je to skvělý zážitek!“ medoval Kika.

„Nějak se mi to nezdá, mají být celý týden velké mrazy...“

„Uděláme si pořádný sněhový záhrab a uvidíš to teplíčko,“ kul plány zaujatý Kika.

„Záhrab? To se mi začíná líbit!“

Sindel uznával Kiku a věděl, že má vždy všechno dobře promyšlené. Pokud se začalo o čemkoli hovořit, stal se Kika okamžitě oponentem. Jeho chytrá hlava uměla nalézt důvtipné argumenty. Takový postoj vedl ke tříbení názorů.

Je také jeden zvláštní důvod, pro který byl rád viděn jako člen výpravy. Před léty přečkal neštěstí ve skaláku. Do skupiny horolezců, ukrytých před bouřkou ve skalní jeskyni, udeřil blesk. Přežil, což se bohužel některým nepodařilo. Pokud o zážitku promluvil, nezapomenul uvést, jak měl přes tělo od hlavy k nohám desetimetrovou červenou čáru, kudy prošel výboj.

Říkával: „Neutrhl mi to pytlík jen tím, že jsem měl v kapsičce u trenek padesatihálé! Ta mince to přitáhla k sobě a sjelo mi to nohou dolů. Tu natavenou minci mám dodnes schovanou.“ Pokaždé dodal: „Se mnou se nemusíte

bát, matematicky je nemožné, aby do mne uhodilo znova.“ Jeho slova si přátelé rádi připomenuli, když se za špatného počasí nalézali na jednom štítu v Dolomitech a na kovovém kříži, kterým byl označen vrchol se začal objevovat Eliášův oheň.

Oba hoši pro svůj plán zahořeli. V následujících dnech začali konat přípravy. Kika věděl, že na takové dobrodružství je třeba dobře promyslet. Napsal si soupis potřebných věcí. Přinesl kuchyňskou váhu. Každý oděv a veškerý materiál i potraviny musí být zváženy.

Je třeba vše udělat tak, aby člověk nenesl žádnou zbytečnou zátěž. Tato bunda je těžká, vezmu tu druhou, velká konzerva moc váží, musí stačit ta malá. Nakonec se stane, že většinu potravin tvoří jenom dehydrované polévky. Jako významné vylepšení je přidána šiška turistického salámu. Druhý účastník si počíná obdobně. Uplyne týden a oba sedí v nočním vlaku hrůzy. Brzy poté začal velký pochod v horských sněhových závějích. Po několika hodinách opravdu došlo na sněhový záhrab.

Doma, po úspěšném návratu, Kika vypráví: „Konečně jsem usnul a najednou slyším jak se Sindel štrachá ven. Když se vracel, tak mne probudil zase. Tak mu říkám, že já čurat nechodím, protože jsem si udělal díru do sněhu, šiškou salámu. Pak se hodinu klepu zimou a na chvíli k ránu usínám, když mne budí znovu: Nepůjčil by jsi mi ten salám?“

Tak mu říkám, že půjčím, ale ne abys mi ho sežral. Udělej si jen svoji díru!“

*

*

*

Korradí je uznávaný lékař, milovník žen a přírody, oplývající vztahem ke skalám a lezení. Zazářil jako schopný ho-

rolezec, který se účastnil na řadě mazaných prvovýstupů. Rád si zařilozofoval nad svými horolezeckými přáteli z hlediska potenciálních pacientů. Některým pomohl zachránit si zdraví. Nezkazil žádnou legraci a byl viděn často v „kolmejch“ stejně jako v bílém plášti v nemocnici. Velkých zkušeností nabyl jako vojenský doktor u jednotek Unprofór v Jugoslávii.

Hezký chlap, navíc „pan doktor,“ měl potíže s ženami. Dobře zajištěný muž se pro ně stává lákadlem. Musel čelit neodbytnému nadbíhání. Až se jednou neubráníl. Zákonitá, nyní bývalá manželka se namíchla. Vypravila se s košem jeho špinavého prádla na místo kde dotyčná svůdkyně pracovala. Nedbala na frontu lidí, kteří tam čekali na vyřízení. Vysypala koš na stůl a zkoprnělé ženě řekla: „Když s ním spíte, tak mu i perte!“

Před léty, po návratu z lezení v Tatrách, zažil roztomilou historku. Na Lomnickém sedle byli s přáteli zastiženi velkou bouří s víchřicí. V nouzi požádali o nocleh v meteorologické stanici. Slovenští lovci počasí je přijali přátelsky. Hostitelé nabídli slivovici a hoši vytáhli láhev rumu. Někdo z nich vylil vodu z kádinky, aby ji uvolnil na přípítek.

Meteorolog zabědoval: „Ty chumaj, veď si nám zkreslil srážky!“

Korradimu jednou Kika vyprávěl o jiném doktoru příhodu. Ten po týdnů v horách Pamiru po příchodu do tábořiště, sejmul připokaděně trenýrky, obrátil je naruby a připlácl na kámen špinavou stranou nahoru. Vyrazil do hor a navrátil se až za další týden. Hned se zastavil u trenek. Promnul látku a se slovy: To horský slunce dělá divy!

Je opět navlékl.

Korradi se ani trochu nepohoršil. Znal jak to v horách

chodí a přijímal lidi se znalostí a humorem.

Pojetí zaměstnání a oblíbený koníček se mu zajímavě prolnuly. Jednou přátelé horolezci pod skalami Ostrova čurali a podivili se, že stojí za nimi a zaujatě je sleduje. Vysvětlil to okamžitě: „Zdravý muž močí bez problému metr daleko, jak stárne, začíná se to omezovat. Pozor na prostatu! Máte to tak na hranici!“

Jindy pronesl: „Úžasný orgán je kundička, takový velký otvor do těla a ona tudy žádná nemoc neproikne! Ta vydrží všechno!“

Jasně vyjádření je předností. Jedné paní prodal svého Trabanta. Obchod se odehrál přímo na ulici. Dáma nasedla do vytouženého krasavce. Korradi stál na chodníku s pár tisícovkami v hrsti. Naposledy sledoval vozidlo, které mu léta sloužilo.

Prásk! Znenadání se ozval výfuk. Vyslal ránu na rozloučenou a poroučel se na asfalt. Dáma zařadila zpátečku a couvala zpět k bývalému majiteli. Trubky hlasitě drněly po vozovce. Korradi bez mrknutí oka, oddělil ze svazku jednu bankovku. Hodil ji okénkem do vozu. Než vyděšená žena stačila cokoli říci, pravil poklidně: „Opravna je za rohem!“

Chytrý mozek a přímočaré myšlení jej často vedlo k jasnému prohlášení. Když se oběsil jeden známý, staříčkový horolezec, Korradi řekl: „Musel zemřít na laně, aby mu mohli dát štítek na horolezecký hřbitov.“

Pro nezasvěcené, jedná se o pietní místo, kde jsou jména lidí, kteří zahynuli při lezecké činnosti v horách. Přeneseně zemřeli, když byli uvázaní na lano. Sedmihorské pietní místo ve skalním městě, bylo založeno po zemětřesení v Peru. Pod obrovskou kamenou lavinou tam zůstalo čtr-

náct československých horolezců.

V Českorájských údolíčkách u rybníku Vidlák je pár zajímavých věží. Korradi tam lezl na střídačku s Ragym. Ten odlézal od kruhu. Asi čtyři metry vodorovně a odtud vzhůru. Nemohl však dál a zastavil se na konci traverzu.

„Nevyšel mi chyt, potřebuju se držet druhou rukou,“ konstatoval zamýšleně.

Taková věc se stává často. Ruce nebo nohy nedovolí v daném místě posunout těžiště, aby člověk mohl postoupit dále.

„Tak se vrať a zkus to znovu,“ navrhl Korradi. Věděl, že je nutné do lezení vložit mezikrok.

Ragy uposlechl, ale událost se opakovala. Následující pokus rovněž nepřinesl úspěch.

Pan doktor byl v poklidu. „Tak ještě jednou!“

Ragy ztratil trpělivost. Ani trochu se mu nelíbilo, že nemůže postup vymyslet. „Vybodnu se na to! Sleduj jak to udělám!“

Večer se Korradi, udiveně zamýšlel nad složitostí lidského počínání: „Ten Ragy tam přilezl potřetí, přestal se držet, vyskočil do vejšky, vyměnil si ruce a opět se chytil!

Z psychologického hlediska je zajímavé, do jaké míry je člověk ochoten přijmout riziko za účelem dosažení cíle!“

Když se jezdilo na trénink do Jízerek, Krkonoš či Tater museli se horolezci setkávat s horskou službou. Většinou od nich získávali informace o počasí, nebo lavinovém nebezpečí. Málokdy se však dozvěděli kvalitní zprávu. Lavinové nebezpečí trvalo v jejich podání všude a vždy. Nevadilo, že napadl jen sněhový poprašek.

Jednou také narazili v hospodě na záchranáře v červeném svetru s odznáčkem. Lidé o něm říkali, že je tam pečený a vařený, aby se mohl před lidmi předvádět. Frajer se pří-

liš naparoval. Myslel si, že všechno zná a všude byl. Podceňoval hochy. Jen pohrdání mu padalo z úst. Všichni pro něj byli „hloupý turisti.“ Když hoši chtěli vyjít ven vykřikoval: Zákaz vycházení! Korradí poslouchal takového nabubřelce a tvář mu poteměla, jak mraky před bouřkou. Pak muže zpražil: „Tihle hoši, které tady tak náramně poučujete, mají velezený cesty v horách o kterých vy ani nevíte, že existují!“

*

*

*

Skvělý tvrdák a obdivuhodný lezec Řepan, zemřel v Tatrách. Neuvěřitelně teplé počasí začínajícího podzimu se během pár hodin proměnilo v sibiřskou zimu. Třeskatý mráz a strašlivý orkán přibil lezce ke štandu a nedovolil další postup. Horolezci přečkali ve stěně děsivě chladnou noc, bez vybavení a vhodného oblečení. Ráno s překvapením zjistili, že nejsou schopni pohybu. Chatař jim přivolal pomoc.

Horská služba odnášela na nosítkách Mejsama. Řepan měl sílu jít po svých, ale po krátkém pochodu zkolaboval. Už se z toho nedostal a nepodařilo se ho probudit k životu.

Turnovští horolezci byli v šoku. Každý ho znal a všichni ho uznávali. Prototyp hrdiny, který přečká všechno a každou situaci projde se jím zhroutil.

Kika, Sindel a Ragy šli na Valdštejn, posmutněle zapít ztraceného přítele. Cestou vzpomínali na chvíle, kdy se s ním setkávali. Vidali ho při lezení na hladkých stěnách ve Skaláku. Pokaždé se zastavili a obdivovali, jak lehce postupuje vzhůru.

Připomněli si také, jak kdysi seděli na Hradě v restauraci a celou dobu jim nohy narážely o trnož stolu. V lokále, kde

byly otevřené dveře, byla vlezavá zima a překvapivě nevlídnou. Bundy a čepice si rádi nechali na sobě. Pak se domělá trnož pohnula. Byl to Řepan, který na podlaze dospával probdělou, bohatýrskou noc. Postavil se a bylo vidět, že zima na něj nedolehla. Oblečen jenom v tričku, nevědomky demonstroval svou nezdolnost. Lehký úsměv jakoby sděloval, že není problém, který by ho zastavil.

Přátelé zašli na hřbitov k náhrobku. Sindel vytáhl láhev rumu a na sokl postavil kalíšky. Všem nalil – i Řepanovi. Hodinku poseděli a rozmlouvali o horolezeckém životě. Každý měl pocit, že si povídá s nimi.

Když později dorazili na Hrad, věděli, že tam přišel také. Tak jako pokaždé.

Podarilo se jim překonat nostalgickou tíseň a dobře se pobavili a také popili. Měli pocit, že takto je jeho památka dobře uctěna. Po pulnoci kamarádi zjistili, že jsou v restauraci posledními hosty. Kletry si dali na záda a chystali se odejít domů.

„Dáme si jednu u výčepu na rozloučenou,“ řekl Kika. Nikdo neprotestoval, každý cítil, že je to tak správně.

Na Sindela přišla vlna vzpomínek. „Pamatujete jak jsme Řepana viděli při tom prvovýstupu na Sfingu?“ zasníl se. Oči se mu rozšířily a hoši věděli co bude následovat. Sindel byl z nich největší poeta, který uměl vidět svět romanticky. Řepan, prý nelezl, ale vznášel se. Chyty na jeho prvovýstupech nebyly jen nehtáky! A nikdo nebyl opravdový chlap, jenom on.

Když někomu barvitě vyprávěl o nějaké cestě, kterou s ním kamarádi lezli, rádi Sindela poslouchali. Teprve při jeho strhujícím a emotivním líčení zážitku, si často uvědomili jak úžasné dobrodružství je potkalo. Jednu dobu po návratu z výstupů v Sasku byl plný dojmů z meisterwegů

od lezce jménem Perry Smith. Všechno bylo nádherné, ale nie nebylo, tak moc úžasné, jako Perry Smith weg. Pokud měl upito používal elegantní přepis z jedné známé divadelní hry. To Gaskonští kadeti jsou! Zazní výkřik herce na scéně. V parodované variantě se ozve: To Koganští dekati jous!

O Sindelovi se nedá říci, že je malý, ale velký také není a prostřední už vůbec ne. Inklinuje ale k ženám, které ho výškou převyšují. Pokaždé měl partnerku nejméně o půl hlavy vyšší. Někdo by myslel, že se jedná o náhodu. Omyl! Jak se věci mají se prozradilo, když v legraci žádal Ragyho, aby ho seznámil se sousedkou. Ta má krásně rostlou a souměrnou postavu, ale je vysoká přes 180 cm a váží určitě o polovinu víc než on.

Kika se zaujetím poslouchal a připomenul všem výtisk horelezeckého průvodce, kde jeho tvůrce, použil v tradičně strohém popisu cesty, větu hodnou básníka: ...a zde se již chyty ztrácí a stupy mizí, až jsou zcela neznatelné.

Sindel vyprávěl, jak se v Ádru ptali Trpajdy, jak lézt říkanou spáru na věž na kterou se chystali. Trpajda jako zkušený spárař, měl odpověď v mžiku: „Dám ruce a zahodím nohy!“

Ragy připomenul hlášku z Hotejlu: „Všechny hory jsou Brdy, jen některé větší a jiné menší.“

Takové historky si musel vyslechnout i majitel hospody, který mezitím trpělivě využíval čas k úklidu. Nesnažil se flamendry vystrnadit. Dobře se bavil!

„Tak nám ještě nalej a sobě taky,“ navrhl Kika.

Povídání, nalévání a popíjení pokračovalo. Nikoho nenařadilo sledovat čas.

Jenom Sindel byl netrpělivý: „Tentokrát si dáme opravdu poslední, poslední skleničku!“

Vůbec nečekal co ta věta způsobí. Všichni se kuckali smí-

chem. Připomenulo jim to, jak na konci minulého roku, prožívali Poslední slanění. To je rozloučení s lezeckou sezónou. Většinou se při tom, opravdu naposledy v daném roce slaňuje. Tradiční událost je skvělou záminkou k setkání přátel. A ještě větší záminkou k napití. Na podobnou událost byli pozváni jinou lezeckou skupinou, pak si udělali vlastní poslední slanění, aby vzápětí přijali účast na stejné akci od jiných přátel a následovalo pozvání od starých lezcu. Tak se stalo, že jim domů, nakonec přišla pozvánka, na níž bylo napsáno: **‘Tentokrát už opravdu úplně poslední – Poslední slanění.’**

Kika se podíval na hodinky. „Víte vy volové, že je půl sedmé ráno a že tu od půlnoci popijíme na stojáka s klet-rákama na zádech!“

Cestou domů se přátelé opět zastavili na hřbitově. Svíčka na náhrobku smutně pomrkávala. Kalíšek rumu Řepan nevypil. Sindel jej pozvedl a pietně skropil náhrobní desku. Naposledy se poklonili výjmečnému horolezci a kamarádu.

*

*

*

Nejčastěji vznikají přezdívky úpravou či pozměněním jména. Jako v každé zájmové skupině, tak i horolezci jimi častují své kolegy. Jsou užívány tak často, že na vlastní jméno málokdo vzpomene. Turnováci dobře znali starého Kujana, který se ohromně zasloužil o horolezectví v Českém Ráji. Lidé z jiných končin si mysleli, že Kujan je jeho vlastní příjmení. Později se divili, jak ke své přezdívce přišel. Pokud si několikrát řeknete - Janků Jan, okamžitě se vám objeví vysvětlení.

Spousta lidí zná výborného horolezce Špeka. Málokdo ví, že v Občanském průkazu má napsáno Slanina. Celá řada

přezdívka popisuje nositele. Jsi nevysoký? Budeš Trpajda. Nemáš na hlavě ani vlasek? Staneš se Hustovlasem. Chodíš pomalu? Nazveme tě Lunochodem! Sežereš všechno a stále máš hlad? Stane se z tebe Termit.

Jedné ženě ze skal se říkalo Šmu. To byla tak neobvyklá přezdívka, že se každý musel zeptat, jak vznikla. Vysvětlení bylo zajímavé. Její nositelka začínala jako malá holčička ve skautu. Protože se při každé činnosti zašpinila od hlavy k patě, začalo se jí říkat Šmudla. Ve věku kdy se stala babičkou, usoudili přátelé, že jí takové jméno už nesedí – stala se z ní Šmu. Jak vznikla přezdívka Motejl je vysvětleno o pár kapitolek dříve. Kdosi se jednou otázel Kikána, jak přišel k přezdínce. Dostalo se mu odpovědi:

„Asi proto, že ve skalách působí neobyčejný horolezec Cikán, no a já tak trochu vypadám jako cikán, ale nejsem tak dobrý, tak jsem Kikán!“ Ragy ho obdivoval a pokaždé si myslel, že by ho spíše měli nazývat – Titán. Nezdolní bohové Titáni se stali předlohou ke jménu, lehkého, velmi pevného prvku. Každý zná skvělé karabiny a ledabory z tohoto nenápadného kovu.

Sindel si jednou na přezdítku mistrovsky naběhl. „Někdo ti Cikáne dělá nové cesty v Příhrazských údolíčkách,“ pronesl objevitelsky nad sklenicí piva.

„Sakra! A jak se ten chlap jmenuje!“ obával se oslovený.

„Je to nějaký Lukavský,“ vylovil Sindel jméno z paměti.

„Ale to jsem já, ty vole!“

Známý Turnovský horolezec Kočiš, získal své nové jméno před pár lety, při menší sešlosti na chatě. Před půlnocí došlo lahvové pivo a on se každého, ovlivněn alkoholem, ptal: 'Skočíš pro pivo?' Jak hladinka vypitých číší stoupala začal říkat s --- kočíš a ještě později už jenom: 'Kočíš koupit pivo?' A bylo to!

Ragy ho poznal na zájezdu do Julských Alp. Do té doby se mylně domníval, že ta přezdívkou je opisem jména Kočí!

Tehdy se domluvili na společném výstupu na místní dominantu – Triglav. Variantou německých lezců.

Severozápadní stěna tonula ve tmě. Do takových míst nikdy sluníčko nezavítá. I v letních dnech tam vládne chladno. Lezení hoši zahájili brzo ráno. Nikde nenarazili na obtíže. Výstup byl snadný. Kolem pul třetí hodiny odpoledne vkročili na podvrcholové plató. Zde lezecký terén v podstatě končí. Jelikož hodlali jiný den vystoupit na vrchol normálkou, chtěli rovnou sejít do údolí. Celou dobu, kdy šli přes náhorní plató, viděli před sebou velký vrtulník. Jeho motor vydával velký hluk. Stál na vyvýšenině v místech, kde museli procházet. Pár lidí se motalo kolem.

Ragy musel zařvat, aby přehlušil hukot. „Sakra, dal bych si líbit, kdyby nás hodili dolů.“ Větu doplnil rozmáchlým gestem. Kočíš odpověděl podobným způsobem. Jeden z mužů gesto zahlédl a pravděpodobně se domníval, že bylo určeno pro něj. Potřásl hlavou a ukázal na hučící stroj. Hoši mu souhlasně přikývli nazpět. Nastoupili dovnitř jako ve snech. Vrtulník se okamžitě vznesl vzhůru. Oba překvapeně zírali. Nemohli pochopit, jak se mohlo stát, že se najednou vznášejí nad horou Triglav. Nikdy předtím v letadle nebyli!

Letěli údolím dolů a naskytl se jim nezvyklý pohled na místní vysoký vodopád, který obdivovali před několika dny při příjezdu do hor. Je uznáván jako velký a vysoký, ale shora vypadal jako hubená stříbrná nitka. Pak si začali prohlížet vnitřek letadla a lidí v něm. Zaujal je muž v zelené lesácké uniformě. Bylo na ní spousta distinkcí a odznaků i výrazné nárameníky.

„Tady mají lesníci uniformy jako Němci za druhé světové války,“ pronesl Ragy překvapeně.

„Jo a dokonce mají na každém límci SS a na brigadýrce smrtihlava!“ zachechtal se Kočiš, který už před chvílí pochopil, že na palubu je vzal, filmový štáb.

Ragy vrazil nos mužovi do výložek. Uviděl lebku se zkříženými hnáty. Když se na něj esesák zazubil, teprve mu všechno došlo.

Mezitím se vrtulník zatočil nad vesnicí a přistál uprostřed prázdného fotbalového hřiště. Pasažéři zamávali. Stroj se opět zvedl.

Za pomezí stála hospoda. Před ní pár stolků se slunečníky. Hoši si objednali pivo a teprve teď, začali ze sebe stahovat smyčky a karabiny. Hosté u okolních stolků překvapeně zírali, jací zvláštní lidé se vedle nich objevili. Slunce žhnulo, vedro by se dalo krájet. Každý má na sobě tričko, ale ti divní mládenci tu jsou navlečení v zimních bundách!

Příhoda měla zajímavou dohru, doma na hradě. „Poprvé v životě jsem letěl v letadle a navíc vrtulníkem!“ pochlubil se Ragy. Vyprávěl předtím horolezcům o celé kalvárii v Julských Alpách.

„Tak to si můžeme podat ruce,“ vykřikl nadšeně jeden Turnovák. „Mě takhle sundávala Rakouská horská služba ze severní stěny Eigeru!“ Hoch posmutněl a přidal: „Kolik tě to stálo?“

„No, přece nic?“ odpověděl udiveně Ragy.

„To je divný. Mně za tu akci poslali účet na polovinu mého ročního platu!“

„A zaplatil jsi?“

„Ne! Raději tam vícrát nepojedu!“

*

*

*

Malis byl odjakživa ramenatý muž nadaný silou a inteligencí. Zdálo se, že v jeho podání je život snadný. Uměl si poradit se vším. Stejně tak i lezl. Zdolal spoustu nejobtížnějších věcí a účastnil se řady prvovýstupů. O jeho síle a mistrovství panovaly legendy. Říkával, že když se lze, aspoň trochu něčeho držet, tak nemůže nikdy spadnout.

Ragy ho znal jen z doslechu. Poprvé se s ním setkal na Suchých skalách a hned si mohl ověřit, že se historicky zakládají na pravdě.

Pod malou plotnou potkal muže a ženu. Jejich oblečení ukazovalo na typické výletníky, kteří náhodně zašli pod stěny. Muž měl na sobě tmavé sako z kterého vykukovala bílá košile s vázankou. Na nohách měl černé polobotky, vyčištěné do vysokého lesku. Vypadal na nedělního paďoura, který náhodně zavítal do Sušek a bude se bát, aby se neumazal. Ragy přeštil oči, když domělý výletník ze sebe shodil sako a vázanku i lesklé „šlupky“ a nastoupil do skály. Obtížnou Malou plotnu vylezl sólo, bez jediného zaváhání. V ponožkách! Jeho bílá košile neutrpěla nejmenší znečištění.

Malis byl vždy a za všech okolností chlap. Uměl rázně vyřešit každou situaci o čemž svědčí následující příhody:

Zastavil před trafikou, aby si zakoupil noviny. Auto uzamkl a čekal u pultu, než budou obslouženi lidé před ním.

Na jednu zaslechl větu, která ho donutila jednat.

„Tak se mi zdá, že ten chlápek vylomil okénko u toho auta venku,“ pronesl muž vedle něj.

„Ale to je můj vůz,“ konstatoval překvapený Malis. Vybě-

hl ven bez zaváhání. Otevřel dveře u vozidla ve kterém se-
děl nevitáný návštěvník. Chytil ho u krku a vytáhl ho ven.
Začal prudce vysvětlovat lapkovi, že neudělal dobře, když
se vlámal do jeho samohybu. Zvědavci se zastavili překva-
peně, když uslyšeli pleskat chlapské facáky.
„Pomóc, pomóc!“ volal zloděj. „Zavolejte prosím policii!“

*

*

*

Také druhá příhoda dosvědčuje Malisovo úderné řešení.
Po revoluci založil s přáteli stavební firmu a stal se jejím
schopným šéfem. Potíže míval s pracovníky. Předchozí re-
žim vychoval lemply a nemakačeny. Měl starost schnat
kvalitní zaměstnance. Tak se stalo, že přijal na práci dva
Romy. Hned první den je vzal do auta a vyrazil přivést na
stavbu plotové pletivo. Nařídil novým pracovníkům, aby
velkou a těžkou roli naložili. Lenoši okamžitě rozehráli
obvyklou hru, ze které hodlali vytěžit přídavek. Předstírali,
že náklad neuzdvihnou a nařikali: „Moc těžký šéfko! Za
málo peněz nemožem! My neunesem!“

Malis takové nářky dlouho neposlouchal. Popadl objemné
a těžké pletivo a hodil je na korbu. Zcela sám, bez pomoci.
Skočil do auta a vytočil okénko.

„Zítřa už nechod'te,“ řekl zaskočeným nefachčenkům
a odjel.

*

*

*

„Pojedeme se podívat do Žehrova,“ navrhl Socha.

„Do údolíček kde je jen pár skalek,“ odpověděl Ragy bez
nadšení. Předstíral nezájem: „Tam toho moc nevylezeme!“

Věděl však moc dobře oč se jedná. Mohl se s kýmkoli ví-
tězně vsadit, že jeho přítel chce udělat prvovýstup.

Sochovi, oči zasvítily jak lampióny: „Je tam pěkný, skoro
padesát metrů vysoký okraj. Stěna vypadá nádherně, jako

klasické cesty ve skaláku!“

Záviděl starým lezcům, kteří v pionýrských dobách, měli na každé věži volnou panenskou stěnu. Nebo a ještě lépe, neslezenou hranu. Razil myšlenku, že přichází doba, kdy se začnou dělat cesty na okraje.

Pochopil, že jeho kolega nejeví žádné nadšení, proto přidal: „Tak teplé indiánské léto tady dlouho nebylo!“

„No, že bychom...“ zimohřivý Ragy začal roztávat.

„Pojedeme na kole,“ Socha vychytrale vytáhl další trumf protože věděl, že jeho spolulezec je fandou cyklistiky.

Jeho předpoklad vyšel beze zbytku, protože se ihned ozvala odpověď: „Zní to moc lákavě, jenom doufám, že nepolezeme nějakým temným a špinavým komínem.“

„Bud' bez obav!“

Následující den hoši dorazili do Žchrovských údolíček. Vše bylo jak má být. Sluníčko, teplo a začínající barvy podzimu. Vysoká skalní zeď vypadala, jako by ji vykouzli samotný Merlin. Procházela pod ní stezka a vedle ní byla malá skalka. Socha o ni opřel své kolo.

„Dej si ho z druhé strany, nebude tam vidět. Aspoň nám je neukradnou!“ navrhl Ragy ve kterém převládla opatrnost.

„Ten zloděj by musel být blbej, kdyby se sem trmácel,“ řekl Socha, ale uposlechl.

Vytáhl z kletru veškeré náležitosti, nazul lezečky, ověsil hrud' smyčkami a karabinami. Vypadal jako neohrožený dobrodruh z obálky zahraničního časopisu. Bez zdržování vstoupil do stěny. Několik metrů vzhůru zakončil krátkým traverzem. Vylezl na ploché místo, zdánlivě úplně holé. Po neviditelných chytech se dostal na konec skalní desky. Zastavil se na malé voštině. Založil tenoučkou smyčku do jemné spárky. Říká se tomu jištění na čestné slovo!

„Sem, kousek výš přijde kruh,“ řekl a viditelně se uvolnil.

„Pošli mi sem kovárnu!

Nastal zlomový okamžik prvovýstupu. Kruh nesmí být příliš nízko. Nevhodné umístění dokáže znehodnotit celou cestu. Platí nezpochybnitelná zásada: Když to nejde dál, musí lezec vymyslet ještě jeden krok. Teprve teď je nalezen bod, kde může kruh být. Toto Socha dobře znal. Byl zkušený a měl za sebou celou řadu prvovýstupů.

Za malou chvíli vytáhl borek. Musel pokaždé povylézt výše, několikrát otočit dřikem a opět se vrátit na voštinu. Déle se tam nedalo vydržet.

Skála měla dobrou strukturu. Nejdříve pevná vnější křusta. Za ní o poznání podajnější pískovec. Socha kotal jak permoník a za necelou hodinu otvor prorazil.

„Pošli mi kruh a olovo!“ zvolal netrpělivě.

Olovo ve formě drobných ústřížku, slouží k utemování železa do skály. V dobách, kdy byla voda vedena v olověných trubkách, nebyl problém materiál sehnat. Dnes musí každý, kdo chce opravit či dát kruh, těžce hledat. Nebo použít náhražku, například hliníkovou vatu.

„Hrome! Olovo v kletru není,“ diví se Ragy. „Mám dojem, že jsme všechno minule spotřebovali. Nemáme i cement!“

„Sakra, už vím,“ konstatoval Socha. „Navaž mi na lano čtyři silnější větve asi dvacet čísel dlouhé.“

„To jsem měl vědět,“ postěžoval si Ragy. Předstíral znechucení. Ale jen na oko. Byl zvyklý. Nebylo to poprvé, ani naposledy, že něco chybělo. Minule při působení v údolících zapoměli přibalit vodu. Pramen byl daleko. Cement rozdělali tak, že na něj načurali!

Když Socha větve obdržel, obložil jimi kruh. „Budeme sem muset zítra vylézt znovu a všechno opravit!“ pronesl bez nadšení. Dobral lana a odjistil kolegu k sobě. Oba potom seděli ve smyčkách. Štand nevypadal příliš pevně.

Větve trčely z otvoru proti nim. Ragy pěstí zatloukl jednu, která příliš vyčnívala. Bezpečí místa to nikterak nezvýšilo. Lezci se nad tím nepozastavili. Socha pokračoval vzhuru.

Za dalších pár okamžiků stanul na vršku. Dobíral Ragyho. Ten se zastavil těsně nad štandem, kde nad krátkou spárkou vyčníval velký balvan.

„Ten kámen je úplně volnej!“ zvolal a s obavou si uvědomil, že seděl celou dobu pod ním. „Ty jsi věděl, že to může spadnout?“

„Proč asi, jsem to obcházel spárou, když víš, že je nemiluju,“ zasmál se Socha. „Musíš opatrně vylézt nad něj a pak ho shod' dolů.“

Ragy vzápětí udělal jak mu bylo navrženo. Pak jen překvapeně zíral jak se balvan rozkutálel. Namířil rovnou k místu, kde byly kola. Hoši zadrželi dech a mlčky ho sledovali. Nemohli dělat nic. Dvěstěkilový kus skály jim kola rozdrtí. Balvan dál skákal prudkou strání, až to tlumeně dunělo. Udělal poslední desetimetrový skok, odchýlil se stranou a narazil do skalky.

Prásk! Roztříštil se na spoustu drobné sutě a písku. Několik úlomků přeskočilo překážku. Narazily na kola s hlasitým zazvoněním. Zázrakem nedošlo k žádné škodě.

„Když jsi viděl, že nám kola nikdo neukradne, tak jsi se na ně chtěl hodit šutr jako autobus!“ zasmál se Socha.

„To jsem náhodou měl dobrej nápad, že jsem si bajk strčil za skálu“ zašeptal vyděšený Ragy. Své kolo opatroval jako svátost. Až se dostane dolů, bude rozechvěně ohledávat každý škrábanec.

„Dober!“ Nečekal na odpověď a začal stoupat poslední úsek na vrehol. Závěrečný převis a komínem vzhůru. Za pár minut stál u kolegy. Čekal je poslední problém, který

se permanentně opakoval při každém prvovýstupu. Vlastně dva problémy. Jak cestu nazvat a jakou stanovit klasifikaci

„Jak to pojmenujeme?“ zajímal se Socha.

„Já to vím,“ řekl Ragy. Zabýval se názvem cesty celou dobu výstupu. „Je tady plochá stěna na ní se jde traversem, nad ní rajbasový krok, spára, komín a nahoře malý převis. Nechybí nic z lezeckého repertoáru. Nazveme to Abeceda!“

Pojmenovat cestu či nově objevenou věž je právo prvolezec. Vrcholová komise později název hodnotí. Stane se, že jej neschválí a pozmění. Někdy tak rapidně, že to silně namíchne. Ze Zhroucení nervů na Drábkách se stane nervózní hrana! U původního názvu, aspoň lezec věděl co ho čeká.

Na Borech Socha přešel při prvovýstupu zvláštní jeskyňku. Připomínala chlácholinku. Jeden známý Český básník tak nazval dámské přirození. Socha zaručeně nebyl poeta. Jadrný název, kterým cestu pojmenoval, samozřejmě neprošel.

Když se prvovýstup zvláště podaří je jeho název všemi vyslovován se zbožnou úctou. Stejně jako jméno tvůrce. Jen malý příklad ze staré klasiky v Českém Ráji: Bič a cesta Kosmonautů v Prachově, Ekce homo v Příhrazech, Nangá Parbát na Blatník, Halešova spára na Maják a mnoho dalších. Pamatují si je i nejlepší muži nové generace, kteří jsou zvyklí na klasifikaci od sedmičky nahoru. Každý si je rád ve svých začátcích vylezl.

„Souhlas,“ řekl Socha. „Já zase vím, za kolik to dáme, bude to za čtyři!“

Ragy zklamaně přikývl, ale dávno pochopil, že jeho přítel raději cestu podhodnotí, aby někdo časem neřekl, že je pří-

liš lehká. Stává se, že po prvovýstupu lezec podlehne prvnímu dojmu. Kdo přijde po něm, diví se, kde se proklamovaná obtížnost vzala. Taková věc se Sochovi stát nemohla. Jeden jeho prvovýstup v Kacanovech je klasifikován za II //!. Nastupuje se lehkým traversem z náhorní strany do údolí. Na jeho konci lezení znatelně ztěžkne. Zmatený lezec laboruje na hraně ve dvacetimetrové výšce a jištění nikde. Druhý extrém je, když se nedaří první přelez.

O cestě se začíná mluvit. Zanedlouho ji znají extrémní lezci. Pod nástup přijíždějí dvojky motivované touhou udělat první přelez. Dobře udělaná cesta stále nikoho nepřijímá. Stávalo se, že byl tvůrce požádán, aby ji přešel před vřeholovou komisí. Horší je, když je později zjištěno, že výstup byl dosažen neregulérně.

Neuznává se prohlédnutí cesty ze slanění nebo vylezení s horním jištěním či z neoprávněného stavění. Popřípadě za použití nedovolené technické pomůcky. V Kozákovských údolíčkách dělal Socha nové cesty na okraje. Poctivě, hezky zdola. Pak tam přišel za rok s úmyslem vše dokončit. Nebylo co lézt. Někdo se s tím nepáral a vše vylezl s horním jištěním!

Jedna neověřená informace, která se vyprávěla na Ostaši: Jeden mistr podvodu se chtěl mermomocí prosadit. Osadil prý první kruh ze žebříku!

Socha znal pár podobných hříšníků a občas na jejich konto utrousil řádku pohrdavých slov. Bohužel staly se i takové případy, ale je to výjimka.

Každý prvovýstuppec přináší do své cesty kus své osobnosti a erudici. Dobrý prvovýstup se pro svoji estetičnost stává uměleckým dílem. Jednu dobu dělala nové cesty v Adršpachu parta bývalých gymnastů. Přinesli sebou spoustu výskoku, pružných kroků a jiné prvky původem z gymnastiky. Přelézat jejich věci lákalo. Nejvíce však záleží na hlavě

než na fyzických schopnostech. V hladké stěnce jsou třeba tři neznatelné vlnky. Lezec musí vykoumat, jak je použít k postupu.

Horolezei sešli dolu a s uspokojením zjistili, že kola neutrpěla žádnou újmu. Nasedli a zamířili k restauraci. Úspěšný výstup je třeba zapít.

„Zítřka jedu darovat krev, tak si dám jenom jedno pivo,“ oznámil Ragy.

„Už jsem objednal rum,“ poklidně konstatoval Socha.

Ragymu nezbylo než rezignovaně přikývnout. Rozhodl se, že další objednávky si pohlídá, aby mohl dostát svému závazku.

Ten chlap působí na hostinské jako magnet, řekl si. Stačí, aby se podíval a už mu nesou na stůl. Jeho ostražitost však utrpěla porážku. Nestačil se rozkoukat a před ním se objevily další plné sklenky.

Byla už předčasná podzimní tma, když konečně opět nasedli na kola. Domů je čekalo dvanáct kilometrů. Světlo neměli žádné. Cestu odhadovali pohledem vzhůru, kde mezi stromy prosvítal úzký proužek světlejší oblohy. Příliš to nepomohlo. Těsně před městem oba spadli do příkopu. Naštěstí si neublížili. Strážný anděl všech opilců byl přítomen.

„To leknutí musíme zapít, tady ve vsi je otevřená hospoda,“ oznámil Socha, když se opět dostal do sedla. Žádný protest se neozval. Jeho kolega už zapomenul na zítřejší odběr krve.

Přepeřský hostinec svými okny lákavě zářil zdaleka. Sotva usedli, objevily se na stole před nimi, plné sklenky. Můžeme hádat co bylo jejich obsahem. Ragy by se vsadil, že je nikdo neobjednal. Socha opět čaroval!

*

*

*

Vedlejší stůl obsadily dvě dívky. Když vstoupily do místnosti, hoši odvrátili zrak.

Nebylo na nich nic zajímavého. Ragy konstatoval: „Ty mají smulu, jsou tak šeredné, že si jich žádný nevšimne!“

„Ani kdybych se totálně nalil!“ okomentoval Socha. Na cosi vzpomenu a tvář mu ozářil úsměv: „Jednou šel Mejsam přes hotel na Hrubici a dvě holky tam jedly oběd. On měl upito a povídá: Co to žerete, že jste tak šeredný! Jedna z nich ani nezvedla hlavu od talíře a povídá: „Tvoje fotky ty blboune! Docela dobrej úvod k seznámení, že?“

Čas pokročil. Čárky na pivním tácku houstly. Přibývaly rumy i piva. Hoši si užívali večer a oslavovali skvělou cestu. Jejich náhled na svět se nenápadně posunul. Projevilo se to na Ragym, který neustále pozoroval vedlejší stůl. Poznamenal vlně: „Ta štíhlejší má hezkou postavu.“

Socha si děvčata prohlížel bez skrupulí. „Ta druhá má nádherný prsa.“

Po dalších vyprázdněných pohárech se shodli, že to jsou mimořádné krasavice s neobyčejným sexapelem.

Nebyli však sami, kdo měl podobný dojem. Dva mladíci dívkám objednali nápoje a posadili se k nim. Zanedlouho se všichni zalykali smíchem a dobře se bavili. Jakoby se znali odjakživa. Hoši odvrátili zrak. Pak si připomenuli zážitek, který popsali slovenští horolezeči. Na expedici pod jednou horou v Himalájích s nimi byla jediná žena. Nepálská dívka pomáhala v kuchyni. Byla velmi ošklivá a vynikala protáhlou kolohnátskou postavou. Pojmenovali ji Ťava /velbloud/.

Ta přezdívka dokonale seděla. Expedice se však vlekla a za dva měsíce bez ženské, byli všichni chlapi do Ťavy zamilovaní. Vida! Ono to jde i bez alkoholu!

Potom Socha vyprávěl jednu ze svých skvělých lezeckých

historek. Vzpomenul jak lezl v Sasku s nějakým Německým horolezcem velmi těžkou cestu. Byl ve formě a stoupal s lehkostí. Cesta se mu zdála snadná. Nedával si žádné jištění. Jeho kolega na něj naléhavě volal: „Šlinge! Šlinge!“

Sochovi to znělo jako šnel, šnel. Pochopil, že je z nějakého důvodu nutné aby přidal na rychlosti. Natahoval to, jak při závodech v rychlolezení. Němec přidal na síle hlasu a vyřvával stále naléhavěji. Socha se divil co se děje, ale nasadil forsáž. Hnal se vzhůru až se za ním kouřilo. Teprve nahoře se dozvěděl, že měl založit jistící smyčku!

Vzpomínka je rozesmála. Bujare přivolávali vrehního, aby si pospíšil s další dávkou.

Bylo přesně půl jedné v noci když se u hochů objevil Sindel. „Žádné velké hledání! První štace, kde jsme zastavili,“ pronesl významným tónem.

Za ním stál Kika a přikyvoval. Pod bundou mu vyčuhovalo pyžamo.

Socha i Ragy se nikterak nepodivili, proč se přátelé objevili. Ani Kikovo pyžamo jim nic neřeklo. Byli jen rádi, že se společnost rozšířila. Libovali si, jak se zábava bude rozvíjet. Zvláště poté, co se ozval Sindel: „Máme sebou stopařky!“ oznámil.

Dvojice rozjetých hochů ožila, jakoby jim do žil vstříkli živou vodu. Přijali sdělení s hurónským povykováním.

„Kde je máte?“ hulákali nadšeně.

„Seděj v autě,“ podkuřoval Sindel s úlisným úsměvem.

„Dem je pozvat ke stolu,“ zvolali oba opilci. Vymrštili se od stolu a potácivým krokem utíkali k autu. Stálo stranou v temné ulici. Uvnitř opravdu nějaké ženy zahlédli. Borci vítězně zařičeli, chvatně otevřeli dveře a své hlavy strčili do útroh automobilu. Žádné stopařky však nespatriili. Na zadních sedadlech trůnily jejich manželky. Měly kamenný

výraz ve tvářích. Neřekly ani slovo. Mračily se jako Pýthie, když Řeckým bojovníkům věštila, že v nadcházející bitvě nezvítězí.

*

*

*

Teprve po nějakém čase se Ragy dozvěděl co se stalo. Jeho manželka vzpomenula, že následující den, jede do nemocnice darovat krev. Věděla, že to bere vážně. Pokaždé dodržuje pravidla, ke kterým patří abstinence, večer před odběrem. Pokud nepřišel, muselo se něco špatného stát. Zašla k Sochově ženě a svěřila se jí. Naši manželé, určitě leží zraněni, někde pod skálou!

Ta sice dobře znala svého muže a měla své pochybnosti, ale nechala se přesvědčit. Potom vytáhly z postelí Kiku se Sindelem a uspořádaly tak událost, která byla později nazvána: Rychlý příjezd Horské služby.

Ostrílení záchranáři měli v hlavách uloženu celou horu zkušeností. Prohlásili „Vezmeme to po hospodách!“

A skutečně! Hned v první, kde se zastavili, našli oba rozjařené ptáčky.

*

*

*

Dvoutaktní motor tříkolky Velorex hřmotně bručí. Rachot se přenáší dovnitř, zároveň s pruhem dusivého kouře. Sakra! Ragy nevíta objev s nadšením. Znamená to, že bude muset provést opravu. Je to černá myšlenka. Nemilá situace se často opakuje a on musí volný čas trávit s nosem a rukama hluboko v útrokách vozidla.

Venku je pošmurno, trochu pod nulou. Vítr honí po zledovatělém příkrovu drobné ledové úlomky. Krajina je bohatě zasněžená. Místy sněhové mantinely převyšují střechu plátěného vozidla. Uvnitř sice nefouká vítr, ale vle-

zavá zima sráží dech na předním skle. O topení se může jenom zdát. Ragy musí řídit jednou rukou. Druhou neustále vytírá úzký pruh před očima. Příliš to nepomáhá, vše mu splývá do bílé jednolitě mlhy. Při míjení jiných vozidel netuší, kde je silnice. Má strach, že brzo zapadne. Delší dobu vyhlíží místo na zaparkování, ale nedaří se. Musí využít skulinku, kde sněhový pluh ztratil orientaci a trochu vybočil do příkopu.

Jeho lopotění v nehostiném samohybu má zcela prozaický důvod. Jako veterinární technik je zde pracovně. Když se dělá tuberkulinace slepic, je potřeba udělat ji po celém území obce. Zbývá mu poslední chalupa. Polosamota stranou od vsi, na úbočí hory Kozákov. Před pár dny, když tu prováděl první část vyšetření, šel pohodlně, ale delší cestou lesem. Tehdy také nebylo tolik sněhu. Ragy se rozhodl, že si cestu zkrátí. Nebude obcházet úbočí, ale vyročí rovnou přes pole. Při okraji lesa, uviděl prosvítat chalupu. Zdálo se, že je nedaleko.

Budu tam ve chvílce, řekl si. Těžkou koženou brašnu s léky a nástroji si hodil přes rameno a vyrazil. Vítr se do něj okamžitě opřel. Rozvířil ledové úlomky, jež uháněly po zmrzlé vrchní krustě. Těsně před ním se zvedly, aby mu mohly bolestivě narazit do očí. Nasadil na obličej číňana, ale příliš to nepomáhá. Střídavě se propadá a naráží nohama na zmrzlou a hrbolatou oranici. Pracovní brašna mu těžkne na ramenu. Chvílemi padá nebo se pokouší sklouznout.

Ragy si uvědomuje, že ta náblížka mu přijde draho. Takový nejapný nápad, krouť hlavou. Ušel už třetinu cesty a vracet se postrádá smysl. Zatne raději zuby, pohrouží se do zaťatého tranzu a šlape dál, přes nekonečný Ruský lán. Sníh mu napadal do bot a nyní tam vesele roztává. Že já si

musím díky své blbosti, hrát na polárníka, tika mu v hlavě. Do chalupy přichází značně zdevastovaný.

Paní Buriánková, které se pro její hubenost dole ve vsi přezdívá Hubená Anča, ho vyhlíží zdaleka. Žije tu na samotě jako poustevník. Je to malá žena s usměvavým obličejem. Září z něj bystré hnědé oči. Na sobě má zelenou vatovanou bundu, přes ní zástěru ze které čouhají krátké buclaté nožičky v modrých tepláčkách. Zdá se, že kalhot bude několik vrstev. Zakončeny jsou umolousanými bagančaty, jistě nejméně o tři čísla většími, než mají být. Zástěra bývala také kdysi zelená, ale časem ji zanesl tmavý nános. Kresba látky zaniká pod přikrovem slité špíny.

Po krátké domluvě se oba pustí do práce. Slepice jsou zavřené v kurníku. Paní pokaždé otevře dvířka a jakmile se pták snaží proběhnout je zručně polapen. Poté umístěn do zástěry a sevřen koleny. Ragy každou slepicí pozorně prohlíží. Bohužel zjišťuje, že některé jsou pozitivní.

Pomoenice je ukládá zvlášť, pod bednu. Když skončí prohlídka, krčí se tam čtyři. Čeká je krátký život. Bohužel musí být utraceny. Ragy to sděluje Anče. Obává se, že se jí to nebude líbit. Razantní žena je však v pohodě.

„Ještě bych od nich mohla chytit nějakou nemoc,“ zareaguje rázně. „Nechci je!“

Pod střechou na zápraží stojí špalek do kterého je vetknuta sekera. Anča popadne nebezpečný nástroj. Vytáhne schlíplého opeřence následuje krátký rozmach a bezhlavý pták je vypuštěn. Zamává prudce křídly a vznáší se přes chalupu. Na bílém sněhu dělá cestičku z červených kapek krve. Paní se nad tím nikterak nepozastavuje. Další a další rozmach a podobný následek. Střechu sice přelétl jenom první nešťastný tvor, ale krvavé kapky a peří létá po celém

nádvoří. Na konci posledního vzletu zůstává ležet jen nehybný chuchvalec. Paní Buriánková posledním rozmachem hubeného tělíčka zatíná sekeru do špalku. Majitelka drobné postavy od které by nikdo nechtěl chytit ránu, utírá ruce do zástěry na které opět něco přibýlo. Zatváří se slibně a povídá: „Dáme si kaňičko?“

Ragy je z toho fofru celý zkoprnělý. Čvachtá mu v botách, mokré nohavice studí lýtka, ruce jako by nebyly jeho a to ho ještě čeká zpáteční cesta. Má však českého turka rád. Nadšeně přikyvuje. Těší se na teplo chalupy. Obratem vstupuje dovnitř.

Překvapí se. Je zde syrovo. Sporák stojí hned u dvěří. Je plný hrnců různé velikosti, ale zjevně studený. Tady se nikdo neohřeje. Je tu strašný nepořádek. Hrnce mísy, kbelíky a různé nářadí se válí po celém bytě. V koutě místnosti spí na kusu hadru velký černý pes. Jen pootevře oči, hlavu nezvedne. Nahoře na skříni sedí dvě zrzavé kočky. Další je na příborníku. Tu poslední sráží žena ze stolu. Těsně před tím, než tam usadí návštěvu. Stůl je rovněž plný hrnců, časopisu a různého nepořádku. Paní vše jedním pohybem odhrne stranou. Ze změti vyhmátne dva hrnečky. Vypadají dobře. Bílé s červenými kolečky.

Podívá se dovnitř a něco se jí nelíbí, protože je prudkým fouknutím vyčistí. Další kontrolní pohled. Zdá se to málo a hrnečky jsou zabaleny do zástěry a vytřeny. Zástěra je zřejmě univerzální. Hodí se ke všemu. Malou chvíli zpět se v ní nacházely slepice. Ragymu vyrazí husí kůže po celém těle. Proč mne nikdo nevaroval? Přemýšlí jak nalézt něja- kou výmluvu a vypařit se. Jenomže paní je hovorná a starostlivá. Usmívá se a tváří tak laskavě, že host nedokáže překonat svou slušnost a zůstává. Voda se už vaří na ploténce. Tady je tolik hrnců a nepořádku, že se mu podaří

nápoj nenápadně někam vychrstnout, myslí si návštěvník. Jinak to nejsou mlčenlivé, trapné okamžiky. Paní je inteligentní, humorná a hovorná. Za chvíli je káva na stole. Anča hovoří a hovoří. Ragy vhazuje do do hrnečku kostku cukru. Překvapeně sleduje jak na hladinu vyplulo velké mastné kolo. Moc by ho zajímalo co se tam nalézalo. Zbytek potravy nebo něco po slepicích ze zástěry? Rozhlíží se po místnosti. Kam já to kafe mrsknou? Teď jenom načasovat vhodný okamžik. Jenže paní hovoří a nespouští z něj oči. Zaražený host pozvolna míchá kávu. Situace se nemění, paní hovoří a on míchá.

Káva stydne. Hubená Anča stále hovoří a hovoří. Má to logiku, žije sama v odlehlé chaloupce. Chlap by se zašel vypovídat do hospody. Ragy bere hrnek do ruky. Jenom na chvílku se Anča podívá jinam a někam to poletí.

Její oči na něm stále ulpívají. Pusa ženy se nezastavuje. Podezírá ji, že si uvědomuje situaci a kochá se jeho bezmocností. Minuty se vlečou. Vhodná chvílka nikde. Ragy mu je zima, ale potí se, jako by místnost byla přetopená.

Už nejméně hodinu sedí s vystydlým hrnečkem v ruce. Mastná skvrna na hladině už ztuhla. Podívej se jinam, myslí si host. Žena ho však stále hypnotizuje. Další půlhodinka se provlekla.

Ragy je slušný, usmívá se a zdvořile naslouchá. Nedokáže si vymyslet náhlou nevolnost, kočky neshodí žádný předmět ze skříně, pes se nepůjde proběhnout, paní se nepodívá z okna ven. Je to jasné, nic se nestane. Nemůže vyvěsit bílou vlajku. Tady se neválčí. Máme tu jen odsouzenec, který vyčerpal všechny možnosti.

Musí sebrat veškeré síly co mu zbyly po těch zážitcích. Zhluboka se nadechne. Jedním douškem pošle celý obsah hrnku do žaludku. Popadne tašku a přechá ven.

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

Po tom kaňičku mu cesta zpět připadá jako vycházka. Sníh mu křupe pod nohama. Mráz přitvrdil. Jediná dobrá věc dnešního dne, říká si zmrzlý milovník kávy. Rampouch pod zámkem Rohozec bude pevný. Zítřa vezmu mačky a půjdu trénovat kolmý led.

*

*

*

Uplynula řada let od doby, kdy se Ragymu podařilo udělat prvovýstup na Hejdě. Příroda tady zůstala stejně krásná, jako před léty. Věže z pevného pískovce vzorně hledí do dále. Také lidé ze skal vyžráli do plné síly. Naučili se pohybovat ve stěnách. Přestali dělat nováčkovské chyby.

Krásný srpnový den se překulil z příjemného tepla do tropického vedra. Ragy a Socha prošli skalním městem na Ostaši. Pokračovali dvoukilometrovým pochodem až se ocitli pod Adonisem. Ragy si dělal naději, že se čínorodému Sochovi podaří udělat prvovýstup na věž, kterou vylezl v mládí. Těšil se, jak po letech bude na vrcholku své skály. Vzrůstající teplo, však brzdilo jeho zájem.

„Ztratil jsem z toho vedra chuť na lezení,“ stěžoval si.

„Nevadí, nejdříve zkusíme náhorní hranu,“ zanotoval Socha. Je oddolnější a pokud se jedná o lezení, tak k nezastavení. Nebyl příliš ověšený smyčkami a karabinami. Krátká hrana je nepřilíš členitá. Neposkytuje mnoho možností k založení jištění. Opírá se tady slunko plnou silou. Socha ignoroval žár a nastoupil. Přimknul se ke skále a vystoupal pár metrů vzhůru.

„Tady najdu nějaký chyt,“ pronesl zaujatě. „Postavím se na tu plošinku a jsem nahoře.“

„To pustí,“ notoval si Ragy. Přešlapoval radostně, protože věc vypadala nadějně. Pot se z něj jen řinul. Marně hledal trochu stínu.

Uplynula půlhodina. Socha stál ve výšce v pozici nehybné

sochy. Čelo se mu lesklo potem. Skálu trpělivě prohmatával jako skutečný slepec čtoucí Breilovo písmo.

„Stačí malej chyteček,“ sliboval.

Velká ručička na hodinkách urazila další půlkruh. Socha setrval ve stejné pozici. „Aspoň kamínek jako zrníčko, kdyby tu byl!“ stěžoval si.

Slunce se mezitím notně posunulo. Nadějný chládeček se přibližoval. „Spokojil bych se s malinkým chytečkem!“

„Já bych se spokojil s vychlazenou desítkou,“ poznamenal zplavený Ragy.

Hranu mezitím zahalil stín. Konečně zde bylo příjemněji. Možností jsou ale vyčerpány.

„Nevadí! Půjdeme na údolku!“

Dolní hrana skály je nyní na plném slunci. Je rozpálená. Vzduch se nad ní jen tetelí.

Kdyby začali zde, šlo by se nyní do chladivého stínu. Odvážný Socha nepřipouští neúspěch. Pokračuje bez stíženosti. Nastoupil do údolní stěny a hned stojí nadějně vysoko. Přemísťuje se po skále z jedné strany na druhou. Tričko mu pokrývají vlhké skvrny. Ale jeho zařaté odhodlání nepřináší úspěch. Věž nepouští. Dole také není kam se ukrýt. Zapařený Ragy si připadá jako kuře v papíňáku.

„Končím, nic tady není!“ Ozve se shora. „Nechceš to zkusit?“

„Co bych tam dělal, když to nešlo tobě?“ žene se mu zpátky.

Upečený Socha sestoupil do teplého písku jak ze Sahary.

„A to jsem byl rozhodnutěj, že strčím ruku do té spáry, když se k ní dostanu!“ Pronáší chraplavým hlasem z vysušeného hrdla.

Ragy se podívil. Dát ruku do spáry? Něco tak hrozného by ten člověk neudělal i kdyby šlo o život.

*

*

*

Sochovu nechuť lézt spáry demonstruje příhoda, která se stala před lezením Adonise.

Ragy ho zavedl k jedné skále na dolní Ostaši. Středem její údolní stěny se táhne úzká průrva. Svoji nepřístupností je profláklá mezi místními lezci. Zevnitř jí prostupují ostré kamínky, které bolestivě rozdírají kůži. Nějaký dobrák uschoval do díry pod věží pár velkých kožených rukavic. Znaleci si je navlékli a byli za vodou. Žádná bolest, otlačeniny nebo odřeniny.

Ragy se kdysi seznámil v hostinci u pana Polly s Ostašským bourákem Mírou Vackem. Ten zde vylezl každou věž a udělal i pěknou řádku prvovýstupů. Taková osobnost musela vědět o každé vychytávce. Řekl nováčkům: „Trochu tam začenícháte a určitě ty tlustý a obrovitý rukavice najdete!“

Když si Socha prohlížel nástup a brblal nad ošklivou škvírou, vytasil se Ragy se svojí znalostí. Byl zvědavý zda se tradice udržela. Sáhl do otvoru ve skále a našel koženou pomůcku. Smrděla na dálku, ale nebyla pokrytá plísní. Strčil tu věc příteli pod nos. „Tohle si navlíkni!“

Socha nedůvěřivě očíchal kůži. Odporem sešklebil tvář. „K čemu je to dobrý?“

„Na lezení spáry. Ochráníš si ruce!“

„Tak do toho ruce nestrčím! A do té spáry taky!“

Ragy si zamumlal pro sebe: Budeš rád, když se tam podržíš. Hned poznáš k čemu je to dobrý! Věděl, že se jedná o nesnadné lezení, které rozedře ruce do krvava. Byl si jistý, že jeho přítel po pár krocích, přijde rukavicím na

chut'. Vzal ho do jištění a sledoval co se bude dít. Socha nastoupil do stěny. V poklidu se pohyboval vzhůru. Důsledně se vyhýbal spáře. Na jejích okrajích nalézal nezmatelné výstupky. Mistrovsky nakládal s rovnováhou. Přeběhl obtížný úsek jako nic. Spáry se ani nedotkl! Ragy kroutil hlavou s otevřenou pusou. Neviděl do té doby nikoho, kdo by se tam nedřel. Socha se zasmál, když viděl jak se tváří.

„Proč bych měl strkat ruku do spáry, když nemusím?“ zahulákal do tichého lesa.

*

*

*

Skalní oblast Ostrov je strategicky umístěna. Je odtud blízko do Saského a Českého Švýcarska do Tisé i Rájce. Je tu dostatek lezeckých terénů, hospody a tábořiště. Dá se zde také ubytovat v chatkách. Každý víkend sem přijíždí horolezci, aby využili příhodné terény.

Zvláštní bylo, že zdejší hospoda nepřitáhla práskače jako v Ádru. Tam pokaždé u stolků pod slunečníky sedělo pár opravdových bohatýrů. Přijeli v pátek a okamžitě vyrazili na pivo. Bavili se a popíjeli až do neděle dopoledne. To obvykle usoudili, že nastal čas vyrazit do stěn. Objednali si poslední pivo, přítukli si něčím ostřejším, hodili kletry na záda a šli lézt. Potom často vystoupali některý z místních šílených prásků, nebo udělali mistrovský prvovýstup. To samozřejmě museli zapít, takže odpoledne, opět seděli před hospodou.

Kika, Sindel a Ragy jedno údobí jezdili do Ostrova pravidelně. Vylezli řadu věží, setkali se s přáteli, které znali z jiných oblastí a také zde potkali nové kolegy. Dozvěděli

se řadu historek, klepů a drbů z lezeckého světa. Poznali množství rázovitých lidí. Tady zazněly známé prupovídky, jako: ...vono se řekne nehtáky, ale při tom je to na půl článku! Jiný borec zase: Neznám cestu ani věž, ale vidím kruh, tak stoupám! Nebo: Dneska jsme vylezli tři cesty! Všechny až k prvnímu kruhu! Nechyběla ani Trpajdova rada: Dám spáru a zahodím nohy! Kikův zážitek se musí vysvětlit. Lezl v Sasku. Na každé věži tu mají vrcholovou knížku, která je označena nápisem v němčině - Gipflbuch. Byli právě na dalším vršku, když jeho kolega povídá: „Ti Němci jsou pitomí! To je dneska třetí věž, která se jmenuje stejně!“

Rozkošné je překvapení, které zažil Zvíře se spolulezcem Hlušcem. Vyprávěl: „Sedím si u kruhu a dobírám. Najednou pode mnou něco bílého zasvítilo. Tak se podívám a vidím cizího holohlavýho chlápka. A on je to Hlušce! Vítr mu zdvihl pečlivě udržovanou přehazovačku. Trčela mu vodorovně z hlavy jako odklopený poklop. Lezl jsem s ním několik roků a netušil, že je plešatej! Mnohem později jsem si uvědomil jak ta tajná přehazovačka pro něj ohromně důležitá. Někde jsme lezli a najednou zadul poryv větru. Shodil mi smyčku. Padala rovnou na něj. Tak křičím ať ji chytí. Jenomže vítr mu nadzvihl ten poklop. Trhnul sebou a spadly spadly mu brýle. Stihl to všechno pochytat. Jak smyčku tak brýle, ale nejdřív si musel připlácnout ten poklop na holou lebku!“

*

*

*

Každý měl v Ostrově nějaký zážitek. Ty nejvýživnější se pak ocitaly na place. Jedinec, který byl hlavním protagonistou zábavné příhody se obvykle stal, na krátkou do-

bu, terčem vtipů. Někdy stačila maličkost, aby posloužila k legráckám.

Ragy přišel večer do hospody ve své zánovní bundě. Na hrudi měla logo s nápisem Condor. Na jeden den se pro ten nápis, stal směšnou postavičkou. Nikdo to nepřečetl jinak, než kondom.

Při další návštěvě pískovců, to bylo zapomenuto, protože vnikla nová situace. Ragy si nikdy v Ostrově nestavěl stan. Večer se pokaždé uložil na verandu některé chatičky. Tehdy si je pronajali motorkáři. Udělali si zde sraz. Byli to drsní chlapíci. Celé tábořiště a okolí bylo jejich. Hospodu okupovali až do ranního kuropění. V chatce na jejíž verandě nocoval Ragy, jich spalo asi šest. Museli ho přebrodit, když šli spát. Všichni tak učinili, kromě jednoho. Ten si sedl vedle a plácal rukou po spáčovi.

“Kdo se tu u nás rozvaluje!” ječel. “Koukej vylézt at’ se na tebe podívám!”

Ragy přemýšlel co má udělat. Rozhodl se zůstat v bezpečí spacího pytle. Toho ožralu to přestane bavit a půjde spát. Brzy zjistil, že to byla mylná úvaha.

Koukej vylízt,” hulákal motorkář. Třásl spacím pytlím a pokoušel se jeho obsah vyklepat ven. Spáče seznal, že bude muset situaci řešit. Zvedl se a svůj obličej nastavil před rušitelovu tvář.

“Týý vole, Krakonoš!” lekl se opilec jeho šedivých vousů a opuchlé tváře od spánku. Pokorně zalezl do chatičky.

Ragy litoval, že se s příhodou svěřil kolegům. Kde se potom objevil, ozvalo se: “Bacha Krakonoš!”

Přátelé se tady seznámili s nezapomenutelnými zdejšími figurkami. Zvláštní a osobitá byla Jacht’a. Kdysi prý dobře lezla, ale dnes kráčela za svůj zenit. Našla si jinou zábavu. Musela překvapovat za každou cenu. Jednou na podzim

hoši seděli v hospodě. Zahnal je tam sychravý nevlidný den. Studenou skálu zaměnili za ještě studenější pivo v zateplené hospodě. Plavecký bazén pod budovou hostince pokrýval centimetrový led. Kdosi vyhlédl ven, zahleděl se dolů a zařval, ať se jdou všichni podívat. Společnost se shromáždila u okna. Uviděli jak Jacht'a skočila do bazénu. Plavala středem a lámala svým tělem led.

Na chvíli to poskytlo skvělou zábavu. Bylo známo, že plavkyně není žádný otužilec. Pak si všichni opět sedli a na příhodu se pomalu zapomenulo. Venku na chladný den vysvitlo slunko. Jen na chvílku, než se zase ukryje za olověná mračna. Někdo opět vyzval všechny k oknu.

Jacht'a ležela na ojíněném betonu před bazénem a předstírala, že se opaluje. Zuby jí drkotaly. Zmodralé tělo prozrazovalo jak trpí. Její tvář však nedoznala změny. Drsná pózérka!

Překvapovala i svým vnitřním životem. Čas od času se objevila s nějakým novým mužem. Nejčastěji mladým kouškem. Chovala se a naznačovala, že s ním strávila noc plnou vášně. Každý si myslel, že si užívá života a muže bez zábran. Později se zjistilo, že to nebyla pravda a že s ní nikdo nespál.

Další zajímavou figurkou byl Rys. Zdatný horolezec, pábitel a výborný společník, který nezkazil žádnou legraci. Musel u všeho být a účastnit se každé akce. Miloval a obdivoval ženy. Nedělal si starosti s věrností. Takový přežitok neuznával. Podváděl milenky i manželky. Veškeré jeho počínání se řídilo prohlášením, které si mohl dát na erb: „Cizí je lepší i kdyby byla horší!“

Každou ženu která se tu objevila se pokoušel dobýt. Večer po lezeckém dni přicházel a dával na plac svá dobrodružství a košilaté historky. Pokaždé se postaral, aby ho každý vyslechl. Jednou ráno se dostavil v mírně podroušeném

stavu a vyprávěl jaké leknutí zažil před chvílí na WC.
„Večer jsem strávil s jednou bezvadnou krasavicí, popíjeli jsme tam u nás v hotelu.“
„Ty máš pokaždé bezvadnou krasavicí,“ poznamenal Sindel ironicky.
„Jasně! Potom dokonce chtěla abych si s ní vypil kafe u ní doma.“
„Určitě nezůstalo jen u kafička,“ zasmáli se hoši.
„Já toho měl dost vypito, ale samozřejmě, že jsme si užili. Teda asi, já to nějak zaspal. Ráno jsem sednul do auta a jel sem do Ostrova. Přijedu, jdu na záchod a najednou koukám, že mám pořád navlíknutej kondom.“
„To je divný, mně když skončím, spadne vždycky sám!“ ozval se kdosi z hochů od vedlejšího stolu. Po té poznámce všichni bušili čelem do stolu.
„Vy se smějete, ale já se málem počural!“ řekl Rys.
V neděli seděla celá společnost venku na terase pod slunečnicí. Sledovali lezce na věžích při okraji údolí.
„Vidíte toho hochu jak za sebou táhne na laně tu krásnou holku?“ otázal se Rys.
„Jasně, jdou docela těžkou cestu.“
„Dobrý lezení tam nehledají,“ pokračoval.
„Proč myslíš? Vždyť je to pěkná věž.“
„Chtějí tam šukat!“
Všichni se zasmáli. Rys gestem naznačoval ať se ztiší.
„Vy pitomeci ani nevíte, že největší soukromí je na vrcholku. Není tam vidět a při tom chodí kolem davu turistů. Zvláště na Hrubici. Můžu vám vyjmenovat věže na které není odnikud vidět. Ideální místočka na lásku.“
Byl ve svém oblíbeném tématu. Milovník hořel. Oči mu blýskaly. Panenky měl rozšířené. Naklonil se nad stůl. Vystrčil ruce a začal na prstech počítat. Při tom oznamoval jména věží. Seznam utěšeně narůstal a Rys nehodlal

skončit.

„Bude jednodušší když budeš vyjmenovávat jenom ty, na kterých jsi s milenkou nebyl,“ poznamenal Kika.

Uplynul týden a hoši se s nepřekonatelným Casanovou setkali opět. Držel si ruku ve výšce nad hlavou. Byla od zápěstí oteklá, snad na dvojnásobek své šířky. Prsty vypadaly jako malé buřtíky. Tvářil se jako těžce zraněný muž. Tajemnost z něj jen čišela.

Sindel to nevydržel. „Co se ti stalo?“ otázal se zvědavě.

To byla chvíle na kterou tázaný čekal.

„Večer jsem zalehnul s jednou ze svých favoritek, byl jsem kapánek víc vydesítkovanej a vyrumovanej. Před rá- nem jsem se probudil, protože mně bolela ruka. Tak kou- kám co se mi s ní stalo a já ji zapomenul u holky v kalhot- kách! Byla v nich tak narvaná, že mi guma zaškrtla žíly! Minulo pár týdnů a přátelé se s ním uviděli večer v restau- raci. Byl zaražený, skleslý a unavený. Tvář člověka, kte- rému svět ublížil, nechyběl.

„Že by opět nějaký malér? otázali se potěšeně. Očekávali peprný zážitek a věděli, že zcela jistě nebudou zklamáni.

Rys tentokrát nepromluvil. Místo odpovědi si svlékl tričko a ukázal záda. Všichni kulili úžasem oči. Kůži měl zčervenalou zánětem, oteklou a pokrytou puchýři. Vypadala jako sežehnutá plamenometem. Počkal, až se všichni na ten zvláštní útvar podívají. Pohlédl významně na všechny přihlížející. Všichni to vidí a obdivují mne! Konečně se nadechl k vysvětlení.

„Šel jsem spát do lesa s jednou nádhernou horolezeckou adeptkou. Neměla spacák, takže jsme zalehli do mého. Nevešli jsme se a já měl záda venku. Slétli se mi na ně, snad všichni komáři, co v tom lese byli! Ona byla večer tak snaživá, že já ji chtěl ochraňovat. Držel jsem jak mu- čedník! A snaživka si ráno stěžovala, že se prý dobře

nevyspala!“

*

*

*

„Ta hospoda je správně hnusná. Zaplivaná, špinavá, tmavá a zakouřená, že se ti tam bude líbit,“ řekl Kika. „Na chatu Děčínských horolezců se dostaneš přívozem, přes Labe,“ pokračoval. Instruoval Ragyho, který chtěl strávit dovolenou na severozápadě Čech.

Ten se těšil na lezení v Labském údolí a v Českém Švýcarsku. Možná se mu podaří vyrazit i do Saska.

„Přímo naproti, nad přívozem je nádherná stěna, vede na ni cesta, která se jmenuje Převozníkův hněv.“

„Dívnej název!“ poznamenal Ragy. „Nevíš proč se tak jmenuje?“

„Bohužel netuším proč ji tak nazvali. Ten člověk je takový mlčenlivý morous, tak možná proto.“

„Jak je těžká ta cesta?“

„Normální sedma, žádné problémy! Ale je to tak krásný a příjemný lezení, že si to nesmíš nechat ujít.“

Následující den odjel Ragy se Štáfou a manželkami do Dolního Žlebu. Čekal je přívoz na druhou stranu řeky. Vzpomenul, že jako malý kluk znal několik míst na Labi a Orlici, kde se jezdilo přívozem. Pokaždé se těšil, že pojedje loďkou. Teď má příležitost, po uplynulém čtvrt století a v době, kdy převoznictví vymizelo, zážitek zopakovat. Když uviděl velký prám na který se nalodili s oběma auty, byl zvědavý jak bude převozník, plavidlo kormidlovat. Nikde neviděl motor ani vesla. Jednoduchost ovládnutí ho překvapila. Loď je ukotvena na laně jako kyvadlo. Veškerý pohon zajišťuje říční proud a kormidlo. Převozník se zdál být normální chlap. Choval se korektně a nic zvláštního na něm nebylo. Proč se ta trasa jmenuje

tak zvláště, pomyslel si Ragy.

Celý týden si obě rodiny příjemně užily. Hoši lezení a manželky přírodu. Chodili na výlety a navštívili také pár pamětihodností. Podařilo se vystoupit na řadu věží v okolí Hřenska. Něco vylezli i v Německu. Poslední den pobytu Ragy vzpomenu na Kikovu radu.

„Štáfo, ten Převozníkův hněv, to je prý tak příjemný lezení, že je jinde nenajdeš,“ sdělil příteli.

„Ale já musím dnes odjet.“

„Nevadí, zajedeme si tam sami dva bez manželek. Vylezeme si tu krásnou cestu.. Hned jak se vrátíme sedneš na auto a pojedíš domů. My nespěcháme, tak tu ještě jednu noc přespíme a pojedeme zítra.“

„To by šlo.“

Všechno se podařilo, jak bylo naplánováno. Opěvovanou cestu se podařilo bez problémů vylézt. Zaujala i okouzčila. Přesně jak řekl Kika. Odpoledne odjel Štáfa domů.

Druhý den hned po ránu nastal den odjezdu i pro Ragyho. Nastartoval svůj trabant a vyrazil s manželkou k přívozu. Nikdo tam nebyl. Stalo se to několikrát předtím, že převozník nedodržel čas, který měl uvedený na tabuli u nábřeží. Proto si nedělali starosti a trpělivě čekali. Vydrželi tak asi hodinu a stále nic. Kolem procházel místní člověk v montérkách.

Obrátili se na něj: „Nevíte co je s převozníkem, potřebujeme nutně odjet, už tu hodinu čekáme a stále nic?“

„Něco ho prý strašně namíchlo, asi to zase zapíjí,“ odpověděl muž. Řekl to takovým tónem, jakoby věděl, že nepřijde vůbec. Vysvětlil kde nedochvilný pracovník bydlí a odkráčel.

V místě bydlíště postrádaného muže Ragy dlouho klepal na dveře, ale nikdo se neobjevil. Potom se pohnula záclona

ve vedlejší okně. Soused vystrčil ven hlavu.,,Je nasranej, tak sedí v hospodě a chlastá,“ oznámil ponuře.

Ragy pokračoval k uvedenému místu. Hospoda byla opravdu tak správně hnusná, jak ji popsal Kika. Hledaný muž seděl sám. Četl ubrus i když tam byl jen hnědý umakart. Před ním stálo nedopité pivo a jezírko prázdných kalíšků. Rumový odér se vznášel kolem.

Pro nezasvěcené musím uvést, co znamená výraz, číst ubrus. Vypadá tak opilec, který zmožen množstvím vypitých číší zaspí a čelo při tom opírá o stůl.

„Bla, bů bala,“ odpověděl na dotaz spáč po násilném probuzení. Máchl rukou a skoro při tom upadl ze židle. Bylo jasné, že nemůže ani chodit.

„Přišel namíchnutej a pořád si objednává. Dnes nikoho nepřeveze,“ řekl hospodský. „Nahoru vede uzoučká a příkrá cesta, jestli musíte odjet, zkuste to.“

Ragy se vrátil. Nasedl s manželkou do milovaného trabantíka a rozdráždil motor. Ujel asi třicet metrů prudkým kopcem. Kola se tak protáčela, že se nedalo jet dále. Cesta byla vydlážděná velkými pískovcovými kvádry. Nasákly vodou a klouzaly jak naolejované.

„My se odtud nedostaneme,“ obávala se manželka.

„Budu couvat!“ odpověděl zatřátý Ragy, kterého napadlo jak obelstít přední náhon.

Nikdy by nevěřil, že bude muset jet na zpátečku více jak tři kilometry. Zablokuje si záda a hlavou nepohne celý týden poté. Přeletení Převozníkovy hněvu mu vyšlo zatraceně draho. Ti hoši, kteří cestu udělali poprvé, moc dobře museli vědět, proč ji tak pojmenovat!

*

*

*

Pádům se nevyhne žádný horolezec. Těm nejlepším se

možná nepříhodi často, ale nakonec si směla najde i je. Subjektivní a objektivní nebezpečí, uvádí se v moudrých knihách. Nejhorší je, když se člověk tolik bojí spadnout, že na konec spadne. Starší generace, která začínala lézt s pra podivnými lany byla zvyklá, držet se skály zuby nehty. Tušili, že jejich zabezpečení je více či méně vetché. Později se jim podařilo sehnat dobrý konopák. Neznamenalo to žádnou výhru. Byl těžký a nepodajný. Když zmokl, nedal se svazek ohnout a nevešel se do batohu. Vody nasál tolik, že ztěžknul jako olovo. Pád sice zadržel, ale neměl průtažnost. Lezec mohl přijít ke zranění. Ne od skály, postaralo se o to nevhodné zajištění. Po letech se konečně objevila lana ze syntetických vláknin. Lehká, elastická s dobrou průtažností, která plynule zpomalovala pád. Přinesla obrovský pokrok, leč výhra se opět nekonala. Drahé lano bylo jednopádové. Každý se držel skály jako klíště a chybu nesměl udělat. Musel by tvrdě šetřit na nový výrobek. Teprve vícepádová lana přinesla revoluci. Lezec si může plánovaně odskočit. Stále bude mít jistotu, že příště bude vše v pořádku. Obzvlášť ti, kteří dělají prvovýstupy mají vystaráno. Na konci sezóny se někde potkají a sdělují si, kolik toho v daném údobí nalétali. Hele ty máš jenom čtyřicet metrů vzduchem, já šedesát. Budeš platit útratu! Někteří drsníci si k tomu dělají sbírku ulomených chytů. Označí je jménem oblasti a datem. Potom vyprávějí: „Tenhle kámen mi zůstal v ruce na Štátým majorovi v Tisé.“ Liší se od měkoušů, kteří mají doma jediný ulomený chyt a vyděšeně sdělují: „To jsem vyletěl z Hallešovy stěny na Majáku. Už nikdy nepolezu! Opačný pól představují činorodí zavěšovači pytlů nebo sak. /Tak je nazván výstup, který se nepodařilo vylézt./

Ti říkají: „Musím se tam vrátit a to sako /pytel/ sundat!“
Někdy se při tom zdaří unikátně dlouhý let. Takto si v Dolním Žlebu, překvapivě zlomil ruku, starší z bratru Žaludů. Brknul si s ní při pádu o skálu. Stalo se tak v typickém sledu okolností, jaký se přihodí jednou za deset let. Událost je příkladem, co se může stát mistrovi. Dávno to nebyl ten vyplašený kluk, kterého si hoši pamatovali z lezení u Tanvaldu. Stal se z něj zkušený a uvážlivý borec. Pohyboval se v klasifikaci od šestky nahoru. Vybíral si zásadně věci o kterých se říkalo, že je málokdo přežije. Také zde zamířil na samostatně stojící věž s těžkou a technicky velmi obtížnou cestou. Přibližně v polovině se zajistil u jediného kruhu. Počínal si velmi vyspěle. Plynule a zvolna nakládal s rovnováhou. Bez problému stoupal k vrcholu. Zde už se stěna přikláněla. Dostal se do lehčího terénu. Usoudil, že nemůže spadnout „Odjisti a navaž se,“ zavolal na spolulezce.
Ten uposlechl. Shodil ze sebe jištění a začal se připravovat k výstupu. Žalud mezitím pokračoval dále. Jen několik kroku. Lezei tomu říkají, chodeckým terénem. Pak se přihodilo to, co se stává, když se vytratí pozornost. V nesnadném místě je mysl člověka nastavena k ostražitosti. Jakmile přestanou problémy, mozek tuto funkci vypne. Přesně to se stalo. Zakopl a ztratil rovnováhu. Bez varování vylétl přes hranu a plachtil k zemi.
Jeho spolulezec koutkem oka zaznamenal pohyb. Okamžitě pochopil co se přihodilo. Uchopil bleskově lano a hodil si je přes rameno. V ten okamžik přišlo trhnutí. Vygenerovaná energie se musí nějak uplatnit. Vznosl se vzhuru, jako fotbalový míč při brankářově výkopu. Žalud prolétl téměř celou délku skály. Zastavil se až těsně nad zemí. Lano se protáhlo a on se svalil do trávy. Svého

kolegu, který byl kus nad ním, nestihl zaznamenat. Otřesený pádem nevěděl která hodina bije.

„Kdo mě chytil?“ otázal se jiných lezců, kteří sledovali s otevřenými ústy jeho dlouhý let a přistání.

„Tvůj kamarád visí nad tebou u kruhu,“ odpověděli obratem.

*

*

*

Rodinný výlet na hrad Bezděz se vydařil. Kastelán hovořil o Českých královských panovnících a historických souvislostech. Děti prolézaly romantickými hradbami. Všechno jak má být. Dokud nezaznamenal Socha vznosnou skalní stěnu na protější straně údolí. To byl zlomový bod. Přestal vnímat fortifikační krásy a úděl vězňených královen.

„Hele ta stěna má více jak sedmdesát metrů,“ rozzářil se při pohledu na skalní mozaiku pod protějším kopcem.

„Ty stupně vypadají tak kompaktně, asi to bude pevný,“ přitakával Ragy.

„Uděláme na to novou cestu,“ spřádal plány Socha. Ihned se ocitl ve svém živlu. Děláním prvovýstupů byl posedlý. Jakmile spatřil kousek volné stěny, okamžitě přemýšlel, kdy ji přelege. Také nyní začal ihned lákat na příští týden svého kolegu. To nebylo těžké, ten byl rovněž postižený skalami.

Za týden seděla ve vlaku celá jeho rodina a Ragy. Problém byl dojít od železniční zastávky k hradu. Dětem se zdála cesta příliš dlouhá. Mimochodem ta dlouhá pouť stojí za

úvahu. Když ji kráčeli poprvé, tak dle mapy a ukazatelů měla mít jen pár kilometrů. Měli za to, že turistická mapa káže bludy. Teprve po revoluci přišlo vyjasnění záhady. Politikové přiznali, že z důvodu utajení nedalekého vojenského cvičiště, byly mapy a ukazatele pozměněny. Skutečně bludy obsahovaly!

Po krátké - dlouhé vzdálenosti se ocitli pod vysokou a krásnou zdí. Teprve nyní měli příležitost prohlédnout si materiál po kterém polezou. Ragy uchopil zdánlivě pevný chyt a on se mu rozlomil v ruce, aniž by jej zatížil. Tak tohle, určitě pevné nebude. Při bližším pohledu pochopil proč. Jednotlivé kameny byly jako nakrájený turistický salám. Zvětraly a deskovitě se oddělily. Ta krásná stěna byl vlastně lom. Odtud pocházel materiál na stavbu rozlehlého královského hradu. Po staletí odkrytá skála, značně erodovala. Vše bylo volné a chatrné.

„Ani se mi nechce po tom lézt,“ řekl znechuceně.

„Jenom jednu cestu,“ vylehčoval Socha. „Když už jsme tady.“

„Já ti nevím.“

„To půjde! Budeme opatrný.“

Socha se navázal. Na hlavu si narazil helmu. Ověsil se smyčkami různých průměrů, hromadou karabin, skobami a kladivem. „Dáme tam skoby. Bude to bezvadně zajištěný,“ liboval si.

Nastoupil do stěny. Nepospíchal, občas založil smyčku nebo zatloukl skobu. Opatrně stoupal vzhůru, polehoučku jako dým. Jen aby něco neulomil. Vyzlínal celou délku rychlostí rtuťového teploměru. Zatloukl několik skob a založil štand.

Nyní byla řada na Ragym. Ten se snažil uchopit, nebo se postavit na co nejvíce koleček salámu. Tak měl pocit, že to

trochu drží. Jestliže Socha stoupal jako rtuť teploměru, tak on stejně pomalu, jako vzlínající voda. Ostatně na vodě se i cítil. Dostal se téměř do úrovně prvolezce. Těsně vedle velkého balvanu se zastavil a vytloukl fichtli. Zdálo se mu, že se bachratý kámen pohnul.

„Hele mně se zdá, že ten šutr je volnej,“ projevil obavu z dalšího postupu.

„Moment,“ zastavil ho Socha. Vzal skobu a založil ji do škvíry vedle sebe. Zeela volně ji tam zatlačil. Karabinou ji spojil s lanem. „Pro jistotu!“ poznamenal.

Ragy udělal krok. Třistakilový balvan se rozjel, právě když byl pod ním. Ve vteřině ho napadlo, že ho někam přimačkne a zmasakuje. Pokusil se rukama od kamene odtlačit mimo. Marná snaha. Odplachtil s ním dolů. Měl za to, že po šesti metrech ho zachytí lano. Šest metrů a nic. Dvanáct a nic. To je podivné! Patnáct metrů a přestal počítat. Průšvih! Let se nezastavuje. Často se uvádí jak padajícímu člověku v několika vteřinách proběhne celý život před očima. To nebyl Ragyho případ. Celou dobu přemýšlel jakou dálku uletěl a kolik skob se vytrhlo. Zda některé vydrží.

Ted' musí být plná délka lana! Pět metrů nad zemí se s trhnutím zastavil. Tok, tok, tok, přistávaly na něm karabiny. Kámen se naštěstí někde oddělil a dutě plácl do trávy.

„Jsi v pořádku?“ ozval se přiškrcený hlas vysoko nad ním.

„Jo!“ Ragy mu trvalo několik vteřin, než se vzpamatoval. Ani trochu v pořádku nebyl. Nikdy nepadal tak dlouho a daleko. Morál měl někde v kalhotcech. Nic ho však nebolelo. Jenom se nemohl pořádně nadechnout.

„Můžeš se postavit?“ zaslechl chraptivý dotaz.

Podíval se vzhůru. Socha visel hlavou dolů. Byl ke skále

doslova přišpendlený jeho váhou. Proto ten přiškrcený a chraptivý hlas. Vytrhané skoby štanďu plandaly ve smyčce, nahoře nad ním.

Ragy si prohlédl místo před sebou. Nic dobrého, jeden mizerný chyt a jeden prachšpatný stup. „Chvilku se tu udržím!“

„To mi bude stačit,“ zahuhlal viselec shora.

Ragy měl za to, že ho pak spolulezec spustí dolů. Na zem chybělo jen pár metrů. Nechtělo se mu pokračovat. Cítil se být otřesený. Socha to viděl jinak. Trochu opravil zmatek v materiálu před sebou. Jako datlík, zakutal čile novou skobu. „Stoupej!“

„To myslíš vážně?“

„Samozřejmě, vždyť o nic neběží. Naopak jsme si ověřili, že všechno funguje jak má,“ pronesl Socha ve vši vážnosti. Na to se nedalo odpovědět. Bude se lézt dále. Nic zvláštního, co by stálo za zmínku se nepříhodilo.

„Tak dober,“ rezignoval Ragy.

Když dorazil k místu odkud před chvílí spadl, zastavil ho nezdolný prvovýstupce.

„Podívej, ta skoba, kterou jsem tady vložil do škvíry to všechno udržela,“ řekl spokojeně. „Měli jsme jistě přesně tolik, co bylo potřeba!“

Za okamžik se v dobrém rozmaru vydal dále. V pohodě a bez nervozity. Byl velmi spokojený. Jeho prvovýstup pokračuje.

Potom konečně stěnu vylezli. Další problém je nepotkal. Sestoupili dolů dlouhou oklikou. Čekala je tam paní Sochová. Objímala děti. Byla dosud pobledlá po té napínavé podívané.

„Fotilas?“ otázal se jí manžel s nadějí v hlase.

„Ne, já měla jiné starosti.“

„Jaký starosti? Mělas fotit!“

Co si skutečně o příhodě myslí se Ragy dozvěděl za pár dní. Socha vyprávěl přátelům jak vše probíhalo.

„Ten zatracenej chlap přilezl k tomu balvanu, chytil ho do náruče a skočil s ním dolů! Držel se ho jako klíště a nechtěl se pustit!“

*

*

*

Dostat se za komunistů do západního zahraničí byl problém. Mezi tak zvanými lido-demo, socialistickými státy to jakž takž šlo. Pochopitelně kromě Ruska. Tam mohli odjet jen zájezdy pionýrů, svazáků a hlavně komunistů. Po celé republice visely plakáty Sovětský svaz - náš vzor. Prostí Rusové však tvrdili, že se musí všechno naučit od nás. Tak jak to vlastně bylo? Náš vzor proslul prázdnými obchody. Koupit se tu nedalo téměř nic. Včetně potravin. Za Stalina propukl hladomor a jeho nástupci od něj rovněž nebyli daleko! Údajná záruka míru okupovala své sousedy. Maďaři a Čechoslováci to věděli moc dobře. Poláci zase poznali mimo okupace i masové vraždění /Katyň/.

Obyčejní lidé většinou nespěchali do vazalských socialistických zemí za poznáním či krásami. Do Maďarska se cestovalo pro pár lahví tokajského vína, nebo pro čabajku či salám. Lidé byli donuceni vymýšlet si drobné podvůdky, čekat ve frontách a všemožně shánět. Ve Východním Německu se nakupovala optika a obuv. Horolezci tam také jezdili pro duralové karabiny nebo smyčky. Velkou senzací se stala východoněmecká koupelnová podložka. Kobereček z tuhého pěnového plastu sloužil jako náhrada za karimatku. Tu opravdovou vlastnil pouze ten, kdo ji přivezl ze západu, nebo získal pokoutně. Zoufalý výběr a

fronty na obyčejné zboží vedl

k chvilkové radosti, když se podařilo získat věc, která doma nebyla k sehnání. Potěšení lidé poté cestovali zpátky. Na hranicích si vytrpěli minuty strachu, pro pár obyčejných předmětů denní potřeby. Režim je prohlašoval za luxusní zboží.

Ponižující celní kontrola byla zbytečně přísná. Velmi spadeno, měli komunističtí ideologové na tzv. hanbaté tiskoviny. Nemuselo se ani jednat o porno, stačila nevinná foto na obálkách časopisů. Panovala naivní představa, že svlečená ženská by mohla narušit vývoj člověka k soci-
alizmu.

Umatlaná ideologická ubohost je dobře vidět na následující příhodě:

Reprezentační družstvo horolezců se vracelo z kapitalistické ciziny. Do autobusu vstoupil celník. Postarší muž s bříškem. Upocené čelo se mu lesklo pod brigádýrkou. Postavil se uprostřed chodbičky, vědom si své důležitosti.

„Kdo má porno časopisy, ať je raději ihned odevzdá dobrovolně,“ zvolal tak hlasitě, až probudil jednoho obtlouklého, spícího funkcionáře. To byl pokaždé zasloužilý straník, údajný horolezec, počítající své ovečky se strachem, že některá zdrhne. Tento dokonce oplýval břichem tak velkým, že donutilo Lanšmída k šeptanému vyjádření: „Ten ho neuvidí i kdyby ho měl omylem ztopořenej!“

Několik jedinců po výhružné celníkově větě, klopilo zrak. Přemýšleli zda mají vše, dobře ukryto.

„Tak nikdo?!“ ozval se opět uniformovaný muž.

„Ten vůl je chce pro sebe,“ zašeptal Lanšmíd.

„Raději se ihned přihlaste, než budete mít problémy!“

pokračoval celník.

Všichni mlčeli. Ticho jak v kostele. Nejistota prostupuje všemi pasažéry.

„Já tady nějaký mám,“ ozvalo se někde vzadu.

Jeden z nadějných mladých lezců neustál primitivní psychologický trik. Celníkovi zasvítily oči. Na tváři mu vzplanul úsměv. Popadl kýženou tiskovinu. Nesl se autobusem ven, jako páv před svým harémem.

Moment!“ zastavil ho Lanšmíd. Vyrval časopis celníkovi z ruky a přetrhl ho na dvě půlky.

„Něco tak hnusného se musí okamžitě zničit,“ dodal hlasem potulného kazatele.

Všichni zaržáli jak stádo mladých koní. Netušili, jak ten smích bude prehavý.

Celník se překvapeně zarazil. Brzy se, ale vzpamatoval. Naklonil se k řidičovi.

„Zajed'te s tím tady napravo!“

Otočil se k lidem v autobusu: „Všechny batohy vynést ven!“

*

*

*

Grappa je italská pálenka z vína nebo matolínky. Ve své zemi má podobnou pověst jako naše lavórovice, popřípadě slivovice. Prostý lid z ní čerpá moudrost, nebo tyto nápoje užívá pro své potěšení a pozdvižení nálady. Mnozí sběratelé zážitků se rádi seznamují s takovými projevy kultury a tvořivosti. Není divu, že také horolezci, takovou zajímavou tekutinu pilně zkoumali.

„Ta naše cesta se bude jmenovat Via Grappa,“ řekl Socha svému spolulezci.

Ten se divoce zachechtal: „Ještě cítím Grappu na jazyku

po věrejšku.“

„Ono je to takové prostinké pití, ale mně chutná.“

„Jo je dobrá, ale hlavně je nejlevnější!“

„Použij raději minulý čas, když o ní mluvíš.“

Hoši stáli na vrcholku štítu v Italských horách. Udělali prvovýstup a řešili klasifikaci a pojmenování.

„Škoda, že nám docházejí peníze,“ postekl si Socha.

„Budeme se muset uskrovnit, nedá se nic dělat. Hospoda bude tabu a s ní i grappa.“

„Tak nevím jak to přežiju.“

„Bude to hrozné trápení na suchu!“ zaznělo mu zpět.

„Nemám rád komouše a abstinenty,“ postěžoval si Socha.

„Teď budu muset to druhé dělat!“

Po návratu společnost lezečů skutečně zasedla před stany a Rojan rozezněl svoji kytaru. Občas si někdo posteskl po pivu nebo Grappě, ale většinou brali úděl nemajetných hrdinsky.

Pouze Socha si stěžoval: „Vylezeno máme a zapít to nemůžeme!“ Oči obrátil k nebi a posteskl si: „Kdyby nám tak pánbíček pomohl.“

Očima zakroužil po okolí a spatřil spolulezce jak překvapeně zírá před sebe.

„Hele, co se to děje? Jde nás navštívit hostinskéj,“ řekl.

„Co sem leze! Abychom tak měli nějaký nezaplacený dluh,“ strachoval se Kára.

Hostinský byl typický postarší Ital. Lehce oplešatělý s malým bříškem a zavalitou postavou. Postavil se před hochy. Ačkoliv znal anglicky jen pár nejnnutnějších slov a němčinu jako většina Italů nenáviděl, pokusil se cosi Čechům sdělit. Svoji řeč doprovázel rozmáchlými gesty. Na pleši se mu objevil pot. Ukazoval na hochy a mával směrem ke své hospodě.

„On se diví, že jsme večera nepřišli do jeho podniku,“

poznámenal někdo.

Odpovědi se ujal Socha: „Tintily nou!“ Slova doplnil výmluvným gestem.

Hostinský se zarazil. Pouze na vteřinku. Potom začal brebentit se zvýšeným úsilím.

„Nevím jestli je to ten tvůj pámbíček, ale vypadá to, že nás ten chlápek zve na Grappu,“ řekl Sochovi Kára.

„Prej máme všichni jedno pivo a jednu Grappu zadára,“ ozval se Rojan.

„Každej den!“ olíznul se Kára.

„Asi doma zajdu do kostela a něco jim tam šoupnu do kasičky!“ řekl Socha rozechvěle.

Od té doby až do konce zájezdu, chodili večer do hostince a pan šéf je vždy osobně obsloužil. Když viděl, že se hosté chystají zpátky do tábořiště, tak donášku pokaždé zdvojnásobil. Horolezci se dobře pobavili a rádi poseděli zdarma. Kytara nikdy nechyběla a její tóny podbarvovaly náladu. V takové pohodě se přiblížily poslední dny před odjezdem. Zaběhnutý systém nedoznal změny.

„Stejně by mne zajímalo čím jsme toho šéfa zaujali, že si nás tolik předchází?“ otázal se přemýšlivý Kára, když byly jejich příděly několikrát navýšeny na rozloučenou.

„Tak se toho dobroděje zeptáme,“ navrhl Socha.

Kára se toho návrhu okamžitě ujal. Využil situace a otázal se majitele, což bylo jednoduché, protože ten se pohyboval po podniku jako obláček dobré naděje s úsměvem ve tváři a dobrém rozmaru. Zářil ochotou a přívětivostí ke všem hostům přeplněné restaurace.

„Čím jsme vám tak přirostli k srdci, že nás hostíte zadarmo?“

Šéf podniku na otázku odpověděl okamžitě. Opět přidal svá široce rozevlátá gesta. Jeho tvář při tom sršela

spokojeností.

„Jste bezvadní hoši a umíte se pořádně zasmát. Všichni se musí podívat, jak se baví a zpívají Čeští horolezci. No a já mám plnou hospodu!“

*

*

*

Oddílový zájezd na Bulharskou Vracu. Plný autobus přejíždí hranici z Maďarska do Rumunska. Vedle budovy celníků stojí bufet. Prázdná místa u stolků lákají. Zájezd má bohužel jiné starosti. Všichni odevzdali své pasy řidičovi. Ten je předává s příslušnými papíry od vozidla celníkům. Neočekává se žádný problém.

„Dostaneme štendl a jede se dál,“ oznamuje Socha nadějně.

„To ani nestihneme něco vypít v tom pěkném kiosku,“ mručí osazenstvo.

Místo odjezdu se vyrojili čtyři rumunští celníci a přikazují řidiči odjet stranou. Pohled na kresílka pod slunečníky je surově umlčen tvrdou realitou.

Autobusem se tichou poštou přenáší nemilá zpráva: Bude prohlídka! Nikoho nepřekvapuje známý postup. Čtveřice uniformovaných mužů snaživě prohledává každý kout. Prohlížejí i zavazadla. Je zjevné, že něco hledají. Čenichají a čenichají a nic nenalézají. Odeházejí se zklamanými výrazy. Příkaz k odjezdu ale nepřichází. Padesát lidí trpělivě sedí. Vypadají jako chleba narovnaný do horké pece. V autobusu je vedro. Páchnoucí vzduch se nepohne. Socha kývá na Ragyho: „Vypijeme jedno?“

„Co blbneš za chvíli nás pustí.“

„Pár kilometrů odtud začíná Asie, určitě budeme dlouho čekat, až nějaký mocný paša vydá povolení.“

Socha se usmívá, celý natěšený na vychlazený nápoj. Tomu příslibu se nedá oddolat.

„Dobrá, jdem!“

Přidává se pár lidí. Většina zůstává sedět s rezignovaným výrazem.

Ta slova o blízké Asii byla pravdivá. Tady pivo neznají, pije se tu víno. Socha opět čaruje. Na stole se ihned objevují plné dvoudecáky. Ragy pozoruje autobus, aby nic neprošvihl. Víno rychle vysrkává. Chce odejít, ale Socha nemá jeho starosti. Přináší další číše.

Autobus je stále na svém místě. Nic se neděje. Přisun nových nápojů není omezován. Situace s donáškou nápojů se několikrát opakuje.

Konečně se objevuje spásný posel. „Máte tam jít!“

Oba hoši dostávají záchvat smíchu, když vidí nabubřelé tváře za sklem. Chleby se tady pekly celé dvě hodiny.

Příjemná zastávka, máme docela dobře nakoupeno, říká si Ragy. A to jsem si myslel, že hned pojedeme.

Přichází mladá celníčka s přísnou tváří. Vnadami neoplývá, uniforma jí nesedí. Výložky oznamují vyšší hodnot. Nadřízená snaživých čmuchalů. To je ten mocný paša na kterého tu čekalo padesát lidí! Mává nějakým papírem a něco důležitě říká. Dohadování se vleče pro jazykovou bariéru.

Bystřejší však pochopili. „Prý tu máme ukryté zbraně!“

„Ale my nic nemáme,“ pokřikují všichni.

Uniformovaná žena důležitě ukazuje pomačkaný papír.

„Karabina je tu napsáno!“

Jeden cestující rychle otevírá batoh. „Tady máte horolezeckou karabinu.“ Nejinteligentnější osoba na celnici, bere předmět do ruky. Výraz její tváře dává každému vědět, že ani trochu netuší k čemu je určen.

Potom objevuje zámek. Mačká západku a konsternovaně poslouchá evakání. Přemýšlí: Spoušť to má, ale chybí hlaveň. To střilet nebude.

„Můžete, evak, pokračovat, evak, dále, evak,“ vydává příkaz k odjezdu.

Horolezcům dochází, že prohlídka měla objevit zbraň a přinést uniformám nové prýmký. Ne-li dokonce medaili.

„Vlastně můžeme poděkovat za posezení v kiosku, tomu pitomecovi co do celního prohlášení napsal, že má sebou karabiny!“ pronese dobře naladěný Socha do hluku motoru, odjíždějícího autobusu.

*

*

*

Velký oplachtěný povoz, ověšený hrnci, kuchyňským náčiním a různými tretkami je tažen dvěma černými koňmi. Cikán s obřím knírem sedí na kozlíku a vybízí krásná zvířata k větší rychlosti. Za ním sedí cikánka. Její oděv hraje všemi barvami spektra. Zlaté prsteny, náušnice a náhrdelník jak od Tifaniho, nemůže chybět. Kupa špinavých dětí vyhlíží nad zadní bočnicí. Po stranách silnice probíhá v krámcích uložených na zemi výměný obchod. Kus za kus. Pouze výjmečně někdo platí papírovými bankovkami. Mají vysoké číslo, ale nízkou hodnotu. Jsou kvalitou podobné novinovému papíru, pomačkané, potrhané a ohmatané. V místech kde byly přeloženy, již zmizel potisk.

Pohled, jaký se nevidí po celé Evropě. Leč, nemylme se. Autobus plný horolezců zastavil v malém Rumunském městečku. Jmenuje se to zde Bucegi. Tyčí se nad ním vysoké hory. Hluboké lesy skrývají rozlehlá údolí. Vyčnívají z nich skalnaté útesy. Zítra se na ně vyhnou nažhavení Čeští lezci.

„Ta cesta co si vystoupáme, je v průvodci klasifikována za pět v horské klasifikaci. Nákres ukazuje, že to bude pohodové lezení,“ říká Socha v sedm hodin ráno druhého dne. Na zádech má kleteř plný lezeckého materiálu. Stoupá kamenitou cestou vzhůru ke skalám. Horský vzduch je provoněn lesem a raním chladem.

„Aspoň se na něčem lehčím v poklidu rozlezeme,“ libuje si Ragy.

Kamenitý žleb, kterým jdou vzhůru je hluboce zaříznut do úbočí. Občas jsou v něm kolmé kaskády po kterých stéká voda. Vyžadují trochu lezecké techniky a místy jsou docela těžké. Každým krokem je městečko pod nimi menší. Později se ztratí úplně.

„Tady budeme traversovat pod nástup,“ ukazuje Socha do úbočí.

„Jak to uděláme?“ diví se Ragy. Hledí na travnatou stěnu o sklonu sedmdesáti stupňů. Je protkána vodorovnými baladachýny vysoké trávy. „Vždyť tady není skála!“ překvapil se.

„Na spodní trs trávy se postavíš a té převislé nahoře se budeš držet,“ ozve se mu v odpověď.

Hoši postupují popsanou technikou dále. Zanedlouho mají pod nohama kolmou zeď. Ubíhá hluboko dolů.

Stojím na drnech, rukama se držím trávy, pod zadkem hlubina, to nám to pěkně začíná, říká si Ragy. Jeho kolega zatím studuje průvodce. Ukazuje na tmavou skálu, nahoře nad dvoudélkovou plání, porostlou drobnou zelení.

„Tam se musíme dostat.“

„Říkáš, že polezeme travičku, která drží malé kamínky o sklonu sedmdesát až osmdesát stupňů!“ kótká Ragy překvapeně.

Na takovou podivnost se hoši musí navázat. Jediné jištění

je na skromných keřích, které občas vyražejí z té hororové louky. Díky za ně, slouží také za chyty. Jen by jich mělo být více. Vylepšit bezpečnost prostě nestačí. Po dvou délkách jsou konečně pod skálou. Teprve zde začíná opravdové lezení.

Při kontrole před nástupem nic nesouhlasí s průvodcem. „Mám podezření, že náš výstup je za rohem,“ říká Socha ustaraně, protože se nelze vrátit. „Ale určitě se tu chodí, uvidíme jak to bude vypadat po první délce.“

Nezdržuje se, rovnou stoupá vzhůru. Dostává se na štand a posílá lano pro kletry. Visí asi tři metry od stěny. Musí ho rozhoupat, aby na ně spolulezec dosáhl. Převíslá pětka? To ani náhodou, bude to spíš za písmenko v horské klasifikaci, mumlá si Ragy. Sleduje batohy jak stoupají vzhůru. Po bagáži přichází na řadu také. Dostává se až do malé jeskyňky kde je postupový bod. Je to dobré, jsou tu známky lidského pobytu. Socha se zaujme papírem zastrčeným do úzké škvíry. Bere ho do ruky, rozevívá a čte. „Mám dvě novinky, jednu dobrou, druhou ještě lepší,“ směje se.

„Tak mne nenapínej,“ hučí kolega.

„Za prvé, někdo tu zapomenul popis cesty, za druhé to nejlepší. Polezeme jednu z nejtěžších věcí co tady mají!“

„Takový zprávy si strč za klobouk, kde je ta pohodička, kterou jsme si slibovali,“ vrčí Ragy. „Jediné co mne uklidňuje, bude to pivo co dali kluci chladit pod vodopád.“ Socha ihned zareagoval. „Dnes musíme vypít všechny tři sudy. V tom vedru by se mohlo všechno zkazit. Klukům jsem řekl, aby na nás počkali.“

Nedá se nic dělat. Zpátky cesta nevede. Jde to jenom vzhůru. Hoši se soustřeďují a postupují dál. Ve shodě s nalezeným nákresem. Tentokrát vše souhlasí. Nejde to

však příliš rychle. Nelehké lezení nelze přejít šmahem. Na vrchol se dostávají až za šera. Tady je čeká náhorní rovina. Pasou se na ní krávy. Když tu před nedávnem byl Stříbrník, vyprávěl na Hradě poznatek: „Vylezl jsem nahoru, čekám opuštěné návrší a místo toho šlápnu do kravského hovna!“

Postupují po náhorní rovině až do místa, odkud je kolmo pod nimi, vidět tábor. Mezitím padne tma. Různobarevné stany hluboko pod nimi, osvětluje ohniště. Skupinka malinkatých lidiček cosi vleče na světlo. Předmět má charakteristický tvar. Vítězoslavný řev se nese podél stěny vzhůru.

„Sakra, oni otvírají sud piva. Při tom jsme se domlouvali, že na nás počkají,“ Socha se mračí. „To je zrada! Musíme rychle dolů, než nám to vypijou.“

Sestup vede kolmým žlebem. Lezci si berou čelovky a slézají stupeň za stupněm.

V první třetině přestává svítit čelovka Sochovi. Ragymu svítila déle, ale v polovině se poroučela také. Ocítají se v temném pytli a řídí se jen po hmatu. Netuší jaký terén je pod nimi. Právě se dostali nad úsek, který se nedá slézat. Tady musí založit slanění.

Socha připomíná zážitek z loňského roku. Po lezení v Alpách sestupovali k zemi až narazili na zdánlivou náblížku. Slézali za tmy a těšili se, jak se brzy dostanou do sucha a tepla. Skončili pouhých šedesát metrů nad táborem u převislé kolmé zdi, která se nedala slézt. Neměli tak dlouhé lano a museli se vrátit. Zastihla je noc, kterou přečkali zoufalým bivakem v mokru a větru. Vzpomínka ho donutí k povzdechu: „Doufám, že se to nebude dnes opakovat.“

Tady, ale něco takového nehrozí. Z místa kde nyní jsou je

opět vidět osvětlené tábořiště. Ozývá se z něj nová vlna velkého řevu.

„Narážejí druhý sud, oni nám to vypijou,“ nešťastně lkají lezci.

Přidávají na rychlosti, ale zkuste si slanit do naprostého neznáma. Jenom jednu délku, ale není vidět naprosto nic. Založit a stáhnout lana zabírá čas. Potom znovu slézání. Má to však jednu výhodu, nevidí ve tmě, jakou propast mají pod sebou. Další vlna šíleného řevu proniká až k nim.

„Narážejí poslední sud,“ šeptá zklamán Ragy.

„Jsme už skoro dole, když to vezmeme během, tak na nás snad trochu zůstane,“ pronáší Socha nevěřicným tónem a vyráží vpřed jako závodník.

*

*

*

„Co tady máte nejtěžšího?“ otázal se Socha. V Rumunsku se na technické cestě rozlezl. Rozhodl se, že v Bulharsku na Vrace nebude troškařit. Stál na tábořišti, které tu po příjezdu založili. Hleděl na místní chloubu. Vápencová centrální stěna má skoro 600 metrů. Ipozantně padá do údolí kolmými zdmi, které nádherně září ve věčném Bulharském slunci. Vyhlížejí, jakoby vyrůstaly přímo ze střediska místních horolezců. Kouzlo lezeckého zátiší působí na každého. Kdokoli se tam ocitne, okamžitě se nažhaví a zatouží vyrazit vzhůru.

„Orlovec je těžká diretisima přímo uprostřed masivu,“ odpověděl Veslin. Bulharský horolezec a místní znalec. Dnes už nemohl lézt, jeho kariéru zastavilo těžké srdeční onemocnění.

„Moc pěkný název, budeme jak orlové“ ožil Socha. „Máš nákres?“

Když se před ním mapka ocitla, ponořil do ní nos. Prostudoval ji velmi důkladně. Potom přistrčil papír před

Ragyho. „Zajímavá trasa, musíme si ji dát!“ řekl nekompromisně.

„Beru si jen litr vody,“ řekl Ragy, když si prohlédl pláněk výstupu.

„Možná bychom měli vzít víc,“ varoval Socha.

„V životě jsem tolik vody najednou nevypil. Brrr! Bude mi to stačit,“ otrásl se spolulezec.

„Dobrá, taky vezmu jen jednu lahev.“

Druhý den, hned po ránu po ránu nastoupili pod masiv. Dohodli se, že Socha cestu vyvede. Ragy z důvodu urychlení vezme všechny potřebné věci do batohu. Bude lézt s nutnou zátěží jako jsou potraviny, voda a náležitosti k návratu. Odpadne zdlouhavé tahání kletrů. Takové uspořádání se projevilo pozitivně. Hned od začátku metry začaly plynule a bez problému ubíhat. Až na jednu podstatnou záležitost, kterou podcenili na začátku – tekutiny. Při konzultaci před lezením dospěli k závěru, že výstup udělají bleskem. Dříve než na nás přijde žízeň, budeme zpátky! Stává se málokdy, že se předpoklady, beze zbytku vyplní.

Slunce se jim opřelo do zad. Žhnulo po celou dobu výstupu. Zarylo se i do skály. Podél kolmé stěny stoupal horký vzduch, jako v udírně. Vysušení lezci museli od začátku vodou šetřit. Mohli si dát po každé délce, pouze skromný loček.

„Sakra, já mám stále před očima orosenou sklenici s pivem, místo toho mi do očí teče pot,“ klel Ragy.

„Zítra půjdeme do města. V hospodě si strádání pořádně nahradíme,“ těšil se Socha.

Namáhavé lezení a vedro udělalo své. Lezci si připadali jako důkladně vyuzení slanečci.

Když dolezli na vrchol, zbylo každému asi dvě deci vody.

Vypili ji na ex, ale byli tak vyprahlí, že jim to vůbec nepomohlo. Rychle nastoupila tma. Přinesla trošičku chládek, ale žízeň neztlumila. Sestupovali kamenitou cestou do údolí. Klopýtali a padali.

„Změnil jsem názor, tady nám nepomůže pivo, já sním o vodě. Představ si bystřinu se studenou a průzračnou vodou,“ bájl Ragy. „Ponořím se do ní a ještě ji budu pít!“

„Já taky nemyslím na pivo, ale na vodu. Vzadu na horolezeckém domě mají přívod. Dám si ho do pusy a napustím se jako tanker,“ pravil Socha.

Poslední metry jim připadaly nekonečné.

Když v temných zákoutích zadního traktu budovy našli vodovodní kohoutek, měli obavy, že nic nepoteče. Naštěstí se tak nestalo. Konečně se mohli dosyta napít. Nechali přívod otevřený. Chvillemi si dali loček, nebo jen poslouchali erčení životodárné tekutiny. Do tábořiště by došli za pět minut, ale nedokázali místo opustit. Hodinu hleděli na proud, jenž se roztríkoval po kamenech. Připadal jim jako zázrak.

*

*

*

Ráno se probudili do dne, jež teplotou předešel předchozí. Teploměr na horolezeckém středisku ukazoval 45 stupňů Celsia. Místní lidé tvrdili, že i na ně je to nezvykle vysoké vedro. Jít stoupat do stěn by dokázal jen naprostý pošetilec.

„Půjdeme do hospody,“ řekl Ragy.

„Ty už jsi zapomenu jak jsme si zamilovali vodu?“ rozesmál se Socha.

„Takovou lekcí si budu pamatovat po celý život, ale huba se mi kroutí na pivo!“

„Mně taky!“

Podobně uvažovala většina dvojek. Do města se vypravila hromada lidí. Vznikl had, který se plížil podél všech míst, která poskytovala trochu stínu. Úlevu poskytovaly fontánky s pitnou vodou. Od sebe byly vzdálené, asi tři sta metrů. To představovalo pro evropany z mírného pásma mezní vzálenost, kterou byli schopni ujít v subtropických podmínkách. Bez napití a odpočinku.

U malých vodotrysků se vytvářely hloučky chlemstajících žíznivců. Každému v břiše žbluňkalo velké množství vypité vody, ale přiliš to nepomáhalo.

„Včera jsem vodu miloval a dnes jí mám plné zuby,“ ošíval se Socha.

„Pivó já chci pivó,“ hulákal Ragy.

Před hospodou ve městě stál les slunečníků. Vedro pod nimi strašlivé, ale poskytovaly aspoň stín. Vidina chladivého nápoje vše přehlušila. Zdálo se, že se zadaří. Hoši celí natěšení přivolali číšníka. Hovor se odehrával ve zprzněné ruštině, prokládané českými výrazy s ruskou koncovkou.

„Prinositě nam bíra, dva půlitrošky.“

„My cto zděs, užé dólgo něznájem,“ pravil pingl. Přikyvoval si k tomu hlavou. Bulhaři vyjadřují nesouhlas přikývnutím a souhlas zavrtčným hlavou. V takových situacích to neuvěřitelně mate a rozčiluje. Oba hoši dosud věří, že pivo obdrží.

„Politrošky tože něznajem.“ přidal číšník a přikývl.

Co vlastně chce povědět? Hosté se trásli zlostí. „Tak prinositě zmrzlinoje, nanukoje ili moroženoje!“ Hlavně ne vodu ty blboune, mysleli si. Začínali tušit, že tu nedostanou nic. Zatracená Azie uprostřed Evropy, šlo jim hlavou.

„Tóže nět,“ pravil muž.

„A čevó zděs jest.“

„Nu, čaja i kofí. Tože vodý dajem. Vy chočete?“ Číšník vesele vrtěl hlavou. Vyjadřoval své ano záporem. Hoši nažbrundání vodou z fontánek se otrásli.

„Já nevím co nám ten zatracenej člověk přinese,“ zlobí se zmatený Socha. „Jestli nám nabídne vodu, tak mu ji vyleju na hlavu!“

„Jak tady ty lidi můžou žít bez piva, proč tu dávno nevyhynuli?“ cedí mezi sevřenými zuby jeho komplic.

*

*

*

Na tábořiště někdo přinesl drb, že v nedaleké vesnici mají pivo. Včerejší vedro se od dnešního v ničem nelišilo. Nehybný vzduch je však umocňoval o řád výše. Pochybná informace, však vzbuzovala libé pocity.

„Co kdyby to byla pravda?“ řekl Ragy.

Kanešák okamžitě ožil. „Půjdeme tam!“

„Tomu nevěřím, že bude pivo v malé vesničce, když ho nemají ve městě,“ poznamenal Socha. Zcela protismyslně se začal chystat na cestu.

Zanedlouho tři žíznivci vyrazili. První kilometr procházeli pod nízkými keři, která poskytovaly minimum stínu. Horší situace nastala když šli podél silnice. Rostly tam asi po třiceti metrech mladé stromy. Jejich koruna se nestačila rozrůst, měla jen metr v průměru. Šli za sebou v rozestupech, aby se mohli střídavě po jednom, ukrývat do řídkého stínu. Potili se a těžce dýchali. Tři kilometry, se zdály být předlouhé.

Malá návěs uprostřed vesničky měla hospodu, konzum a několik vzrostlých stromů. Pod nimi našli opravdový

stín. Kaneš se pokusil vstoupit do hostince. Zavřeno! Marně zalomcoval dveřmi. Nerozhodilo ho to a vešel do konzumu. Vrátil se po několika minutách se šibalským úsměvem na rtech. V ruce nesl velkou láhev ruského šampaňského vína.

„Ten obchod je úplně prázdný, nemají tu skoro nic,“ řekl rozladěně. „V mrazáku vidím Sovětskoje igristoje, tak jsem ho koupil.“

Během svého vyjádření zručně páčil korkovou zátku. Okamžitě vylétla s hlučným bouchnutím. Prodrala se listím, aby posléze spadla na prašnou cestu.

„Nechte to kolovat,“ předal víno Sochovi. Ten se potěšil, když zjistil, že je nápoj krásně studený. Láhev opsala pouhé dva okruhy a byla prázdná.

„V tom chladícím pultu mají ještě tři flašky,“ pravil Kaneš. „Co kdybychom je koupili, ať jim tu nezbude nic,“ navrhl Socha.

Jeho nápad hoši přijali s potěšením. „Vykoupíme obchod!“ Bulharští dědulové, kteří seděli nedaleko, pod loubím u chaloupky, překvapeně zvedli hlavy, když uviděli tři cizince vycházet z konzumu s láhvemi v rukách. Na tvářích jim vyrostl udivený výraz, jakmile začaly bouchat rychlé špunty. Takové povyražení tu měli naposledy před rokem o masopustu.

Cestou nazpět nikdo stín nehledal. Horolezci na vedro zapomenuli. Proráželi nehybný vzduch s hrdě vztyčenými hlavami.

Po návratu Ragy zabodoval. Vzpomenul na sestup po vylezené Centrální stěně, kde snil o průzračné bystřině ve které se bude válet. Okamžitě nápad realizoval. Poněchal na sobě všechno oblečení včetně tenisek a posadil se s večerí do říčky. Ešus položil na hladinu. Klidně pojídal

svůj příděl. Nevadilo mu, že si na něj ukazují a zalykají se smíchem. To bylo předčasné. Od té doby, po každém návratu z lezení, seděli ve vodě také. Rovněž ve všem, co na sobě právě měli.

*

*

*

Ragy odjížděl do zaměstnání na pracovní poradu. Pospíchal na vlak. Měl to našlapané a musel přidat do kroku. Překvapilo ho, že v tom velkém kalupu ho začal předbíhat malý šlachovitý mužiček. Cupital jak myška. Podíval se na Ragyho, hlavou vyvrácenou ze své malé výšky. Měl velmi důležitý výraz tváře. Čišela z ní odpovědnost.

„Jdeš tam taky?“ otázal se.

„Taky?“ odpověděl Ragy otázkou. Muže neznal, předpokládal, že byl osloven pro své povolání.

Z přilehlých vesnic ho všichni znali, jako veterinárního pracovníka. On však nemohl pamatovat každého.

„Já mám doma tři,“ oznámil muž starostlivým tónem.

„Hé...Uhm,“ pravil Ragy zmateně. Netušil o co se jedná. Lovil v paměti, ale neznámého nikam nezařadil.

„Mám manželku a dvě dcery, kolik toho máš ty?“ pravil neznámý.

„Uhm,“ ozval se rezignovaně Ragy. Najednou si uvědomil odkud muže zná. Jméno nevzpomenul, ale poznal, že se jedná o staršího, neaktivního člena horolezeckého oddílu. Seznámil se s ním při události Posledního slanění.

V tom okamžiku se právě přihnali ke drogerii. Stála před ní fronta tmavě oblečených žen. Skupina nevědomky předváděla průměrnou šed' žití v socialistickém zřízení.

Asi mají nějakou voňavku či něco podobného, řekl si

Ragy. Zástupy lidí před obchody jsou v zemích Ruských vazalů běžné. Nestojí za pozornost. Pokračoval dál. Doba odjezdu vlaku se rychle přibližovala.

Jeho společník se zastavil. „Ty nejdeš nakupovat?“ otázel se překvapeně.

„Ne, já uháním na nádraží. Ani nevím co prodávají!“ utrousil Ragy v běhu.

„Přece vložky! Dámský vložky! Sakra!“ pravil ustaraný človíček a zařadil se na konec fronty. Jediný, malý velký muž v zástupu žen. Tolik doufal, že nebude sám.

Neuplynul ani týden. Dav před drogérií stál znovu. Tentokrát byla pohlaví zastoupena na střídačku. Půl na půl. Přivezli kondomy!

*

*

*

V

centrálním skaláku je malá pětimetrová věžička. Spíše je to balvan. Vypráví se o něm legenda. Ta sdělovala, že to původně byla nejvyšší a nejhezčí skála. Posmívala se svým menším družkám. Neustále se chlubila svojí krásou. Hotová pyšná princezna. Pánbíček se na její pýchu nevydržel dívat a potrestal ji. Obklopil ji bahnem. Vznosná věž se do něj pomalu potápěla. Zůstal nakonec jen balvan, který býval její hlavou. Trochu bahna jej dodnes obklopuje. Vznikl Bažináč. Generace starších Českých horolezců jej pojala jako povinný klíč k lezení ve Skaláku. Když se objevil nováček musel na něm svoji zdatnost prokázat. Dnes, bohužel historiku neznají houfy lidí, kteří sem přijedou lézt na sobotu a neděli. Mnohdy nic neví, ani mladíček z blízkého okolí. Asi by se divil, kdyby ho nějaký starý a šedivý oddílový vlk kopnul do zadku a k tomu dodal: Nebyls na Bažináči, tak tu nemáš co

pohledávat! Snad jediný kdo se snažil místní tradici udržovat a podporovat byl Socha.

Částečně pro hezskou legendu, nebo jen pro dobrý boulderink a legraci, vznikla na Bažináč celá řada cest. Naštěstí je docela nepřístupný. Proto není zdolání vyloženě zadarmo. Velkou parádou je „Klačková cesta.“

V hladké stěně je několik dírek. Lezec si vezme dva klacky, vkládá je do děr a postupuje vzhůru.

Před léty přijel do Čech na návštěvu ke svým přátelům, jeden z nejlepších slovenských horolezců. Obratný technik, odvážný lezec. Zkušený muž měl za sebou celou řadu prvovýstupů v Tatrách. Navštívil i různé zahraniční oblasti. Všude se mu dařilo. Skalpy přibývaly.

Čeští kamarádi ho provedli celým skalním městem. Ukázali mu nejhezčí věže a nejtěžší cesty. Na závěr všichni zakotvili na Hradě. Hovořilo se o největších vychytávkách o nových technikách, prvovýstupech a lezcích. Piva byla prokládána rumem. Malej je velkej a podobně. Potom někdo vzpomenu na Legendu.

„Jestli si chceš zítra s námi něco vylézt, budeš se muset podívat nejdřív na Bažináč.“

„Tárátě pětimetrový kameň? Na ozaj to nebude taký problém, vietě aké výstupy som robil v Tatrách“ pronesla opilá slovenská hvězda.

Čechům se ta věta nelíbila: „Jak nevylezeš, už tě sem nepustíme!“ varovali.

Nad rozumem načatého jedince převládla hrdost: „Vietě čo chalani? Zajdēm tam teraz!“

Ozval se velký souhlasný halas. Každý byl nadšený: „Objednáme další rundu a vyrazíme.“

Zanedlouho stála pod skálou rozjařená horda lezců. Všichni hleděli na slovenského práskače. Opilý jak zákon

káže, učinil v tom stavu několik pokusů, vyškrábat se nahoru. Žádná cesta ho však nepustila. Pokaždé se svalil jak pytel brambor.

Nešťastný muž seděl na zemi. Naříkal, málem se slzami v očích: „Oni ma nepustí do Skaláku, nědal som Bažináčce.“

*

*

*

Snad každý horolezec ve svých nejranějších začátcích přečetl Kuchařovu knihu Deset velkých stěn. Dodávala sílu a vědomí, že lze splnit nejtajnější sny. Její autor se stal živoucím symbolem úspěšného lezce. Nikdy se nepovyšoval nad své okolí. Mohl za ním přijít každý, kdo chtěl poradit nebo si pohovořit o jeho zkušenostech. Socha se chtěl vypravit do Alp vylézt si na Mordwand. Pro nezavěšené, jedná se o horu Eiger a její severní stěnu - Nordwand. Pro velký počet obětí, byla takto přejmenována. Kuchař měl stěnu za sebou a Socha se za ním vydal, získat pár poznatků. Po krátkém rozhovoru se dostal k zásadní otázce, která ho zajímala. V dolní třetině trasy je traverz o kterém se říká, že po jeho přechodu se už nelze vrátit. Lezec prý musí vylézt nahoru nebo zemřít.

„Je to pravda, že po přečtení toho traverzu v polovině výstupu se už nedá dostat ze stěny nazpět?“ otázal se.

„Co se bojíš, vždyť jseš z písku!“ odtušil zkušený bard.

Řekl tím všechno. Dobří lezci vyrostli na pískovcových skalách, umějí zdolat nejtěžší věci a v každé situaci si poradí. Tady ve Skaláku získala zkušenost celá řada známých prvotřídních lezců. Odtud pochází i Rákoska. První písař a Čech, který přešel nejvíce Himalájských osmitisícovek. Jediný člověk na celém světě, který byl dvakrát na vražedné K2. Radan, starý mistr, jednoduše

vyjádřil svou důvěru v znalost člověka, který získal své zkušenosti na pískovci. **Vždyť jseš z písku!**

Socha se svým spolulezcem, nakonec udělal první přelez Harlinovy cesty. Je to diretisima severní stěna Eigeru, považovaná za extrémní výstup. Vylezli ji američtí horolezci. John Harlin bohužel při prvovýstupu zahynul. Trasa byla nazvána po něm.

Ragy byl členem stejného oddílu jako Radan. Běžně se s ním setkával a pokaždé ho uctivě pozdravil. Vážil si jeho zkušeností a znalostí. Mistr odpovídal, tak jako každému běžnému členu. Neprojevnil větší zájem. Pochopitelně! Znal jen výrazné oddílové hvězdy. Stav se změnil až po návštěvě řecké Meteory. Oba byli účastníky zájezdu do této lokality. Starších lezců tam byla celá skupina. Trochu nadávali na spaní ve stanu. Hrbolatá zem je tlačila do zad. Zdálo se, že někteří netábořili celá léta. Ale vzali vše sportovně a užívali si.

Meteora je známa svými obrovitými věžemi o výšce kolem tří set metru. Na některých se dodnes nacházejí pravoslavné kláštery. Snad každý je viděl v televizi. Technické lezení je lahůdkou pro každého. Staří pánové oprášili své dovednosti. Přelézali nelehké cesty jako za mlada. Libovali si a nadšeně sledovali mladší lezce. Nezůstávali za nimi pozadu.

Ragy byl ve dvojce s Pštrosnerem. Liberečák asi o deset let mladší. Seznámili se až v autobusu. Poctivě se po každé cestě střídali ve vedení.

Několika pánům ze staré školy se povedl výstup na jednu věž velmi fikanou cestou. Patřila mezi vyhlášené věci a hovořilo se o ní s úctou. Následující den byl Ragy na řadě do čela. Bylo rozhodnuto, že nemohou vynechat opěvovanou lahůdku. Hned po snídani se sbalili a vyrazili

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

pod nástup. Zastavil je jeden muž. Patřil ke skupině bývalých hvězd.

„Jdete na tu cestu, kterou včera přešel Karlíček?“ otázal se. Karel Cerman tam zářil. Většinu věcí, které pánové zdolali, vyváděl jako první.

„Snad to přelezem,“ zavtipkoval Ragy.

„Budete střídat?“

„Nebudeme, my se měníme až po celé cestě.“

Ragy pochopil, že ten člověk je rozechvělý a nesmělý. Asi by chtěl jít s námi, ale je mu žinantní nás požádat, pomyslel si. Musím mu vyjít vstříc. „Nechcete jít s námi,“ řekl. Okamžitě zaznamenal, že to je trefa přímo na komoru. Starý muž svou tvář rozzářil, jako hladinu jezera na kterou právě dopadlo slunce. Potom se zarazil.

„Karlíček říkal, že je to dost těžký.“

„Ale nakonec to vyběhl jako za mlada.“

„Já se teda za vás cvaknu,“ rozhodl se. „Já jsem Jirka,“ přidal.

„Vítám svého jmenovce,“ smál se Ragy.

Lezení se vydařilo. Nenastaly žádné potíže nebo zmatky. Plynule se dostali na vrchol. Všichni si lezení užívali. Starý pán vystoupal rovněž, aniž by se někde zasekl. Velice se z výstupu těšil. Nahore se posadil. Rozhlížel se po ráji obrovitých skalních věží. Odmítal slanit dolů. Následující den Ragy na tábořišti potkal Radana. „To jste byli vy, co sebou vzali Jirku Maška?“ otázala se ho zkoumavě živá legenda.

„Jo vzali. Jirka by ještě strčil leckoho do kapsy.“

„Ty jsi to vyvedl?“ Ragy přikývl. Od té doby Radan na pozdrav odpovídal jinak. Pokaždé přidal úsměv nebo přihodil lehkou poznámku. Ragymu se dostalo milého uznání. Už nebyl jen někdo z oddílu. Cítil, že byl přijat do

rodiny a velmi ho to těšilo. Teprve doma se dozvěděl jakou šajbu měl na laně. Jiří Mašek byl výborný horolezec, bývalý člen repre družstva. Vylezl úžasné věci po celém světě. Zanedlouho poté, přítel skal, hor a lezení zemřel. Bylo mu sedmdesát dva roků.

*

*

*

Horolezci vždy uznávali své staré kolegy. Čerpali jejich moudrost a zkušenosti. Chodili se s nimi radit a rádi poslouchali jak a za jakých podmínek se jim podařilo udělat některou z vyhlášených cest. Ragy kdysi vyslechl vyprávění jednoho moudrého muže, který hovořil o tom, jak se před léty dočkal svých prvních džínsů. Dnes je nosí každý, ale nějaký čas zpět, tomu tak nebylo. Komunistická vláda se jim pokoušela bránit, panoval názor, že narušují vývoj socialistického člověka.

Zanotoval si s ním, protože měl obdobné zážitky. Z toho vyprávění sršel cit a obdiv syna ke svému otci. Sluší se abychom zde vzpomínku starého muže, bývalého vrcholového sportovce a excelentního běžkaře Jaroslava uvedli. Přeneste se tedy do svých patnácti let, vzpomínejte a čtěte: „Ta Růžena Vaňková je opravdu hezká holka,“ řekl si Jára, když ji viděl procházet ulicí kde bydlel. „Nemá tak velká prsa jako Mařena Bursová, ale má bezvadně rostlou prdelku a boky,“ zasníl se.

„Ahoj Růžo,“ vylétlo mu nevědomky.

„Nazdar! Viděli jsme se ve škole.“ Zpražila ho Růžena.

„Já..., já jen tak.“ Jára začínal litovat svého úletu.

„Já já... Co budeš psát do toho slohu?“ Osvítila ho spásná myšlenka. Jára se nadšeně napřímil.

„Že právě tebe bude zajímat domácí úkol. Vždycky ho pí-

šeš na poslední chvíli až ve třídě.“ Zasmála se a postojem těla dala jasně najevo, že hovor skončil.

„Tak si to nech!“ Privil podrážděně odražený ctitel.

Růža pohodila hlavou, blýskla po Járovi očima, nasadila pohrdavý úsměv a odkračela. Jára tvrdě pochopil, že není za favorita. Držet hubu 'sem měl! Šimečka by jistě vítala jinak, letělo mu hlavou. Už nikdy Vaňkovou neoslovím! To nebyla pravda, byla jeho slabinou.

Blboun Eda Šimeček, kterého Jára nesnášel, byl typický školní frajer z IX B. Holky ho zbožňovaly a Eda toho uměl využít. Natrásal se před ctitelkami jako pták, který tančí zasnubní tanec.

Dokonce se chlubil k závidění některých hochů, že už s některou byl v posteli. Hlavním důvodem dívčích zájmů, však bylo Šimečkovu oblečení. Měl příbuzné v zahraničí, kteří občas poslali rodině balík. Jako první ze školy měl džínsy! Jako vrchol všech přání k nim měl i džínsovou bundu. Tu neměl dokonce nikdo v Jablončce. Když děvčata ze školy viděla jeho Kanadskou košili nebo měkoučkový svetr se so- by, mohla se přerazit, aby se Edovi vlichotila do přízně. Markéta Hrušková, nejhezčí holka z celé školy, tichý boj školních favoritek vyhrála. Když se ta dvojice někde obje- vila, dívkám se křivil úsměv. Za měsíc bude ve městě pouť, tihle dva tam budou mít antré. Hrušková se bude napa- rovat a Růža s ostatními závidět, rozmrzelé budou i dívky, které nemají prsa, pomyslel si Jára.

Pohlédl do výlohy obchodu. Mám trochu vytahaná kolena, puky zavadlé a ten nemožný střih mých kalhot mi dokonce dělá břicho, musel konstatovat. Brrr, to nechci! Musím zlomit takový nedostatek, pomyslel si Jára. Za mě- síc přijdu na pouť a Vaňková bude čumět! Se zaťatou roz- hodností vykročil k domovu.

Járova maminka právě připravovala něco k večeři, když ji vzrušeně oslovil: „Chtěl bych si koupit džínsy, má je už kde kdo na škole.“

Maminka si utřela ruce do zástěry. Pak je zdvihla a opět nechala klesnout. „Víš kolik to stojí, ani nemáme ty... ty poukázky,“ zchladila nadšence.

„Bony, musíme sehnat bony.“ Nešťastně ji opravil.

„Řekni ještě tátovi,“ ukončila maminka hovor.

Tátu našel v jeho království, dole v dílně. Všechny nástroje tu měl pečlivě vyčištěné a vyrovnané na svých místech. Co mělo být ostré, bylo ostré, co mělo fungovat, fungovalo. Nikde se nesměly povalovat hobliny nebo ohnuté hřebíky.

Jára otec obdivoval. Dokázal udělat nebo opravit, co si zamanol. Snažil se předat synům svůj životní přístup. Když si synové něco s jeho svolením v dílně udělali, přišel se podívat. Každému řekl pobaveným tónem: „Tak ukaž, co jsi vymyslel!“

Pak dlouho klukovský výtvar prohlížel. Když se mu dílo zalíbilo, nasadil uznalý úsměv. Pokud se domníval, že šlo něčím co udělat lépe, v klidu na to poukázal, či pomohl upravit. Jestliže spatřil dílo zpackané, odmlčel se a zamračil, jak mráz v lednovém ránu. Synové se pak snažili, aby příště všechno domysleli a udělali lépe.

Jára netušil, že ještě po letech, jako dospělý, když něco udělá a bude mít pocit, že se mu věc tak úplně nezdařila, bude se mu o tatínkovi v noci zdát. Jeho zamračená tvář, bude značit, že druhý den všechno předělá.

Když ho otec uviděl, sklonil hlavu k ponku a nasadil pokrovou tvář. Tohle už syn dobře znal. Tatínek nikdy neřekl, přidrž nebo podej, ale chtěl aby synové sami poznali co je potřeba. Jára hned pochopil a podal otcí co právě potřeboval.

„Táto chtěl bych si koupit džínsy“ řekl. „Skoro každěj na škole je už má,“ přidal nadneseně.

Otec nezvedl hlavu od ponku a dál pokračoval v práci.

„Ani holky se se mnou nechtějí bavit,“ kul atmosféru Jára. Tatínek se konečně napřímil a pohlédl na něj. „Ani ta Růžena Vaňková, že?“ Dávno poznal jak syn na dívku myslí. Pak tiše přidal: „Víš, kde **JÁ** bych mohl sehnat bony! To musíš pochopit...“

Járovi se zastavilo srdce. Táta dodal: „Můžu ti jen poradit tetu Máňu.“

To byla otcova sestra. Už od mládí žila ve Francii. Byla členkou nějakého církevního řádu a vedla jako hospodyně, dům vysokého církevního hodnostáře.

Hned večer si Jára vyžádal adresu tety a celý rozechvělý napsal dopis. Pokusil se vysvětlit co jsou bony, popsal jí jak vypadají vytoužené džínsy a vylíčil jak moc po nich touží. Dopis uložil do letecké obálky s modrobílým šrafováním. Pod adresou výrazně vystupovalo Avignon – Francie. Nazítří donesl dopis na poštu a měl úžasný pocit výlučnosti, když úředníci řekl ať mu vydá známku do tak daleké cizí země.

Za měsíc bude pouť a já tam přijdu v nových džínsách, říkal si Jára každou chvíli. Netrpělivě vyhlížel poštu. Buď přijdou peníze nebo rovnou balík. Byl si tím jist, teta měla děti svého bratra v oblibě. Sama jako členka řádu, děti mít nesměla.

Celých deset dní trvalo, než si Jára na poště odpověď vyzvedl. Byl fascinován nápisem Tchecoslovaquie pod adresou. Dodnes nevěděl v jak významné zemi žije.

Jindy by obálku nedočkavě roztrhl, ale tak krásný dopis nemohl poničit. Doma slavnostně obálku rozřízl. Teta psala: “Byla jsem včera na trhu a jeden zelinář měl ty ošklivé

kalhoty na sobě. Hrozně! Koupím ti jakékoliv slušné kalhoty, ale něco takového po mně nechtěj!”

Takový názor by se komunistům náramně líbil.

Dopis dal přečíst rodičům. Máma mlčky jen pokývala hlavou, jako by říkala, věděla jsem to. Zato tatínek se strašlivě zachechtal. Když ale uviděl, jak smutný Jára téměř polkává slzičky, ustal. „Nic nejde tak lehce jak si člověk myslí, vid’.“

Jára pochopil, že ztratil svůj rozhodný nástup. Začal se pomalu smířovat s tím, že džíny nesežene, natož aby v nich přišel na pout’! Růženu ve škole úspěšně ignoroval, jen ať si jde za Šimečkem, nebo kamkoli.

Uplynul týden a jednou večer tatínek řekl mámě: „Zítرا zajedeme do Hradce, musím si tam něco vyřídit. Můžeš si tam udělat nákupy, sežene se tam, co tady nekoupíš.“

Potom se otočil na Járu. „Ty pojedeš s námi!“ Jeho slova vyzněla jako rozkaz, kterému se neodporuje. Jára raději mlčel, otce respektoval a když myslí, že by měl jet, tak jede. V sobotu ráno všichni nasedli do Wartburga, který den před tím musel Jára umýt. Na cestu se nikterak netěšil, musel oželet fotbalík s klukama ze sousedství.

Nákupy v Hradci proběhly velmi pomalu. Jára se velmi nudil a s nechtutí pozoroval maminku, která oživeně procházela obchody. Kdykoli doufal, že už bude konec tak přidala: „Ještě musíme zajít do mají tam“

Zatím zaznamenal jenom jedno povyražení, když mu otec zakoupil u stánku klobásu. Jára stále přemýšlel, proč chtěl tatínek, aby jel také. Co asi, tu bude vyřizovat?

Konečně byla zakoupena poslední věc a čínorodá maminka už do obchodů nechtěla. Iniciativy se ujal táta a prohlásil, že je někam zavede. Bylo teplo a Járovi se už nechtělo chodit, ale rezignovaně poslechl. Docela si oddechl, když otec zastavil.

„Běž si koupit ty kalhoty,“ řekl Járovi a k manželce dodal: „Kdo by se vydržel dívat na toho rytíře smutné postavy.“ Mrknul na Járu a ukázal přes ulici.

Jára se rozhlédl a uviděl, že na protější straně ulice je malý krámk s úžasně slibným nápisem TUZEX.

Zlatý táta! Do těla mu rázem vstoupila chuť do života. Ani nevnímал, že musí vystát nekonečnou frontu, než se k vytoženému zboží dostane. Všechno měl dokonale promyšleno. Nebude si kupovat modré texasky. Takové má každý, i ten blboun Šimeček. Jára tou cestou nechtěl, koupí si manšestrové džíny. Krémově bílé. Z tak jemňoučké látky, jaká se tu nikde nevidí.

Otec s mámou vyčkali u pokladny, aby nákup zaplatili. Byl tu však malý zádrhel. Táta se najednou zamračil jak to uměl jen on a řekl k mámě štítivě: „Bože, ten náš kluk si chce koupit bílé kalhoty, takovou nepraktickou barvu!“ Jára se zarazil, zdálo se, že jeho plán neprojde.

„On se umí o svoje věci postarat!“ řekla důrazně maminka. Ráda se syna zastala. Nebezpečí bylo rázem zažehnáno.

„Sakra, bílé manšestráky!“ Tatínek naposledy potřásl hlavou, ale už nic nenamítal a zaplatil.

Měsíc téměř uběhl. V sobotu posledního týdne začala pouť. Na náměstí se objevily kolotoče, houpačky, střelnice, stánky s cetkami a laskominami. Hudba bryskně vyřvávala po celém městě.

Teď nastala Járova chvíle. Na tělo navlékl jeden z posledních výkřiku módy, zářivě bílou dederonovou košili /od soudruhů z NDR!/, krémově bílé manšestrové džínsy, které tak hebece doléhaly na nohy, a nakonec vyleštěné, černé špičaté střevíce. Když šel přes náměstí, zaznamenal několik uznalých pohledů kluků ze školy. Vykročil k

spolu- začkám. Skupinka děvčat v čele s krasavicí Markétou Hruškovou vzrušeně zaštěbetala. Všechny zíraly na krále dne. Jára pochopil, že Markéta tu očekává blbého Edu.

Ale tváří se nějak povadle. To musí mít nějakou příčinu! Jen jedna kráska tu chybí – Růžena Vaňková. Ta měla jiné plány, pokud chce upoutat pozornost musí přijít pozdě. Jára to pochopil až po chvíli.

Hudba z tlampačů mu najednou zazněla jako fanfáry Růža přichází. Do koho je to zavěšena? Ta zrádkyně! Eda Šimeček! Proto se ta zrádkyně tváří tak rozzářeně. Konečně vystrnadila Edu od té kreatury. Markéta něco zlostně šeptá dívkám.

Jára přechází ke střelnici, bílý oděv na něm jen září. Růžene mrzne úsměv. Šimeček zírá závistivě. Zavržená Markéta vycítila příležitost. Zahodila rozmrzelost a hází cukrblíky na Járu. Doufá, že svůj neúspěch napraví s bílým orlem. Tomu se mezitím k jeho překvapení, podařilo napoprvé vystřelit rudou ruží. Zářivý Jára kráčí s rudou ruží k dívkám. Všechny dámy ho pozorují. Podle jejich chování poznal, že skutečným králem je on. Žádná zrádkyně ho nemůže rozhodit. Ostentativně přehlíží Růženu i Markétu

a dává ruží nenápadné dívce. Dnes povýší do šlechtického stavu, prsatou Mařenu Bursovou.

*

*

*

Do kapitalistických států se dostali pouze vyvolení. To měli komunisté skvěle zařízené. Kdo se tam chtěl podívat musel získat, tak zvaný, devízový příslib. Bez něj nebylo možné vycestovat. Obdržel ho jen málokdo. Zapadni

politikové vyčítali vládám socialistických států, že porušují lidská práva. Odpovědí jim bylo, že může odcestovat každý. Kdo prý nemohl, měl prý jenom smůlu, že pozdě zažádal o příslib!

Lidé hledali skulinky. Aktivovali známosti s politicky angažovanými osobami, jichž by si za normálních okolností ani nevšimli, natož s nimi promluvíli. Jen náhodou a bez prokazatelného důvodu, usedlo někdy štěstí na překvapeného žadatele. Popřípadě na toho, kdo dokázal všechno šikovně zašvindlovat pod hlavičkou uznávané politicko sportovní organizace, jako bylo ČSM, Svazarm či Klub mládeže. Neznamenalo to výhru, mohlo se stát, že příslib neobdržel kamarád, který měl jet také. Statisíce lidí však prožívaly jen marné očekávání.

Nemilé chvíle prožil jeden Turnovák, když se mu podařilo vyřídít si všechna povolení a běhání po úřadech, aby mohl odjet do Himalájí. Potkali ho přátelé a ptali se, jak se mu dařilo v nejvyšších horách na zeměkouli.

„Bylo to výborný! Došlapal jsem tam, padesát kilo na zádech. Pod horou jen kousek nad základním táborem jsem dostal výškovou nemoc, silnou až na umření. Hned mi kamarádi museli pomáhat dolů. Posadili mne skoro mrtvého na letadlo. Tradá domů. Strávil jsem tam deset dní a nikam jsem nevystoupal. Jeden den mne stál patnáct tisíc na zaplacených výdajích!“

Hlušec s přáteli obdržel příslib. Pečlivě ošetřili postarší emběčko, nakoupili konzervy a sušené polévky. Sehnali peníze a materiál.

„Dáme Italské Dolomity,“ libovali si hoši. „Parádně si zalezeme!“ Propočítali peníze a čas. „Tejden v horách máme jistě.“

Dorazili do Itálie. Pouze těsně za hranici. Zastavili na tržišti, aby zakoupili nějaké ovoce. Prohlédli si městečko.

Celí natěšení opět usedli do vozu. Radovali se, že v podvečer už budou tábořit pod horama. Osud jim připravil odlišný scénář. Nenastartovali! Skoro celý jeden den se snažili uvést motor do chodu. Nepodařilo se.

„Strčíme to do opravy, třeba si s tím poradí,“ navrhl někdo. Všichni souhlasili, jelikož bylo jisté, že to je jediná možnost.

Italskému mechanikovi, který měl na víkend původně jiné plány se skutečně oprava podařila. Jakkoliv kroutil hlavou nad podivnostmi auta z východu. „Máte to tak na dojetí domů,“ konstatoval v obavách.

Potom je požádal o zaplacení. Všichni se museli složit. Suma kterou dali dohromady vyčerpala veškerou jejich hotovost. Všimné za ochotu, musel opravář oželet.

Nádrž vystačila jen na českou hranici. Na dojezd domů si zklamaní lezci museli peníze půjčit od příbuzných jednoho z nich. Dvoudení anabáze skončila zadlužením. Vytoužené hory viděli jen z dálky.

Gasto si týden před odjezdem do zahraničí, zašel k zubaři. Doslechl se, že se v cizích zemích může vymstít každé zanedbání. Jsem zdravěj jak řepa, jen ty zuby mi nějak řídnou, myslel si o sobě. Přinesl sebou láhev drahé whisky, aby přemluvil zubaře k ošetření v šibeničním termínu.

Doktor mu prohlédl chrup a prohlásil: „Vezmeme to po pořádku. Dnes tři, pozítří dva, pak dáme jeden den volna a hned další dva. Takhle to stihneme.“

„To je nějakýho vrtání?“ podivil se pacient.

„Žádné vrtání, ale trhání!“ oznámil zubař velmi vážně.

*

*

*

Každé skalní město nebo oblast má svého strážce.

Obvykle je to vzcná věž stojící na okraji. Popřípadě se stane Strážcem jenom proto, že je první na řadě. Většina lezců je přesvědčena, že je povinností na něj vystoupit.

V Labském údolí stojí taková skála nad přívozem do Dolního Žlebu. Poskytuje hezký pohled na řeku a údolí. Je to věž vzdálená necelé tři metry od okraje náhorní plošiny. Otamtud také začíná normální cesta. Nastupuje se přepadem do stěny věže. Potom přímo vzhůru.

Ladi si se svým spolulezcem užíval pobyt v uctívané oblasti Labáku. Přelezli několik známých výstupů. Potulovali se nadšeně po náhorní plošině. Četli průvodce a objevovali skály pod sebou.

„Hele to je Strážce,“ překvapil se Ladi když zahlédl věž.
„Měli bychom si ho vylézt.“

„To se musí,“ řekl spolulezec.

„Překročím do stěny a nahoru je to jen pár metrů.“

„Jak to je těžký?“

„Asi za čtyři. To hodím sólo.“

Ladi nastoupil rovnou. Jak se říká z jedné vody. Postavil se na okraj, natáhl ruce a hezky zvolna se sklápěl dolů. Jenomže nezaznamenal jak je průrva široká.

Škrrrt! Ruce mu projely dolů. Zastavil se nad hlubinou téměř vodorovně. Stejně jako závora na železničním přejezdu. Aby nepropadl musel být natažený co to dalo.

V takové situaci se nedá podniknout nic smysluplného.

„Postav se na špičky!“ zvolal spolulezec.

„Ty vole na čem asi stojím? Musíš mi dát něco pod nohy, abych nebyl tak natažený!“

Spolulezec vběhl mezi stromy hledat kámen nebo silnější větev.

„Dělej rychle,“ ozývá se za ním. „Nebo se neudržíš!“

„Tady nic není,“ ozývá se z lesa.

Ladimu se najednou rozsvítilo. „Průvodce, dej mi pod

nohy mého průvodce.“

Ve vteřince měl knihu pod nohama.

„Ještě to nestačí,“ ozývá se lesem. „Máš v kletru svůj?“

„To nemám,“ ozval se nešťastný hlas.

Hoch opět vyběhl do lesa, kde zahlédl nějaké postavy. Byli to místní horolezci. Všechno slyšeli a podávají mu kýženou knihu. Zvědavě utíkají za ním.

Konečně je přidán druhý průvodce a „závora“ se může zachytit rukama. Přitáhne nohy a po několika krocích je na vrcholku. Pohodlně se posadí. Podívá se dolů pohledem plným znechucení.

„Ploužíš se jako šnek,“ sjede vyjeveného partáka.

*

*

*

Horolezci se stali při cestách po evropských zemích výjimkou. Nemuseli předstírat pochlebování režimu. Nebo psát ponižující žádosti. Přesto se jim občas podařilo do západních hor vycestovat. Jugoslávie byla státem, který to hrál na obě strany. Byla polokapitalistická, chcete-li polosocialistická. Nebyl velký problém sehnat šedivý pas. Platil však pouze do Jugoslávie. Další zvláštnost československé tzv. normalizace. Opravdový pas byl zelené barvy. Pod záminkou návštěvy Julských Alp přecházely houfy Čechů potajmu hranice do Itálie nebo Rakouska. To byla poslední možnost také pro emigranty, kteří nechtěli žít v republice za potupné Husákovy vlády. Ragy zažil jeden takový zájezd, kdy většina účastníků přešla hranici. Podívat se na zapovězený západ. Popřípadě vylézt na vrchol na který by se jinak nedostal.

Měl zaměřeno s Kočičem do Itálie. Na trojmezí si naposledy potřásl rukou s Myškou, který odcházel do emigrace přes Rakousko /Dostal se tam a dnes žije

v Kanadě/.

Museli nejdříve zdolat několika kilometrový pochod po horských stezkách po kterých se dostali do malého Italského městyse. Jelikož si tu chtěli zakoupit nějakou západní vymoženost, museli si vyměnit si peníze.

Banku nemuseli dlouho hledat. Bylo jich tam hned několik. Jedna se ohlašovala velkým nápisem přímo na náměstí. Hoši se okamžitě vydali dovnitř.

Ragy se nedočkavě přihnul před okénko pokladníka. Poprvé v životě se ocitl ve směnárně. Nejistě doufal, že se nevyskytnou žádné problémy. Měl v kapse umolousané svazček bankovek. Československé koruny to nemohly být. Vytáhl pár, pokoutně získaných Švédských korun od kamarádky, kterou po létech emigrace pustili domů na návštěvu umírající matky. Měl ještě trochu Rakouských šilinků a Německých marek od veksláka. Peníze převezl ukryté před Českými celníky do podšívky batohu. Tvrdá měna, které se doma uctivě říkalo valuty se těžko sháněla. Kdo ji získal, vážil si jí, jako zlata.

Pokladník vytáhl z pořadače jakousi listinu. Položil ruce na klávesy počítače a tázavě se zahleděl na roztřeseného žadatele.

„Jór nejm sér, plís? /Vaše jméno pane, prosím?/“

V Ragyho nezkušené hlavě, zapracoval kontrolní mechanismus. Ten člověk okamžitě poznal, že jsem cizinec a mluví na mne anglicky. Co je psáno je neodvolatelné. Oni to teď někam pošlou a přijde se na ilegální přechod hranice! Chvilku zvažoval zda nemá sebrat peníze a zmizet. Co mám, sakra povědět? Raději neřeknu jak se jmenuji. Na poslední chvíli dostal nápad. Pokusí se odpovět napodobit italštinu.

„Turisto čechoslovakó!“ pravil křečovitě.

Pokladník zdvihl hlavu a prohlédl si nešťastníka, který se už viděl, jak ho odvádějí karabiniéři. Bylo mu zatěžko tvářit se normálně. Teď budou chtít vidět pas, který nemám!

Muž sklonil hlavu zpátky a rozezvučel klávesnici. Otevřel zásuvku a odpočítal příslušný počet bankovek. Ragy je převzal a vypočítal se celý zmatený z bankovního domu. Venku si prohlédl stvrzenku. Za položkou name /jméno/, bylo napsáno: Turisto Czechoslovaco.

Žádné kontroly pasu, prohlídky a zjišťování, jaká by se dala očekávat v Česku. Nebo to ten úředník opravdu považoval za jméno?

*

*

*

Příliš mnoho lidí, říkal si Ragy. Vzal sebou na druhý přechod hranice do Itálie svého kolegu ze zájezdu. Ten nebyl příliš zkušený a všechno bylo pro něj nové. Ragy proto nechtěl, aby vznikly komplikace. Viděl před chvílí jet ke hranicím džíp. Celníci nebo karabiniéři začali vyvíjet aktivitu.

Snad polovina lidí z autobusu si usmyslela, že se podívá do Itálie. Stádní pud vede k následování. Dav ztrácí ostražitost. Některým jedincům přišlo líto, trochu si zajít. Vydali se k městečku nejkratší cestou. První adepty k zatčení, zanedlouho odváželo auto karabiniérů.

„Přicházíme v době, kdy se vyrojili celníci a policajti, musíme se někde ukrýt,“ řekl Ragy Miklíkovi. „Sedneme si zcela veřejně před hospodu pod slunečníky. Vsadím se, že se nás nikdo neodváží zkontrolovat.“

Měli pár lir, které před pár dny vyměnil. Objednali si něco k pití. Pohodlně seděli a pozorovali, jak se represivní

italské složky snaží pochyťat několik lidí, kteří dnes nelegálně přešli hranici. Pod hostincem byla zastávka autobusu. Rozhodli se, že jakmile přijede, nasednou a odjednou kamkoli, kde nebude takový ruch. Bylo jim líto, když pozorovali, jak jsou někteří hoši jednotlivě zatčeni. Ten den měli italští policajti bohapusté žně.

Zanedlouho přijel spoj. Nasedli a odjeli patnáct kilometrů od hranice, kde je určitě nikdo nebude hledat. Prochodili město, prohlédli si obchody a pamětihodnosti.

Po dvou dnech se Ragy v poklidu stejným způsobem navrátil sám, protože se Miklík rozhodl, že si výlet poněkud prodlouží. Velmi se překvapil, když uviděl některé ze zatčených mladochů, jak se bezstarostně pohybují po táboře.

„Oni vás pustili?“ tázal se Ragy.

„Ale kdepak, odvezli nás na hranici a předali Jugoslávčům.“

„Platili jste pokutu?“

„Jen malou, asi jako vstupenka do muzea! Pak jsme šli rovnou před samosoudce. Ten nás odsoudil k opuštění země. Do týdne musíme odjet, ale zájezd stejně končí, takže se o nic nejedná.“

„To je všechno?“

„Ještě nám zakázal, že nesmíme Jugoslávii příště navštívit.“

„To je špatný.“

„Vůbec ne, ono to platí jen na jeden rok, takže další léto, přijedeme opět!“ smáli se všichni. Celá štrapáce jim přinesla velké pobavení.

Existoval názor, že v obou zemích dobře vědí, jak jsou v době normalizace Čechoslováci utáženi. Byla to od nich kompenzace k návštěvě západu, nebo k opuštění

republiky!?

Miklík se z výletu vrátil až po několika dnech. Konečně viděl zapovězený západ. Zářil nadšením, ačkoli si užil strachu, aby nebyl dopaden.

Vyprávěl: „Já se tak bál, nějak se prozradit, že jsem si raději nekoupil nic k jídlu. Po třech dnech o hladu jsem si vařil v ešusu, sáčkovou polévku na svíče!“

*

*

*

„Máš nějaké oblečení navíc?“ otázal se Holice. Přišel večer ke stanu. Strčil dovnitř jen svá ústa. Šeptal potochoučku.

„Něco najdu,“ odvětil Ragy. „Proč to potřebuješ?“

„Vezmi to sebou a přijď do autobusu,“ ozvala se pobídka.

„Tam se všechno dozvíš.“

Co se děje, že mi nechce povědět o čem se jedná, pomyslel si Ragy. Vzal trochu šatstva a odešel na určené místo. Náramně se překvapil. Seděli tam manželé Jílovi. Vyprávěli neobyčejný zážitek. Ihned po příjezdu sbalili všechny své věci. Odešli přes hory do Itálie s tím, že se vrátí až bude zájezd končit. Chtěli navštívit turisticky známá místa. Také něco vylézt v Dolomitech.

Nejvíce se těšili na krásnou Venecii. Ragy zaznamenal, že na sobě mají nová západní trička. Taková se doma nedají sehnat. Nakoupili si nějaké vybavení, utratili peníze a museli se vrátit, napadlo ho.

„My teď budeme spát v autobusu. Potřebujeme něco na sebe, aby nám nebyla zima,“ řekl Jíla. „Nechceme aby to každý věděl.“

„Kde máte svoje věci?“

„Přijeli jsme do Benátek. Bylo vedro, tak jsme vyrazili na

pláž. Položili jsme batohy na zem, svlékli se do plavek a hurá do vody.“

„Někdo vám to čajznul,“ dovtípil se Ragy.

„Asi hodinu jsme se koupali. Vylezeme z vody a ono je všechno pryč, včetně oblečení a bot. Prostě všechno!“ Jíla se zamračil a zamumlal pár kleteb.

„To je dost hustý,“ zašeptal řidič autobusu. U staršího muže ten výraz vyzněl nepatříčně. Bylo by zajímavé zjistit, kde k němu přišel.

„Hledali jsme, chodili a nikde věci nebyly. Někdo zavolal policajty. Naložili nás do auta. V plavkách! Zavezli nás k obchodu. Přivedli majitele. Ten nám v devět večer otevřel a my si museli vybrat něco na sebe, včetně bot.“

„Kdo to platil? Vždyt' jste neměli doklady ani peníze.“

„Policajti. Oni na to musí mít nějaký fond. Potom nás k ránu zavezli na Československý zastupitelský úřad. Přivolali velvyslance. Přišel za půl hodiny. Vytáhl Polaroid, postavil nás ke zdi. Fotky hned vylezly a on nám vystavil náhradní doklady. My mu samozřejmě nepříznali, že jsme pas neměli.“

„Jak jste se dostali zpátky?“

„Policie nás odvezla na Jugoslávskou hranici. Přešli jsme jako páni, celníci prohlídli naše nové doklady a bylo to!“ trpce se ušklíbl Jíla.

„Hlavně nic nikomu neříkej! Nechej, aby to po návratu nějaký prevít nahlásil,“ dodal ustrašeně.

„Neboj se.“

„Nejvíce mne mrzí, že jsem si v tom obchodě nevybral ty senzační Adidasky. Byly tam ze všech bot nejdražší. Mně přišlo, že by bylo moc nenažraný, kdybych je chtěl!“ uzavřel událost Jíla.

*

*

*

„Když nám to nedají, budeme je se žádosti o výjezdovou doložku, otravovat, každý rok,“ řekl Kika.

Seděl u sebe doma v pohodlném ušáku. Probíral okolnosti případného odjezdu. Pokud se štěstí unaví a příslib jim bude přiznán. Blížila se doba, kdy by měli obdržet vyrozumění.

„Je to k ničemu,“ namítl Ragy.

„Pokaždé bude muset přijít nějaký mocný úředník a žádost zamítnout.“

„Ať si užije!“

„No právě.“

„Už se o to marně snažíme potřetí!“

„Nevadí, budeme mít dobrý pocit. Navíc se může stát, že nás potká trefa.“

Kika hovořil s jistotou. Věřil trochu ve štěstí. Pokud se nezadaří bude mu dělat dobře, že některému státnímu úřednickému šimlu přidá práci. Měl by z toho pocít satisfakce.

„Nevím k čemu to bude, ale dobrá, budu o ten zatracený příslib taky žádat,“ řekl Ragy. Stejně jako jeho přítel měl pocit, že mu to uleví.

Ozval se zvonek u dveří. Kika se zvedl a vyrazil otevřít. Za pár vteřin se ozval z chodby Sindelův vítězný výkřik:

„Už to víte? My jsme ten příslib dostali!“

Mával dopisní obálkou nad hlavou. „Asi pomohlo, že jsem promluvil s člověkem co mi je zavázaný. On má známého, který je přítelem jednoho hlavouna. Přislíbil, že se vynasnaží, aby zatlačil.“

„Tobě to přišlo také,“ informoval Ragyho.

„Je to pravda,“ smál se Kika, který si mezitím vyzvedl kýžené potvrzení.

Oba hoši mávali papíry kolem sebe a jásali nevázaně.

„Taky jednou to dali obyčejným lidem,“ zasmál se Ragy.

„Jak Jarka?“ zajímal se Kika. Myslel na svoji sestru, budoucí manželku Sindela.

„Ano, jedeme všichni!“ potvrdil Sindel.

„Uděláme to stejně jak jsme o tom snili při pivních schůzkách na Hradě!“

„Takže Švýcarsko a Materhorn. V Itálii Dolomity, Benátky a výstupy na Tre Cime di Lavaredo!“ pronesl Kika. Napřímil se a stoupl si na špičky. Zvolal hlasitě: „Víte co orlové? My pojedeme!“

*

*

*

Teprve v zemích za železnou oponou hoši poznali, jak všechny lido – demo, socialistické země pokulhávají za světem. Existoval takový vtip. Víte proč stojí kapitalismus na pokraji propasti? /To mimochodem, denně tvrdily všechny noviny/ Odpověď zněla: Aby se na nás mohli dívat.

Hoši s překvapením poznali, že je to pravda. Říká se, že po příjezdu do cizí země prožívá příchozí kulturní šok. Oni prožívali kolaps. Ti nadutí němečtí boháči, jak si všichni mysleli, byli obyčejní lidé. Stejní řemeslníci, opraváři a technici jako doma. Žádné davy žebráků na ulicích. Fungující výrobky a neuvěřitelný výběr v obchodech. Pokročilá technika a věda.

Ragy se tam seznámil s jednou technickou novinkou tak dobře, že si to pamatuje navždy. Loeh Mulle se jmenovala hospoda ve staroněmeckém stylu. Byla plná lidí kteří se tu skvěle bavili. Číšnice oblečené v původních bavorských

krojích roznášely nápoje a jídlo. Před hospodou parkovaly repliky starých automobilů od Bugattiho.

Cestovatelé se usadili venku pod slunečníky. Poskytovaly v žhavém dni jen málo chladivého stínu. Dychtivě sledovali sklenice s pěnivou čepicí v rukách mladičkových servírek.

Přemýšleli zda si je mohou dovolit zakoupit. Při výměně korun za marky v Československé bance si s nelibostí uvědomili, jak mizerná a slaboučká koruna je. Avšak jen málokterý Čech si dokáže pivo odepřít. Rozhodli se nepropočítávat každý nákup na koruny. Budoucí výdaje omezí na nejnnutnější, aby vykompenzovali svou situaci. Trochu jim to snížilo stres.

Ragy se rozhodl navštívit místo, kam i králové chodí pěšky. Až se vrátí bude ho na stole čekat vytoužené pivo. Šipky upozorňující na onu místnost nechyběly, takže se tam dostal bez problémů. Ocítl se na toaletě s dobrým ovzduším a čistotou. Vzpomenul s nechutí na špinavé a nekulturní záchody v Československu.

Když skončil s překvapením zjistil, že nedokáže zjistit jak se splachuje. Představoval si tu ostudu, když si sličná servírka bude stěžovat na Českého burana, který se choval jako dobytek a zanechal kabel v porcelánu.

Prohledával místnost a mačkal každý výstupek, který našel. Sehnul se k míse a prohmatával stěny, až si všiml trochu odlišnější dlaždice. Ťukl do ní a s úlevou sledoval hřmící vodu. Byl rád, že se může bez obav vrátit.

„Co jsi tam tak dlouho dělal?“ otázal se Kika.

Ragymu přišlo zatěžko přiznat, že neuměl spláchnout. Nebo mu mám vysvětlovat, že u splachovacího záchodu i v nóbl Českých hotelech visí na řetízku porcelánové táhlo. Dobře ví, že tam viselo už v minulém století! Nic

jiného neznáme. Vždyť ve většině vesnických usedlostí, měli donedávna kadibudku, uváděnou pod milosrdnějším názvem, jako suchý záchod? Nasadil místo odpovědi jen široký úsměv a konečně se napil piva.

„Spadla tí pěna a máš to zvětralý,“ okořenil mu to Sindel.

*

*

*

„Kdykoliv čteš o umění narazíš na Benátky,“ řekl Kika. Seděl v kempu na oji od káry, připojené k bílému vozu Škoda MB. Lžící nabíral z hliníkového ešusu polévku z kostky. Myslel na to, že před chvílí viděl, poprvé v životě opravdovou pec na pizzu. Cena této pochutiny byla pro jeho peněženku tak ohromná, že se musel raději uchýlit k tomuto úspornému řešení. Stejně museli učinit i ostatní.

„Právě proto, ten zázrak musíme vidět. Matterhorn máme vylezený a pokud nebude auto zlobit, zítra tam vyrazíme,“ přidal se Sindel. Jako řidič výpravy a mechanik zároveň, prováděl na autě nezbytnou údržbu. Nesl svůj úděl stoicky. Starost o dobrý chod vozidla mu však kazila pohodu.

Švýcarský kemp u hranic s Itálií byl plný stanů. Mnoho lidí se u plátěných příbytků nezdržovalo. Většina seděla na obědě v přílehlé restauraci. Chyběli tam samozřejmě chudí Češi a Angličané. Ti nebyli chudí, ale jsou to samorosti. Pozorovat anglické horolezce ve Švýcarských horách byl zážitek. Jejich vybavení neoplývalo novotou ani moderností. Místo pohorek nosili podivné křumpy ve kterých by žádný Čech nikam nevyrazil. Volné chvíle trávili u starodávné konvice ze které si věčně nalávali čaj. Jejich spořivé jednání přišlo hochům ku prospěchu. Sprcha v kempu pod Matterhornem měla dveře se škvírou na vhození mincí. Za dva franky, což reprezentovalo 54 korun

předrevoluční měny, tekla tři minuty teplá voda. Pět mladých Britů se v rychlosti vystřídalo v kabině. Venku se namydli a uháněli zpět. Tři Čeští hoši se po jejich exmpore přestali stydět. Stihli to v pohodě.

Angláni byli naprosto rozdílní od Japonských horolezců. Ti se zase pohybovali zásadně v nejdražších obchodech se sportovním vybavením. Kupovali si všechno, od bot až po karabiny.

Jarka seděla při okraji stanu a pozorovala anglického džentlmena. Starší pán leštil a oprašoval svůj automobil, stejně letitý jako on sám. Pucoval černý lak od rána včerejšího dne až do dnešního večera. Do restaurace nechodil, pojídal jídlo od manželky ve stoje u svého Mini Morrisu. Utěrku nepustil z ruky. Mezi jednotlivými sousty leštil dál. Až budou zítra, brzy ráno, hoši odjíždět do Benátek, bude ve své nejoblíbenější činnosti pokračovat.

*

*

*

Je to pravda! Všechno co Ragy o Benátkách slyšel a četl. Stál na náměstí Sv. Marka, obdivoval Dóžecí palác a prohlížel si výlohy obchodů, nábřeží a Most vzdechů. Byl u vytržení.

Před půlhodinkou zaparkovali auto na Lidu a všichni vyrazili do města. Prohlídku jim rušily automobilové fanfáry. Prchavá móda zachvátila celou Evropu. Obchodníci se předháněli v předvádění výrobku zájemcům. Na první dojem měly zajímavý zvuk. Jenomže je stačilo zaslechnout podruhé a začala z nich třeštit hlava. Čeští snobové jezdili shánět novinku do zahraničí. Nelitovali peněz ani času. Pomíjivost předešla v mnoha případech jejich namontování. Do půl roku poté byly totiž v republice zakázány.

Ragy s Kikou se oddělili od druhé poloviny výpravy a procházeli každou uličku, obdivovali sochy a sledovali bárky v kanálech. Seděli na nich houfy turistů a hoši litovali, že si plavbu musí z finančních důvodů odepřít.

Při výměně peněz ve směnárně zírali konsternovaně na izraelskou dívku. Byla oblečena v džínovém kompletu a peníze měla v každé kapse. Kolik jich ten oděv má? Nemá to konec. Vytahovala je zcela pomačkané a poničené. Před směnárníkem navrhla nevzhlednou kupu. Nezajímalo ji kolik peněz to je. Nepočítala nic, jen tu hromádku protlačila pod okénkem před úředníka. Trvalo mu věčnost než se s tím vypořádal. Jejich německé marky, které pro ně znamenaly nejméně tři měsíční výplaty, bylo odbyto ihned.

Kika tu již kdysi byl, takže jeho zájem o město byl vlažnější. Pamatoval si však, kudy se jde k jednotlivým pamětihodnostem. Vodil přítele do všech vyhlídkových míst a nevynechal nic podstatného. Času měli nazbyt, vychutnávali si procházku důsledně. Bloumali ulicemi a vdechovali atmosféru. Prohlíželi si výlohy. Litovali, že nemohou ochutnat mořské plody, které nabízela každá restaurace. Před rozlehlou budovou kina sledovali fotografie zahraničních herečů. Poznali tváře těch, které znali z novin. Jen když se dostali do nějaké aféry, nebo je někdo zavraždil, psal o nich socialistický tisk. Z filmů je znát pochopitelně nemohli.

„Co dnes promítají,“ otázal se Kika.

„Erotický thriller.“

„Erotický? To mne zajímá.“

„Nikdy jsem neviděl nic erotického, nepočítám-li do toho Pygmejskou černošku s odhalenými ňadry na přebalu cestopisu od Hanzelky a Zikmunda,“ pronesl Ragy

a pokračoval nejistě: „A to se dá o erotičnosti toho záběru silně pochybovat.“

Prohlédli si upoutávku, které vévodila spoře oděná krasavice. Hlavu měla menší než prsa. Záběr dával naději, že bude vidět i něco více.

„Když já ani nevím, co to znamená thriller,“ podivoval se Ragy.

„Já taky! V životě jsem takové slovo neslyšel.“

Dnes to zná i nejposlednější babička, která sleduje televizi. Když se k nám v té době dostal západní film musel projít cenzurou. Do programu byl přidán, jen tehdy, pokud byl uznán za politicky vhodný, pro oblbovaný socialistický lid. Ale i v tom případě byl hlasatelem uveden známou větou: Autor nastavil zrcadlo kapitalistickému zřízení. Bylo jisté, že slovo thriller neznal ani ten cenzor.

Jediná erotika, která se kdy v cenzurovaném filmu objevila, byl jenom trochu hlubší dekolt. Většinou v historickém dramatu. Nebo v lehké francouzské komedii. Biografie byly v obležení, když se rozneslo, že bude vidět podobnou scénu.

Ragy vzpomenu na zážitek, když jako student nastoupil o prázdninách na brigádu. Pravidelně obětoval jeden měsíc a stal se každý rok, závozníkem na dálkových tratích. Obětoval není správný výraz. Poznal republiku, práci a lidi. Vydělal si na tramping či na lezení. Při jedné z prvních vyjížděk se dostal do Bratislavy. Tam zjistil, že budou promítat v letním kině film Kleopatra. Byl to super širokoúhlý snímek. Po Praze to bylo druhé kino v zemi, schopné uvést, takový rozměr. Přemluvil ke shlédnutí filmu nevrleho a velmi unaveného řidiče, což vzhledem k okolnostem, bylo snadné. Než se jim podařilo zaparkovat velké nákladní auto, omeškali začátek. Příběhli

právě když běžely první obrazy a přes ně titulky. Kino bylo ztichlé. Diváci napjatě sledovali úžasnou podívanou. Poprvé v životě super širokoúhlý snímek a rovněž poprvé ze Spojených států! Šofér a závozník se krčili, když přicházeli do první řady. Při návalu, zbyly jediné volné lístky, pouze tam. Siluety opozdileů, muselo vidět proti plátnu, celé kino. V obrovitém úvodním záběru se objevila slibná Kleopatra. Pochopitelně, že v detailu. S hlubokým dekoltem.

„No Jírko, tady uvidíme kozy, nejméně dva metry velký,“ zvolal řidič hlasem zvyklým přehlušovat hukot motoru. Bodrý muž nevědomky předvedl uvažování běžného občana i jeho úžas. Produkce ještě nezačala a už smíchy řvalo celé hlediště. Studentík by se rád propadl do země. Když kino skončilo, klopil oči a červenal se protože měl pocit, že si každý myslí, že je autorem té věty a považuje ho za nevyválaného burana.

„Že bychom se šli na ten erotickéj thriller podívat?“ uvažoval Kika. Vyslovil cizí slovo přesně tak, jak bylo napsáno.

„Kolik to stojí?“

„Deset tisíc lir.“

„Cože?“

„Co se divíš. Jenom krabička zápalek tu stojí osm set!“

„Myslíš, že je to dobrý nápad,“ pochyboval Ragy.

„To si piš!“

Hoši zaplatili a vešli dovnitř. Zdálo se, že je to opravdu dobrý nápad. Klimatizace nebyla vidět, ale překvapil je příjemný chládek. Také žádný nával se nekonal, jak by se dalo očekávat. Sedělo tam jen pár duchodců. Pravděpodobně věděli, kde si v klidu odpočinou.

Erotické obrazy se skládaly z nekonečných záběrů na

obličej a bezkonkurenčně obrovitá prsa. Krasavice sháněla chlapy, vodila si je domů a souložila jak zjednaná. Pod polštářem měla ukryté obrovité kleště na krbová polena. Thriler spočíval v tom, že se v okamžiku nejvyšší vášně, posadila na koníčka, vytáhla ty kleště a dotyčného muže jimi uškrtila. Ten nešťastník se u toho zmítal, což té čiperné dámě dělalo náramně dobře.

Když vyšli po skončení ven, doslova je udeřil, žhavý vzduch.

„Bože, my jsme pitomci!“ stěžoval si Ragy. Tolik dní jsme neviděli ženskou a pak jdeme na erotickéj film! Jsem z toho celý zpocenenj a teď ještě takové vedro.“

„Jo hrozně blběj nápad! Navíc se budu pokaždé bát, jestli nejsou pod polštářem krbové kleště!“ poznamenal Kika.

*

*

*

Socha vyprávěl, že když se vracel do Československa po návštěvě západních hor, spatřil před hranicí plechovou figurínu muže. Držel v rukách své naruby vytažené kapsy. Pod ním byl nápis: Chcete socializmus? Ta cedule se skrytým sdělením ho donutila dlouze přemýšlet. Mám se vrátit?

Hoši nic takového neviděli. Zastavili pouze před budovou německé celnice. Ohledli se nazpět. Věděli, že se na západ, možná do konce života, nepodívají.

„Pánové, máme poslední možnost, rozhodnout se, zda tu zůstaneme,“ řekl Sindel pohřebním tónem. Očekával na svá slova nějakou odezvu, ale odpovědělo mu pouze mlčení. Jeho přátelé, zcela vážně, zvažovali svá pro a proti.

„Nemůžeme přece ublížit našim manželkám a dětem,“ přerušil ticho rozvázný Kika.

Opět se rozhostilo ponuré a dlouhé mlčení. Zastavil ho Sindel. Nastartoval motor a rozjel se k hranici.

Němečtí celníci nedělali žádné potíže. Cestovatelé měli pocit, že je budou muset o razítko do pasu prosit. Připomenulo jim to vyprávění jednoho přítele z lezení. Řekl jim, jak se na jedné Jugoslávské horské silničce rozhodli autem přejet do Itálie. Pasy samozřejmě neměli. Dole v údolí uviděli malou budku celnice. Postarší celník měl před ní postavenou židli. Seděl pohodlně a v poklidu si četl noviny. Závoru nechal zdviženou. Rozhodli se jednat okamžitě. S nenastartovaným motorem využili svahu, aby získali rychlost a neprozradili se hlukem. Profrčeli kolem celníka jako nenadálý blesk v ospalém dni. Ustrašeně se ohlíželi co se bude dít. Celník ani nezvedl hlavu od novin a seděl si dál!

Na naší straně přechod hranice probíhal jinak. Museli na příchod uniformovaných kontrolorů dlouho čekat. Čeští celníci si dávali na čas. Po dlouhé době se vyrojili v počtu tří mužů. Tvářili se vážně a důležitě. Pátravě zhlíželi do auta i přívěsu. Číselka z nich odpovídnost k úkolu, který jim svěřila strana a vláda.

Jeden mladý uniformovaný muž ukázal na Ragyho batoh. „Čípak je toto,“ pravil důležitě.

Ragy se přihlásil v poklidu. Věděl, že nemá nic zakázaného, stejně jako jeho kolegové.

Peníze tak akorát stačily na skrovné živobytí a na kempy, určitě ne na porno či na neschválené politické tiskoviny, pomyslel si. Rozhodl se, že prohlídku pojme jako malou komickou etudu. Věděl, že se dobře pobaví. Poslední noc před hranicí totálně zmokli. Jeho batoh byl plný špinavých, zapocených a vodou nasáklých oděvů. Parádně páchly. Tahal je ven a házel na asfaltovou dlažbu až to pleskalo. To nevydržel ani zodpovědný a prověřený úřední

muž. „To stačí,“ pravil zvadlým tónem. Schlíple se odplížil věnovat někomu jinému.

Za hranicí hoši míjeli dlouhou kolonu pomalu jedoucích nákladních aut, narvaných ruskými vojáky. Působili jako přízrak, ale byla to krutá realita.

Do Českých Budějovic dorazili za tmy. Město vypadalo šedivě a mrtvě. Žádné neony, ani pouliční světla, nikde nesvítala. Zdálo by se, že je tu očekáváno válečné bombardování civilních objektů. Domy měly jednolitou, špinavě neurčitou barvu, ponuré šedi. Po upraveném a barevném západu vyvolávala silný kulturní šok. Jenomže ten nastává po příjezdu do ciziny. Tady jsme přece doma!

„Konečně se najíme a odpočineme za české prachy,“ pravil Sindel.

Objížděl náměstí a hledal vhodnou hospodu. Uprostřed velkého prostranství, na schodech Samsonovy kašny, sedělo několik mládenců s dívkami. Jeden z nich drnkal na kytaru. Pasažéři v autě zahlédli, jak se k hloučku z několika stran přibližují uniformovaní esenbáci. Mládež svým hraním a posedáváním zřejmě porušovala nějaký předpis. Že by pobuřování? Určitě je bylo potřeba poučit jak budovat socialismus.

Sindel konečně zastavil auto před hotelem, který jako jediný z celého města se zdál být otevřený a osvětlený. Prošli dovnitř, oblakem zápachu z toalet.

„Tu večer si po tom strádání a šくだlení musíme vychutnat. Tedy pokud se mi podaří zapomenout na ten zachodový smrad,“ konstatoval Ragy. „Jako první si objednáám kávičku,“ pronesl mazlivě.

Přinesla mu ji mladá servírka. Postavila šálek před něj, ale na druhou stranu stolu. Nevěděl zda má zaplakat, nebo se totálně rozzuřit. Místo toho se rozesmál trpkým smíchem.

„Teď už opravdu vím, že jsme doma!“

„V naší krásné zemi...“ dodali přátelé.

*

*

*

„Ta Francouština je divnej jazyk,“ konstatoval Furka.

„Navíc ti pitomí Francouzi odmítají mluvit anglicky nebo německy!“ stěžoval si Kamen.

„Kdepak! Musí být dobrá, když s ní hovoří diplomaté celého světa,“ oponoval Škára.

„Copak jsem nějakej diplomat abych uměl Francouzky?“ přidal se Kosin. „Když neznáš jejich řeč, tak se tady s nikým nedomluvíš.“

Hoši stáli na pokraji rušné třídy, uprostřed města Paříž. Po třech týdnech strávených ve Francouzských Alpách se přijeli pokochat proslulým městem.

„Pánové pojďte se podívat! Tady je taková ulička plná bordelů. Holky se tam předváděj polonahý,“ volal Suchoň z daleka. Přihnal se divoce. Vyvaloval oči, rozšířené slibným úžasem.

„Dem si to prohlídnout,“ ozvalo se vícehlasně.

Přemístili se do uvedené ulice a teprve nyní pochopili, že je to pravda. Polonahá, silně nalíčená pracovnice je se širokým úsměvem zvala dovnitř domu.

„Hele já bych tam šel, když nás tak láká,“ pravil Škára naivně.

„Co blbneš! Víš co to stojí?“

„Já mám peněz dost!“

„Tak se jí zeptej za kolik se ti bude věnovat?“

Škára nechtěl ztratit tvář a vydal se k dívce. Rukama nohama a mizernou angličtinou ji oslovil. Snažil se postojem těla a chováním působit dojmem, že se jí táže na cestu. Bylo to zbytečné. Nikdo z místních mu nevěnoval pozornost. Když se dozvěděl částku, vydal se zpět

k hochům. Tvářil se znuděně, ale sevřené rty prozrazovaly zklamání.

„Na tohle nemáme!“

„Kolik?“

Zašeptal sumu. Všichni překvapeně vydechli. „Fakt???“

Mimoděk se otočili a zvolna se vydali nazpět.

„To mně namíchlo,“ stěžoval si Škára.

„Je jedna metoda jak se tam dostat,“ pravil Furka. Oči mu nad tím chytrým nápadem zářily, jak lampióny.

„Jestli je to zase nějaká tvoje moudrost, tak raději nic neříkej,“ zpochybnil ho Suchoň.

„Složíme se!“ nahlas zvolal Furka.

„Cože? A kdopak bude ten vyvolený co si to pujde užít?!“

„Budeme losovat!“

Všichni se nad tím nápadem zarazili. Takové řešení nikoho nenapadlo.

„Já bych do toho šel, je to jedna ke čtyřem,“ řekl amatérský matematik Škára.

Odpověděl mu nadšený halas hlasu. Každý věřil ve svoji šťastnou hvězdu, že právě on bude vítězem. Škára si připravil do jedné ruky čtyři sirky. Ve druhé držel svoji čtvrtinu peněz. Dával jí ostatním před obličej, aby přidali svůj díl. Jakmile se mu ruka naplnila do plné hodnoty, přistoupil k losování. Zkrátil jednu sirku a natáhl malý vějíř před sebe.

„Každej si vemte, ale nic neukazujte. Až dám povel tak se podíváme!“

„Tak na tři,“ řekl posléze. Vzápětí počal odpočítávat.

„Hurá já to věděl,“ začal hulákat rozradostnělý Suchoň. Ukazoval svoji zkrácenou zápalku. Ruka se mu nervózně trásla. Škára mu do ní vložil vybrané peníze. Potlačil závist a srdnatě pravil: „Neudělej nám tam ostudu, ať ty

holky vědí, jaký chlapi jsou Český horolezci!“

„Husité se prej dostali při spanilých jízdách až sem do Francie. Tak ať je to spanilá jízda,“ navrhl sečtělý Kamen. Hoši obklopili šťastlivce a klepali ho po ramenou.

„Kde se sejdeme?“ otázal se Suchoň. „Mějte na paměti, že si to chci užít, takže mi to bude trvat dlouho.“

„My půjdeme pomalu po té velký ulici, budem koukat do výloh, prohlídneme si památky. Určitě nás tady najdeš.“

Vyslance a zástupce cti Českých mužů se vydal na svoji misi. Pospíchal dychtivě, užít si výhru. Nebo splnit čestný úkol? Za všechny utiskované Československé chlapy, které přes hranice nepustí! Svazeček bankovek žmoulal v upoceně dlani.

Ostatní se zvolna vydali širokou třídou. Nahlíželi do obchodů, koukali po hezky oblečených Francouzách a obdivovali architekturu. Mimochodem, zdejší tolik vychvalované krasavice je nenadchly. Češky jsou mnohem hezčí.

Nedostali se ani do čtvrtiny, když se Furka ohlédl. „Hele on už jde zpátky, asi mu ty peníze nestačily!“

„Co se stalo, měls' málo peněz?“ volali ostatní na Suchoně.

„Ále houby! Holka mě vzala k umývadlu a začala mi ho oplachovat. Nestačila mne ani namydřit a už jsem vypísk'. Tak mi zase zadržla zip a otevřela dveře! Příště nikam nepolezu nadrženej!“

*

*

*

„Jak to máte domluvený?“ otázal se Hagen.

„Pohoda! Já jsem nejstarší, takže budu hrát profesora Fakulty přírodních věd Karlovy university, řekl Ragy.

„To vypadá dobře.“

„Všichni kluci jsou o dost mladší, budou jako moji studenti.“

Oba hoši se rozesmáli. Hagen jezdil na chlupu do Českého Ráje. Tohoto řádu do horolezectví v Turnově příliš neznali. Patřil do skupiny pražských lezců. Minulý rok popolézal na Kavkaze. Dnes v hostinci na Hrubici předával své zkušenosti partě, která vyrazí letos. Důležitý okamžik před návštěvou jakékoli nové oblasti. Zájezd do zahraničí, měl vždy nějakou nelegální chuťovku. Musela se připravit pečlivě.

„Dole pod horama, jsou dva tábory pro horolezce a vysokohorské turisty. Ten spodní si pamatuj.“

„Jasně!“

„Bude tam nějaký instruktor Chlebov. Když budeš něco potřebovat obrať se na něj. Určitě ti pomůže, když ho budeš pozdravovat ode mne.“

„Chlebov!“ smál se Ragy. „Zajímavá shoda okolností. Major Chlebov tady do nedávna měl pod sebou, chov prasat. Jezdíl jsem tam dělat veterinární zákroky. Vypadalo to pod jeho velením hrozně. Prasata hubený jako ryby na nožičkách. On ten podnik vedl od pasu. Účetnictví nikdy neviděl. Ale stal se z něho velký byznysmen. Všichni záhumenkáři si u něj výměným obchodem a všelijak vykeřtovali selátko. On si bohatl a ostatní národní hosté neměli do vojenské kuchyně nic na přilepšenou.“ Hoši se opět zasmáli. Trochu trpký humor. Dočasný pobyt cizího vojska, který začal 21 srpna měl letos výročí 21 roku! Zdálo se, že dočasně v Ruském podání znamená navždy.

„Pak na Chlebova přišla inspekce. Druhý den se zoufale přihnal k nám na veterinu a žádal nás o potvrzení, že mu uhynulo devadesátšest vepřů. Jinak prý půjde na Sibiř.“

„Dali jste mu ho?“

„Jen na pár kusů co jim asi opravdu uhynuly. Chlebov potom zmizel. Pravděpodobně je už na Sibiři. Vlastně se tomu tak říkalo za Stalina. Chlebov použil výraz dálnyj vostók.“

Hagen se tak rozesmál, až málem převrhl svůj půlitr. „Tohle snad není on, ale hlas se u něj mým jménem, že ho pozdravljáju.“

„Tak moc ti je zavázaný?“

„Blbost, zadarmo ani kuře nhrabe.“

„Co mu mám dát?“

„Botínky. Kup nějaký tenisky. U nich lidi žijí v chudobě. To je ta ruská srdečnost a pohostinnost. Vůbec nic nemají, tak se s tebou klidně o všechno rozdělí!“ Hagen se kupodivu, při těch slovech, tvářil velice vážně.

„Výborně, právě jsem viděl v jednom obchodu pěkné Adidasky,“ jásal Ragy.

„To bys tomu dal! Zkazil bys je. Kup mu naše obyčejný tenisky! Oni tam nic neseženou, tak se jim líbí všechno.“ Hagen přísně koulel očima. Rukou nervózně ťukal do stolu, aby zdůraznil nepřipustné zvyšování norem.

Jeho posluchač ihned pokorně zareagoval. „Aha, rozumím. Jak je to s pasem?“

„Všechny pasy jsou v práci. Jeden kluk se v tom trochu vyzná. Z brambory vyřízne žiletkou kopyto a budete mít rázem štempl na který pojedete.“

„Senzace,“ potěšil se Ragy.

„Ještě jedna důležitá rada. Musíte mít Maršrut!“

„Proboha co to je?“

„Já to taky nevím, ale všude se po něm budou shánět.“

„Co mám teda dělat?“

„My jsme měli takovej papír. Kde jsme byli, tak jsme si

tam nechali dát razítko. Když se někdo ptal na Maršrut, strčili jsme mu to pod nos!“

„To ti teda pěkně děkuju.“

*

*

*

Setkání účastníků dobrodružného výletu do Ruských hor proběhlo v hospodě na Hrubé skále. Tady se ustanoví dvojky na lezení. Bude dohodnuto, kdo co vezme, aby se některé věci zbytečně netupovaly. Ragy se na poradu těšil. Měl starost jak bude spát. Jeho dva stany jsou příliš těžké a naprosto nevhodné do hor. Musí se s někým domluvit.

„Přijede Kintl,“ řekl Hagen. „Mimo to, že leze, je v občanském životě malíř.“

„Toho zaměstnám, budeme ho doma potřebovat,“ pravil Pařas.

„Ne malíř pokojů, ty vole, ale obrazů.“

Hagen se mračil na nechápavého provinilce. Pak se obrátil na Ragyho. „Domluv se s ním na stoupání, on je mladší než ty, ale není to žádný divoch.“

„Hele není to ten týpek co v Ádru vozil masňáky lodičkou po jezeře?“

„Jo to je von.“

„Jel jsem tam s manželkou jako turista a ten palousek na lodi strašně žvanil. Tady vidíte vodníka, támhle zase Krakonoše a tak...“

„To jsou kecy pro lidi, aby kluci něco vydělali!“ zasmál se Hagen. „Ještě ti musím připomenout, abys sebou vzal nějaký padarky.“

„Co to hergot je?“

„Dářečky! Odznaky, pohlednice, propisovací tužky, reklamní tiskoviny, drobnosti a tak..“

„To mi hodně připomíná, jak první cestovatelé vozili

domorodcům korálky a zrcátka.“

„Rusáci si na to potpřej. Když uvidíš, že to někde vážne, tak vytáhni padarky. Hned to půjde líp!“

Místa u velkého stolu v hostinci na Ilrubé Skále se pomalu zaplňovala. Účastníci zájezdu si dávali na čas. Akademický malíř Kintl se dostavil jako poslední. Vyšší chlap a sympatický zjev s chytrýma očima. Ragy mu ukázal na židli vedle sebe.

„Tak to vypadá, že budeš můj kolega do dvojky,“ řekl. Potřásl si s budoucím parťákem rukou. Stisk byl pevný. Nebude to žádná leklá ryba, pomyslel si.

„Můžeš vzít stan?“ otázal se. „Já ti na oplátku vezmu mačky.“

„Jo, já mám bezvadnej, koupil jsem ho v hospodě za pětikilo.“

Odpověď zněla náramně dobře. Ragy se nad ní nijak nepozastavil. Jen ta cena se mu zdála trošičku podivná.

O bezvadném stanu bude ještě řeč.

Slova se ujal Hagen: „Pánové měli by jste si ustanovit nějakého zdravotníka. Je to dost důležité. Budete daleko od civilizace. Může se něco semlít, jako se to stalo nám.“

„Ragy pomáhá léčit zvířata, tak bude zdravotník pro lidi. Vono je to stejný,“ zažaloval Pařas.

Prozrazený nešťastník viděl, že na něj všichni hledí s velkým očekáváním. Musel přikývnout.

„Dokážeš sehnat nějaké léky?“ otázal se ho Hagen.

„Většinu jo.“

„Nechej si v lékárně udělat podle návodu, který ti dám, minerální směs. Ta se dává do vody. Ona tam bude jenom ze sněhu. To je potom jak destilovaná a nedá se pít.“

„Já ti pomůžu,“ dodal, když viděl jak roztržitě se oslovený tváří.

Rozhlédl se po svých posluchačích s ironickým úsměvem. „Taky si zajděte někam do pekárny. Nechejte si upéct chleba. Když ho vezmou vyšší teplotou, tak vám nezplesniví a vydrží.“

„Hele, už toho nechej, nebo mne bude z tebe bolet hlava!“ stěžuje si Ragy.

„To ještě nevíš to nejdůležitější. Při tom se s tím budeš jako šéf výpravy, stále potýkat.“

„Řekni svoji poslední jobovku, ale věz, že za každou další tě zastřelím!“

Pamatuj si, že v Rusku nikdo nemluví jejich jazykem. Jedinej kdo to bude umět, budeš ty!“ rozesmál se pečlivý rádece.

*

*

*

Strašlivá změt' materiálů, oděvů a potravin. Lana, karabiny, ledabory a mačky. Kuchyňské váhy a dva kletry. Váží se to po židlích, stolech, na zemi i na posteli. Bytem se nedá projít z jednoho konce na druhý. Tak začíná zájezd, na Kavkaz. Mají tam přijít nejhezčí chvíle, ale zatím to vypadá naprosto opačně.

Zatracená lékárna, zlobí se Ragy. Váží skoro dvě kila! Mohla by být lehčí, ale nemá odvalu něco odebrat. Může se stát, že některý lék bude zapotřebí v odlehlých místech, bez pomoci. Láhev rumu také léčí, ale je zatraceně těžká!

Kilogramy přibývají, když se jede v létě do hor ve kterých jsou zimní podmínky se sněhem a ledem. Nesmí chybět plavky, ale ani teplá bunda s čepicí. Lezecké věci musí obsahovat lano, mačky, cepín nebo pterodaktyl. Každá náležitost oplývá vahou. Když si sbalíte věci v klidu doma, vejde se všechno do batohu snadno. V horách spotřebujete

potravinu, něco ztratíte nebo vyhodíte, leč místo jaksi nevybude. Před cestou domů se marně mordujete, aby jste vše dostali dovnitř svého zavazadla.

Člověk musí nezbytnou zátěž tahat všude. Je na svém batohu závislý. Nelze se ho zbavit. Zatěžuje ramena a přibývá každým krokem na váze. Stává se z něj krysa, mrcha, tlust'och, škrtič, koule u nohy a hnus. Během přesunu ho několikrát za den musíte otevřít. Hledaná věc je zákonitě ukryta pod vrstvou, kterou musíte odebrat a zase ji složitě umístit nazpět. Svě zavazadlo střídavě milujete nebo nenávidíte.

Ragy naposledy kontroluje seznam. Zdá se že nic nechybí. Je toho 54 kilogramů ve dvou kletrech. Na zádech 32 kg, křížem přes hrud' jen 22 kg. Navíc čtvrtkilový fotoaparát přes rameno a síťovka s potravinami a pitím na cestu v ruce. Nic neobvyklého - Sojkin měl pouhých 28 kilogramů. Extrémista šetřil na všem. Kupříkladu jedl jen sušené polévky a ovesné vločky. Sebou vzal jen jedny trenýrky, které nesundal za celou dobu pobytu v horách. Před odletem hochy pozval jejich ruský pomocník do bani /koupelna s posezením v páře/. Sojkin prohlásil, že nebude rušit tradici. Namydlil se včetně trenek, které měsíc nesvlékl. Potom je nechal usušit na sobě!

Mám to velký nášup, říká si Ragy, ale mám jistotu. Lezecké náležitosti a léky mám všechny. Rovněž nebudu trpět hladem ani zimou. Na dálkový rychlík nastupuji v Praze. První úkol zní - v pořádku se tam dostat.

Hodina odjezdu se přiblížila. Hodil na sebe oba kletry. Odmítl pomoc manželky se slovy, že v horách mu taky nikdo nebude pomáhat. Vydal se na nádraží. Vše probíhalo dobře. Na jeden záťah dokráčel až na peron. Jsem přece silák, myslel si.

Když si liboval, jak je všechno v pohodě, přihodil se mu první zásek do sebevědomí. Upadl na záda! Přímo do kolejiště. Stejně vypadá želva, když ji obrátíte na krunýř. Chvilku mával rukama a nohama, než ze sebe shodil veškerou zátěž. Nakonec se srovnal. Námahavě se postavil na nohy. Veškerá pýcha a hrdost mu spadla do kalhot. Pohlédl na manželku, která jej šla vyprovodit. Právě ho chtěla obejmout. Místo toho viděla, jak se bezmocně válí na kolejích. Nic neřekla. Nasadila pochybovačný výraz. V jejích, najednou ustaraných očích si přečetl: Jak se ty chlape, chceš dostat někam daleko do hor, když upadneš a nemůžeš vstát, ještě doma na nádraží!

*

*

*

Kintl a Ragy se na Kavkaze od prvních okamžiků shodli. Měli podobné myšlení, názory a humor. Rozuměli si.

Jen v jedné věci stáli na opačných pólech. Odlišovali se v názorech, jak má vypadat krásná žena. Není v tom nic divného. Věčně nadrženi horolezci o krásném pohlaví rádi hovoří. Také obdivují své kolegyně. Nejenom pro dobrý sportovní výkon. Nelze se tomu ubránit, když vedle nich stoupá na skále dívka v přiléhavých legínách. Nebo se nad nimi zastaví v rozkročeném rozporu. To se potom ozývá: „Jaúú, jaúú.“

Na lezení s dívkou před lety doplatil Joščík. Jeho spolulezkyně nad ním zůstala stát v pozici blízko pádu. Stěžovala si, že to asi neustojí. Její nadýchaný zadeček se chvěl v krkolomném postavení. Joščík, který na něj mohl dosáhnout ze štandu u kruhu přemýšlel, zda ho má podepřít dlaní obrácenou nahoru nebo dolů, či raději sevřenou pěstí. Všechny způsoby vypadají vlně! Rovnici

nevyřešil a dívka mu spadla. Příhoda je také milou vzpomínkou na jednoho z nejtalentovanějších Turnovských lezců, který se po srpnové emigraci paradoxně zabil na pouhé via ferratě.

Estetická rozepře Kintla a Ragyho nebyla zásadní. Pohybovala se v rovině lehkého humoru. Ragy samozřejmě věděl, že jeho spolulezec má pravdu, ale schválně situaci dmychal. Pubertu totiž prožil v čáře extrémně hubené modelky Twiggy, která pro něj vždy představovala nepřekonatelný vzor ženské krásy.

„Hezká ženská musí být tenoučká jako proutek,“ nadhodil pokaždé udičku.

„Nemáš pravdu, má být zaoblená,“ chytil se Kintl.

„Blbost, krásu dělají kosti.“

„Nikoliv, pozvolné linie a ladné křivky!“

„Kosti musíš vidět, štíhlost na hranici ladné hubenosti, to je krása!“

„Hele já maluju akty, musím vědět co je hezký. Krása musí mít linie.“

„Proč myslíš, že hezké ženě se říká kost? Ten tvůj obal je vlastně tuk.“

„Svaly a podkožní tuk vytvářejí plynulé křivky!“

„Chceš říct, že krásu dělá sádlo?“ přimáznul Ragy vesele.

„Ty nevíš co je plastická linie na které se střídá světlo se stínem!“

„Chytil jsi někdy ženskou za křídla pánevních kostí? To je teprve krása!“

„Výjimka, která potvrzuje pravidlo,“ musel uznat umělec.

Jejich spor se proplétal volnými chvílemi na Kavkaze. Jak se nedobrovolný celibát prodlužoval, vzrůstala síla argumentů. Někdy takových, že zanechali špičkování a smáli se svým obratům. Celý pobyt v horách své debaty oživovali a vylepšovali.

Vyvrcholení sporu přišlo na Ragyho účet. Odehrálo se těsně před odletem domů. Na letišti v Kyjevě. Byl si zakoupit něco v kiosku. Když se vrátil zpět, pravil jeho oponent:

„Teď jsi tady měl být. Byla tu překrásná dívka, štíhlounká jak mladá jedlička, moc jí to slušelo.“

„Já věděl, že tě předělám! Přišels na to, že huběňoury jsou nejhezčí,“ prohlásil naivní zastánce kostnaté štíhlosti.

„Musíš ji vidět. Šla po těch schodech někam nahoru, ještě ji doženeš.“

Kintl hovořil s velkým zanícením. Rozhazoval rukama, když vykresloval neobyčejnost dívky. Vzbuzoval dojem, že spatřil nejkrásnější ženu svého života. Ragy chtěl potěšit svůj zrak. Musel ji vidět také. Vyběhl do horního patra. Hledal štíhlou krasavici. Leč nikde ji neuvídl. Navrátil se zklamán.

„Našel jsi ji?“ otázali se hoši.

„Prošel jsem všechna místa, neviděl jsem ji,“ pravil smutný Ragy.

Kintlova tvář byla plná uspokojení. Výrazně zabodoval v přetahované. „Škoda! Ta ti byla náádhernáá! Vypadala jak žebříňák!“

*

*

*

Instruktor Chlebov skutečně sídlil přesně tam, jak popsal Hagen. Inteligentní člověk s přehledem. Obdržel botínky a bylo vidět, že je potěšen. Prohlásil, že bude kdykoli nápomocen, kdyby bylo něco potřeba. Pro začátek dostal první požadavek. Schnat vajíčka a brambory. To byl dost naivní předpoklad, že se taková obyčejná strava může

VŽDYŤ JSEŠ Z PÍSKU



Jiří Pražák

vyskytovat v Rusku. Nebyla v obchodech ani na tržišti. Několik brambor Ruský instruktor přinesl po velkých potížích, až dva dny před odjezdem. Vajíčka nesehnal nikdy. Ragy se tomu brzy přestal divit. Za dlouhou dobu pobytu v horách byl třikrát pozván do společné jídelny na oběd nebo večeři. Do té doby nikdy neochutnal jáhly, proso, cizrnu a čirok. Při tvrdých podmínkách v horách, byl vděčný za všechno. Patří za ta pozvání velké díky, panu Chlebovovi.

Kaše z těchto chudých plodin se tu podávala pokaždé. Tady musí být lidé skromní.

Za zmínku stojí maso. Kupodivu i to zde bylo. Tedy pokud se záhadné kousky šlach, povázek a tuhých chrupavek za maso dá považovat. Jako odborník s maturitou z hygieny potravin, nebyl schopen určit z které části zvířete ona flaksa pochází.

Po nějakém čase Ragyho začali v ruském táboru znát, jelikož často přicházel žádat Chlebova o pomoc. Místní šéfové ho uctivě zdavili. Tak se stalo, co muselo zákonitě přijít. Navštívil zdejší toaletu. Turecký záchod je praktická záležitost, pro našince však naprostá podivnost. Tento byl improvizovaný a nalézal se uprostřed malé chatky. Mezi dvěma prkny v podlaze byla vyřezána malá díra.

Řekl si, že obřad provede rozvážně. Nesmí po sobě zanechat žádné znečištění. Malý otvor bude terčem, který úspěšně zasáhne. Posadil se do hlubokého podřepu. Hleděl přes stažené kalhoty na malou škvíru v podlaze. Soustředěně vyměřoval vzdálenost. Měl starost, aby neztratil rovnováhu. Nikde okolo nebyla žádná zástěna nebo cokoli, čeho by se dalo přidržet, případně poskytlo soukromí. Taková zpanštelost se tady neuznává. Doufal, že ho nikdo nezastihne v tak choulostivém okamžiku. Zákon schválnosti však zafungoval perfektně. Uprostřed té

vyměřovací snahy, vstoupila dovnitř místnosti trojice hlavounů. Bílá zadnice jim zasvítla v ústrety. Nijak je ta situace nezaskočila na rozdíl od nešťastníka v intimní pozici.

„Zdrástvuj,“ řekli jednohlasně a postavili se ke žlábků určenému k močení.

„Zdrástvuj.“ Odpověděl Ragy a současně se úspěšně trefil. Rád by však za výtvořem skočil, aby nemusel takové ponížení dále vychutnávat.

Je jisté, že náš velký vzor se potácel v problémech, protože tragikomické okamžiky přicházely všude a ve všem. Staří aparátníci odešli do propadlišť dějin. Na špici se topil Gorbačov, probíhala perestrojka, glásnosť a suchoj zákon. Něco však fungovalo v době rozvratu perfektně. Ragy se o tom přesvědčil na vlastní oči.

Zájezd byl považován za úspěšný. Něco se vylezlo a jeho „neomalení svěřenci“ i on sám, projevíli zájem, učinit rozloučení s Kavkazem. Taková událost se u horolezců nikdy nekoná na sucho. Vypravil se tedy za Chlebovem zjistit, co se v té věci dá udělat.

„My chočem nemnožka popit', u nas takaja radost', my byli na veršině,“ vznesl požadavek. Obával se, že nic nebude. Suchoj zákon se nikdo neodvází překročit. Nebo jakýkoli alkoholický nápoj prostě nebudou mít.

Pamatoval na zážitek, který mu vypravoval Kika. Vypravil se s přáteli do velkého hotelu v Čegetu na Kavkaze. Svoji honosností vzbuzoval dojem, že tam nebude nic chybět. Vyjeli výtahem do horního patra, kde byl bar. Těšili se na sklenku dobrého pití. Dříve než si stačili cokoli objednat, přitočil se k nim číšník.

„Malčiky, vodky u vás jest? /Hoši nemáte vodku?“ otázal se spiklenecky. Rozhlížel se při tom vyděšeně na všechny

strany, zda ho někdo nevidí. Měl pocit, že jenom inostranci mu mohou pomoci od „žizně“.

Ragy před léty procházel Oděsou. Několikrát se překvapil, když proti němu vyskočil z průjezdu muž a ukazoval dva zvižené prsty. Chvilí před tím viděl jiného jak mu ukazuje tři prsty. Nereagoval protože netušil oč se jedná. Později se dozvěděl, že to byla „obchodní nabídka.“ Měl si s ním na půlku koupit lahev vodky a někde ve skrytu tmavého průjezdu ji společně vypít!

Tato země, kde zítra znamená večera, jak napsal Fučík a tvrdili komunisté je zdrojem překvapení. Na jedné straně se létá do kosmu, na druhé neseženete základní věci na místech, kde mají být, pomyslíl si Ragy. Při těchto poměrech bych se překvapil, kdyby Chlebov řekl, že alkohol sežene. Podíval se na něj s očekáváním.

„Ja dumāju, čto éto vazmožno,“ řekl velký pomahač. „Zavtra prichadi sjudá. Pojechajem! Vodky budět!“

„U menja vodky plocho jest', ja tolka Gruzinskoje,“ poznamenal Ragy, svojí chatrnou ruštinou. Mýlíl se, nemohla být chatrná, když mu rozuměli. K jeho překvapení ho tady považovali za Rusa. Několikrát se ho ptali, zda náhodou není Rus, někde od Baltu. Prý má tamnější přízvuk. Hagen tvrdil, že budu jediný, kdo tu bude znát jazyk, vzpomenu si. Trochu pravdy na tom je.

Chlebov pokračoval. „Vsjo budět. Napisáj čevó molodeci chočút.“

Večer v táboře, hoši vznesli své požadavky. Vodka nezvítězila. Gruzínský koňak byl obecně znám, jako kvalitní pití. Vyhrál u většiny, byť málokdo věřil, že se vůbec nějaký alkoholický výrobek, podaří získat. Informaci, že si mohou cokoli vybrat, nikdo nebral vážně. Nedůvěřivý Sojkin se s tím nepáral a objednal si vodku.

„Budeme rádi, když přineseš, aspoň tu,“ vyjádřil obavy

Kintl.

Po obědě následujícího dne, přijel ke bráně Ruského tábora Záporožec. /Ragy prozíravě přišel dříve a dočkal se kaše z neznámých obilnin se záhadným masem/.

Pár těchto automobilů jezdilo v Československu. Byly známy jako nespolehlivé a dýchavičné. Jejich majitel si mohl lehnout pod vůz a zůstat tam navždy. Pro samé opravy by se stejně nikam nedostal.

Za volantem seděl muž vysloveně podezřelého zjevu. Mafián od prvního pohledu. Neodpověděl na pozdrav. Po celou cestu nepromluvil. Vyrázil vpřed až se plechy třáslly. Motor vydával klepavé zvuky. Vzbuzovaly dojem, že se co nejdříve ozve rána, po kterém se navždy zastaví.

Prašnou cestou ve vesnici právě procházelo stádo dlouhosrstých angorských koz. Staříčkový Balkarco – Chabardinec s tůbetjkou na hlavě je poháněl holí. Ragy doufal, že auto aspoň zpomalí. Řidiče to nenapadlo. Ani nezatroubil. Plachá zvířata se stačila rozprehnout, ale dědula musel těsně před nárazem, udělat mistrnou piruetu. Leckterý krasobruslař by záviděl.

Během cesty se podobná situace, ještě několikrát opakovala. Řidič se choval ekologicky. Šetřil klakson, zřejmě aby nerušil lesní zvířenu. Použil jej pouze párkrát. Těšilo ho, přiblížit se k vyhlédnuté oběti a donutit ji zatroubením k zoufalému skoku. Tak se tady chovají normálně, napadlo českého pasažéra.

Auto zahalené v oblacích prachu odbočilo na polní cestu. Vjelo do lesa. Kupodivu se nerozpadlo na tankodromu, který následoval. Zastavilo po několik kilometrech u malého loveckého srubu. Mlčenlivý muž jej odemkl. Uvnitř byla tma, protože těžké okenice byly zavřené. Dovnitř pronikalo jen světlo otevřených dveří. Místnost

byla plná regálů. Sahaly až ke stropu. Lahve alkoholu mnoha značek se na nich slibně blyštěly. Takový obraz neuvídíte ani ve specializovaném obchodu. Přesvědčivý důkaz, že přece jenom, tady něco funguje dobře.

„Děngy u tějba jest?/Máš peníze?/“ poprvé promluvil podivín.

Ragy přikývl a dočkal se další věty, zakončené rozmáchlým gestem směrem k řadám lahví. „Nu pasmatři! /podívej se/.“

Vybral značky alkoholu dle svého seznamu a nastrkal je do kletru. Odpočítal „podnikateli“ zanedbatelnou částku, včetně spropitného. Cesta nazpět probíhala stejně. Při průjezdu vesnicí všichni stačili uskočit.

„Takaja u nas žizň /takhle my žijeme/,“ řekl Chlebov na rozloučenou.

*

*

*

Než vyrazili na lezení, vytáhl Kintl, bílou obálku. „Kdybych se náhodou nevrátil, pošli to poštou.“

„Já ti dám svoji,“ opáčil jeho spolulezec.

Pohlédli na sebe a pousmáli se. Nemuseli se více domlouvat. Dobře věděli oč se jedná. Na kolegu se lze spolehnout. Určitě by vše potřebné zařídil.

„Pánové já беру nahoru Aljošu /ruský tlakový, benzinový vaříč/, víte jak je těžkej, musíte vzít benzin,“ řekl Ragy před výstupem na Ušbinské plató.

„Samozřejmě! My nezapomeneme,“ ozvala se hromadná odpověď.

Na polovině cesty k hoře si postavili stan. Udělali večeri. Aljošou roztopili sněh a potom v něm uvařili rýži. Palivo ubývalo.

„Máte ten benzin?“ otázal se Ragy.

„Jistěc.“ Zaznělo v odpověď přezíravým tónem. Nedůvěřivý tazatel byl umlčen.

Ranní lezení ledopádem se zdálo být bez problému. Pouze pětimetrové trhliny, nekonečně hluboké, strašily každého. V Tatrách takové terény neviděli. V jednom případě byla propast spojena ledovým mostem. Ten se v nejužším místě propadl. Museli skákat v mačkách přes hlubinu z jedné ledové špice na druhou. Zdolat kilometrové převýšení ledopádem není snadná záležitost. Trvá to dlouho a bere to sílu. Nahoře s potěšením zjistili, že nemusí stavět stan. Nalezli ledovou jeskyni, vyhloubenou lidmi, jako záhrab.

Při zdoluhavé námaze ztratily jejich těla značnou dávku tekutin. Začali tavit sníh, aby si udělali čaj. Vaříč se nadějně rozhořel, pak zaprskal a zhasl.

„Měli jste dolejt benzin, vy pitomci!“ vybuchl Ragy.

Hoši se na sebe podívali. Vyšlo najevo, že jej nikdo nemá. Začali se navzájem obviňovat. Starší horolezci je pozorovali. Překypovali zlostí, ale nechtěli dymchat hádku. Raději mlčeli. Vedla je zkušenost s bojem proti ponorkové nemoci. Počkali až se dusná atmosféra rozplyne sama.

Kousek výš měli velký stan Ruští alpinisté. Ragy se tam musel vypravit. Vyžebrał do Aljoši plnou nádrž. Věděl, že sami mají málo a více jim nepomohou.

Po návratu oznámil všem: „V noci si dejte do spacáku lahve a tavte si v nich sníh na pití. Vaříč bude stačit jen na jednu večeři a snídani. Jakmile zítra vylezeme, poženem hned dolů.“

„Když rozložíte karimatku na slunce, také něco natavíte,“ přidal Sojkin. Před chvílí tuto metodu úspěšně vyzkoušel v červácích zapadajícího slunce.

Nikdo neprojevil špetku nevole. Za omezený režim si

mohou sami. Tvrdé podmínky příliš nevadily. Většina byla schopna pokračovat v plnění programu. Padla Užba a Bžeduch.

Kintl s Ragym vyrazili na sestup jako první. Domluvili se, že cestu vezmou jedním rázem, až do základního tábora. Lézt nahoru celkem šlo. Ale slézání ledopádem není nic snadného. Trhliny se rozšířily. V jejich obrovitých tlamách by člověk zmizel jak nic. Jištění přes cepín nic moc neudrží. Poskytuje pouze chatrnou útěchu.

Teprve dole na ledovci si mohli oddechnout. Po tom obtížném sestupu se jim zdál další postup snadný, protože terén ztrácel příkrost. Aby mohli pokračovat co nejrychleji, odvázali se z lana a uložili cepíny do poutek kletrů.

„Mačky nám budou stačit,“ shodli se.

Jak se ukázalo později, byla to chyba. Ragy šel první. Najednou za sebou zaslechl výkřik. Ohlédl se a spatřil kolegu, jak padá na led. Nemůžu mu nijak pomoci, blesklo mu hlavou. Kintl se okamžitě se rozjel po svahu. Klouzal do poslední trhliny, která na cestě byla a neměl čím brzdit. Pár metrů dále, by se už nemohlo nic stát, říkal si zkoprnělý Ragy.

Ďáblův chřtán se chystal přijmout oběť. Kousek před ním, zamrzl do ledu, malý kámen. Rozjetý hoch do něj narazil batohem. Zatočil se a zastavil. Postavil se na nohy. Kývnul pobledlou tváří na spolulezce, aby dal najevo, že je v pořádku. Chvilku si hleděli do očí. Nikdo z nich nepromluvil, ale nějakým vnitřním hlasem se domluvili, že se nikdy ke své hloupé chybě nevrátí. Tyto řádky, po řadě let, jsou prvním bonznutím.

Do tábora dorazili po celodením pochodu až za šera. Tady o dost níže, panovalo nezvyklé teplo. Udělali si večeri.

Potom Kintl přinesl láhev rumu a kolegův dopis.

„Musím to zapít,“ pravil.

„Nebudeme troškařit!“ řekl Ragy a přinesl druhou láhev. Zahleděl se do očí svého kolegy a zašeptal: „Jsem rád, že jsem tvoji obálku nemusel posílat.“

Posadili se k ohni. Přiložili dopisy svým blízkým do plamenů. Nebudou už potřeba. Hovořili a popíjeli až do rána, kdy je do stanu zahnal déšť.

*

*

*

Kintlův výhodně zakoupený stan byl Ragymu podezřelý od začátku. Když jej spatřil poprvé, ihned se jeho podezření potvrdilo. Malé turistické, klasické áčko. Znal tento výrobek určený na víkendové přespání. Zaručeně není vhodný k dlouhodobému pobytu ve vysokých horách. Dva lidé v tak mrňavém stanu mají nedostatek místa. Nelze se ubránit náhodným dotekům celt. V těch místech začne protékat a malér je na cestě. Proto je stan dodáván s nepromokavým tropikem, které plní roli střechy.

„Kde máš tropiko?“ otázal se Kintla.

„Ten chlap v hospodě říkal, že to je supermoderní výrobek u kterého není plánovaně,“ přesvědčivě vysvětloval oslovený. Byl si jistý, že je vše správně. „To ti byla úžasně dobrá cena, pouhý pětikilo!“

„Při prvním dešti v něm poteče řeka! Proto jsi ho koupil tak levně!“

„Kdepák!“ pohoršil se Kintl. „Nikdy se nemůže voda dostat do mého speciálního stanu!“

Každý kdo někdy žil pár dnů v přírodě, dobře zná, co se začne dít, když prší dlouhodobě. Přežije v suchu pouze malou letní bouřku, po které za hodinku vysvitne sluníčko.

Jenomže na Kavkaze nepřišla bouřka, ale mírný nepřetržitý déšť. To je nejhorší. Pomalu vsakuje do všeho. Vyjít ven se nedá. Pobývat ve stanu také ne, ale nelze být jinde. Hoši zalezli do spacích pytlů. Mačkali se k sobě ve středu, jen aby se nedotkli stěn. Zbytečně! Voda po nich nerušeně stékala dovnitř. Obtékala karimatky a hromadila se jim u nohou, kde vytvořila malé jezírko.

Dva dny zírali na plátěný strop. Lezl po něm pavouk. Marně uhýbal stékajícím kapkám. Pozorovali ho několik hodin. Jeho život doznal trpkého konce. Ragy se tak strašně smál Kintlovým historkám, až se mu chudák pavouk, zřítíl do rozšklebených úst. Nestihl v mokru přilepit své záchrané lano.

Vyprávění příhod, byla jedná činnost, která se dala dělat. Voda se stále hromadila kolem nich. Museli ji čas od času vylévat ven, byť se jejich spací pytle snažily, vše do sucha vycucnout.

Tady je velmi nutné, aspoň malým náznakem citovat úryvek z jedné Kintlovy příhody: „Tenkrát u mě bydlel Kaliméro. Sedím si tak v neděli ráno na posteli se svojí dívkou. V rukách držíme sklenky s dobrým vínem. Oba nahatí si užíváme volna. Najednou se bez zaklepání otevrou dveře. Dovnitř vtrhne Kaliméro a povídá: Tak máme filecky!!!“ Vypadá to hrozně, ale měl je samozřejmě jen on.

Třetí den, pozdě odpoledne, konečně déšť ustal. Vysvitlo sluníčko. Horolezci vylezli ze stanů, zjišťovat škody. Stěžovali si na mokré oblečení, plesnivý chléb a celkovou nepohodu. Zdálo se, že nikdo nebyl ušetřen. Jediný kdo si nestěžoval byl Pařas. Měl krásný stan okopírovaný ze zahraničních časopisů. Sídlil v něm sám v naprostém pohodlí. Ušila mu ho schopná horolezkyně Halina. Dala si záležet na mistrovském zpracování a výběru materiálu.

„My si užívali, zatím co, ty sis lebedil!“ pronesl Ragy, kterého rozčilovala ta pohoda jaká z hocha čišela.

„Pojďte se podívat,“ řekl Pařas vesele. Šibalským úsměvem ozdobil svoji tvář. Bylo jasné, že se pohodlně rozvaloval v suchu.

Celá skupina se po jednom vystřídala u kulatého stahovacího rukávu, který sloužil jako vchod. Očekávali komfortní, suchý kutloch, který budou závidět.

Nalezli jen pocit marnosti. Uvnitř se leskla nehybná hladina vody. Měla asi deset centimetrů hloubky. Uprostřed rybníčku trůnil vyvýšený ostrůvek z lan a oblečení. Vypadal jako bobří hrad.

„Dva dny jsem na tom seděl, nohy jsem měl celou dobu ve vodě!“ postěžoval si Pařas.

*

*

*

„Tak opravdu nikdo nechce jít se mnou na Elbrus?“ otázal se Ragy u ohně na kterém si dělali snídani. Domníval se, že někdo projeví zájem o nejvyšší horu Kavkazu. Odpovědí mu bylo pouhé mlčení. Výstup normální cestou je považován za snadnou záležitost bez horolezeckých komplikací. Přesto nemohl pochopit, že taková příležitost nikoho neláká. Rozhodl se, že vyrazí sám. Někoho se třeba chytím a vystoupám! Sbalil si rychle věci. Vyrazil do údolí.

Několikahodinovou cestu měl nachozenou. Už mu nepřipadala tak dlouhá. Šlapal po ní, kdykoli bylo potřeba, požádat Chlebova o pomoc.

Sestoupil až na hlavní silnici. Provoz je tu minimální. Téměř žádný. Něco stopnu nebo pojedu autobusem, rozhodl se. Už věděl, že označení autobusové zastávky se tu nekoná. Místní lidé rádi poradí: „Většinou se čeká tady

za tím kamenem!“ Rukou naznačí, kam asi. Balvanů je tam víc. Člověk marně odhaduje, který je ten pravý. Jízdní řád samozřejmě také není. Poutníci se posadí u silnice a trpčlivě čekají.

Kousek za vesnicí uviděl skupinu asi dvaceti Balkarců v tradičních oděvech. Ženy, muži a hrozen pobíhajících dětí. Vynikal v ní mladičkový vojáček v námořnické uniformě. Totálně nalitý. Kývl na pozdrav a málem se převrátil. Ostatní byli pouze v lehkém alkoholovém opojení.

„Jezdí tu autobus?“ otázal se Český cestovatel. Okamžitě zjistil, že ruštinu příliš neovládají. Od toho okamžiku musel přejít na posunkovou řeč proloženou jednotlivými ruskými slovíčky.

„Čekej tady s námi,“ vyposunkoval na oplátku jeden rozjařený muž.

„Já jedu na druhou stranu,“ ukázal Ragy rukama.

Ze stejné posunkové odpovědi pochopil: „Až něco pojede, tak to zastavíme!“

Zůstal tedy s nimi. Dozvěděl se, že jsou jedna rodina. Vprovázejí vojáčka, který odjíždí, kamsi daleko, do služby. Přišli se s ním rozloučit rodiče, dědové s babičkami, tety a strýcové i bratřenci a sourozenci. Čekají zde již druhý den.

Nikdo tady nejezdí, asi se do Četetu nedostanu, napadla Ragyho neveselá myšlenka. Brzy však na ni zapomenu, protože ho rodina přijala mezi sebe. Láhve vodky ihned kolovaly. O Gorbačově suchém zákonu tu neslyšeli. Každý si s ním musel připít.

Jeden muž k vodce nabídl prazvláštní pochutinu. Vytáhl ji z velkého plátěného pytle. Byla to maličká rybka, asi deset centimetrů na délku. Nasolená a vysušená. Ragy si již po

příchodu všiml, jak ji lidé uždibují. Přiložil si vysušeného živočicha k ústům. Zakousl se. Málem si vylomil zuby. Rybka byla tvrdá jako beton. Rodina se rozřehtala.

Vetechý stařešina rodu se smíchy málem udusil. Zakončil své veselí nekonečným záchvatem kašle, po kterém by se člověk domníval, že bude následovat cesta na pravdu boží.

„Smatři!“/dívej se!/ Vzal rybu za ocas a počal s ní mlátit o kámen. Po takovém důkladném naklepání se host pokusil, dostat sousto do úst. Ukousl pouze slabé vlákno. Bylo chutné, dobře prosolené, ale muselo se dlouze žvýkat.

Na obzoru se objevilo nákladní auto v oblaku prachu. Jelo správným směrem. Jeden z mužů strčil návštěvníkovi do batohu hrst sušených rybiček. Vyběhl na silnici a zuřivě mával. Auto zastavilo!

Ragy nastoupil do kabiny. Další člen velké rodiny přiběhl a nabídl řidiči láhev vodky. Ten se vůbec nepřekvapil a důkladně si přihnul. Protúroval motor a rozjel se.

*

*

*

Čeget je malá osada pod zasněženými štíty hor. V jeho středu stojí nejvyšší budova - Hotel. Před ním, podél silnice, staré babky rozložily pár beden a židlí. Vytvořily improvizované tržiště. Prodávají tady všemožnou zeleninu. Hlavně však zdejší hit na turisty - svetry. Jsou vyrobeny z vlny dlouhosrstých koz. Jemňoučký chlupatý výrobek stojí za pohled a zaručeně svého nositele zahřeje.

Lidí se zde pohybuje málo. Jen pár turistů a hrstka místních. Ragy doplňuje láhev na vodu. Pak zahlédne vousatého muže s batohem na zádech. Vypadá na horolezce. Rozhodl se oslovit ho a získat pár informací. Hlavně kudy se dostane nejbližší cestou na Elbrus.

„Jdu tam také,“ dostává se mu odpovědi v Ruštině.

„Půjdeme spolu,“ potěšil se Ragy.

Cestou se dozvěděl, že se nový společník jmenuje Vadim je mu 36 roků, povoláním jaderný fyzik ze Saratova. To odpovídalo. Samostatně se po horách pohybovali pouze lidé podobného ražení ve společenském postavení vyšším než běžná populace. Instruktoři ve vysokohorském středisku budili dojem, že si našli dobrý šolich a užívají si život bez práce.

Vadim není horolezec, ale vysokohorský turista. Jezdí sem každý rok na dovolenou. Chodí sám na výlety. Na Elbrusu nikdy nebyl a rád by to zkusil. Tedy pokud se mu podaří přespat na Prijutu odinacati. Tak se jmenuje vysokohorská chata pro horolezce a turisty. Bouda, která tu stála dříve, kdysi zachránila život jedenácti horolezcům za bouře.

„Ja tóže chačú nočevát na prijutu!“ řekl Ragy.

„My paprubujem! /zkusíme to/“ ozvala se nadějná odpověď.

Během rozhovoru stoupali příkrou cestou vzhůru. Najednou se nad nimi ozval známý zvuk ocelového lana procházejícího kladkami.

„Ona tady jezdí lanovka?“ podivil se Ragy. Doma hovořil s pár lidmi, kteří byli na této hoře. Nikdo neprozradil, jak pohodlně se nahoru dostal!

„Není to na vršek, ale jen na svah pro lyžaře,“ uklidnil ho Vadim.

Nasedli s pár turisty a lyžaři do kabiny. Vyhlídka stála za pohled. Potom se objevil lyžařský svah. Pohybovalo se na něm více jak padesát lidí. Já si představuju odlehlou horu bez živáčka, pomyslel si.

Od stanice lanovky pokračovali po vyšlapané cestě ve sněhovém poli. Zanedlouho spatřili přijut. Leskl se v dálece svým hliníkovým pokryvem. Zatím byl maličký, ale

každým krokem přibýval na velikosti. Posléze však zmizel v mlze. Do této chvíle svítilo slunce. Najednou se počasí rychle zhoršovalo. Po nepříjemné chůzi měkkým sněhem se konečně dotrmáceli před nouzový úkryt. Spatřili tu několik lidí v červených teplákových soupravách s nápisem СССР vpředu i vzadu. V ústrety jim vyběhl malý muž. Byl oblečený stejně jako ostatní, ale v modrém.

„Čevó vy zděs chočetě? /co tu chcete?“ vykřikoval hlasitě. Vadim se pokoušel domluvit. Řekl, že doprovází inostrance, který by tu rád přespal. Kouzelné slůvko inostranec z Českoslovakiji používal příliš často. Jako štít. Teprve nyní Ragy pochopil, že bez něj, by se jeho společník neodvážil o nocleh žádat.

Modrý sportovec, který budil dojem, že je ostatním nadřízen, patřil k samonasíracím lidem. Každým okamžikem byl zlostnější a brunátnější. Postupně zvyšoval hlas, až téměř křičel.

„Nevazmóžno, ničevó, nevazmóžno zděs nočevát,“ běsnil až mu sliny létaly od úst, „nevazmóžno na veršinu!“

Hoši se raději otočili nazpět. Ragy sledoval jak mužik s ostatními vešel dovnitř chaty.

Rozhodl se, že se nenápadně protáhnou kolem. Vadim ho k jeho lítosti zklamal.

„Já nepujdu,“ opakoval několikrát. Buď ztratil odvahu k dalšímu postupu, nebo se bál modrého magora. Bylo vidět, že přemlouvat ho nemá význam.

„Běž sám, stejně jsi tak chtěl,“ řekl na rozloučenou. „Až půjdeš dolů, stav se na tábořišti, mám modrý stan. Určitě ho najdeš.“

Podali si ruce. Ragy vyrazil nazpět. Neznal poměry a nevěděl, zda musí mít na výstup, speciální povolení. Nechtěl proto, znovu spatřit zlého vlka od červených karkulek. Mezitím se počasí zhoršilo natolik, že nebyl

problém kolem hliníkového stavení, nenápadně proklouznout. Řekl si, že půjde dál na Pastuchovy kameny. Nějak tam přespí. Ráno vyrazí vzhůru. Buď sám, nebo, jak doufal, se k někomu přidá.

Pastuchovy kameny je několik skalek, které výrazně vystupují z bílého sněhu. Ragy u nich našel vhodné místo na bivač. Zítra brzy ráno vyrazím, pomyslel si. Na východní vrchol se nebudu cpát, je těžší. Pokud uvidím, že jde někdo nahoru, pokusím se k němu přidat.

Na malém netlakovém Aljoškovi si vařil čaj. Hučel vítr, musel stočit karimatku do válce, aby jím ochránil plamen. Příliš to nepomáhalo.

Povečeřím ty sušené ryby než mi od nich zasmrádnou věci, napadlo ho. Následovalo milé procitnutí. Toto jídlo je nejenom dobré, ale zároveň úžasný žrout času. To se to těm Rusům čeká na autobus, když jednu malou rybičku nedokážou rozkousat ani za hodinu. Může být naklepaná sebevíc!

Zbytek dne strávil ve spacím pytli s čajem a rybami. Měl v něm i lahev ve které si taval sníh, aby si udělal dostatek vody. Tato metoda slouží dobře. Dotyk studeného předmětu však vyvolává pocit na časté močení. Každou chvíli musel vylézt ze zahřátého spacáku. Další starost mu dělalo počasí. Mraky zakrývaly výhled. Vítr stále zesiloval. Není to nic zvláštního. Elbrus je na pokraji horského masívu Kavkazu. Svoji výškou prořezává vzduch. Uvádí se, že se tu během krátké doby, může počasí rapidně změnit až do Himalájských podmínek.

Ve čtyři hodiny ráno v hrozném větru vařil snídani. Odložil spací pytel s nepotřebnými věcmi, aby mohl jít na lehko. Vyrazil za tmy po necelé hodině.

Vítr stále zesiloval. Z nebe pršely ledové jehličky.

Zabodávaly se do očí. Ragy skoro nic neviděl a litoval, že sebou neměl brýle. Typická bílá tma a hloupé opomenutí. Po dvou hodinách stoupaní dospěl k závěru, že si v podmínkách jaké panují, koleduje o malér. Šlápnu někam do trhliny a pojedu! Vzpomenul, jak na Kavkaze zemřel Kostrč. Rozjela se s ním ledová deska. Pomaličku klouzala a on řekl ostatním: „Hele já jedu!“ Načež se deska rozpadla. Najednou upadl a zmizel ve sněhu. Nepřežil! Tragikomická smrt měla stejnou dohru. Bývalá manželka se poprala s milenkou o jeho pozůstalost! Hochům zbyla jen vzpomínka na dobrého přítele.

Bylo jasné, že nahoru nepůjde nikdo. Horolezec se vydal zpět. Rozvrhl si, jak postupovat dále. Jestliže se počasí zlepší a někoho potkám, zkusím to otočit. Když procházel kolem biavakovací chaty, byl rád, že nikoho nepotkal. Ani zlý vlk ze své boudy nevylezl.

Lanovka nejezdila. Cítil se docela načatý. Rád by ji použil. Takto musel scházet pěšky. Za lepšího počasí by to byl hezký výlet. Místo toho se trápil v ledové metelici. Krok za krokem sestupoval níže.

Údolí je teplejší a ledové krystalky se měnily v déšť. Ragy si uvědomil, že nemá význam pokoušet se o cestu nazpět do tábora na Šeldách. Nebylo jisté, že v podvečer někoho stopne, ale i v tom případě, by pravděpodobně, musel někde nouzově přespát. Budu to řešit jinak, rozhodl se.

Na tábořišti v Čegetu stál jeden jediný stan. Byl modrý a Ruský fyzik seděl uvnitř. Po hodině se začalo rozjasňovat. Vadim roztopil oheň. Uvařil na velkém kotlíku vodu. Do třílitrové sklenice po okurkách zalil gruzínský čaj. Jeho vůni a chuť si Ragy pamatuje dodnes. Když si později stejný čaj zakoupil a uvařil doma, nikdy nebyl tak dobrý.

Rozdělil se s Ruským kolegou o poslední sušené rybky. Při

čaji a nekonečném žvýkání, strávil další večer. Tentokrát pohodový, protože většinou nechal mluvit svého společníka. Dozvěděl se tak spoustu věcí o Rusku.

„My jsme strašně zbednění, máme se od vás Čechů co učit!“ konstatoval Vadim na závěr svého monologu.

U nás všude visí transparenty: Sovětský svaz náš vzor! pomyslel si Ragy. Neodvážil se tuto skutečnost vyslovit nahlas. Nemohl tušit, že za dva měsíce po návratu, začne sametová revoluce a blouznivá hesla konečně zmizí.

*

*

*

Ráno Ruský vysokohorský turista nějak divně přešlapoval na místě. Nešel se mýt. Stále po očku sledoval Ragyho. Ten si pomyslel: Copak ty fyziku, budeš chtít? Něco potřebuješ, ale nesmělost ti brání.

„Tak řekni co máš na srdci,“ pobídl stydlivce.

„U menjá takaja probléma,“ ošíval se Vadim. Styděl se jak malý kluk. K vysvětlení musel použít posunkovou řeč, protože věc vyžadovala odbornou terminologii. Dal po mnoha okolcích najevo, že má hemeroidy. Tady na Kavkaze se mu rapidně zhoršily. Dokonce se objevila krev. „Mohl bych si vzít tvůj toaletní papír?“ sdělil smutně. „Tady se nedá sehnat, tak používám noviny. Ty mi to jenom zhoršují.“

Jestli sem, ještě někdy pojedu, vezmu jako hlavní padarok balík toaletního papíru, řekl si Ragy. Pochopitelně, že věnoval celý zbytek roličky. Ta nesmělá žádost jaderného fyzika, se mu zapsala do hlavy. Ke konci pobytu se dostal opět do Čegetu. Uvědomil si, že mu přebývá jedna nenačatá role. Vadima nikde nepotkal, ale na tábořišti, dosud stál jeho modrý stan. Po kratičké návštěvě, byl

bohatší o malou papírovou pozornost.

Polévku z kostky si ke snídani Ragy nevyčutnal. Vrátil se mu problém, který sebou nesl z Miněralyneh vod. Vzpomenul, že na letišti mu řekli, že týden předem má potvrdit odlet celé skupiny. Tak důležitou věc musím udělat! Měl příležitost, jaká se už nenaskytne.

„Meňá nužno telefonýrovat,“ oznámil.

„Ja znāju my pajďom,“ chtěl se zavděčit oslovený. Poskytne tak službičku na rozloučenou.

V malém domku, by poštu nikdo nehledal. Stála tu velká fronta až na chodbu. Všichni chtěli telefonovat. Ragy musel dlouho čekat. Nevěděl, jak se dostane na Šeldy, kde měli tábořiště. Byl z toho nervózní. Velmi se mu ulevilo, když na něj přišla řada.

„Ja chačú telefonýrovat' v eroport Mineralnije vodý,“ sdělil monstrózní úřednici za přepážkou. Neoplývala inteligencí, natož krásou. Pyšnila se dobrými stotřiceti kilogramy. Líbily se mu jen mladičké Rusky. Ve stáří nad dvacet let se z nich bohužel stal nepřehlednutelný, kredenciózní kolos. Nad ním by nezaplesal ani milovník plných tvarů, malíř Kintl.

„Nomer znajetě?/Číslo znáte?“ otázala se žena, která k jeho překvapení hovořila a rozuměla rusky.

„Ja jevó nachodim v knige telefonýrnej.“

„Takaja kniga nejestvujet!“

Ragy vzteky zezelenal. Tak je to se vším! Nemají telefoní seznam! Na letišti mi dají sežrat, že jsem nepotvrdil odlet. Potom si řekl, jiný kraj, jiný mrav a uklidnil se. Vyšel ven rozhodnutý, že se po zbytek pobytu nenechá rozhodit „jiným mravem.“ Stálo tam nákladní auto s běžícím motorem. Vedle něj Vadim.

„Schnal jsem ti odvoz,“ řekl s úsměvem od ucha k uchu.

„To potřebuju,“ potěšil se Ragy. Rozhodl se, že po návratu odmění tu pozornost zasláním balíčku s dárkem. /Nikdy nedošel. Po vyhlášeném pátrání bylo zjištěno, kdy zásilka opustila republiku s tím, že za další odpovídá pošta jiné země. Kulatně řečeno. Někdo ho v jiné zemi „ztopil“/. Podal příteli ruku a poplácal ho po rameni.

Pochod do hor a na tábořiště zdolal v rekordním čase, ale stejně dorazil až k večeru. Hoši ho uvítali bouřlivě. „Tři dny jsi se neukázal! Byl jsi na Elbrusu?“

Ragy se rozhodl, že kamarády trochu potrápí, aby je zamrzelo, že nechtěli jít s ním.

„Mám vršek,“ zvolal s hraným nadšením. „Šlo to jako po másle!“

Kochal se tím, jak se kolegové tváří. Radost mu nevydržela dlouho. Ruští horolezci ji zkazili. Pohybovali se v tu dobu pod horou a divili se, že v počasí jaké panovalo, někdo vystoupil na vrchol. Lest se nedala obhájit.

„Nahoru jsem se nedostal, nepustilo mě to,“ přiznal neochotně pravdu.

*

*

*

Letiště Mineralnie vody svojí velikostí připomíná Ruzyň. Odtud se poletí do Kyjeva. Potom následuje cesta domů. Jako bonbónek letadlem ČSA. To je dobrá zpráva, bude se řasovat něco na zub! Ne jako tady. Hoši už znali jak se létat na vnitrozemských linkách v Rusku. Divili se, že nehod není více. Sovětská letadla nevzbuzovala důvěru. První stroj k jejich údivu, mával křídly jako kachna, při každé změně směru. Z útroh se mu při každém mávnutí ozývaly hrozivé zvuky. Při nástupu byl doplňován kerosín, jenž

dělal louži pod letadlem. Požární předpisy to dovolují? Také Atmosféra na Ruských nádražích měla příchut' neobyčejně syrových zážitků. Při cestování na Kavkaz, po příjezdu vlaku na nádraží v Kyjevě, nastal problém jak se dostat na letiště. Zkušení lidé doma radili, ať se hoši pokusí přemluvit, nebo uplatit, nějakého řidiče autobusu. Zdálo se to být dobrá metoda. Pařas a Ragy zůstali hlídat kletry a zbytek chodil po okolí a hledal vhodného přepravce. Byla noc. Hromada zavazadel počala vzbuzovat zájem různých živlu. Hoši se podívovali odkud se takové podivné existence berou. Za malou chvíli se kolem potlakovalo několik osob, jejichž zjev, chování a způsoby naznačovaly, že se pokusí něco ukrást. Ragy s Pařasem na sebe mrkli a jakoby mimochodem se chopili cepínů. Jejich postoj, bohužel nezapůsobil na otrlé zjevy dostatečně varovně. Přibližovaly se krůček za krůčkem ze všech stran. Bylo jasné, že se pokusí něco ukrást a dojde k boji. Situaci zachránil uniformovaný milicionář, který se na místě znenadáni objevil. Šel jakoby náhodou kolem, ale dobře věděl o co se tu jedná. Na každého koho uviděl, že se chce k batohům přiblížit, nenápadně sykl: „Tss, tss.“ To gesto zapůsobil, jako když na čerta kápne svěcená voda. Nebezpeční muži okamžitě odcházeli pryč. Stejně jako se odněkud vynořili, potichu mizeli do tmy. Nakonec se opravdu autobus podařilo sehnat. Řidič vytušil dobře zaplacený melouch. Vyhodil z vozidla několik starých babek s nůšemi a naložil celou výpravu. Ústřední hala aeroportu v Miněralnych vodách kypí rušným životem. Je tu smrad a vedro. Houfy mužů východních národů a jejich pestrobarevně oblečených žen se tu shlukují. Jsou obtěžkáni zavazadly, živými zvířaty a objemnými vaky s neurčitým obsahem. Normální

podívaná ve velkých zemích, kde se cestuje za příbuznými tisíce kilometrů. Když nastoupíte do letadla, budete si připadat jako v autobusu na Českém venkově. Uvidíte chlapíka v tubetějce, jak v uličce přidržuje kozu. Jeho manželka sedí vedle a z tašky jí vyčnívá krk živé husy. Kejhání a mečení sekunduje lidskému hovoru. Letištní hala je neustále plná. Lidé zde při čekání na odlet, mnohdy táboří i několik dní. Na dlaždicích si rozloží deky. Tu žena kojí dítě. Manžel spí a nevnímá, že po něm leze několik dětí. Vedle klimbá děda s nůši na zádech. Rozložitá selka krmí domácí zvířectvo. Po zemi běhají králíci nebo slepice.

Rusové nenechávají cizince v tomto prostředí. Mají pro ně čekárnu dlja inostrancov. Tady je chládek a klid, ale nekonečná nuda. Příjemné ovzduší zajišťuje velká bedna klimatizace, zapuštěná vysoko do zdi. Bohužel vydržela jen do příchodu německých turistů. Chtěli přidat na výkonu. Při prvním doteku na ovladač se celá objemná skříň zřítíla na zem. Rána kterou vydala, přehlušila hluk startujícího letadla.

Poklid velké místnosti zpestřuje muž, který neustále pobíhá po diagonále z jednoho rohu na druhý. Když se s ním dají do hovoru, dozvídají se, že je američan, kterého zde drží již týden. Jeho odlet neustále odsouvají. Obchody, které domluvil mu visí ve vzduchu. Svě zoufalství tišil nekonečným během. Ragy začal tušit, že něco podobného jej čeká, až půjde zajišťovat termín pro celou skupinu. Nasadil co nejvládnější pohled a vydal se k byrokratům.

V příjmací kanceláři seděl jeden muž a dvě ženy.

„Nam nužno odjechat zavtra posle objeda,“ řekl optimistickým tónem. Současně předložil letenky s vypsanými termíny

„Eto ne vazmožno, vy nepotverdili vylet /nepotvdili jste odlet/,“ zahučelo trio. Úředníci ani nezdvihli hlavy od svých papírů. „Prichoditě zavtra!“

Ragy rozhodl, že vytáhne svoji specialitu na jednání s obtížnými pedanty a šejdří. Plánovitě se zasekne. Místnost neopustí dokud mu nezaručí odlet v termínu, jaký má na letence. Tuto specialitu, zná dobře Kika.

V obchodě, kam cestovali třicet kilometrů s vypůjčenou károu, jim odmítli prodat garážová vrata. Oháněli se známým kouzelným slovíčkem, které bylo slyšet všude: Nemáme! Před tím potvrdili, že si pro ně mohou přijet. Po dlouhodobém zaseknutí Ragyho se hledaný produkt překvapivě „objevil“ ve skladu.

„Ja neodchadim paká vy nědajete vylet v rovnom času, dlja rozpisa,“ pravil velmi klidně. Na tvář nasadil stejný výraz. Klidná síla, žádné rozčilování nad jiným mravem. Budu tady jenom stát.

Úředníci jej vyzvali k odchodu. Když uslyšeli, že neodejde, nevěděli co si počít. Zavolat letištní ochranku nebo milici se neodvážili. Rozhodli se, že budou otrapu ignorovat. Uplynula první hodina ticha. Stál nehnutě jako strážný na hlídce. Občas vstoupil nějaký žadatel a přinesl chvilkové zpestření. Další hodina odtikávala na elektrických hodinách v průčelí. Měl hrozný hlad. Potřeboval se vyčurat, ale nechtěl odejít. Pokud se na něj někdo z osazenstva kanceláře náhodně podíval, nekonečně vysvětloval, že má odlet potvrzen.

„Maršrut u vas jest?“ prolomila tíživou atmosféru jedna úřednice. Hned pochopil, že se hledá záminka, která by pomohla, aby vypadnul. Srdce se mu stáhlo. Dosud nepochopil co to vlastně má být. Vyžádal si na každém místě, kde se ocitl, razítko do svého záhadného papíru, který měl být požadovaným dokumentem. Pokaždé mu

bylo ochotně poskytnuto. V obchodech na letišti nebo v restauraci. Doufal, že si počíná správně a nikdo nenalezne závadu. Vytáhl své lejtstro. Položil ho na pult. Nahlédla do něj. Zahleděla se do množství štěplů. Rychle papír vzal zpět, než v něm bude objevena chyba.

Souboj pokračoval. Přišla čtvrtá hodina vartování. Potom se provlekla pátá. Sakra, já pitomec zapomenul, pomyslíl si čekatel. Jak to říkal Hagen? Při potížích dej padarky! Vytáhl odznáčky, pohlednice, propisovací tužky a různé reklamní tiskoviny.

„U menja takoje malenkoje padarky,“ řekl vlídně. Položil dárečky na stůl.

Ticho se vleklo. Pak promluvil muž důležitě: „My buděm gavarít v Moskvu. /Promluvíím s Moskvou/.“

Vzal telefon. Dovolal se po dvaceti minutách. Hovřil s někým vysoce postaveným, protože měl uctivý výraz a tón hlasu.

Ragy rozuměl z celého telefonického hovoru jen jedné větě, která se zdála být zásadní: „On něchoče odchadít. /Nechee odejít!“

Ženy mezitím rozebíraly padarky. Tvářily se znenadání docela vlídně a pokoušely se o úsměv.

Po dvaceti minutách muž zavěsil. Potvrdil, že zítra budou moci odletět ve správném termínu. Skoro po pěti hodinách muk se „profesor jestěstvenych nauk“ vrátil ke svým studentum.

„Zítřa odlétáme v čase jaký máme na letenkách!“ oznámil. Odpovědělo mu nadšené povykování. Američan zastavil své pobíhání. Usedl a hořce se rozplakal. Za chyby se platí. Zřejmě nedal padarky!

*

*

*

Každá oblast, kterou hodně navštěvují lidé má svůj charakteristický ráz. V Ostrově naprostou většinu návštěvníků tvořili horolezci, sem tam nějaký turista. Navečer po lezení se všichni uchýlili do hostince. Pokud sem zavítala nějaká rodinka, která byla ubytována v přilehlých chatkách, tak místo raději opustila. Společenství lezců neoplývá kultivovanými způsoby a etiketu příliš nevyznává.

Kdo se dobře rozhlédne, pozná tyto lidi na dálku. Svá vyprávění doprovázejí gesty, které je prozradí. Teď dávám ruce na sokola, za chvíli se leze rajbas, takhle dobírám lano, nebo ho smotávám a nebudou chybět ani nehtáky! Když by jste se podívali na jejich prsty tak zjistíte, že se na nich objevují krupěje potu, které vyrostou při líčení obtížného lezení. Je známo, že se podobné projevy objevují i v jiných sportech. Stejně jako si gymnasté a vzpěrači namáčí ruce do magnesiového prášku, dělají tak i horolezci. Na měkkém pískovci je magnesium zakázané, ale těžké cesty ve vápencových stěnách se bez něj nedají vylézt. Turisté se často diví, proč vidí na lidech, vysoko nad nimi, viset podivné plátěné kyblíčky.

Reproduktory do přeplněného sálu ženou hlasitou muziku od různých hudebních skupin. Nechybějí záznamy od známých písničkářů a kapel inklinující k přírodě, turistice a trampingu.

Ragy doma zašel do obchodu s hudebninami a objevil zde zajímavé cédéčko. Zaujal ho název skupiny – Lehká noha. Jméno evokuje trampy, turisty a zelené. Nikdy o té skupině neslyšel. Zakoupil CD a nedočkavě je vložil do přehrávače. Neuměl posoudit na jaké umělecké výši se přehrávka nachází. Texty ho však oslovily ihned. Byly chytré a týkaly se věcí, které uznával. Překvapilo ho, že

Lehkou nohu neznali ani jeho přátelé. Překvapený je dodnes, že úžasné písničky, nezaplňují etér každý den. Hostinský byl pro každou legraci. Když mu přátelé vyprávěli o kapele, objevily se nahrávky a skvělé texty i v hostinci. Zaujat byl každý, kdo je poslouchal. Ragy se tetelil radostí, jak se jeho příspěvek ujal. Hostinský však šel ještě dále. Pozval hochy z kapely, aby uspořádali koncert v Ostrově. Měl zkušenosti a nebylo to poprvé, že tam někoho přilákal. Proběhlo tam i jedno kolo Porty. Hochům pak přišlo velmi líto, že právě ten víkend nemohli přijet. Vynahradili si to za pár dní, kdy se tu objevil písničkář Dobeš. Jeho vystoupení sklidilo uznání celého hlediště. Trampové a horolezci si ho vychutnali. Tleskali s takovým nadšením, že musel neustále přidávat.

Po skončeném vystoupení známý zpěvák popíjel v lokále se svými přáteli a posluchači. Bavil se jako řadový návštěvník.

Koncertní sál se změnil v běžný hostinec. Kdosi se posadil ke klavíru a začal hrát. Lokálem se nesly známé písničky. Kolem se shromáždil hlouček lidí. Vytvořili improvizovaný sbor. Střídavě zpívali, nebo se jen bavili. Později nevybíravě hulákali a chvílemi se strašlivě smáli. Zakouřeným ovzduším se neslo jejich řvaní. Když se tam Ragy přiblížil, začal kdosi neuměle vytukávat melodii. Nedržel rytmus, někdy dokonce přimáčkl dvě klávesy najednou. Vzniklá kakofonie ho znervózňovala stejně jako většinu ostatních lidí. U výčepu stál zpěvák Dobeš. Právě si přišel něco objednat.

Ragy ho oslovil: „To vydržíš poslouchat ty pitomce, co tam u toho piána vyváděj?“

Normálně by se neodvážil plést se někomu do života, ale alkohol a ty hrozné tóny ho vyprovokovaly. Tušil, že po

tom nepřístojném oslovení ho zpěvák mezi pitomce zařadí rovněž.

„Jsou to strašný pazvuky,“ vlídným tónem a s úsměvem odpovéděl k jeho překvapení Dobeš.

„Když se ti to nelíbí, proč nezahraješ něco sám?“ otázal se Ragy, osmělený neformální odpovědí.

„Já jsem chtěl, ale vůbec mne tam nepustili!“

„Tak jim něco řeknu, že se budou divit!“ zahrozil napružený Raga. Vykročil k piánu odkud se stále ozývaly disharmonické tóny. Hlouchek byl tak semknutý, že se tam nemohl dostat. Stoupl si na špičky a naklonil se přes hlavy, rozhodnut, že packavého neumělce zpraží.

Spatřil horolezce Hanumana jak se snaží vyťukat melodii penisem! Zkameněl na místě. Rázem pochopil, že říci cokoli, nemá význam. Otočil se zpátky na Dobeše. Ten jenom máchl rukou a zasmál se nahlas. „Věděl jsem, že tě to přejde!“

RNDr Hanuman Csc je horolezec, který dělá celou řadu dalších sportů. Především je to však živel. Nezastavitelný člověk plný nápadů a veselí. Ke svému vybočení podal strohé vysvětlení: „Sázka se musí vyhrát!“

Mimo publikovaných vědeckých článků projevil také spisovatelský talent. Vydal knížku, kde humorně popsal soužití muže s ženou - milenkou, respektive manželkou.

Zúročil v ní své zkušenosti a postřehy svých přátel.

S dávkou legrace a malou nadsázkou, napsal velkou pravdu o něžném pohlaví. Potvrdili ji všichni lezeči, kteří knihu četli.

Možná by ho potěšila věta, kterou přidal k ocenění jeho díla, jeden známý stoupač: Ten chlap, když to psal, tak musel celou dobu stát u nás doma za dveřmi a poslouchat moji manželku!

*

*

*

Byla sobota, brzy ráno když Ragy vyšel z domu. Únorové jitro dosud tonulo ve tmě. Překvapil se, že mrzne jen to praští. Jak se to rychle změnilo, včera bylo vlaho a pršelo, pomyslel si. Nerad vstával o víkendu, ale služba je služba. Musí odjet vlakem do Rovenska, kde stráví dva dny na veterinárním středisku. Zaujalo ho, že nejezdí auta. Ulice byly prázdné, díky mrazu i brzké ranní hodině. Nikde nezahlédl jediného živáčka, což vypadalo neuvěřitelně. Proč tu nejsou lidé? První krok, který udělal mu poskytl vysvětlení. Smekl se po zledovatělém chodníku. Svalil se až si málem natloukl. Věrejší déšť zmrzl a veškeré okolí pokrýl vrstvou ledu. Byl všude. Z okapů visely dlouhé rampouchy. Elektrické dráty se pod nánosem ledu jen prohýbaly. Zřejmě proto nesvítilo veřejné osvětlení. Každý krok klouzal tak silně, že se téměř nedalo jít. Musel se přidržovat stěn domu. Jen velmi zvolna se přesunoval k nádraží. Měl pochybnosti zda vlak přijede. Tma a ticho se dalo krájet. Najednou zdaleka zaslechl zvláštní zvuk.

Šššš a ššš se neslo oněkud zdaleka. Rytmičky se to opakovalo. Vtom tichu to znělo znepkojivě a strašidelně. Hluk se pomalu přibližoval. Jaký zvláštní dopravní prostředek je jako jediný schopen bezpečně překonávat to kluzké

a nebezpečné ledové zrcadlo, říkal si Ragy.

Šššš, ššš! Ozvalo se těsně před ním. Z mlžného oparu se vynořila rychle se pohybující lidská postava. Řítla se na bruslích středem silnice bez lidí a automobilů. Náhodně rozsvícená výloha obchodu ji lehce osvětlila. Na okamžik zahlédl tvář. Žofan, který bydlel daleko od nádraží si k němurazil cestu! Znamý Turnovský horolezec ukázal

v totální nepohodě, že “lidé z písku” si dovedou poradit za každé situace.

*

*

*

Sál hospody v Ostrově byl zaplněný do posledního místečka. Gesta sedících dávala na jevo, že se jedná o horolezce. Probíraly se vylezené cesty. Byla posuzována jejich obtížnost a klasifikace. Lidé u stolů se hlasitě přidávali k hovoření, když se narazilo na vychytralý krok na skále, kterou znali. Večer v přicházejícím podzimu zahnal svým chladem většinu lidí dovnitř.

U stolků venku se krčilo pouze několik otužilců. Zimu nejnášejší Ragy našel místo v přeplněném sále, vedle osamělého muže. Oblečením, výrazem tváře a chováním zcela jasně člověk z branže.

„Přitáhl by jsi mi to pivo trochu blíž? Oslovil ho neznámý. Ta prosba ho překvapila. Proč mne ten člověk žádá o úsluhu, když na něm není vidět žádný projev invalidity? Přesto však přání vyplnil.

„Nemůžu se totiž předklonit,“ pokračoval neznámý.

„Žáda! To znám...“ řekl Ragy.

„Ne, já měl jen takovou nehodu.“

„To znám! Ragy pochopil, že neznámý spadl při lezení.

„Někde jsi schrastil, že?“

„Nespadl jsem. Já stál dokonce na rovné zemi.“

„Tak někdo spadnul na tebe nebo shodil šutr!“

„Ne tak docela.“

Ragy vyčerpал své nápady. Mlčel a jen se tázavě usmíval.

„Skočil jsem pod chlapa co padal dolů!“ řekl muž smutně.

„Takže hrdina!“ zasmál se Ragy.

„Kdepak hrdina! Byl to můj spolulezec!“

„Nedal si jištění, že?“ Ragy potlačil úsměv. Vzpomenul na

let motýla, který předvedl jeho přítel na Ostaši.

„Nešlo tam dát jištění. První kruh je pěkně vysoko a nikde žádná smyčka!“

Známá noční můra, která se zásadně vyskytuje na těch nejhezčích cestách. Krásné lezení začíná páteřolamem. Skála nepouští na svá nejhezčí místa zadarmo.

„Měl jsem tu cestu vyhlídnutou, už léta.“ „Stále jsem to odkládal nebo se nemohl ke skále dostat.“

Ragy se konečně chytil. Viděl na muži, že má léta nevinosti dávno za sebou, stejně jako on. Začal tušit jak se bude vyprávění vyvíjet dál.

„Uběhly léta a ty jsi zjistil, že už nemáš na na to, aby jsi ji vylezl jako první?“ otázal se.

„Přesně!“

„A máš kamaráda, kterému to leze.“

“Můj spolulezec Olda je o dost mladší, vylezl jsem za ním dobré cesty.”

„Taky si rád něco těžkého vylezu, ale už jen za dobrým koněm,“ zasmál se Ragy. Úsměv ho hned přešel, když uviděl mužovu tvář.

“Do té cesty se mu vůbec nechtělo, přesvědčoval jsem ho, vychvaloval, že na to má a je to snadné...” Muž se odmlčel. Sbíral síly k pokračování. Pak opět otevřel ústa.

„Potom jsem stál pod skálou, viděl jak letí a měl jen vteřinu na rozhodnutí. Všechno mi proběhlo hlavou. Pochopil jsem, že ho musím zachránit za každou cenu.“

Ragy přikývl. Přes čelo se mu přehnala lehká vráska. Vybavila se mu dávná vzpomínka z lezecké návštěvy v Bulharských horách.

„Chytil jsem ho do náručí. Olda si o mne jenom zlomil dvě žebra. Já si zlámal klíční kosti, obě ruce a kompresně taky dva bederní obratle.“

„Pěkně výživný,“ přitakal překvapený Ragy.

„Ale hlavně že můžu chodit! Celý rok trávím po špitálech, jsem však šťastný, že on je v pořádku!“ Muž uzavřel své vyprávění neznatelným úsměvem. Pohodlně se rozvalil na židli. Zavřel oči a mlčel.

„Moc dobře rozumím o čem mluvíš,“ přerušil ticho Ragy.

„Já zažil něco podobného v Bulharsku.“

„Na Rile, že?“

„Na Vrace! To je taková skalní oblast. Určitě znáš Sušky. Tam je to stejné, jenom desetkrát větší.“

„To by se mi líbilo,“ ožil muž.

„Měli jsme už druhý oddílový zájezd. Lezli jsme tam s mladochama. My starší jsme jim dělali tak trochu mentory a jako zkušenější jsme usměrňovali jejich elán.“

„Co je to za materiál?“

„Bezvadnej pevnej vápenec. Krásnej! Hlavní stěna nad naším tábořištěm, doslova zářila ve slunečním světle jako lampión,“ zasmál se Ragy.

„Lezli jste ve dvojkách?“

„Kdepak dvojky, klasickej kolehoz. Pět lidí. Když jsme byli asi sto metrů vysoko, tak to vypadalo pod námi, jak rozinky na vánočce. Poslední hoši viseli na prvním štandu kousek nad zemí, když Čiha vlezl do takovýho komína, kde byl zapasovaný balvan. Velkej jak bejk! Posadil se na něj a najednou letěl dolů i s ním.“

„To byla asi rána!“

„To si pamatuj! Já byl rád, že jsem nevynechal výcvik v jištění!“

„Taky jsme to dělali?“ potvrdil Ragyho společník. Opatrně změnil polohu svého těla. Bylo poznat, že jakýkoli pohyb mu působí obtíže.

Ragy pokračoval: „My chodili na skalní okraj, tam jsi se schoval pod převis a kluci ti shora hodili těžkou

pneumatiku z nákladáku. Když jsem to chytil poprvé málem jsem si rozbil nos o skálu, jak to se mnou trhlo.“

„Jaký jste měli štand při té nehodě?“

„Dobrej! Fixní skoby. Měl jsem je pro jistotu, ještě propojený smyčkou. Pak to se mnou trhlo a jak jsem seděl pod nimi, rázem jsem byl přikurtovaný nahoře. Nedalo se pohnout.“

„A jak ten hoch?“

„Visel někde a byl zticha. Dal jsem ho na fix. Sobě jsem prodloužil krejčíka. Dostal jsem se na okraj plošinky a podíval se dolů. Byl tak deset metrů pode mnou. Celé okolí pokryté krví. Já to znal z veteriny a věděl jsem, že to není málo. Odhadl jsem asi jeden a půl litru. Tolik krve v pár vteřinách! Dostal jsem strach, že vykrváčí.“

„Brr,“ zahučel posluchač.

„Ten zatracenej balvan mu přirazil nohu ke stěně a udělal mu otevřenou zlomeninu. Proto tolik krve, jak mu ta kost koukala ven. Jeho pozice vypadala beznadějně. Věděl jsem, že ho z toho budeme dostávat strašně dlouho. Pak se dostane do šoku a nebude spolupracovat. Tak jsem mu řekl, že když mi trochu pomůže, tak já zaberu lanem a nepustím ho ani o píd' zpátky. Vytáhnu ho tak nahoru. Číha uvěřil a pomáhal mi rukama jak mohl. Přešlo pár minut, ale pro mne hodina. Tahal jsem ho vzhůru vší silou, kterou jsem v sobě našel. Konečně se objevil. Posadil jsem ho na kraj plošiny. Teprve teď jsem začal věřit, že to dopadne dobře.“

Ragyho do té chvíle pochmurný obličej, osvítil náznak úsměvu. Nevnímal, že sedí v hospodě. Teď stál na skále a přemýšlel jak dál.

„Naklonil jsem se ke klukům hluboko pode mnou. Byli zaražení a bledí. Já asi taky. Říkám, že musí sehnat pomoc a lékárnu. Jednoho jsem dobral k sobě. Jako koníčka měl

ten kluk tancování, byl dokonce v nějakém soutěžním souboru, tak jsme mu říkali Čardáš. Do té doby jsem se domníval, že k takové zálibě musí být člověk gay.“

Ragy se pousmál a jeho posluchač také.

„Čardáš vylezl ke mně. Já pak spouštěl lano ostatním, aby mohli poslat lékárnou, pro kterou mezi tím, někdo slaňoval. Říkám mu ať Číhovi rozřízne nohavici abychom věděli jak to zranění vypadá a co se s tím dá dělat. On se za chvíli naklonil ke mně a zašeptal: Já nemůžu... Podíval jsem se. Číha měl kůži na noze roztrženou. Od stehna ke kotníku byla povolena a shrnutá podobně jako velká podkolenka. Krev už napila kalhoty a ponožku. Číle stékala do boty. Otamtud se řinula podél stěny dolů. Tanečník na to čuměl vyjeveně a vypadal na omdlení.“

„Sakra! Pořádně rušný chvíle,“ ulevil si posluchač.

„Mezitím se to rozkřiklo. Ze strany k nám traverzoval jeden dobrej hoch. Nebyl od nás, patřil k jiné partě českých horolezců. Lezli cestu kousek vedle. Přilezl ke mně a povídá:

Vsadím se, že ten co s ním lezl, utekl pryč a nechal tě tu v téhle bryndě. Říkám, že to jsem já. On mi uznale poklepal na rameno a podíval se mi povzbudivě do očí, že mi to úžasně pomohlo.

Kluci pod námi pilně pracovali. Přivolali sanitu, přinesli lano. Poslali nám lékárnou a my trochu ošetřili a stabilizovali Číhovi ránu. Do té chvíle stále krvácel. Stále jsem ho kontroloval a odhadoval kolik krve ztratil. Pololežel, poloseděl, noha mu visela přes okraj.

Vzít ho na záda a slaňovat s ním se nedalo. Měl jsem starost, že při každém pohybu může zlomená kost protrhnout tepnu. Víím z veteriny, že rády vedou podél kosti. To by pak vykrvácel za chvílku. Navíc v něm každá

změna polohy vyvolávala vlnu nezvladatelných bolestí. Dospěli jsme k závěru, že bez nosítek ho dolů nedostaneme. Tak jsem pověřil Čardáše, ať sežene kameny, kterými nohu zatím podložíme. Dole se objevil Socha. Volal na nás, proč nic neděláme, že to tak trvá! My ale měli, pořád co na práci. Přilezl k nám Kanešák, přitáhl stometrové lano, které nám půjčili bulharští horolezci. Hoši pod stěnu přinesli nosítka. Tím dlouhým lanem jsme je, těžký a neohrabaný, dostali k nám. Číha už měl šok. Byl však nesmírně statečný. Naříkal jen ve chvílích kdy jsme s ním museli pohnout. Za velkých bolestí jsme ho opatrně naložili. Uvázat všechna jištění, přikurtovat Kanešáka s tím českým lezcem k nosítkám a zajistit Číhu, trvalo slušnou dobu i když jsme se snažili být co nejrychlejší. Pak jsem spolu s Čardášem, celý ten náklad spouštěl na zem.

„Teď jste si už oddechli,“ vydechl zaujatý posluchač.

„Ani trochu! To lano pod tou váhou, udělalo strašlivý boule. Tvrdé jak kámen. Rval jsem je rukama, přetáčel a cpal uvolněné lano do karabiny.“

Ragy se odmlčel. Po notné chvíli se nadechl: „Dostal jsem je dolů! Dopadlo to dobře. Sanita už čekala. Než ho k ní odnesli tak jsem slanil, doběhl tam a jel s ním do nemocnice. Zjistili, že Číha ztratil polovinu své krve! Ale přežil a vyléčil se. Asi za deset dní, ho dopravili do naší nemocnice v Česku...“

„Hrome! Myslím, že bychom to měli zapít! Máme k tomu oba důvod, objednáme si něco,“ pravil muž.

„Mám lepší návrh!“ řekl Ragy. Odešel k výčepu a přinesl celou láhev tuzemského rumu.

Ten večer se nedostal daleko. Vlezl si do spacáku na trávníku za hospodou. Muže se kterým si vzájemně

posloužili za vrbu a dobře popili, už nikdy nepotkal. Se Sochou, který si jako šéf zájezdu také užil svoje, nepromluvil dva roky. Tak dlouho mu trvalo než uznal, že to na bulharské skále nepodělal.

*

*

*

Každé nedělní odpoledne mělo v Ostrově neopakovatelné kouzlo siesty. Za pátek a sobotu bylo nalezeno dostatek cest. Do skal už nebylo nutné pospíchat. Pokud se tam někdo vypravil, tak jenom na některou z vyhlášených lahůdek. Panovala atmosféra poklidu násobená dobrým pivem. Ragy seděl na terase. Hovořil s několika horolezci z Jičina. Viděl se s nimi celý víkend ve skalách i při lezení. Sedávali každý večer v restauraci jako jejich skupina. Některé by dokázal pojmenovat přezdívkou či dokonce jménem. Není to nic překvapivého. Společenství lezců v průřezu několika generací se mezi sebou většinou zná. Potkávají se ve skalách, na zájezdech, nebo při vyjíždkách do jiných oblastí.

Byli to dva ženáci, ale každý z nich, měl sebou přítelkyni. Chodily s nimi do skal a někdy si dokonce i něco vylezly. Všichni obývali pronajatou chatu ve které společně nocovali. Ragy zaznamenal, že hoši se s dívkami rozloučili s tím, že za chvíli pojedou také. Ženy pak odjely autem zvlášť. Ostražití spiklenci dodržovali principy utajení. Zanedlouho uviděl jak Jičíňáci zaplatili a odevzadali klíče od chatičky. Pak přinesli kletry a začli je nakládat do auta. Ragy si uvědomil, že by se mohl svézt s nimi. Odhodlal se k otázce: „Jedete domů přes Turnov?“
„Jasně, za chvíli vyrazíme.“

„Svezete mně?“

„Přines si batoh a nalod' se,“ navrhl jeden z hochů.

Ragy zaplatil, popadl kletr a přihnal se k autu. Nacpal ho s potížemi do kufru, který už byl téměř plný. Chystal se nasednout k pasažéru který seděl uvnitř.

„Počkej, nesedej si. Budeš řídit!“ přikázal jeden z hochů a strkal mu do ruky klíče od vozu.

„Hele já neznám tvoje auto. Proč bych měl řídit?“

„My jsme trochu unavený!“

„Ale to já taky.“

„Celej víkend jsme lezli,“ pokračoval hoch.

„Víš kolik jsem toho vylezl já,“ ošival se Ragy.

„Pak jsme chlastali v hospodě skoro až do rána.“

„Taky jsem nějaký ten galon vypil.“

„My měli sebou ženský,“ řekl řidič a znova nabídl klíče od auta. Usmíval se od ucha k uchu. Ohlédl se na svého kolegu, který se začal lehce pochechtávat. Ragymu začínalo docházet, že se stal terčem nějakého žertu. Rozhodl se, že ho nedostanou. Zamračil se a řekl nedůtklivě: „Já nemám ženskou a co má být?“

„No právě. My museli šukat, zatím co ty jsi mohl odpočívat.“

Oba konspirátoři se rozesmáli nahlas. Řidič otevřel dveře. Svalil se na zadní sedadlo jako těžký žok.

Na to se nedalo vhodně odpovědět. Ragy rezignoval. Posadil se za volant. Rozjel se velmi zprudka. Hnal se úzkou cestou k silnici jak závodník. Ohlédl se na svůj náklad. Očekával protesty na razantní zacházení s vozem. Spatřil, že oba hoši během těch pár vteřin usnuli s blaženými úsměvy na rtech. Vypadali jako nemluvnátka, kterým se zdá o matčině prsu. Nebo o milenkách?

*

*

*

„Ty Yosemite jsou Mekou horolezců,“ řekl Kika a na potvrzení svých slov si přikývl.

„Jsou tam skály jaké se nikde nevidí a který horolezec se tam nepodíval, měl smůlu.“

„Když jsem si chtěl prohlídnout El Kapitána, zaklonil jsem hlavu a koukám na tu šílenou vejšku, trochu jsem odstoupil a málem mne přejelo auto,“ ozval se Sindel, který před léty krásný Národní park navštívil.

„Prý tam jsou medvědi?“ otázal se Ragy.

„Museli jsme dávat pozor,“ potvrdil Sindel. „Je jich hodně a pokud si chceš postavit stan můžeš počítat s tím, že tam v noci budou brouzdat.“

„Říká se, že jsou docela hodný?“ pravil Kika s nedůvěrou v hlase.

„Asi ano, ale věř tomu!“ Zasmál se Sindel znalecky a dodal významně: „Občas někoho sežerou, jindy zase roztrhají.“

„To s tím ti rangeři nic nedělají?“

„Když někoho medvěd zabije nebo poraní, tak ho chytěj a má to spočítaný!“

„Tomu mrtvému člověku to asi moc nepomůže,“ zasmál se Kika. Hoši seděli v hostinci. Přípravovali výjezd do USA. Před každým stál na stole pulitr piva a vedle něj notes a tužka. Rozdělovali si úkoly. Co kdo sežene a co je potřeba zajistit.

„Pasy pošleme na americkou ambasádu, každý musí vyplnit dotazník, oni si nás prověří a pokud se jim nebude něco líbit, tak ho amíci nepustěj,“ konstatoval Kika. Před každého položil dotazník.

„Ambasáda na to má asi tři měsíce! Potom uvidíme,“ přidal.

„Hele, na tý cestě co tam budeme lézt, je prý kyvadlový

traverz?“ otázal se Ragy.

„Nikdy jsem ho nelezl, jen jsem o tom slyšel“ ozval se Sindel.

„Ani jeden z nás, nic takového nezná,“ šeptnul Ragy se zřetelnou obavou

„Prý to není těžký,“ ujišťoval Kika. V jeho hlase však žádné nadšení nebylo.

„Jak takový kyvadlový traverz vlastně vypadá?“

„Vylezeš co nejvýše a založíš tam lano. Pověšíš se do něj a rozeběhneš se po stěně, až se dostaneš na místo, odkud můžeš pokračovat.“

„Brr,“ oklepal se Ragy. „Takže máme pět věcí o kterých moc nevíme. Zda dostaneme všichni víza, potom medvědy, kyvadlový traverz, letenku a jestli nás bude čekat Dan na letišti v San Francisku.“

Starosti mu však nedělaly všechny záležitosti, které právě uvedl. Stěžejní byl pro něj ten traverz. Uvázl mu v hlavě, ačkoli nebyl kyvadlový. Před řadou let se mu podařilo důkladně se proletět kolem celé skály, následkem dlouhého setrvávání na místě. Stalo se to na Funkeho cestě na Kapelník.

Kika přešel dlouhý traverz bez problémů na jeden zátaž. Liboval si dokonce, jak to udělal snadno. „Je to jen krapánek těžší, ale jak to přejdeš poznáš, že je to vlastně lehké,“ pronesl nonšalantně.

Za hranou nebyl vidět. Nedalo se poznat nakolik svá slova myslí vážně. Ragy neměl svůj den. Aby mohl do skal, musel požádat svoji ženu, aby za něj vzala službu. Stále se cítil být v zaměstnání a nebyl se schopen odputat.

Potlačil pochybnosti a zvolal jasným tónem: „Už se valím!“ Netušil, že za okamžik to bude pravda.

Jméno Funke dobře znal. Měl k němu velký respekt. Slyšel co se o tom traverzu a jeho tvůrci říká. Slyšel

dokonce, že to byl esesák, který snad věděl tom, že se Joska Smítko skrývá ve skaláku před gestapem. Jako horolezec neudal svého kolegu??! Či snad spolulezce? Stále doufal, že se najde historik, který dokáže tuto doměnkou potvrdit nebo vyvrátit. Nastoupil do vyhlášené cesty starého německého mistra s nervozitou. Násilím se nutil ke klidu. Hned na prvním metru se zastavil a nevěděl jak dál. Potlačil rozbourené nervy a rozhodl se, že si postup důkladně promyslí. Hloubal a hledal vhodné místo pro nohu. Trčel dlouho na mizerných stupech pro nohy. Celé tělo musel držet rukama. Zabral se natolik, že si nevěšiml, že se mu levá ruka, která držela většinu jeho váhy, začíná chovat divně. Když si uvědomil co se děje, bylo pozdě. Prsty se mu pomaličku rozvíraly. V mžiku pochopil, že ten pohyb nedokáže vůlí ovlivnit a že pád je neodvratný. Podíval se na prověšené lano před sebou. Bude to dlouhý pád, ale asi přežiju!

Nestačil svého spolulezce varovat. Vzlétl do prostoru jako vyplašený pták. Prohnal se kolem rohu skály. Plachtil jako kavka celou šířku mohutné věže. Těsně před nárazem dal ruce a nohy před sebe. Na vteřinku se mu ulevilo. Ten náraz v pohodě zbrzdím, řekl si. Pak ho přetočilo napružené lano. Narazil do skály plnou silou ramenem a bokem.

Když za dvě hodiny poté chtěl odjet na kole ze skaláku zjistil s překvapením, že pro bolest nedokáže nasednout. Do služby se dostal pěšky po notném zpoždění. Byl rád, že se může, aspoň o kolo opírat.

Jinak dopadl Palme, když se zřítíl z diretisimy na stejné skále. Naštěstí nebyl vysoko. Dopadl do písku s tlumeným zaduněním. Nic se mu nestalo, ale byl notně otřesený. Opřel se o pařez a zavřel oči. Vše zahlédla skupinka

turistů. Přihnali se k hochům. Jedna žena se prohlásila za zdravotnici. Tázala se, zda se lezec zranil. Jeho kolega, který viděl, že je v pořádku odpověděl za něj: „Není mu nic! On jenom, takhle straší turisty.“

Zdravotnice vytřala otřesenému muži políček a rozzlobeně řekla: „Víte jak strašně jsem se lekla?“

Na takové lapálie myslel Ragy ve chvíli, kdy se začalo o lezení v USA hovořit. Byl zvědavý co řekne jeho přítel.

„Dan je jistě, bude tam. A traverz je snad ležitelnější,“ potvrdil Kika. „Také tam prý prodávají sprej proti medvědům, nebo se má dělat velký hluk, to prý nemají rádi a utečou,“ pokračoval.

„Taková rada nevypadá příliš důvěryhodně,“ ozval se pochybovačný hlas Ragyho.

Kika odpověděl s přehledem: „Já myslím, že u lezení nebudou problémy. V údolí se zdržuje dost lidí a medvědi se jich budou bát, horší to budeme mít na tom treku, který si tam chceme dát.“

Sindel se musel připomenout radou: „Když tě medvěd zaskočí u jídla doporučuji, aby jsi před ním neutíkal, a nechal jídlo na místě. Neotáčel se a jen pozpátku, pomalu ustoupil dozadu.“

„Nejlépe s poníženou poklonou,“ zasmál se Kika. Zamyslel se, poškrábal na hlavě a polohlasně dodal: „Jenomže oni mají čich jako pes a utíkat dovedou skoro šedesátkou.“

Ragy povzdychl. Ještě nás tam sežere medvěd, pomyslel si.

„Zásoby potravin se mají dát do batohu a pověsit na provaz aspoň pět metrů vysoko mezi stromy a nejméně tři metry od kmenu na kterém to máš přivázaný,“ zakončil Kika.

Bylo na něm vidět, že považuje záležitost s medvědy a traverzem za prodiskutovanou. Rozjasnil tvář a rozesmál se s opravdovým potěšením. „Pánové, po starostech budeme mít, až se letadlo s námi všemi, odlepí od země!“

*

*

*

Sausalito se jmenuje přístavní čtvrť blízko proslavené Zlaté Brány. Oba názvy připadaly hochům poněkud nepatřičně. Sausalito nezní příliš anglicky. Nevěděli k jakému jazyku je zařadit. Golden Gate je anglické pojmenování bezesporu, ale nejedná se o bránu ale o most! Budu muset jako olýsalý stařešina uscdnout do školní lavice a naučit se řeč, pomyslel si Ragy. Tady vidíme samou podivnost. Za pár dní pojedeme do Yosemite, což je další záhadný název, který také nepřipomíná malebnou angličtinu. Naštěstí jej vysvětlil Dan./Čekal na letišti jak slíbil. Pomohl zařídít zapůjčení aut./ Řekl, že když přišli do oblasti první osadníci, setkali se tam s indiány. Otázali se, jak se kouzelný přírodní kout jmenuje. Odpověď zněla nějak podobně jako Yosemite. Indiánský, jak se všichni domnívali - původní název, se ujal. Teprve později se dozvěděli že překvapený domorodec řekl cosi ve smyslu: Ten bílej muž je hrozně šerednej!

Výprava postavila své stany na odlehlem tábořišti nedaleko San Franciska. První výlet směřoval samozřejmě na vyhlídku ke Zlaté Bráně. Dlouho tam postávali, přemožení dojmy. Hleděli dolů na technickou lahůdku a město za ní. Většinu života prožili v zemi ve které si mohli být jisti, že se nikdy do USA nepodívají. Teprve

sametová revoluce jim přinesla možnost cestovat.

Posvátnost okamžiku navýšil Sindel. Sklesl na kolena a políbil zem. Potom se postavil a řekl: „Slíbil jsem si, že když se sem ještě jednou dostanu, tak tomu místu dám hubana!“ Není to básník?

Večer vyrazili autem do Sausalita. Jedná se o docela nóbl místo. Vilová čtvrť v přístavní oblasti. Takový pojem nevzbuzuje dojem luxusu. Jenomže poskytuje útočiště jachtám, což je záležitost pro zazobané a bohaté lidi. Pochopitelně, že tu nenajdete jeřáby, kontejnery a mohutné nákladní lodě.

Během procházky si návštěvníci uvědomovali výjmečnost a kouzlo okolí. Vyšperkovaná obydlí, obchody a dokonce umělecká Galerie. Před jednou hospodou stálo nádherné červené Ferrari. Příležitostí vidět takové auto zblízka, nebývá mnoho. Hoši ho šli nenápadně okouknout. Strůjcem vývoje dalších událostí se stal Pokr. Zašel se podívat do hostince. Vrátil se za chvíli ve stavu emotivního nadšení.

„Hraje tam nějaká kapela, musíme tam jít!“ vykřikoval.

„To asi nebude místo, vhodné pro naše peněženky,“ ozvali se hoši.

„Kdepák! Normální hospoda. Poslechneme si americké muzikanty!“

„Dobrá půjdeme, ale jen pokud nebudou chtít za produkci nějakou horentní přírážku!“

Vešli dovnitř. Okamžitě se tam ujali. Pravý jenkýjský pub je překvapil příjemným prostředím. Nebyly tu chromované židle a zrcadla na stěnách s přebujelým osvětlením. Naopak tu vévodilo šero. Pocit pohody umocňoval veliký, dřevěný barový pult. Prostě místo, kde se okamžitě cítíte být v pohodlí a pohodě. Jakmile se ozvaly první hudební

variance, chytil se každý příchozí. Asi proto tu bylo narváno. Muzikanti byli jen tři. Náladu podbarvovala pohledná kytaristka, která zpívala příjemným altem a sama se doprovázela. Nebyl to rybný šraml, ale duchovní a estetická záležitost.

Pokr byl u vytržení. „Opravdová americká kytara. Úžasný tóny!“

Chodil se zblízka dívat, jaké akordy tam kytaristka dává. „Ta ženská válí!“

Kika, Sindel a Ragy sdíleli nadšení s ním. Chodili se rovněž dívat na umělkyni zblízka. Dokonce častěji než jejich muzikální kolega. Obdivovali však něco jiného. Mladičká dívka měla na sobě vypasované kalhoty. Ve spojení s formovaným hudebním nástrojem tvořila její štíhlouňka pánev další umělecké dílo.

„Jáú, jáú,“ komentoval tu krásu Sindel. Ragy si řekl, že jeho přezdívku bude muset změnit na Básníka.

V takovém prostředí čas ubíhá rychle. Posluchači měli pocit, že tu strávili pouze chvíli. Pokročilá hodina je však donutila k odchodu. Věděli, že pochod od zaparkovaných aut až na tábořiště, není krátký.

Pokr odchod viděl pesimisticky: „Já tady zůstávám, takovou lahůdku si nemůžu nechat ujít,“ oznámil.

„Kde přečkáš zbytek noci, až to skončí?“ ozvali se hoši nedůvěřivě.

„Někde v přístavišti si najdu místo a vyčkám na svítání,“ ozval se pevný hlas. Muzikantský labužník významně ukazoval na svoji nepromokavou žlutou bundu. „Obléknu si k ní kalhoty a přespím v pohodě! Ráno přijdu.“

Charakteristické Pokrovo pojetí! Jiný by měl problém. Za pár dní si jakoby mimochodem, stihne s Ragym vystoupat na Mont Whitney.

Společnost vyrazila na tábořiště bez něj. Cesta se vlekla, takže po příchodu na místo, všichni rádi zalehli. Ragy, který obýval stan se zaujatým hudebníkem, zůstal sám.

Za ranního šera musel jít močit. Postavil se k okraji lesa. Překvapil se jak hlučný je tam život. Spousty cikád, brouků, ptáků a množství neznámých tvorů vydávalo kakofonii zvuků. Lišily se tak moc od tichého středoevropského lesa, až působily strašidelně. Rád se vydal zpět. Když vcházel do stanu, zahlédl Pokrův výrazný jachtařský komplet.

„To už jsi tak brzo zpátky?“ otázal se překvapeně šeptem, protože nechtěl probudit ostatní spáče.

Majitel oslnivě žlutého oblečení se tvářil poněkud vyjeveně. Začal šeptat: „Našel jsem si takový dobrý místo v přístavišti a zalehl jsem. Hezky si podřimuju, když na mne najednou svítí reflektor a nějaký chlapi s namířenými revolvéry, anglicky křičí ať dám ruce vzhůru. Hned jsem s nima podpíral oblohu a koukám, že to jsou policajti. Když jsem jim vysvětlil co tam dělám, tak strčili bouchačky do pouzder a naložili mne do auta s tím, že prej je tam příliš nebezpečno. Dovezli mne až sem!“

*

*

*

„Kterej pitomec tady celou noc mlátil do nějakého železa,“ stěžoval si Ragy po první noci strávené na tábořišti nad Yosemitekým údolím. „Nedalo se pořádně spát!“

Žádný pitomec! Medvěd to byl!“ odpověděl Kika. „Oni tady mají kontejner do kterého se odpadky dávají takovým překlápěcím víkem, aby se tam zvířata nedostala. Člověk na to hned přijde, ale medvěd ne.“

„Cítil tam jídlo. Nemohl se dostat dovnitř a celou noc to

zkoušel,“ ozval se Sindel.

„Takže je to pravda, že se tu běžně vyskytují,“ řekl Ragy. Sindel se zasmál z pozice zkušeného a vyslovil proroctví: “Tohle nic není, teprve na tom treku si je užijeme. My jednou spali na odpočívadle schovaní pod autem a on tam po nás šmátral pazourou!”

Lezci se během snídaně připravovali na prohlídku Royal Arches, které chtěli vylézt v následujících dnech. Ten název znamená Královské oblouky. Při pohledu zdola se přes celou stěnu táhnou dlouhá, výrazná žebra. Tvořily inspiraci k takovému pojmenování.

Rozhodli se, že nebudou nic odkládat. Hned příští den vyrazí. Zašli pod nástup a zkoušeli lézt v nepříjemném, kluzkém komínu, kterým začíná výstup. Shodli se, že pokud bude pokračování ve stejném duchu, tak se nebude jednat o snadnou záležitost. Vzpomenuli také na kyvadlový travers. Teď když byli dobře nastartováni, nevbuzoval takové obavy, jako doma.

„Prostě uvidíme, až tam budem!“ konstatoval Kika.

Večer nastalo balení. Ragy se rozhodl, pamětliv na Bulharskou Vracu, že tentokrát se nedá zaskočit a vezme si sebou čtyři litry vody. Upevnil na bejsbolku šňůrku, aby mu nepadla dolů. Stejně si zajistil sluneční brýle. Ostatní si počínali podobně. Dávno nebyli nováčci. Přesně věděli co je potřeba.

Brzy ráno stálo pod nástupem šest lezců. Bude se lézt velký kolehoz. Čelo obsadí Kika. Ostatní budou vzlínat a vzájemně se dotahovat za ním.

Po první délce, kluzkým komínem následoval překvapivě pohodový terén. Nezvyklá americká klasifikace o které se vedly dlouhé diskuze, poskytovala přesně tolik, co se od ní očekávalo. O číslíčko víc a pohoda by se změnila v dřinu.

Během čekání na štandech bylo stále na co hledět. Údolí je nesmírně malebné. Nad řekou Merced se zvedají kolmé zdi. Naproti se tyčí Middle Cathedral Rock a Half Dome na který se za pár dní, hoši vydají také.

Sindel se tou podívanou tolik povzbudil, že si stříhl jednu délku. V nádherné expozici po hladkém žeburu. Po zbytek výstupu a následující dny nepřetržitě plesal: „Vyvedl jsem si nejhezčí kousek co tam byl!“

Když konečně spatřili kyvadlový travers, každý zpozorněl. Po prohlídce však vypadal naprosto srozumitelně.

„Tady se pověsím na lano. Rozeběhnu se po té hladké zdi. Zastavím se nahoře na tom balkónku. A bude to!“ řekl Kika.

„Jenom jestli je tam dobrý chyt,“ řekl Sindel.

„Něco tam být musí!“ opáčil nabuzený lezec. Nikterak neotálel a skočil. Rozeběhl se po stěně až ho setrvačnost vynesla k balkónku. Vteřinku zaváhal a potom se pevně zachytil.

„Čeho se tam držíš?“ otázali se napjatí přihlížející. Neviděli na jeho ruce a mysleli si, že se jedná o zlomový bod, který jim přinese potíže. Kika se zastavil, naklonil hlavu dolů a nasadil na tvář úsměv.

„Je tu pevné madlo. Nedá se z toho spadnout,“ pronesl v pohodě a rozptýlil tak všechny pochyby.

Zbytek lezení proběhl v podobném duchu. Starost přinášel pouze sestup. Do údolí je pořádně daleko. Blížil se večer a hrozilo, že budou muset bivakovat. Nebyl by to sice problém, ale nevídané zdržení. Také lahve s vodou ukazují svá dna. Ragy se rozhoduje, že na další výpravu v horkých Yosemitech vezme šest litrů!

Krizi řeší dva Amíci, kteří křížují výstupovou trasu. Tlasta, která zde zdatně oprašovala svoji školní angličtinu s nimi

hodila řeč. Potom oznámila: „Prý se to dá slanit!“
Devětkrát plná délka lana zkracuje cestu natolik, že podvečer všichni přistávají na pevnou zem.

*

*

*

Výprava si sbalila věci a vydala se do Yosemitekého Waley. Auta z půjčovny sloužila dobře. Nezvyklé bylo jen automatické řazení. Fungovalo pohodově. Jenom při nejvyšší rychlosti si lehce škobrtlo. Našinec si však připadá divně, když se nemusí o nic starat.

„Cítím se jako na elektrickém vozíku pro invalidy,“ konstatoval Sindel.

„Kdepak, to je jenom vychytávka pro neschopné američanky co neumějí řídit,“ oponoval mu Lošek. Většina měla podobný názor, protože se jeho poznamce zasmála.

„Teď si od řízení odpočínate. Pojedeme schutlebusem pod nástup na Half Dom,“ oznámil Kika zprávu o autobusu, který pendluje údolím každý den a zdarma převáží turisty. Na Half Dome se všichni těšili. Jedná se o horu jejíž jednu polovinu ubrousil ledovec kdysi v druhohorách.

Vznikl tak nezvykle vypadající monument, který přitahuje zraky každého, kdo sem zavítá. Ono je celé údolí monumentální, ale Half je jedinečný stejně jako El Capitan jehož 1 200 metrů vysoká stěna, uvádí jeho začátek. Celý masiv je tak rozlehlý, že si nikdo neuvědomuje kolik pojme horolezců. Projevuje se to v noci. Pokud někdo zabliká baterkou, rozsvítí se ve stěně spousty světélek, které mu odpovídají. Jsou od

bivakujících lezců, kteří se chystají k přenocování. Pojímají to jako velkolepou záležitost. Uléhají do speciálních skládacích lůžek nebo hamak. Dalekohledem za dne je možné sledovat, jak visí na skobě jako prapodivné ptačí hnízdo. U každého je připevněn žlutý plastový kyblíček. Jeho přítomnost je nutná a dokonce kontrolována rangery. Je určen k vy-měšování a běda pokud by chyběl. Nesmí chybět ani vak na vodu. Namáhavé lezení, suchý vzduch a spousta těžkého materiálu nutí lezce nést sebou desítky litru. Potkat pod nástupem amerického borece, stojí za podívanou. Každý má na zádech nesmírně velký batoh, jež mnohdy bývá větší než jeho nosič.

Současnému skalnímu lezení vévodí Američané, kteří uvádějí tón v extrémním pojetí tohoto sportu. Výrazně přispěli k rozdělení na jednotlivé disciplíny jako ku-příkladu bouldering. Název vznikl jako memento oblasti jejíž přilehlé městečko se jmenuje Boulder. Tady v Yosemitech a jiných zdejších lokalitách, vznikla řada vylepšení v technice lezení, jištění a použitých materiálech, které zpětně pronikají zpátky do Evropy, kde kdysi měly premiéru. Návštěva obchodu s horolezeckými potřebami byl zážitek, který hochy zaujal. Někteří hejblátka spatřili poprvé v životě.

Dnešek je určen k nástupu pod Half. Jedna část výpravy zítra vystoupí na vrchol západní cestou, Pokr, Mara a Ragy půjdou jinudy, normální feratou.

Nad hranou vodopádu na náhorní rovince probíhá první zastávka. Voda říčky je tak průzračná, že jen málokdo do ní nedokáže skočit. Nostalgický ráz odpočinku dává Tlasta, která včera večer na ohni upekla karbanátky. Chutnají skvěle a úžasně voní, že je nutné je sníst, aby

nepřilákaly medvědy.

Při dalším pochodu nastávají mírné zmatky. Výprava, která se ztratila, hledá cestu ke ztracenému jezeru Lost Lake. Naprosto příznačné!

Nakonec je nalezeno až po zdlouhavém bloudění. Je totálně vyschlé. Proto se mu tak říká. Vhloubení ve kterém se nalézalo je dnes porostlé rákosem a vysokými travinami, které ve sluneční záři nažloutle svítí.

„Fantastická podívaná,“ komentuje výhled Sindel.

„Pojďte se všichni podívat co jsem našel,“ přerušuje ho Lošek.

„Je to jenom obyčejný hovno,“ volá Ragy.

„Žádný hovno, ale medvědí trus!“ poučuje všechny všímavý nálezce. „To je důležitá stopa!“

„Takže koukat kolem sebe a chovat se opatrně,“ upozorňuje Kika.

„Bacha na medvědy,“ potvrzuje Lošek.

Další pochod končí pod nástupem do lezecké cesty. Bivak je zřízen na skalní hraně pod Halfem. Zapadající slunce zde rozzářilo horské vrcholy. Zdá se, že zalehlo na skalách protější strany údolí, které se pod nimi ztrácí v nadcházející tmě. Všichni se shromažďují na hraně nad potemnělou propastí a jejich siluety mizí v zlatavém načervenalém světle.

„Nejkrásnější západ slunce, jaký jsem zažil,“ šeptá básník výpravy Sindel. Všichni mlčí, protože si myslí totéž.

*

*

*

Vylézt na Half Dome se zdařilo. Obě skupiny se bez potíží setkaly na vrcholu. Po nutném jednodenním odpočinku nastala chvíle, kdy se mohlo přikročit k další naplánované lahůdce, jakou je několikadenní trek.

„Jedno auto ponecháme v údolí a druhým autem se na dvakrát přepravíme do místa odkud vyrazíme na stezku Johna Muira,“ oznamuje Kika strategii, která byla večer dohodnuta. „Až se vrátíme tak se stejným způsobem přepravíme na tábořiště.“

Zní to jednoduše, ale skutečnost je zdoluhavá. Představuje nepřijemné čekání, než se výprava osmi lidí ocitne v Tulumne Meadow. Tam začíná první den treku.

O humornou úvodní etudu se postaral Ragy, který zastavil rangerku, která náhodně procházela kolem. Byla to od něj drzost, pokoušet se získat informaci, odkud začíná John Muir weg se slovní zásobou asi dvaceti anglických slov. Ochotná žena se snažila porozumět a poradit. Vše vázlo na výslovnosti jména objevitele Yosemite – John Muir. Ten zajímavý přírodovědec přesvědčil tehdejšího prezidenta USA Woodrova Wilsona, že tento neobyčejný kus země je třeba chránit. Díky jeho snaze, tak lidé zaznamenali vznik jednoho z prvních Národních přírodních parků na světě.

Naivního tazatele nenapadlo, že v angličtině se jméno Muir vyslovuje jako mjür, zatímco on trval na mujrovi. Tomu samozřejmě rangerka nerozuměla. Nakonec došlo k vysvětlení a shodě, ale zbytek výpravy se mezitím mohl potřhat smíchy.

Poté následoval pochod až do podvečera. Zdálo by se, že zdoluhavé putování bude únavné a stereotypní, ale opak se stal skutečností. Neponičená příroda poskytovala přehlídku jedinečných pohledů. Krajina vypadala jako ilustrace k dobrodružnému románu. Smy, jeleni, jiná zvířata a cizokrajní ptáci, dokreslovali celkový ráz. Hotový kýč! Jenomže přírodní scenerie kýčem být nemůže. Těsně před příchodem ke Katedral Lake, přišlo vyvrcholení

v podobě červeně svítící louky v paprscích zapadajícího slunce. Každý byl ohromen a přemýšlel o jaké zvláštní květiny se jedná. Teprve po bližším prozkoumání bylo zjištěno že červené kytičky jsou vlastně zakrslé břízky. Průvodní jev, projevující se vysoko v horách.

Výprava po příchodu stihla připravit nocleh, těsně před příchodem tmy. Bivak byl zřízen na kamené plošině. Stromy, které z ní vyčnívaly byly použity k zavěšení potravin proti medvědům. Když se lano natáhlo všichni hleděli do výšky s pocitem, že je vše dobře zabezpečeno. Jen jeden člen výpravy, nebyl spokojen.

„Nevím jestli bychom ty konzervy ke snídani neměli pověsit nahoru také?“ ozval se Kika.

„Skrz ten plech, přece medvěd nemůže ucítit, že tam najde něco k žrádlu,“ řekl Lošek.

„Dáme je tady na ten vysoký balvan. Tam je určitě žádná zvíře neobjeví,“ dodal Sindel.

Na potvrzení, že příchod medvěda je reálný se nedaleko od nich ozval strašlivý řev. Nocovala tam skupina Amíku. Uplatňovali v praxi, doporučenou metodu, jak donutit medvěda k odchodu.

Začal vanout nepříjemný vítr a objevil se stále se zvyšující chlad. Hochy donutil přerušit doutníkovou siestu. Stále se stupňoval až se v noci změnil v mráz. Nastala zima s jakou nikdo nepočítal.

Než se Ragy uložil ke spánku, vzal svůj benzinový varič a umístil ho asi metr od své karimatky. Jestli z této strany přijde medvěd, tak mu benzin nebude vonět a odtáhne pryč, pomyslel si. Svoji plastovou láhev s pitím dal hluboko do pukliny ve skále. Oblékl na sebe všechno co sebou měl. Zalehl do letního spacího pytle a nohy vrazil do batohu. Mráz přitvrdil a všechna tato opatření se

projevila jako nedostatečná. Klepal kosu jako nikdy. Spánek nechtěl přijít a pokud ano, tak pouze na chvíli. Za svítání, po čtvrté hodině ráno v době kdy mráz vyvrcholil, zaslechl zvláštní zaskřípání. Otevřel oči a spatřil medvěda baribala půl metru od sebe. Svýma drápama zavadil o vaříč a vytvořil tak zvuk, který ho vzbudil. První dojem bylo zklamání, očekával grizzlyho, který je mnohem mohutnější. Ale i tak se neodvážil pohnout. Skoro nedýchal, když obrovitá tlama čenichala kolem něj. Divoký tvor prozkoumával vaříč. Benzin mu opravdu nevoněl, lehce si odfrknul a vydal se kousek vedle. Pozorovateli se ulevilo, když viděl že se predátor vzdálil. Ten mezitím ucítil láhev na vodu ukrytou ve skalní puklině. Několik okamžiků se marně pokoušel dostat svoji tlapu dovnitř.

Ragy lehce a neslyšně šťouchl do Pokra. Ten pravděpodobně také nespal protože ihned otevřel oči.

„Máme tu medvěda,“ šeptal Ragy. Očekával, že oslovený bude zvíře pozorovat. Velmi se překvapil reakcí, která následovala.

„Hned si vezmu kameru,“ ozvalo se mu téměř neslyšně nazpět.

Je třeba poznamenat, že Pokr se ujal role kameramana výpravy. Posedlý tou funkcí myslel jak vše nafilmovat. Snažil se zachytit všechny stěžejní okamžiky pobytu. Do své úlohy se tak vžil, že neustále něco natáčel. Neohroženě lovil záběry. Skutečností je, že se mu dost dařilo o čemž svědčí krátký šot, ve kterém zachytil i tuto návštěvu mohutného zvířete.

Ráno po probuzení bylo celé okolí pokryté námrazou. Mráz stromy a louku vyzdobil šedivě bílým příkrovem. Okolí bylo ukryté pod ledem, který praskal pod nohama

při každém kroku. Nikdo to nevnímal. Všichni hovořili o překvapivém návštěvníkovi.

„Sežral moje fazole co jsem měl na ráno!“ stěžoval si Kika.

„Ukradl mi konzervy a vypil mé pivo,“ konstatoval Lošek, který jako velký konzument tohoto nápoje o sobě říkal, že je vlastně jen takový průtokový ohříváč. Pokračoval pohoršeně: „Nikdy bych nevěřil, že ti syčáci vědí, že v plechové konzervě najdou něco dobrého!“

Největší zážitek měl pochopitelně básník Sindel. Pozoroval medvěda, když si otvíral konzervy, a prozkoumával co dalšího by našel k snědku.

„Byl tak blízko, že jsem se ho mohl dotknout. Já se vlastně líbal s medvědem!“ vykřikoval emotivní poeta. „A na rozloučenou si ten lump vzal moje sardinky!“

*

*

*

„Musím nalézt toho přítele co jsem s ním udělal provýstup na Adonise,“ konstatoval Ragy zasmušile. Léta mu vadilo, že se svým prvním spolulezcem ztratil kontakt. Naposledy ho spatřil jako čerstvého absolventa uznávané Karlovy univerzity v Praze.

„Proč chceš hledat člověka, kterého jsi viděl naposledy před více jak čtyřiceti léty?“ podivila se jeho dcera Lucy.

„Byl to můj nejlepší dětský kamarád, až na práh dospělosti. Pravděpodobně bychom se přátelili dodnes, kdyby nás život nezanesl jinam.“

„Co mu povíš když ho najdeš?“

„Řeknu mu, že mne velmi ovlivnil v mém dětství. Já byl jen takový kluk, který nevěděl jak se vydat do světa.“

„Je to pro tebe důležité?“

„Moc důležité! On svoji životní cestu viděl a kráčet po ní neochvějně už od dětství. Já díky němu pochopil, že se musím změnit. Také mu povím, že se nikomu nepodařilo na naši skálu, udělat další cestu.“

„Bude ho to po tak dlouhé době zajímat?“

„Určitě ano, ale je asi bezpředmětné o tom mluvit. Dnes platí ochrana osobních údajů. Není možné, cokoli se o něm dozvědět.“

„Tak si ho vygoogluj!“ řekla Lucy.

„Proč by měl být v Googlu?“

„Tam je každej!“ odpověděla s jistotou v hlase.

„To bych tam musel najít také sebe,“ zasmál se Ragy. Byl si jistý, že něco takového není možné.

„Jestliže používáš internet a máš tam adresu, tak tam budeš!“

Ragy kroutil nedůvěřivě hlavou, ale pak si pomyslel, že dceru přesvědčí. Usedl k počítači a zadal potřebné údaje. Když se po několika vteřinách objevilo jeho jméno a internetová adresa s odkazem na Facebook, zůstal překvapeně hledět na obrazovku. Bylo mu jasné, že kamarád tam musí být také. Taková výrazná osobnost musela určitě zanechat ve světě svoji stopu. Horečně vyťukal do klávesnice příslušné náležitosti. Obrazovka poslušně blikla. Potom se ukázal nápis:

Profesor RNDr Marek Cse, univerzita Camp Davis, USA.
Ztraceného kamaráda o kterém se domníval, že ho navždy ztratil, právě našel.

*

*

*

Léto se hlásilo žhnoucím sluníčkem. Vyhřívalo nově postavenou čtvrt' na předměstí Hradce Králové. Bývalý

Hradečák Ragy si tu připadal jako cizinec.

Teplý vzduch se jen líně pohyboval. Slunečník nad stolem malé zahradní restaurace, poskytoval potřebnou trochu stínu. Seděli tu pod ním dva starší pánové. Marek, skutečný profesor přírodních věd, rozmlouval s kamarádem z mládeži, vulgo falešným profesorem ze zájezdu na Kavkaz.

„Opravdu se nepodařilo udělat další cestu na Adonise?“ otázal se.

„Moc jsme se snažili a nic! Bude patřit k těm věžím na něž vede pouze jedna cesta.“

„Také je to k něčemu dobré! Zůstane pro nás, jako symbol našeho mládí!“

„Jsem zvědavý proč jsi se odhodlal odejít z republiky?“ otázal se Ragy. „Vím, že jsi to tady měl rád stejně jako já.“

„Těch důvodů bylo více, pomínu – li politickou situaci.“

O ní je zbytečné mluvit, každý ji zažil na vlastní kůži. Chtěl jsem hlavně dělat vědeckou práci...“

„Ano, takový jsi byl odjakživa.“

„Podmínky byly tristní. Každý se potýkal s nedostatkem možností a peněz. Hlavně však neochotou lidí dělat cokoli. Při tom vše maskovat hraným nadšením spojeným s ignorováním vlády jedné strany.“

„To znám,“ sykl Ragy.

„Příkázaná cesta vedoucí k izolovanosti vědy, ekonomiky a lidí!“ zabouřil Marek.

„Na malém socialistickém pískovišti jsme si tu dělali bábovičky a pokoušeli se uvěřit, že se máme dobře!“ konstatoval Ragy.

„Nakonec jsem zakotvil v jednom slovenském přírodovědeckém ústavu. Těšil jsem se, že se konečně bude něco dít.“

„A dělo se?“

„Veškerá činnost tam směřovala k jedinému cíli. Tím bylo nepřetržité předstírání skutečné vědecké práce.“

„Hezky řečeno!“ řetal se Ragy.

„Stalo se to poslední kapkou, kterou přetekl pohár. Už mi nic nebránilo.“

„Ono se to tady táhlo už od našeho dětství. Vzpomeneš si jak jsi do slohové práce napsal, že socialismus jsme vybudovali s boží pomocí?“

„Ined byl průšvih, kde to ten jedenáctiletý kluk sebral,“ smál se Marek.

„Nebo ten poprask s Einsteinovou rovnicí relativity?“

„Bezvadná legrace, kterou prý dokonce řešili někde na sjezdu. Nejhorší je, že se lehkou mohlo stát, že pro pár názorů vyjádřených ve srandičkách nám mohli zatnout vstup do života! Skončili bychom někde v kotelně.“

Ragy vzpomenu na porevoluční osobnosti, které prožily na podobných místech svá nejlepší léta. „Našli bychom tam hodně kamarádů!“ zasmál se a přidal otázku: „Pamatuješ na soutěž v přednesu poezie?“

Marek se ušklíbl. „Všichni recitovali socialistické žvásty. Já jsem si vybral báseň o sebevraždě vojáka a okamžitě následoval další průšvih!“

Ragy se trpce pousmál. „Já se tenkrát divil, že zvítězil člověk co přednášel Baladu o očích topičových. Až později jsem pochopil, že museli nechat vyhrát někoho, kdo přednesl věc od starého, mrtvého básníka – proletáře, než nechat zvítězit oslavné pamflety nebo nepřipustnou sebevraždu v době, kdy se mělo pouze jásat.“

„Většina lidí to možná cítila podobně,“ poznamenal Marek.

Máš stále v oblibě básníka Holana?“ otázal se Ragy.

„Určitě! Ale posunul jsem se dál, dnes můžeme číst autory z celého světa, aniž by byli někteří považováni za závadné

s nutností je zcenzurovat. Dokonce jsem začal poezii psát a později překládat," šeptnul Marek.

„Rozumím ti. Spíše jsi ji psát nepřestal. Přírodovědec a básník, to sedí! Budeš mi muset dát něco přečíst.“

„Jak jsi tady mohl se svými názory přežít Husákovu normalizaci?“ otázal se Marek.

„Stejně jako většina lidí jsem se bránil pasivní rezistencí. Také jsem se upnul na horolezectví. To byly moje mimikry. Ale nechtěl jsem lézt nejtěžší věci a sbírat za každou cenu skvělé výstupy či úspěchy. Léta jsem si vedl lezecké deníky. Dnes odpočívají v zásuvce a tíše si žloutnou. Nikdy je neotevírám.“

„Tomu rozumím! Jsou zbytečné, všechno co obsahují máš v hlavě, odkud ti to nikdo nevezme.“

„Nemusím vzpomínat co se kdy, kde a s kým vylezlo, nebo jaká byla klasifikace. O to mi nešlo. Chtěl jsem být mezi lidmi, kteří dělají ten sport a žijí stylem, který k tomu patří. Poznal jsem spoustu úžasných lezeu a zažil s nimi skvělé okamžiky a hromadu srandy. Viděl jsem je vítězit stejně jako prohrávat, viděl je na dně i na vrcholu, poznal jsem jak se smějí či pláčou. Pořád to byli ti úžasní horolezci

z písku, kteří dokáží překonat cokoli. Chtěl bych o nich a mých zážitcích s nimi napsat. Snad také potěším své kamarády ze skal. Nechej, aby všechny ty hezké vzpomínky někde zmizely a rozplynuly se v zapomnění.“

„Tak to budeš muset opravdu udělat!“ řekl Marek rozhodně.

KONEC
